

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

WIDENER

HN JLPI .

MEJÔ ME ZAMBE

2235.52

Harvard College Library

FROM

the American Bible Society.

Bible Gospels
2

Anal. Ms. 106
and Acts Bible. (1909.)

MBAMBA FOÉ MATÉUS, MARKUS, LUKAS BA YÔHANES BE ÑGA TILÌ,

TRANSLATED BY
THE REV. A. C. GOOD, PH.D.,

AND REVISED BY
THE REV. MELVIN FRASER AND THE REV. CHARLES W. MCCLEARY;

FURTHER REVISED BY
THE REV. W. M. DAGER, THE REV. W. C.
JOHNSTON, AND THE REV. MELVIN FRASER;

A

MAM MINLÔMAN MI ÑGA BO,

TRANSLATED BY
THE REV. MELVIN FRASER AND THE REV. CHARLES W. MCCLEARY,

AND REVISED BY
THE REV. W. M. DAGER, THE REV. W. C.
JOHNSTON, AND THE REV. MELVIN FRASER.

NEW YORK:
AMERICAN BIBLE SOCIETY,
INSTITUTED IN THE YEAR MDCCCXVI.

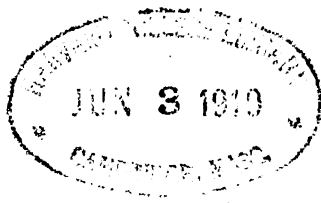
1909.

[Bulu, Soc.]

22 1/2 5.52

~~III~~ . 12310

American Bible Society

MBAMBA FOÉ MATÉUS A ÑGA TILI.

1 KALATE m06 me b0t be figa biaé Yésus Kristus, mone David, mon Abraham.

2 Abraham a figa biaé Isak ; Isak a figa biaé Yak0b ; Yak0b a figa biaé Yuda a bobenyafie bé ; 3 Yuda ba mifiga wé Tamar, be figa biaé Pérets a Séra ; Pérets a figa biaé Hétron ; Hétron a figa biaé Ram ; 4 Ram a figa biaé Aminadab ; Aminadab a figa biaé Nahés0n ; Nahés0n a figa biaé Salma ; 5 Salma a mifiga wé Rahab, be figa biaé B0as ; B0as ba mifiga wé Rut, be figa biaé 0bed ; 0bed a figa biaé Isai ; 6 Isai a figa biaé fikukume David.

David ba mifiga a figa taté lu'u Uria, be figa biaé Sal0m0 ; 7 Sal0m0 a figa biaé Réhabéam ; Réhabéam a figa biaé Abia ; Abia a figa biaé Asa ; 8 Asa a figa biaé Y0safat ; Y0safat a figa biaé Y0ram ; Y0ram a figa biaé Usia ; 9 Usia a figa biaé Y0tam ; Y0tam a figa biaé Ahas ; Ahas a figa biaé Hiskia ; 10 Hiskia a figa biaé Manasé ; Manasé a figa biaé Am0n ; Am0n a figa biaé Y0sia ; 11 Y0sia a figa biaé Yékanya a bobenyafie b' éyofi b0t be figa ke be mifik0m Babil0n.

12 Ñkeane mifik0m ya Babil0n 0 maneya, Yékanya a figa biaé Séaltiel ; Séaltiel a figa biaé Sérubabél ; 13 Sérubabél a figa biaé Abiud ; Abiud a figa biaé Éliakim ; Éliakim a figa biaé As0r ; 14 As0r a figa biaé Tsad0k ; Tsad0k a figa biaé Akim ; Akim a figa biaé Éliud ; 15 Éliud a figa biaé Éliasar ; Éliasar a figa biaé Matan ; Matan a figa biaé Yak0b ; 16 Yak0b a figa biaé Y0sef, nn0me Maria, nny' a figa biaé Yésus, b' aloene nye na Kristus.

17 Nalé miaé mise mi figa taté Abraham azukui David mi mbe miaé aw0m a minyin ; ataté David azukui éyofi b0t be figa ke be mifik0m Babil0n, [Bula.]

miaé mi mbe aw0m a minyin ; atát' éyofi b0t be figa ke be mifik0m Babil0n azukui Kristus, miaé mi mbe aw0m a minyin.

18 Abialé Yésus Kristus e mb' avale di : éyofi nyia wé Maria, ba Y0sef be figa tifeteli na b' aye lu'an, be figenane te j0'0b0, ane be figa yene ny' a nto abum Mbamba Nsisim a figa ve nye. 19 Amu Y0sef, nn0me wé, a mbe m0te ya z0s0, a nji k0mb0 ve ny' 0son mise me b0t, a ñga ye va ny' asoé. 20 V' éyofi a figa simesane mej0 mete, ateme na a figa yeme biyiyem éfigele Tat' a za'a j0 na, A Y0sef, mone David, te ko woñ ya nyofie Maria nyo ñga : amu mon a ne ny' abum, Mbamba Nsisim a figa ve nye. 21 A ye biaé mona fam ; wo aye y0lé nye j0é na YÉSUS ; amu nny' a ne m0t a ye nyi b0te bé mfa'a ya mbia be mam map. 22 Mam riete mese me figa bo nalé, amu mej0 me figa yiane bo ane Tat' a figa j0 fikulu mej0 na,

23 Tama yenan, figon é figenan ba fam te b0mb0 a ye nyofi abum a biaé mona fam,

B' aye y0lé nye j0é na Imanuel ; aj0 t' e ne na Zamb' a ne be bia. 24 Ane Y0sef a figa ve 0yo a k0l0 si, a bo an' éfigele Tat' a figa j0 nye, a nyofi ñga ; 25 a figa bo te fulane ny' énoñ, v' éyofie t' a biaéya mona fam : an' a figa y0lé nye j0é na YÉSUS.

2 Éyofi Yésus a figa bialé Bételéhém, n'lame ya Yuda, melu mete Her0des a mbe nj0 b0t, beyeme mam be figa so mfa'a j0p d' at0 a ke Yérusalem, 2 a j0 na, M0t a figa bialé Kénigh Beyude, a ne vé? amu bi ñga yen 0teté vié mfa'a j0p d' at0, bi zuya kafe nye. 3 Éyofi Her0des, nj0 b0t, a ñga w0' aj0 te, a figa ko woñ, émlen a b0te bese ya Yérusalem. 4 An' a figa sulane bemie

beprister bes' a betill bekalate ya Be-
yude, a sili be vòm Kristus a ye bialé.
5 Ane be figa jò nye na, Bétléhém,
nname ya Yuda: amu nalé at' e ne
ntllane kalate fikulu mejò na,

6 A Bétléhém, nname ya Yuda,
Ò nji tu'a dañe minlam mife ya
Yuda tpyotyóe:

Amu njò bót a ye so be wo,

A ye bo mba'ale bôte bam, Israël.

7 Ane Heródes a figa loene beyeme
mam bete asoé, a tu'a yemelan éyofi
óteté ó figa té. 8 An' a figa lóme be
Bétléhém a jò na, Kelan, mi ke tu'a
yemelan ajò fikefielé mone te; éyofi mi
aye yene wò, mi zu kate me foé, me fe
m' aye ke kafié wò. 9 Éyofi be figa
wò'ò njò bót a kobò'o, be figa ke
mfa'a be figa ke; ateme na óteté be
figa yen mfa'a jòp d' atò ó figa ke b'
òsu, ve ke tebe yòp vòm fikefielé mon
ó figa to. 10 Éyofi be figa yen óteté,
be figa dañe vak. 11 Ane be figa nyi
nda a yen fikefielé mon, ba Maria nyia
wé; ane be figa kute meboñe si, a kafié
wò; be figa kuli mba be biòm be figa
so bie, gòld a meyemete m' élé me ne
mbamba menyum a miren. 12 Zamb'
a figa kate be biyiyeme na b' aye bo
te bulane Heródes, ane be figa kòlò a
yale zene fe, a ke si jap.

13 Éyofi be figa kòlò, ateme na
Yósef a figa yeme biyiyem éfige Tat'
a za'a jò na, Kòlò'ò si, a nyofi fikefielé
mon ba nyia wé, ó mat' a ke Égipten;
ó tabe wóé akekuí éyofi m' aye kate
wo: amu Heródes a ye jeñ fikefielé
mon a wóé wò. 14 An' a figa kòlò si
alu, a nyofi fikefielé mon ba nyia wé,
a kòlò a ke Égipten; 15 a figa tabe wóé
akekuí éyofi Heródes a figa wu: e figa
bo nalé amu mejò me figa yiane bo ane
Tat' a figa jò fikulu mejò na, Me figa
loene mone wom a so Égipten.

16 Éyofi Heródes a figa yene na be-
yeme mam bete be figa biasé nye, a
figa ya beta fiyaan, a lóme bót be ke
wóé mifikefielé mi bo befam mise ya
Bétléhém afòla te se, mi mi mbe mim-
bu mibaé, a mi mi za bo mimbu mibaé,
abime melu a figa tu'a fase be beyeme
mam. 17 Éyofie te jam e figa bo, nde
Yérémla fikulu mejò a figa jò na,
18 Bót be figa wò'ò nyòne Rama,

Mifiyón a du abui,

2

Rahél a figa yi bone bé;

A figa bene bót be volò'ò nye nlem,
amu be mbe momo.

19 A figa bo na, éyofi Heródes a figa
wu, Yósef a to Égipten a figa yeme
biyiyem éfige Tat' a za'a jò na,
20 Kòlò'ò si, ó nyofi fikefielé mon ba
nyia wé, ó ke si ya Israël: amu ba be
figa kòmbò wóé fikefielé mon be wuya.
21 An' a figa kòlò si, a nyofi fikefielé
mon ba nyia, a bulane si ya Israël.
22 Éyofi a figa wò'ò na Arkélaus a nto
éjian ésa wé, a jò bôte ya Yudea, a figa
ko wofi ya ke wóé; amu Zamb' a figa
tu'a lebe nye biyiyem, a figa kòlò a k'
afòla ya Galiléa, 23 a ke tabe nlam ó
mbe jòé na Natsaret: e figa bo nalé
amu mejò me figa yiane bo ane bekulu
mejò be figa jò na a ye loene nye na
mòte ya Natsaret.

3 Melu mete Yóhanes a figa zu, a
3 kate mejò me Zambé fé ya Yudea,
2 a jò na, Kòfiela'ane minlem; amu
ayofi ya yòp e nto bebé. 3 Amu nyin'
a ne mòt fikulu mejò Yésaya a figa kobò
ajò dé a jò na,

Mòt a kobò tyifi yòp fé été, a jò na,
Kómame zene Tate,

Sò'ane mezene mé zòsò.

4 Yóhanes émien a figa be'e figòme-
san mevule me kamél, asese dé e mbe
ékòpe tit; a bidi bié bi mbe bitandak a
wóé ya fé. 5 Éyofie te bôte ya Yéru-
salem be figa ke be ny' a bôte bese ya
Yudea a bôte bese be figa to afòla ya
Yòrdan; 6 ane be figa baptizòban ósòé
ó mbe jòé na Yòrdan, be ve mem mbia
be mam map. 7 V' éyofi a figa yene
Befarisér a Besadutsér abui be za'a,
be yi na a baptizò be, a figa jò be na, A
bone mekpwe, z' a figa kate mia mi
mat' aya Zambé d' aye zu? 8 Ajò te
wuma'ane bibum' ane mòt a kòfielan-
eya nlem a yiane wum: 9 te simesane
minlem mienane na Abraham a n' ésa
wofigan; amu m' ajò mia na Zamb' a
ne ñgule ya bo meko'o ma bone b'
Abraham. 10 Akòsa bo éyofie ji, óvòn
ó bò tine bilé si: élé ése j' abo te wum
bibuma bi ne mvaé, j' aye ba'aban
a wuaban nduan. 11 Ma m' abaptizò
fo'o mia a mendim mfa'a ya fikòfielane
minlem: ve nyò a zu me mvus a dañe
me figu, me nji bo mòt a yiane be'e
nye bikòndé: émien a ye baptizò mia

a Mbamba Nsisim a nduan: 12 éfeba'a j' é ne nye wo, a ye tu'a kóme vóm a ye va bikóla'a bidi bié; a ye kóane minsoé a nane mie nda bidi, v' a ye di'i bikóla'a nduan é vo'o dim.

13 Melu mete Yésus a ñga so Galiléa, a k' ósôé ó mbe jóé na Yórdan be Yóhanes, a ñga kómbó na a baptizó nye. 14 Ve Yóhanès a ñga ye kame ny' a jó na, ke wo wo yiane baptizó ma, ye wo wo zu be ma? 15 Ane Yésus a ñga yalan a jó nye na, Tame jibi'i bo éyoñe ji: amu nalé bi ayiane bo mam mese me ne zósó. An' a ñga jibi bo. 16 Éyoñi Yésus a ñga mane baptizóban, a ñga ji'a kóló ósôé: atemeteme na yóp e ñga kandan, an' a ñga yen Nsisime Zambe ó sisek aval' ane zum, ó za'a be nye; 17 ane tyiñ é ñga so yóp a jó na, Nyin' a ne mone wom m' anye'e, me ló nye mvaé.

4 Melu mete Nsisim ó ñga ke Yésus 4 fé, amu Satan a ye ve'ele nye. 2 Éyoñi a ñga bómboé zae móse mewóm menyin a melu mewóm menyin, an' a ñga wó'd zae. 3 Ane mve'ele bót a ñga zu a jó nye na, Ng' ó ne Mone Zambe, jó'd meko'o ma me veñesa'ane fembé. 4 An' a ñga yalan a jó na, E ne ntilane na, Mót a ye nyiñ a femb' étam, ve mejó mese m' aso anyu Zambe. 5 Ane Satan a ñga ke nye mbamba nlam; a ñga ke nye mone vóm tempele yóp, 6 a jó nye na, Ng' ó ne Mone Zambe, kpwa'a si: amu e ne ntilane na,

A ye jó b'éñgele bé be ba'ale wo:

B' aye bete wo a mo map,

Abo dóé e za kómótó akok.

7 Yésus a ñga jó nye na, E ne fe ntilane na, Te ve'ele Éso Zambe wóé. 8 Satan a ñga beta ke nye fikóle wo adañ óyape yóp, a liti nye meyoñe mese ya si nyó, a duma meyoñe mete, 9 an' a ñga jó nye na, M' aye ve wo mam ma mese, ñge wo aye kutu meboñe si a kañe ma. 10 Ane Yésus a ñga jó nye na, A Satan, kóló'ó: amu e ne ntilane na, Kañ Éso Zambe wóé; ó bo nye bisaé étam. 11 Ane Satan a ñga kóló vóm a ñga to; ane b'éñgele be ñga zu voló nye.

12 Éyoñi a ñga wó'd na be keya Yóhanes nda mimbók, a ñga kóló a ke si ya Galiléa; 13 akóló a ñga ke tabe Kaper-naum, nname t' ó ne bebé ato'o mfa'a

ya minné ya Sébulón a Naftali: 14 e ñga bo nalé amu mejó me ñga yiane bo ane Yésaya fikulu mejó a ñga jó na, 15 Si ya Sébulón a si ya Naftali,

Mfa'a y' atok, Yórdan yat,
Galiléa ya meyoñ me ne te yeme Zambe,

16 Bót be ñga to dibi

Be ñga yene beta éfufup,

A bót be ñga to vóme y' awu a dibi se,

Éfufup é ñga taté faé be.

17 Melu mete Yésus a ñga taté kate mejó me Zambe, a jó na, Kóñiela'ane minlem; amu ayofi ya yóp e nto bebé.

18 Éyoñi a ñga wulu mfóm ato'o ya Galiléa, a ñga yene bóte bebaé be mbe bobenyafi, Simón b' aloene nye na Pétrus, b' Andréas monyafi, be ya avot atok; amu be mbe bewóé be kos. 19 An' a ñga jó be na, Tóñiane ma, m' aye bo mia bedutu bót. 20 Ane be ñga ji'a li'i mevot, a tóñe nye. 21 An' a ñga beta k' ósu, a yene bóte befe bebaé be mbe bobenyafi, Yakóbus mone Tsé-bédéus, ba Yóhanes monyafi, ba be Tsé-bédéus ésa wop be to éfufuga, be loé mevote map; an' a ñga loene be. 22 Ane be ñga ji'a li'i éfufug' a ésa wop, a tóñe nye.

23 Ane Yésus a ñga ke si se ya Galiléa, a ye'ele bót menda me Zambe map, a kate mbamba foé y' ayofi Zambe, a saé akon mevale mese a bóte bese be ñga ya'a. 24 Ane duma dé e ñga ke si se ya Siria: ane be ñga ke bóte bese be ñga ya'a vóm a ñga to, ba be ñga kon akon mevale meva a wó'd mintae abui, a ba be mbe mimbia minsisim, a bót be ñga ku ésesé, a ba be mbe neyemele-yemele; an' a ñga saé be. 25 An' étua abui bót é ñga tóñe nye.

5 Éyoñi a ñga yene jama bót ate, an' a ñga ke fikó: éyoñi a ñga to si, beyé'é bé be ñga ke vóm a ñga to: 2 an' a ñga taté kobó a ye'ele b' a jó na,

3 Ébotan a bót be ne minlem évóvoé: amu ayofi ya yóp e n' éndap.

4 Ébotan a bót b' awó' ólun: amu b' aye volóbane minlem.

5 Ébotan a bót be ne minlem nemiefiñ: amu b' aye nyofi si nyó.

6 Ébotan a bót b' awó'ó mame ya zósó zae a évé: amu b' aye jaé.

7 Ébotan a bôt b' awô'ô bôte befe éñ-gôñgo: amu b' aye fe wô'ô b' éñgôñgo.

8 Ébotan a bôt be ne mfubane min-lem: amu b' aye yene Zambe.

9 Ébotan a bôt b' adutu bôt be lat fibwa: amu b' aye lobane na bone be Zambe.

10 Ébotan a ba b' akpwe'ele amu mame ya zôô: amu ayofi ya yôp e n' éndap. 11 Ébotan a mia, éyofi bôt b' aye biasé mia, a kpwe'ele mia, a kobô mia mam abé mese me ne minal, amu ma. 12 Va'an, mi dañ yen mvaé: amu mvaé mi aye yen j' aye bo anene yôp: amu nalé be figa kpwe'ele beku-lu mejô be mbe mia ôsu.

13 Mi ne fiku ya si nyô: ñge ñiku ô sameya zam, jé j' aye beta ve wô zam? ô nji beta bo mvaé, bôt ve kute wô fé, a tibi wô a mebo. 14 Mi n' ésfufope ya si nyô. Nlam ô ne niôñan ñikôle yôp ô nji bo figule ya sobô. 15 Nalé fe bôt éyofi b' abo'é lampe be nji solé ny' éwolo si, ve telé nye tawôlô yôp; a ve bôte bese be ne nda ét' ésfufup. 16 Nalé fe mia, fa'an ésfufope jenan vôm bôt be to, ajô te b' aye yen mba be mam mi abo, a ve Éso wônan a ne yôp duma.

17 Te si'a kona me zuya tyame metifîe me Zambe ñge mejô bekulu mejô: me nji zu tyame me, ve bo me. 18 Amu m' abel' ane m' ajô mia na, Akekui éyofi yôp a si nyô b' aye lôt, metifîe me Zambe ékañga j' adañe tyôtyôé ñge ôfufus ékañga b' aye vas, v' éyofi mejô mese m' aye bo. 19 Ajô te, bôte bese môt a tyam ôyômô mon atifîe vie ya metifîe me Zambe, a ye'ele bôt nalé, b' aye yene nye tyôtyôé ayofi ya yôp: ve môt a bo me a ye'ele me bôt, b' aye yene ny' anen ayofi ya yôp. 20 Amu m' ajô nla na ñge zôô wônan te dañe zôô betili bekalate a Befarisér, mi aye bo te k' ayofi ya yôp.

21 Mi wô'ôya ane be ñga jô bôte be-tôle na, Te wôé môt; a za bo na ñge môt a wôé môt, a kele be betyi'i mejô: 22 ve ma m' ajô mia na ñge môt a ye monyañ, a ne ñgule ya ke be betyi'i mejô; ñge môt a jô monyañe na, Ô ne ndimi, a ne ñgule ya ke be benya betyi'i mejô; ñge môt a jô na, Ô ne ôkukut, a ne ñgule ya ke nduane mekua. 23 Ajô te, ñge wo ave Zambe jôm ô ye'e bôé j' altar, a simesane wôé na monyofi a

bili wo ajô, 24 li'i jôme jôé wôé fefel' altar, ô ke taté late monyofi ñbwa, wôna ô zu ve jôm wo ye ve. 25 Bo' avôle ya late môt mi nye mi n' ajô ñbwa, éyofi mi ñigenane zen; môt at' a za ke wo mba'ale mimbôk, nny' a ye ke wo nda mimbôk. 26 M' ajô fo'o wo na wo aye kôlô valé, te mame ya'an akume te se, te li'i pfenigh jia.

27 Mi wô'ôya ane be ñga jô na, Te bo mejian: 28 ve ma m' ajô mia na, Ñge môt a lôbô miñga amu a kômbô nye, wôn' a jiya nye nlem. 29 Ñge dise dôé ya mbo nnôm d' adutu wo ô kôlô ôbak, va'a de, ô wua de fé: amu e ne wo mvaé na jôme ya nyôle jôé jia j' ajañ, sa na b' aye wua wo nyôl éee hel' été. 30 Ñge mbo nnômé wôé wo adutu wo ô kôlô ôbak, ty'i wô, ô wua wô fé: amu e ne wo mvaé na jôme ya nyôle jôé jia j' ajañ, sa na nyôle jôé ése j' ake hel' été. 31 Be ñga jô fe na, Bôte bese môt a ye va miñga wé, a va'a nye kalate ya va nye: 32 ve ma m' ajô mia na bôte bese môt a va miñga wé, te yen a za jian, a bo ny' ane miñga a jianeya: a môt a lu'u miñga éyofi nnôm a vaya nye, a jiya miñga ate.

33 Mi wô'ôya f' ane be ñga jô bôte betôle na, Te la minsos éyofi wo akalane miñka, ve bo Zambe an' ô ñga jô na wo aye bo: 34 ve ma m' ajô mia na, Te kalane miñka, te kalane yôp, amu yôp e n' étô Zambe; 35 te kalane si, amu si é ne jôm a telé mebo mé; te kalane Yérusalem, amu e ne nname ya beta njô bôt. 36 Te kalane fe niô wôé, amu ô nji bo ñgule ya bo kôñ ésiile jia éfu-mulu ñg' évindi. 37 Minlañ mienan mi bo'o ve ya, ya; ñge mejô mefe m' abebe mejô ma yôp, mame m' aso be mbia môt.

38 Mi wô'ôya ane be ñga jô na, Dis d' atañe dis, asôñ d' atañ asôñ: 39 ve ma m' ajô mia na, Jiba'an abé môt a bo wo: bôte bese môt a bibi wo amañ ya mbo nnôm, vesa'ane nye da vok. 40 Ñge môt a ye ke wo be ntyi'i mejô, a nyofie wo éwoman, jôké'é fe ny' alôkô dôé. 41 Ñge môt a bi wo na ô ke telé nye zen maéle jia, kele telé nye maél' ébaé. 42 Va'a môt a ja'é wo, ñge môt a ye kôlé wo jôm, te tyili.

43 Mi wô'ôya ane be ñga jô na, Nyeké'e môt a ne wo mvôé, a vini nyô

a siñe wo: 44 ve ma m' ajò mia na Nyeka'ane bôt b' asifne mia, mi ye'elane Zamb' ajò bôte b' akpwe'ele mia; 45 nalé mi aye bo bone y' Éso wónan a ne yòp: amu a teléya jòpe dé d' atò bôt be n' abé, a ba be ne mvaé; nalé f' a lôme bôt be ne zòsò a ba be ne bikotekot mvefi. 46 Amu fige mi anye'e bôte b' anye'e mia, za mvaé mi aye yen? akòsa bo bôt be nyofne biòm y' ékafia'a, ke b' abo avale te? 47 Nge mia abatane ve bobenyofne benan étam, mi adafne bôte befe za jòm? akòsa bo meyoñ me ne te yeme Zambe, ke b' abo avale te? 48 Ajò te nde mi aye bo zòsò aval' an' Éso wónan a ne yòp a ne zòsò.

6 Taba'an ntye, te boane zòsò mi abo, vòm bôt be to, be yene mia: mi za bo te nyofne jòm b' Éso wónan a ne yòp.

2 Ajò te, éyoñ wo ave minzòzoé biòm, te loñe toñ ane bôt be ne medu'an b' abo menda me Zamb' été a minseñ, b' ayi na bôt be wumu be. M' ajò fo'o mia na be yeneya mvaé b' aye yen. 3 Éyoñ wo ave minzòzoé biòm, te me'ete na mbo figale wo yem ane mbo nnòm wo abo: 4 nalé mvaé wo abo minzòzoé wo aye bo j' asoé: Éso wóé, a yene mam bôte b' abo asoé, a ye ve wo mam m' ayian.

5 Éyoñ mi aye'elane Zambe, te boan ane bôt be ne medu'an b' abo: amu b' anye'e be teb' a ye'elane Zambe menda me Zamb' a ma'ane minseñ, bôt be yene be. M' ajò fo'o mia na be yeneya mvaé b' aye yen. 6 Ve wo, éyoñ wo aye'elane Zambe, nyi'i nda ya obema, ò dib mbé a ye'elan Éso wóé a n' asoé, Éso wóé a yene mam bôte b' abo asoé, a ye ve wo mam m' ayian. 7 Éyoñ wo aye'elane Zambe, te kobò ékobòkobò ane meyoñ me ne te yeme Zambe b' abo: amu b'afuna kona b' aye wò'd b' amu b' ajaé kobò. 8 Ajò te, te boan ane b' abo: amu Éso wónan a yeme mam m' ayiane mia, éyoñe te mi ñgenane te ja'é nye. 9 Ajò te, ye'ela'ane Zamb' ana: A Tate woñgan a ne yòp, jòé dóé e bo'o étýi. 10 Ayoñe dóé e za'ak. Mam wo anye'e me bo'o si nyò, aval' ane m' abo yòp. 11 Va'a bia bidì bi ayiane bia móse ya den. 12 Jamé'é bia mbia be mam bi ñga bo, ane bi jaméya bôt be figa bo bia abé. 13 Te

me'ete meve'ele me zu be bia, ve va bia be mbia môt. 14 Amu fige mi ajamé bôt mbia be mam b' abo mia, wón' Éso wónan a ne yòp a ye jamé mia. 15 Ve fige mi abo te jamé bôt mbia be mam b' abo, nalé f' Éso wónan a ye bo te jamé mia mbia be mam mi abo.

16 Nalé fe, éyoñ mi abòmbò zaé ya kafe Zambe, te boane mimbote mesu ane bôt be ne medu'an b' abo: amu b' andamane mesu map a kòmbò na bôt be yene b' ane b' abòmbò zaé ya kafe Zambe. M' ajò fo'o mia na be yeneya mvaé b' aye yen. 17 Ve wo, éyoñ wo abòmbò zaé ya kafe Zambe, woko'o mbon nlò wóé, a tu'u asu dóé; 18 nde bôt te yen ane wo abòmbò zaé ya kafe Zambe, v' Éso wóé a n' asoé a ye yen: an' Éso wóé, nny' a yene mam me n' asoé, a ye ve wo mam m' ayian.

19 Te kòan akume si nyò vòm bibiam a miefigele b' adi, a mifiwuwup mi atupe menda, a wup: 20 ve mi kòan akum nname ya yòp vòm bibiam a miefigele be ne te di, a mifiwuwup te tupe menda a wup: 21 amu vòm a ne wo akum, vòm ate fe nleme wóé ò né. 22 Dis e ne lampe ya nyò: fige dise dóé e ne mvo'é, wóna nyòle jòé ése é n' ésfufup. 23 Nge dise dóé e n' abé, wóna nyòle jòé ése é ne dibi. Ajò te fig' ésfufup é ne wo nlem, j' abo dibi, dibi t' e ne fo'o abui! 24 Te ke môt a ne figule ya wò'd b' ésa bebaé: amu a ye vini wua a nye'e nyò mbok; fige sa nalé, wón' a ye wò'd wua a biasé nyò mbok. Mi nji bo figule ya tòñe Zambe b' akum. 25 Ajò te m' ajò mia na, Te tyelane minlem yòp ajò ényifne jenan, mfa'ya ya jòm mi aye di, a jòm mi aye nyu; nalé fe mfa'a ya menyòle menan, biòm mi aye jaé. K' ényifi j' adafne bidì, a nyòle j' adafn figòmesan? 26 Tameka yenan anone ya yòp, ane d' abo te bé bidì, te kòane bie, te nane bie menda; Éso wónan a ne yòp a ve de bidì. Ke mi adafne de beta ndafian? 27 Mi z' a né, fig' a tyelé nleme wé yòp, a ne figule ya limeti ényifne jé nta ényif' a wo? 28 Nalé fe mi atyelé minlem yòp amu figòmesan a jé? Tame simesane sam ayafi ya fé, ane j' ayaé; é ne te bo ésaé, te tife bindelé: 29 ve ma m' ajò mia na akòsa bo Salómò a étòto'o j' ése'

a nji bo abefi figômesan ane sam ayafi. 30 Nge Zamb' a jalé bilo'o ya fé figômesane nalé, bilo'o bite bi ne ve den, b' awua bie nduan akiti, k' a ye dafie jalé mia, a bôte ya ôyôm mbuana? 31 Ajô te, te tyelane minlem yôp a jô na, Bi aye di jé? Bi aye nyu jé? Za figômesan bi aye jaé? 32 Amu meyoñi me ne te yeme Zambé b' ajefie biôm bite bise; amu Éso wônan a ne yôp a yeme na mi ayiane nyofie biôm bite bise. 33 Tata'a jefian ayofie dé, a zôsô wé; wôna biôm bite bise bi aye kô'olane mia. 34 Ajô te, te tyelane minlem yôp ajô mam m' aye bo akiti: amu mam ya mi atyelé minlem yôp akiti, m' aye boban akiti. Mam abé ya môse wua m' ayiane môse te.

7 Te veane bôte mekua, mi za nyofie mekua. 2 Amu mekua mi ave bôt, mekua mete mi aye nyofi: abim mi ave, abime te fe b' aye ve mia. 3 Wo aviane yen ôyôme jôm ô ne monyofie dis amu jé, te simesan fiko' ô ne dise dôé? 4 Jé wo aviane jô monyofie na, Za'a me va wo jôm é ne wo dis, ô ne fiko'o dise dôé? 5 A môte ya medu'an, tame taté va fiko' ô ne dise dôé; nalé wo aye tu'a yen a mone jôm a ne monyofie dis.

6 Te veane bemvu biôm bi n' étyi, nalé fe te veane beñgôé sefie jenan é n' édima, be za tibi j' a mebo, a kôfielan a lôbe mia.

7 Jaka'an, wôna mi aye nyofi; jefian, wôna mi aye yen; kutan mbé, ndemben a ye di mia wô: 8 amu môt as' a ja'é, a ye nyofi; môt a jefi, a ye yen; a nyô a kut mbé, b' aye di nye wô. 9 Mia bôt mi to va, za môt a ne na fige mona fame wé a ja'é nye bidi, a ye viane ve ny' akok? 10 Ng' a ja'é nye kos, y' a ye viane ve nye nsafelete? 11 Nge mia bôt, mi n' abé, mi ayeme ve bone benan biôm bi ne mvaé, k' Éso wônan a ye dafie ve bôt b' aja'é nye biôm bi ne mvaé? 12 Ajô te, mam mese mi anye'e bôte be bo'o mia, bo'ane fe b' avale te: amu metifise me Zamb' a mejô bekulu mejô, mme le.

13 Nyi'an mbé ô ne tyôtyôé: amu mbé ô n' anen, a zen é ne ndam, j' ake vôm bôte b' ajañi, bôte b' ake wôé abui. 14 Amu mbé ô ne tyôtyôé, a zen é ne

zôsô, j' ake vôm bôte b' anyifi, a bôte b' ayene je be ne tyôtyôé.

15 Taba'ane bekulu mejô be ne medu'an ntye, b' aye zu vôm mi to, be be'e mefigômesan ane mômômba, ve minlem mi n' ane beze. 16 Mi aye yemelane b' a bibuma biap. Ye bôte b' afaté tome bôfigô, fige faté ôsa ndôé? 17 Nal' élé ése é ne mvaé j' awum bibuma bi ne mvaé; v' él' é n' abé j' awum bibuma bi n' abé. 18 Él' é ne mvaé é nji bo figule ya wum bibuma bi n' abé, nalé f' él' é n' ab' é nji bo figule ya wum bibuma bi ne mvaé. 19 Élé ése j' abo te wum bibuma bi ne mvaé, b' aye ba'é je, ve wua je nduan. 20 Ajô te mi aye yemelane b' a bibuma biap, 21 Sa môt as' a jô me na, A Tat, A Tat, a ye k' ayofi ya yôp; ve nyô a bo ane Tat' a ne yôp a nye'e. 22 Môse te, bôt abui b' aye jô me na, A Tat, A Tat, ke bi figa kulu mejô a jôé dôé, a va mimbia minsisim a jôé dôé, a bo beta be mam abui a jôé dôé? 23 Éyofie te m' aye jô be na, Me nji yeme mia: kôla'ane vôm me to, mia bôt mi abo mbia be mam.

24 Ajô te, môt as' a wô'd mejô m' akobô ma, a bo me, a ye funan ane môt a ne fek, a figa lôfie nda jé ako'o yôp. 25 Ane mveñi é figa noñi, an' évuñulu é figa vuñi, ve jimbi nda éte; é nji ku: amu é mbe nlôñan ako'o yôp. 26 Ve môt as' a wô'd mejô m' akobô ma, te bo me, a ye funan an' akute môt, a figa lôfie nda jé nselek: 27 ane mveñi é figa noñi, ane ndôn é figa kui, an' évuñulu é figa vuñi a jimbi nda éte; je ve ku beta fïkuan.

28 A figa bo na, éyofi Yésus a figa mane jô mejô mete, jama bôt at' ase be figa semé fye'elane wé: 29 amu a figa ye'ele b' aval' an' émien a ne njô, sa ane betili bekalate bap.

8 Éyofi a fïga siliki nkô, étua abui bôt é fïga tôfie nye. 2 A figa bo na nuzam ô fïga zu be nye, a kute meboñé si, a jô na, A Tat, fige wo ame'ete, ô ne figule ya bo me mvo'é. 3 An' a fïga same wo, a nambe nye, a jô na, Me me'eteya; bo'o mvo'é. Ane zam é fïga ji'a mane nye nyô. 4 Yésus a fïga jô nye na, Tuka'a bo te kate môt; ve ke liti prister nyôle jôé, ô ve biôm ane Môze a nga jô, ajô te nde bôte b' aye yeme d' ajô dôé.

5 Éyofi a figa kui Kapernaum, évete bezimbi ntete wua a figa zu be nye, a ye'elane nye, 6 a jó na, A Tat, mbo ésaé wom a bó nda, a ne nyemelan, a dañe wò'ò mintasé. 7 An' a figa jó nye na, M' aye zu saé nye. 8 Ane évete bezimbi ntete wua a figa yalan a jó na, A Tat, me nji bo mót wo yiane nyi nda: jó'ò v' ajò, wóna mbo ésaé wom a ye bo mvo'é. 9 Amu me fe me ne mót bóte befe b' ajo ma, me ne fe bezimbi m' ajò be: m' ajò nyina na, Kelek, nye ve ke; nyò mbo'o na, Za'ak, nye ve zu; a mbo ésaé wome na, Bo'o jame dí, nye ve bo. 10 Éyofi Yésus a figa wò' ajò te, a figa semé, a jó bót be figa tóne nye na, M' ajò fo'o mia na, Me nji yen aka'a mbunane di, akósa bo Israël. 11 M' ajò mia na bót abui b' aye so mfa'a jòp d' ató a mfa'a jòp d' adim, a tabe si ayofi ya yòp, ba be Abraham, a Isak, a Yakób: 12 b' aye wua bone y' ayofi dibi e n' atan: vòm ate b' aye yi a late mesofi. 13 Ane Yésus a figa jó évete bezimbi ntete wua na, Kele wo ake, ane wo ate buni avale te d' aye bo wo. Ane mbo ésaé at' a figa bo mvo'é awolo te.

14 Éyofi Yésus a figa nyi nda Pétrus, a figa yene nyia figa Simón a kone tit beta fikonan. 15 An' a figa name nye wo, ókon ve mane nye nyò; ane miñga at' a figa kòlò si a bo ny' ésaé. 16 Éyofi fig'ò é figa bo, be figa zu bót abui be mbe mimbia minsisim be nye: an' a figa ya mimbia minsisim mit' a fikobò y' anyu, a saé bóte bese be figa kon: 17 e figa bo nalé amu mejò me figa yiane bo ane fikulu mejò Yésaya a figa jó na, Émien a figa wò'ò mintasé miáfangan, a nyofi akone dañigan.

18 Éyofi Yésus a figa yene bót abui be boma'ane nye, a figa jó na, Nkeane kindi'i yat. 19 Ane ntill bekalate a figa zu a jó nye na, A Nye'ele, m' aye tóne wo vòm asewo ke. 20 Yésus a figa jó nye na, Miñkemvak mi ne mefu, a anone ya nyem e ne mumba'a; ve mone mót a se vòm ya bó nló wé. 21 Ane nyé'é mbok a figa jó nye na, A Tat, jóké'é ma, me tame taté ke jame tate sofi. 22 Ve Yésus a figa jó nye na, Tóne ma, ó li'i mimbim mi jame mimbim miape sofi.

23 Éyofi a figa k' éfuñga été, beyé'é

bé be figa tóne nye. 24 Ate me na ókòs ónen ó figa vuñ atok, ane mintyóa mi figa yandan éfuñga yòp: v' émien a figa bó óyo. 25 Ane be figa ke vele nye, a jó na, A Tat, nyi'i bia: bi figa ye jafi. 26 An' a figa jó be na, A bót mi abuni tyòtyòe, mi ako wofi amu jé? An' a figa kòlò si a bam évuñulu a mintyóa; ato'o ve bo nemieñ. 27 Ane bóte bete be figa semé a jó na, Z' aka'a móte di? akósa bo évuñulu ba mintyóa ve wò'ò nye.

28 Éyofi a figa kui kindi'i yat si ya bóte ya Gadara, bóte bebaé be figa tóbane nye, be mbe mimbia minsisim, be figa so mesofi, be mbe mimvòvò, nde te ke mót a figa bó figule ya lóte zen éte. 29 Ate meteme na be figa bete metyifi a jó na, A mone Zambe, bia wo, bi ne z' ajò? y' ó zuya kpwe'ele bia, te yene melu me za kpwa'an? 30 Mbam beñgòé abui ó figa di wóé, ó mbe óyap. 31 Ane mimbia minsisim mite mi figa ye'elane ny' a jó na, Nge wo ava bia, lóme bia bi ke nyi mbam beñgòé. 32 An' a figa jó mie na, Kelan. Ane mi figa kòlò be bót a ke nyine beñgòé: ateme na mbam beñgòé ós' ó figa silliki mbi nlumbu fikò, ve su'ulan atok a wu mendim été. 33 Ane bót be figa ba'ale beñgòé be figa mate, a ke nlam, a kate bót mam mese a jam e figa bo bót be mbe mimbia minsisim. 34 Ane bóte bese ya nlam be figa zu tóbane Yésus: éyofi be figa yene nye, be figa ye'elane nye na a kòlò si jap.

9 An' a figa k' éfuñga été, a k' ato'o yat, a ke nla wé. 2 Ane be figa zu nye mót a mbe nyemelan, a figa bó énoñ: éyofi Yésus a figa yen ane be figa buni, a figa jó mót a mbe nyemelane na, A mon, volò'ò nlem; amu mbia be mam móé me nto njaman. 3 Ane betili bekalate bevo'o be figa jó minlem miape na, Móte nyò a blasé Zambe. 4 Yésus a figa yeme mejò be figa simesan minlem miap, a jó na, Mi asimesan mbia be mam minalem mienan a jé? 5 Ye jó na, Mbia be mam móé me nto njaman; ye jó na, Kòlò'ò si, ó wulu, j' é ne tyi'ibi? 6 Amu m' akòmbò mi aye yeme na Mone mót a ne figule ya jamé mbia be mam si nyò (an' a figa jó mót a mbe nyemelane na), Kòlò'ò si, ó to'é énoñe jóé, ó ke nda

jôé. 7 An' a figa kôlô si, a ke nda jé. 8 Éyoñe jama bôt a figa yen ajô te, be figa ko wofi a kafié Zambe, nny' a figa ve bôt figu avale te.

9 Éyoñ Yésus a figa kôlô vôm at' a ke, a figa yene mô't a mbe jôé na, Matéus, a figa to vôm bôt be figa bo be va'a akume y' ékaña'a: an' a figa jô nye na, Tôñe ma. An' a figa kôlô si, ve tôñe nye.

10 A figa bo na, éyoñ a figa to nda a di, ane bôt bê figa bo be nyofie biôme y' ékaña'a, a ba be mb' abé, abui be figa zu tabe si vôm Yésus ba beyé'é be figa to. 11 Éyoñ Befarisér be figa yen ajô te, be figa jô beyé'é bé na, Nye'ele wónan, ba be bôt be bo be nyofi akum y' ékaña' a bôt be n' abé b'adi vôme wua amu jé? 12 V' éyoñ a figa wô' ajô te, a figa jô na, Bôt be ne mvô'é be nji yiane nyofi figefigañ, ve ba b' akon. 13 Kelan, mi ke ye'é an' ajô di e ne na, M' anye' éngôñgo, sa biôm bôte b' ave ma: amu me nji zu loene bôt be ne zôso, ve ba be n' abé.

14 Éyoñ te beyé'é be Yôhanes be figa zu vôm a figa to a jô na, Bi Befarisér bi wô'ô bo bi bômbô'ô zaé ya kafié Zambe me bômbô'ô abui amu jé, ve beyé'é bôé be ne te bômbô'ô zaé ya kafié Zambe? 15 Ane Yésus a figa jô be na, Ye bemvôé be mô't a lu'u mifiga be ne ñigule ya wô' ôlun éyoñ mô't a lu'u mifiga a ñigenan a to? ve melu m' aye kpwan éyoñ b' aye va mô't a lu'u mifiga vôm be to, éyoñe te b' aye bômbô'ô zaé y' ôlun. 16 Amu mô't a nji bet abaka éndelé é ne te ñiwutan ntu'u ñigômesan, amu abaka d' ayiane dibi nyaban ñigômesan d' aye viane limeti ntu'u ñigômesan, ve nyaé, abé ve bo anen. 17 Nalé fe bôt te loé mfefé vaén minnôm mende'e bikôp: mende'e me za tui, vaén ve sóé si, mende'e bikôp ve wu ntuk: ve bôte b' aloé mfefé vaén mimfefé mende'e bikôp, wóna bi aye bo mvae biba.

18 A ñigenan a kobô'ô be mejô mete, an' evete ya nda Zamb' a figa zu, a kute meboñe si, a jô na, Mone wom a ne mona mifiga a ndôme wu: za'a beté nye wo, wón' a ye nyifi. 19 Ane Yésus a figa kôlô, a tôñe nye, a beyé'é bé. 20 A figa bo na mifiga, metyi me figa kui nye nyô mimbu awôm a mibaé, a figa zu nye mvus, a nambe nye ñiwô-

ndé ñigômesan: 21 amu a figa jô ñleme wé na, Nge m' anambe nye, akôsa bo ve ñigômesan, m' aye bo mvô'é. 22 Ane Yésus a figa kôñelan a yene nye, a jô na, A mone wom, vold'ô ñlem; mbunan wo ate buni ma ô boya wo mvô'é. Ane mifiga a figa bo mvô'é awolo te. 23 Éyoñ Yésus a figa nyin nda évete te, a figa yene bôt be lofie mindiñ, a ékôane bôt é bo'o zô'é. 24 An' a figa jô na, Kôla'an: amu mona mifiga a nji wu, a n' ôyo. Ane be figa ñaño wôé nye. 25 V' éyoñ be figa va bôt, a figa nyi nda a bi nye wo; ane mona mifiga a figa kôlô si. 26 Ane foé y' ajô t' é ñiga yiane si ét' ése.

27 Éyoñ Yésus a figa kôlô vôm at' a ke, mindindim mibaé mi figa tôñe nye, a bete metyiñ yôp a jô na, A mone David, ko bi' éngôñgo. 28 Éyoñ a figa nyi nda, ane mindindim mite mi figa zu vôm a figa to: ane Yésus a figa jô be na, Ye mi abuni na me ne ñigule ya bo jame di? Be na, Ya, A Tat. 29 An' a figa nambe be mis a jô na, E bo'o m' ane mi abuni. 30 Ane mise map me figa kuban. Ane Yésus a figa tu'a jô be na, Tuka'a bo te katane mô't. 31 Ve be figa kôlô, a kat ajô dé si ét' ése.

32 Éyoñ be figa ke, bôt be figa zu mvumvu'u be nye, ô mbe mbia nsisim. 33 Éyoñ mbia nsisim ô figa vas, mvumvu' ô figa kobô: ane jama bôt at' a figa semé a jô na, Mô't a nji yen aka'a jame di, Israël. 34 Ve Befarisér be figa jô na, A va mimbia minsisim a ñigule njô mimbia minsisim.

35 Ane Yésus a figa ke minlam mise a male mese, a ye'ele bôt menda me Zambé map, a kate foé y' ayôñe Zambe, an' a figa bo bôt be figa wô'ô mintae a akon mevale mese mvô'é. 36 V' éyoñ a figa yen étua jama bôt, a figa wô'ô b' éngôñgo, amu be figa wô'ô njuk, a bo nemlalemialan ane mintômba mi nji bo mô't a ba'ale mie. 37 Éyoñe t' a figa jô beyé'é na, Bidi abui bi nto bitôtôlô, ve bebo bisae be ne tyôtyoé. 38 Ajô te ye'ela'ane mie bidi na a lôme beva bidi afube dé.

10 An' a figa loene beyé'é bé awôm a bebaé, a ve be ñigule ya va mimbia minsisim, a saé bôt akon a mintae mevale mese.

2 Mòé minlòman awòm a mibaé ma: wu y' ósu na Simòn, b' aloene nýé na Pétrus, a Andréas monyañ; Yakòbus mone Tsebédéus, a Yòhanes monyañ; 3 Filipus a Bartólóméus; Tòmas a Matéus a figa bo nyoñe biòme y' ékaña'a; Yakòbus mon Alféus, a Lebéus; 4 Simòn móte ya Kana, a Yudas Ishariót, nny' a figa koñe nye.

5 Yésus a figa lòme bóte ba awòm a bebaé, a lebe be, a jò fia, Te keane mezen ya meyoñ me ne te yeme Zambe, te keane fe nname wua ya Samaria: 6 ve keane be mintòmba ya nda Israél mi dimiya. 7 Éyoñ mi ake, katane mejò me Zambe, a jò na, Ayoñ ya yòp e nto bebé. 8 Saéane bóte b' aya'a, wòmòla'ane mimbim, bo'ane minz zam mvo'é, va'ane mimbia minsisim: mi nyoñeya te kus, va'ane te kuan. 9 Te futane gòld, fige silber, fige mvot bikpwaé bienan; 10 te keane fe mfek éyoñ mi ake, te ke biwomane bibaé, fige bikondé bife, te ke ntum: amu mbo ésaé a yiane nyoñe bidi. 11 Minlam mise a male mese mi akui, jeñane mót a ye bo mia mvam; mi tabe'e be ny' akelui éyoñ mi aye kòld. 12 Éyoñ mi anyi nda, bata'ane bóte y' éte. 13 Nge bóte ya nda éte b' aye mvamane mia, wòna mvo'é jenan j' aye tab' éte: fige bóte ya nda éte te mvamane mia, wòna mvo'é jenan j' aye bulane be mia. 14 Bóte bese mót a ye bo te nyoñe mia, te wò'd mejò menan, éyoñ mi akòld nda éte fige nname te, sasan mbulu'u mebo menan. 15 M' ajò fo'o mia na, A si ya Sòdòm a Gòmòra, a nname te, si ya Sòdòm a Gòmòra j' aye dañe yen mvaé mòs Zamb' a ye tyi'i bóte mejò.

16 Mi lò, m' alòme mia mi k' ane mintòmba mi ne vòm beze be né: ajò te, bo'ane mefe'ane benyo, a minlem évoé ane bezum. 17 Ve taba'ane bót nte: amu b' aye ke mia be betyi'i mejò, b' aye bibi mia mifíkasa menda me Zambe map; 18 ajò fe di, b' aye ke mia be bejò bót be ne tyòtyoé a ba be n' anen, amu ajò dam, nalé mi aye liti bóte bete a meyoñ me ne te yeme Zamb' ane mi abuni. 19 Éyoñ b' aye ti mia, te tyelane minleme yòp a jò na, Bi aye kobò aya, za mejò bi aye jò? amu éyoñe te mi aye nyoñe mejò mi

aye kobò. 20 Amu sa mia mi akobò, ve Nsisim Éso wònan fiwò wo akobò mia minlem éte. 21 Mót a ye ti monyañ, bóte be wóé nye, nalé f' ésa a ye bo mon: bon b' aye siñe bebiaé bap, a ke be bóte be wóé be. 22 Bóte bese b' aye siñe mia amu jòé dam: ve mót a jibi akelui asu'ulan, nny' a ye yen ényifi ya melu mese. 23 Éyoñ b' akpwe'ele mia nname wu, mata'an, mi ke wu ó n' ósu: M' ajò fo'o mia na, Mi aye bo te mane lòte minlame ya Israél, Mone mót ve tame so.

24 Mót a ye'é, te dañe mót a ye'ele nye; mbo ésaé te dañe mót a ne nye. 25 D' ayiane na mót a ye'é a bo ane mót a ye'ele nye, nalé fe na mbo ésaé a bo ane mót a ne nye. Nge b' aloeneya mie nda na Beéltsebut, nalé b' aye dañe loene bóte ya nda jé. 26 Ajò te, te koane be woñ: amu ajò de nji bo nsolan, d' aye bo te kui atan; ajò de nji bo asoé, b' aye bo te yeme de. 27 Mejò m' ajò mia dibi, koba'ane m' éfufup: a mejò mi awò' ófófoé, katane me menda yòp. 28 Te koane bóte b' awóé nyòle woñ, ve be se figule ya wóé nsisim: ve koane móte woñ a ne figule ya wóé nyòl a nsisim beba hel' éte. 29 Ke b' akuane bemvokuma bebaé a pfe-nigh jia? te ke wua a ku si Éso wònan te yene nla: 30 kofi ésil és'é ne mia nló é ne nlañan. 31 Ajò te, te koane woñ; mi adañe bemvokuma abul. 32 Nde mót as' a ye meme me vòm bóte be to, me fe m' aye meme nye b' Ésa wom a ne yòp. 33 Ve bóte bese mót a kate me vòm bóte be to, me fe m' aye kate nye b' Ésa wom a ne yòp.

34 Te si'a kona me zuya ve mvo'é si nyò: me nji zu ve mvo'é, ve fikpwaé mekòn. 35 Amu me figa zu bo mót ba ésa wé be kandan, a mbom ba ntyi be kandan: 36 bóte b' asfife mót b' aye bo bóte ya nda jé. 37 Mót a nye' ésa fige nyia a dañ abim a nye'e ma, a nji bo aka'a móte d' ayiane bo móte wom; nalé fe mót a nye'e mona fame wé fige mona mifíga wé a dañ abim a nye'e ma, a nji bo aka'a móte d' ayiane bo móte wom. 38 Mót a bo te be'e kroitse jé, a tóñe ma, a nji bo aka'a móte d' ayiane bo móte wom. 39 Mót a ba'al' ényifi jé, a ye dimeli je, a nyò a dime-li ényifi jé amu me, nny' a ye yene je.

40 Môt a nyône mia, a nyône fe ma, a môt a nyône ma, a nyône fe môt a figa lôme ma. 41 Môt a nyôn ñkulu mejô a jôé ñkulu mejô, a ye yen mvaé ñkulu mejô a ye yen; môt a nyône môte ya zôsô a jôé môte ya zôsô, a ye yen mvaé môte ya zôsô a ye yen. 42 Bôte bese môt a ve môte wua ya boñgô ba akôsa bo élaé mendim me n' avoé amu jôé ñy'é'é, m' ajô fo'o mia na a vo'o dinelli mvaé jé.

11 A figa bo na, éyoñ Yésus a figa mane jô beye'é bé awôm a bebaé, a figa kôlô vôm at' a ke ye'ele bôt, a kate be mejô me Zambé minlam miap.

2 Éyoñ Yôhanes a mbe nda mimbôk, a figa wô'ô mam Kristus a figa bo, an' a figa lôme beye'é bé, 3 a jô nye na, Y' ô ne môt bi abuni na a ye zu, ye bi ayañge môt mfe? 4 Ane Yésus a figa yalan a jô be na, Kelane mi ke, mi kate Yôhanes mam mi awôk a yen: 5 mindindim mi ayen, biyem bi awulu, minzezam mi abo mvo'é, mindendo'o mi awôk, mimbim mi awômô, a min-zôzoé mi awô'ô mbamba foé. 6 Ebotan a môt a yene ma te jôme j' akolé ny' ôbak.

7 Éyoñ bôte bete be figa kôlô, Yésus a figa taté jô ésulane bôt ajô Yôhanes na, Jé mi figa ke yene fé? ye fikaé wo afô'osan a évufulu? 8 mi ñga ke yene jé? ye môt a be' ébubut ñgômesan? bôt be be' ébubut ñgômesan be to menda bejô bôt. 9 Mi ñga k' a jé? ye yen fikulu mejô? Ya, me kafeeseya, a dañe fe ñkulu mejô. 10 Nyin' a ce nyô e ne ntilan ajô dé na,

Ô lô m' alôme Môte wom nlôman ôsu viôé,

Nny' a ye kôme wo zen ôsu.

11 M' ajô fo'o mia na, Bôt biñga be figa blaé, môt a dañ Yôhanes a nji bialé: v' ayon ya yôp, nyô a ne moñgô a dañe nye. 12 Ataté melu Yôhanes azukui éyoñe ji, bôt be ñga bo figu amu b' aye k' ayon ya yôp, ane bôt be ñga bo bi-vet be figa nyône d' a figu. 13 Amu bekulu mejô bes' a bôt be figa tili metife me Zambé be figa kulu mejô akekui éyoñ Yôhanes a figa to. 14 Ñge mi aye nyône nye, nyin' a ne Élias, e ne ntilane na a ye zu. 15 Môt a ne melo ya wôk, a wô'ôk. 16 Za jôm m' aye funane je bôte ya miaé wu? B'

afunan ane boñgô be to si vôm bôte b' abo be sula'an b' aloene ba bevok, a jô na, 17 Bi maneya loñe mendim, mi te jem; bi maneya yi du, mi te yi. 18 Amu Yôhanes a figa zu, te di, te nyu, b' ajô na, A ne mbia nsisim. 19 Mone môt a figa zu, ve di, ve nyu, nde b' ajô na, Tameka yenane môt a ne mbia ndian, a dañe nyu vaén, a ne mvôé bôt be wô'ô bo be nyôn akume y' ékaña'a, a bôt be n' abé. Bi ayeme na fek é ne nya jômô amu mam bôt be ne fe'e b' abo.

20 Éyoñe t' a figa taté ve bôte bijô minlam a figa dañe bo beta be mam abui, amu be nji kôñelane minlem. 21 Ñgo'o bôte ya Kôratsin! figo'o bôte ya Bétsaéda! amu beta be mam me figa bo mia, ñge me ñga bobane Tirus a Sidôn, wôna bôte ya minlam mite be ñga ye ji'a kôñelane minlem, a jaé miñkuta, a tab' asup été. 22 Ve m' ajô mia na, a bôte ya Tirus a Sidôn, a bôte ya minlam mi, bôte ya Tirus a Sidôn b' aye dañe yen mvaé môs Zamb' a ye tyi'i bôte mejô. 23 A mia, bôte ya Kapernaum, ye mi aye betebane yôp? mi aye aise si, a ke he' été: amu beta be mam me maneya bobane be mia, ñge me ñga bobane Sôdôm, ve nlame te ô ñga ye tab' akui môse wu. 24 Ve m' ajô mia na a bôte ya Sôdôm a mia, bôte ya Sôdôm b' aye dañe yen mvaé môs Zamb' a ye tyi'i bôte mejô.

25 Éyoñe te Yésus a figa kobô a jô na, A Tat, Njô ya yôp a si, m' ave wo akéva amu ô ñga solé beyeme mam a bôt be ne mefe'e mejô ma, a kate me miñkeñelé mi bon: 26 ya, A Tat, amu ô ñga yene jame te mvaé nalé. 27 Ésa wom a figa ve me mam mese: môt a nji yeme mon, v' Ésa; nalé fe môt a nji yem Ésa, ve Mon, a bôt Mon a ye liti be nye. 28 Za'ane be ma, mia bese mi awô'ô njuk, a kate mimbe'e, me m' aye ve mi' awo'an. 29 Beka'an mbe'e wom, a ye'é be ma; amu me n' évôvoé, a nlem nemiefiñ: wôna minlem mien-an mi aye wo'an. 30 Amu ésaé jam é ne tyi'ibi, a mbe'e wom ô n' éveves.

12 Éyoñe te Yésus a figa lôte mepup môse sondô; ane beye'é bé be ñga wô'ô zaé, a di bidi. 2 V' éyoñ Befarisér be figa yene jame te, be figa jô nye na, Tame yen, beye'é bôé b' abo jam d'

atyam atifi ya mose sondó. 3 An' a ñga jò be na, Ye mi nji lafi ane David a ñga bo eyoñ a ñga wò'ò zaé, émien a bôt ba be be mbe nsamba; 4 an' a ñga nyi nda Zamb' a di bidi bi ya nda Zambe, bi mbe ny' étyi ya di a bôt be mbe nsamba wé, ve beprister étam? 5 Ye mi nji lafi kalate metife me Zamb' ane beprister b' andamane mose sondó tempel été, ve tabe te bijò? 6 Ve ma m' ajò mia na môt a dañe tempel a ne va. 7 Ve ñge mi ñga yem an' ajò di d' asu'ulan, ane Zamb' a ñga jò de na, M' anye' éngôñgo, sa biòm b' ave ma, ve mi ate bo te ve bôt be ne te bijò mekua. 8 Amu Mone môt a ne njò ya mose sondó.

9 An' a ñga kòlò vòm at' a ke nda Zambe jap. 10 An' a ñga yene môt a mb' éyeme wo. Be ñga sili nye na, Y' a ne mvaé a saé môt mose sondó? nalé be-ña jeñ ajò ya bo nye jam. 11 An' a ñga jò be na, Mi to va, z' a né, ñg' a ne ntómba wua, ñge wo ku ébé mose sondó, k' a ye bi wò a va wò? 12 Ajò te, ke môt a dañ ntómba beta ndañan! Nd' a ne mvaé ñge môt a bo ésaé éngô-ñgo mose sondó. 13 An' a ñga jò môt ate na, Same wo. An' a ñga same wò; an' ó ñga bo mvò'é ane wu mbok. 14 Ane Befarisér be ñga kòlò a k' émo' ajò dé, ane b' aye wòé nye. 15 Éyoñ Yésus a ñga yem ajò te, a ñga kòlò vòm ate: ane bôt abui be ñga tóñe nye; an' a ñga saé be bese, 16 a tu'a jò be na be bo te kate bôte foé ajò dé: 17 e ñga bo nalé, amu mejò me ñga yiane bo ane Yésaya ñkulu mejò a ñga jò na,

18 Mi lô, mbo ésaé wom me ñga top;
Nnye m' anye'e, nleme wom wo
yene nye mvaé:

M' aye ve nye Nsisime wom,
Nny' a ye kate bôt be ne te yeme
Zambe mejò me ne zósó.

19 A ye bo te bo ntañete, te bam;
Nalé fe te ke môt a ye.wò'ò tyiñe jé
minsefi.

20 Ñkaé ó ne ntusan, a ye bo te té wò,
Nsañ ó ñgenan ótita, a ye bo te dime
wò,

Akekui éyoñe mam ya si nyò m'
aye yiane si se.

21 A bôt be ne te yeme Zambe b' aye
buni jòé dé.

22 Éyoñe te be ñga zu nye môt a mbe

mbia.nsisim, a mbe ndindim a mvu-
mvuk: an' a ñga saé nye, nde mvu-
mvu' ó ñga kobò a yen. 23 Ane bôte
bese be ñga to ésulán be ñga semé, a jò
na, Ye nyin' a ne mone David? 24
Éyoñ Befarisér be ñga wò' ajò te, be
ñga jò na, Môte nyò a nji va mimbia
minsisim a ñgule jé ve ñgule Bèéltse-
bub, njò mimbia minsisim. 25 Yésus
a ñga yeme mejò be ñga simesan, an' a
ñga jò be na, Ayoñ ese d' akandane zañ
a siñ éblien, d' aye jañ; nlam ós' a nda
ése, ñge b' akandane zañ a siñe beblien,
b' aye tabe: 26 nalé ate ñge Satan a va
Satan, a salé zañ a siñ émien, wòn'
ayoñe dé d' aye tab' aya? 27 Ñge
m' ava mimbia minsisim a ñgule ya
Bèéltsebub, benyo bon b' ava mie a
ñgule za? mambe b' aye tyi'i mi' ajò te.
28 Ve ñge m' ava mimbia minsisim
a ñgule Nsisime Zambe, wòn' ayoñe
Zamb' e zuya be mia. 29 Môt a ne
ñgule ya nyi nda ñguñgu a wólé nye
biòm bié aya? te taté ka'a ñguñgu,
wòn' a yesa nda jé. 30 Môt a bo te kame
ma, a siñe ma; a nyò a bo te volò kòane
ma, nny' a tyam. 31 Ajò te m' ajò
mia na abé es' a ébiasé ése bi aye jam-
ban; ve ébiasé môt a biasé Mbamba
Nsisim, j' aye jambane nye. 32 Bôte
bese môt a kobò Mone môt abé, ajò te
d' aye jambane nye; ve môt a kobò
Mbamba Nsisim abé, ajò te d' aye jam-
bane nye, te ke'e si nyò, te ke' awu
yat. 33 E ne na ñg' élé é ne mvaé, bi-
buma bi ne mvaé; e ne fe na ñg' él' é
n' abé, bibuma bi n' abé: amu bi ayem
élé amu bibuma bié. 34 A bone me-
kpwe, mi ne ñgule ya kobò mam me
ne mvaé éyoñ mi n' abé aya? amu môt
a kobò abui mejò e ne nye nlem. 35
Mba môt a bo mbamba be mam m' aso
nye mba nlem: a mbia môt a bo mbia
be mam m' aso nye mbia nlem. 36 M'
ajò mia na bikobòkobò bise bôt b' aye
kobò, b' aye yalane bise mós Zamb' a
ye tyi'i mejò. 37 Amu wo aye kabe a
mejò mós, wo aye fe ku a mejò mós.

38 Éyoñe te betili bekalate a Befari-
sér bevo'o be ñga beta jò na, A Ñye'ele
bôt, bi akòmbò yen ndem wo aye bo.
39 V' a ñga yalan a jò be na, Bôte ya
miaé wu be n' abé a bijabò b' ajeñ
ndem; m' aye ve be ndem, ve ndeme
Yóna ñkulu mejò: 40 amu aval' ane

Yóna a ñga to môse mila, melu fe mela abume beta kos, nalé fe Mone môt a ye tabe môse mila a melu fe mela sofie si. 41 Bôte ya Ninivé ba be bôte ya miaé wu b' aye teb' éyoñe Zamb' a ye ty'i mejô, b' aye ve be mekua: amu be ñga kôñelan éyoñ Yóna a ñga kate be mejô me Zambé: mi lô, môt a ne va a dañ Yóna. 42 Miñga a mbe njô bôt mfa'a ya sid, ba be bôte ya miaé wu b' aye teb' a ve be mekua: amu a ñga so su-su'a si a wô'ô benya mejô me Salômô: mi lô, môt a ne va a dañe Salômô. 43 Éyoñ mbia nsisim a kôlôya môt nlem, wôn' a ke lôte vôm a ne te mendim, a jeñ awo'an, te yene de. 44 Wôn' a jô na, m' aye bulan a ke nda jam vôm me ñga so; éyoñ a soya, a yene je te ke jôm été, é nto mvosan a fikôman. 45 Wôn' a ke nyoñe minsisim mife za-ñbwa mi adañe ny' abé, mi ve nyin été a tabe wôé: éto môt a ate su'ulane tabe j' adañ éto a ñga taté tabe, abé. Nalé at' a ye bo mbia be bôte ya miaé wu.

46 A ñgenan a kobô'ô ésulane bôt, ane nyia wé a bobenyañ be ñga to atan, be kômbô kobô nye. 47 Ane môt a ñga jô nye na, Ô lô, nyua a bobenyoñ be tel' atan, b' akômbô kobô wo. 48 An' a ñga yalan a jô môt a ñga kate nye foé na, Z' a ne nyia wom, beza be ne bobeyañe bam? 49 An' a ñga same wo mfa'a ya bey'é é bé, a jô na, Mi lô, nyia wom a bobeyañ. 50 Amu bôte bese môt a bo an' Ésa wom a ne yôp a nye'e, nny' a ne me monyañ, a ka, a nyia wom.

13 Môse te Yésus a ñga kôlô nda, a ke tabe simfôm atok. 2 An' ésulane bôt és' é ñga tebe, nd' a ñga k' éfuñga a tabe si; ésulane bôte bese é ñga tele mfôm atok. 3 An' a ñga kobô be mejô abui miñkana, a jô na, Tama yenan, môt a ñga ke miase fes; 4 éyoñ a ñga miase fes, fese fok é ñga ku zene yôp, an' anon e ñga zu di je: 5 fese fok é ñga ku vôm a mbe mekok, te mete' abui: an' é ñga ji'a fa, amu mete'e me mbe tyôtyoé; 6 éyoñe jôp e ñga tô, é ñga viele, an' é ñga kôt amu é mbe te miñkañ. 7 Fese fok é ñga ku minsini' été, ane minsini' i mi ñga yaé a yame-tane je: 8 fese fok é ñga ku mbamba si, a wum bibuma, fes éziñ ntet, nyô fo'o

mewôm mesaman, nyô fo'o mewôm mela. 9 Môt a ne melo ya wôk, a wô'ôk.

10 Ane bey'é é be ñga zu a jô nye na, Wo akane be miñkana a jé? 11 An' a ñga yalan a jô be na, Zamb' a ñga ve mia ñgule ya yeme mam ya yôp me n' asoé, v' a nji ve be figul éte. 12 Amu bôte bese môt a billi, nnye b' aye beta ve, wôn' a ye bi abui: ve môt a ne momo, b' aye va nye jôm a billi. 13 Ajô te m' akane be miñkana; amu b' ayen, te tu'a yen, b' awôk, te tu'a wôk, nalé be ne te tu'a yem. 14 Nde mejô me boya b' ane fikulu mejô, Yé-saya, a ñga jô na,

Awô'ô mi aye wôk, ve mi aye bo te yem;

Ayen mi aye yen, ve mi aye bo te yemelan:

15 Amu minlem mi bôte ba mi n' ayaé ya buni,

A melo map me ne te tu'a wôk;

Be ñga dibe mise map,

Be za yen a mise map,

A wô' a melo map,

A yem a minlem miap,

Be za beta kôñelan,

Ane m' aye saé be.

16 V' ébotan a mise meuan amu mi ayen; ébotan a melo menan amu mi awôk. 17 Amu m' ajô fo'o mia na be-kulu mejô abui a bôte ya zôsô be ñga kômbô yene mam mi ayen, te yene me; be ñga kômbô wô'ô mejô mi awôk, te wô'ô me. 18 Ajô te, vô'ôla'an ñka-na ya môt a ñga miase fes. 19 Éyoñ môt a wô' ajo y' ayoñ ya yôp, te tu'a yeme de nlem, wôna mbia môt a zu a wôlé mejô me ne nye mmiasane nlem. Nyin' é ne fes é ñga miasebane zene yôp. 20 A nyô é ñga miasebane me-ko'o yôp, nyin' a ne môt a wô'ô mejô a ji'a nyoñe m' a vak; 21 v' émien a nji bo miñkañ, ve jibi ôbe nté; v' éyoñ nju' a ékpwe'ele bi azu amu mejô me Zambé, a ji'a kolé ôbak. 22 Nyô é ñga miasebane minsini' été, nyin' a ne môt a wô'ô mejô, a mam ya si nyô m' atye-lé môt nleme yôp, a medu'ane y' akum m' ayametane mejô, nny' a ne te wum bibuma. 23 Nyô é ñga miaseban mba-mba si, a ne môt a wô'ô mejô a tu'a yeme me, a wume fo'o bibuma, nnye f' a wum bibuma, mbo' éziñ ntet, mbo'

ézifñ mewóm mesaman, mbo' ézifñ mewóm mela.

24 A ñga beta kane be ñkana mfe, a jò na, Ayoñ ya yòp d' afunan ane mòt a ñga mias nya fese afupe dé. 25 Éyoñ bòt be ñga k' òyo, mòt a ñga siñe ny' a ñga zu miase fe fes mbia élo'o bidi été, au' a ñga kòlò. 26 V' éyoñ bidi bi ñga fa a wum, mbia élo' a ñga yené fe été. 27 Ane bebo bisaé be mie nda be ñga zu a jò nye na, A tat, k' ò ñga mias nya fese afupe dòé, nne mbia élo' a so vé? 28 An' a ñga jò be na, Mòt a siñe ma, a ñga bo nalé. Ane bebo bisaé be ñga jò nye na, Ajò te ye wo ayi na bi ke kòan mbia élo' a n' été? 29 V' a ñga jò na, Momo, a za bo na éyoñ mi ava mbia élok, mi za té ba be bidi até da. 30 Jòka'ane bie 'bi yaé bibane, akekui melu b' aye va bidi: éyoñ b' ava bidi, m' aye jò bòt b' ava bidi na, Tata'a kòan mbia élok, a dutu je mim-bom, a di'i je nduan: ve kòane bidi nda bidi jam.

31 A ñga beta kane be ñkana mfe, a jò na, Ayoñ ya yòp d' afunan ane fes été jia, nje mòt a ñga nyoñ, a bé j' afupe dé: 32 Nyina fo'o j' adañe fes ése tyòtyoé; éyoñ é maneya yaé, j' adañe bilo' anen a bo élé, nalé anoue ya yòp d' azu tabe je mintya.

33 A ñga beta kane be ñkana mfe na, Ayoñ ya yòp d' afunan ane jòm j' avusu fembé, nje miñga a ñga nyoñ a futi je bikanda bi avute fembé bila, akekui éyoñ avut es' e ñga vus.

34 Yésus a ñga kobò abui bòt e ñga to ésulán, a nji kobò b' ajò, te kan ñkana, 35 e ñga bo nalé, amu mejò me ñga yiane bo ane ñkulu mejò a ñga jò na,

M' aye kobò a miñkana;

M' aye kate mam me mbe nsolan ane si é ñga taté bo.

36 Éyoñe t' a ñga kòlò vòm jama bòt a ñga to, a ke nda été: ane beyé'é bé be ñga ke be nye, a jò na, Kate bia ñkana mbia élo'o y' afup. 37 An' a ñga yalan a jò na, Mòt a mias nya fese a ne Mone mòt; 38 afupe e ne si nyò; nya fese nny' a ne bone y' ayoñe Zambe; mbia élo' a ne bone be mbia mòt; 39 mòt a ñga siñe ny' a mias mbia élo' ate, nny' a ne Satan: melu ya va bidi me n' éyoñ si nyò j' aye su'ulan; bòte b' ava bidi be ne b'éñgel.

40 Ajò te aval' ane b' akòan mbia élo' a di'i nye; nalé f' a ye bo asu'ulane si nyò. 41 Mone mòt a ye lóme b'éñgele bé, b' aye va mam mese m' akolé bòt òba' ayoñe dé a bòte b' abo mbia be mam, 42 ve wua be nda nduan: vòm ate b' aye bo ve yi a late mesòñ. 43 Éyoñe te bòt be ne zòsò b' aye faé ayoñ Ésa wop ane jòp. Mòt a ne melo ya wòk, a wò'òk.

44 Ayoñ ya yòp d' afunan ane jòm é n' édimá é solò afup; nje mòt a ñga yen, an' a ñga solé je; amu a ñga wò' avak, ajò t' a ñga kuan akume dé se, ve kus afupe te.

45 Ayoñ ya yòp d' abeta funan ane mòt a kuan abom, a ke jeñe señ é n' édimá: 46 an' a ñga yene señe jia tañ anen, an' a ñga ke kuane biòm bié bise, a kuse je.

47 Ayoñ ya yòp d' abeta funan ane avot be ñga ya òsòé, a dutu mevale me kose mese: 48 éyoñ e ñga jaé nelut, be ñga dutu de kindik; ane be ñga tabe si, a tope kos é mbe mvaé, a futi je bikanda, ve be ñga wua nyò é mb' abé, fé. 49 Nalé a ye bo asu'ulane ya si nyò: b'éñgele b' aye zu va bòt be n' abé vòm bòt be ne mvaé be to, 50 a wua be nda nduan: vòm ate b' aye bo ve yi a late mesòñ.

51 Ye mi tu'aya wò'ò mejò mane mese? Be na, Ya. 52 An' a ñga jò be na, Ajò te ntili bekalate as' a boya ñy'é'é y' ayoñ ya yòp, a funan ane mie nda a kuli mimfefe mi biòm a minnòm mi biòm nda akume jé.

53 A ñga bo na, éyoñ Yésus a ñga mane kane miñkana mite, a ñga kòlò vòm ate.

54 An' a ñga ke si j' émien, a ye'ele be nda Zambe jap, ajò te nde be ñga semé a jò na, Mòte nyò a koé aka'a fe'e dina vé, a bitua bi mam a bo? 55 Ke nyin' a ne Mone mòt a ne ntye-tyeñ? ke nyia wé a ne jòé na Maria? bobenyañe fe na Yakòb, a Yòsés, a Simòn, a Yudas? 56 A bekalé bé, ke bi be be bese bi to? Ajò te mòte nyò a ko mam mane mese vé? 57 Ane be ñga kolé ajò dé òbak. Ane Yésus a ñga jò be na, Ñkulu mejò a ne te wume si jé a nda jé, ve minlam mife. 58 An' a ñga bo te bo bitua bi mam abui, amu be ñga bo te buni.

14 Melu mete Heródes, njò bôt, a ñga wò'otan ajò Yésus, 2 a jò bôte bé na, Nyin' a ne Yóhanes Baptisté, a wòmóya soñ; ajò t' a bo mam me ne ñgule ma. 3 Amu Heródes a ñga bi Yóhanes a ka'a nye, a ke nye nda mimbók amu Heródiás, ñga monyafi a mbe jóe na Filipus. 4 Amu Yóhanes a ñga jò nye na, Ó tyameya metiñe me Zamb' amu ó lu'uya nye. 5 Éyoñ a ñga ye wóe Yóhanes, an' a ñga ko jama bôte woñ, amu be ñga yene nye ñkulu mejò. 6 V' éyoñ mós Heródes a ñga bialé ó ñga kpwan, ñgone Heródiás é ñga jem abò'ò bôte zañ, ane Heródes a ñga yene de mvaé. 7 Ajò t' a ñga kan ñgana na biòm bise jòm a ye ja'é, a ye ve nye. 8 Ñgon éte, éyoñ nyla wé a ñga lebe nye, a ñga jò na, Va'a me nlò Yóhanes Baptisté be'e éte. 9 Ane njò bôt a ñga wò' abé, v' amu ñgana a ñga kan, amu fe bôt ba be be be ñga to be ja'ak, a ñga jò bôte na, Va'ane nye wò; 10 an' a ñga lóme bôt be ke tyi'i Yóhanes nlò, nda mimbók. 11 Ane be ñga zu nlò wé be' éte, a ve wò ñgon: an' é ñga ke wò nyla wé. 12 Ane beyé'é bé be ñga ke nyoñ mbim, a jame wò soñ; ane be ñga ke kate Yésus foé.

13 Éyoñ Yésus a ñga wò'ò foé éte, a ñga k' éfuña éte a kóló vòm ate, a ke fe vòm bôt be mbe momo: éyoñ jama bôt a ñga wò' ajò te, be ñga so minlam minlam a ke kindi'i kindik, a tñne nye. 14 An' a ñga suan a yene bôt abui be ñga sulan, a ko b' éngóño, a saé miñkókone miap. 15 Éyoñ mós ó ñga ndeñ, beyé'é be ñga zu vòm a ñga to a jò na, Van' a ne fé, mós ó ñga ndeñ; lóme bôte ba be ke minlam minlam, a kuse bidi b' aye di. 16 Ve Yésus a ñga jò be na, Be nji yiane ke, mibebien, va'ane be bidi b' aye di. 17 Ane be ñga jò nye na, Bi ne va ve mimamane mi fembé mitan, a kos ébaé. 18 An' a ñga jò na, Za'ane bie me ne. 19 An' a ñga jò abui bôt be ñga to ésulane na, Taba'ane si ékaña; an' a ñga nyoñe mimamane mi fembé a kos ébaé, a lóbò yòp, a ye'elane Zambé, an' a ñga be'e fembé, a ve beyé'é, ane beyé'é be ñga ve ésulane bôt. 20 Be ñga di bese, ve jaé: ane be ñga kuan afufuse bidi e ñga li'l, miñkóé awòm a

mibaé. 21 Bôt be ñga di be ñga ye bo betam betoyini betan, te lañe biña a boñgò.

22 An' a ñga ji'a tindi beyé'é be ke éfuña éte, a ke ny' ósu kindi'i yat; an' a ñga li'i a jò bôt be ñga to ésulane na, Kelan. 23 Éyoñ a ñga jò ésulane bôte na, Kòla'an, an' a ñga ke ñkòle yòp étam, a ye'elane Zambé: éyoñ ñgò'é é ñga bo, a mbe wóé étam. 24 Éyoñe te, éfuña é mbe ato'o zañ, mintyòda mi ñga ndeñele je; amu évuñulu é ñga so mfa'a be ñga ye ke. 25 Éyoñ dibi tyé é ñga bo, a ñga ke vòm be ñga to éfuña, a wulu ósòé yòp. 26 Éyoñ beyé'é be ñga yene ny' a wulu' ósòé yòp, be ñga to fe'e nevema, a jò na, A ne kòn, ane be ñga yòn amu woñ. 27 Ane Yésus a ñga ji'a kobò b' a jò na, Taba'an mvo'é, me le; te koane woñ. 28 Ane Pétrus a ñga yalan a jò na, A Tat, ñg' a ne wo, jò'ò ma me zu vòm ó tele le, me wulu mendime yòp. 29 Nye na, Za'ak. Ane Pétrus a ñga kóló éfuña a wulu mendime yòp, a ye'e ke vòm Yésus a ñga tele. 30 V' éyoñ a ñga yen an' évuñulu j' avuñi, a ñga ko woñ; a taté nyoñ ósòé si, an' a ñga yòn, a jò na, A Tat, nyi' ma. 31 Ane Yésus a ñga bo avòle ya same wo, a bi nye, a jò nye na, A mót wo-abuni tyòtyoé, wo ate sóan amu je? 32 Éyoñ be ñga k' éfuña éte, évuñulu é ñga man. 33 Bôt be ñga to éfuña éte be ñga kañe nye, a jò na, Ó ne fo'o Mone Zambé.

34 Be maneya dañ atok, ane be ñga kui kindi'i si ya Génétsaret. 35 Éyoñ bôt ya vòm ate be ñga yeme nye, be ñga lóme bôt afòla te se, be zu be nye bôte bese be ñga kon; 36 ane be ñga ye'elane nye na be nambe ny' akósa bo ñwóndé ñgómésan: abime bôt e ñga nambe ny' e ñga bo mvo'é.

15 Éyoñe te Befariéer ba betili be kalate be ñga ke be Yésus be so'o Yérusalem, a jò na, 2 Beyé'é bòé b' abiasé biyem bi bôte betól a jé? amu b' abo te sópe mo map éyoñ b' adi. 3 An' a ñga yalan a jò be na, Mi abiasé fe metiñe me Zamb' amu biyem bi bôte betól amu jé? 4 Amu Zamb' a ñga jò na, Tuka'a wò' éso ba nyua: a ñga jò fe na, Mót a kobò ésa ñge nyla abé, a ye fo'o wu. 5 Ve mia mi ajò na bôte

bese môt a jô ésa ñge nyia na, Jòm ô figa ye yem mvaé ñge me ñga ye ve wo je, me vey a je Zambe; 6 nny' a ye bo te wô' ésa wé. Ajô te mi vey a atife Zambe momo, amu biyem bienane ya bôte betô. 7 A bôt mi ne medu'an, ñkulu mejô, Yésaya, a ñga bele éyoñ a figa jô ajô denane na,

8 Bôte ba b' awumu me biyaé,

Ve minlem miap mi ne m' ôyap.

9 B' akañe ma momo ñikañan,

Amu b' aye'ele bôte mejô me ne mejô me bôt.

10 An' a ñga loene bôt be ñga to ésul-an, a jô be na, Vô'ôla'an a wôk: 11 Sa jôm j' ake môt anyu j' andamane nye, ve jam d' aso môt anyu, nde d' andamane môt. 12 Éyoñe te beyé'é be ñga zu a jô nye na, Ye wo ayeme na Befarisér b' ate ya éyoñ b' ate wô'ô njôane te? 13 A ñga yalan a jô na, Mvoñ ése Tat' a ne yôp a nji bé j' aye tébane si. 14 Jôka'ane be: be ne mindindim b' aliti bôte zen. Ñge ndindim w' awulu ndindim mbok, b' aye ku ebé bebane. 15 Ane Pétrus a figa yalan a jô nye na, Kate bia ñkana te. 16 An' a ñga jô na, Ye mi ñgenane te tu'a yeme mejô? 17 Ye mi nji yeme na jôm ése j' ak' anyu j' alôt a k' abum a ke fé? 18 Ve mam m' akui anyu m' aso nlem; mme m' andamane môt. 19 Amu mam m' aso bôte minlem mme ma: mbia be mam bôt b' asimesan, ñwôane bôt, mejian, bibon, wup, bi-bôtina, a bibiasé; 20 mme me ne mam m' andamane bôt: v' ajô ya di, te taté sôpe mo, nd' e ne te ndamane bôt.

21 Ane Yésus a ñga kôlô vôm ate, a ke mefôla ya Tirus a Sidôn. 22 A ñga bô na, miñga ya Kana a ñga so mfa'a te, a bete tyiñ a jô na, A Tat, mone David, ko m' éngôñgo: ñgo jame j' adañe yen abé amu mbia nsisim. 23 V' a nji yalane ny' ajô. Ane beyé'é bé be ñga zu ye'elane ny' a jô na, Jô'ô ny' a ke; amu a bo ve zu a loene bia mvus. 24 V' a figa yalan a jô na, Me nji zu nlôman mfe v' amu mintômba ya nda ya Israël mi dimiya. 25 An' a ñga zu kute meboñe si, a ye'elane nye na, A Tat, volô'ô na. 26 An' a ñga yalan a jô na, A nji bo mvaé a nyoñe bidí bí bon, a wua bie bemvu. 27 An' a ñga jô na, Ya, A Tat, akôsa bo bemvu

b' adi afufus d' aku tawôlô môt a ne be. 28 Ane Yésus a figa yalan a jô nye na, A miñga, mbunane wôé ô dañeya: e bo'ô wo ane wo anye'e. Ane ñgo j' é ñga bo mvo'é awolo te.

29 Ane Yésus a ñga kôlô vôm ate, a ke bebé ato'o ya Galiléa; an' a ñga ke ñkôle yôp, a tabe si wôé. 30 An' abui bôt e ñga zu mimbôbôk, a mindindim, a mimvumvuk, a biyem, a bôte bese abui, a bôé nye be bebé; an' a ñga saé be: 31 Nde bôt be ñga to ésulane be ñga semé éyoñ be ñga yene mimvumvu'u mi kobô'ô, miñyeyem mi bo'o mvo'é, mimbôbô'ô mi wulu'u, a mindindim mi yenek: ane be ñga kañe Zambe ya Israël.

32 Ane Yésus a figa loene beyé'é bé a jô na, M' ako jama bôte nyin' éñgô-ñgo, amu éyoñe ji bí be be bí nto môse mila, bí nji bo jôm ya di: m' aye lôme be be ke zaé, be za ku some zen. 33 Beyé'é be ñga jô nye na, Bi aye koé abime mimamane mi fembé d' aye yiane jama bôte nyina fé été vana, vé? 34 Ane Yésus a ñga jô be na, Mi bili mimamane miañembé? Be na, Za-ñbwa, a ayôme kose tyôtyôé. 35 An' a ñga jô ésulane bôte na, Taba'ane si; 36 an' a ñga nyoñe mimamane mite zañbwa, a kos, a ve Zamb' akéva, a be'e, a ve beyé'é, ane beyé'é be ñga ke b' ake bôt be ñga to ésulane. 37 Ane be ñga di bese, ve jaé: ane be ñga kôan afufuse bidí e nga li'i, miñkôé zañbwa. 38 Bôt be ñga di be mbe befam betoyini benyin, te lañe biñga a boñgô. 39 An' a ñga jô bôt be ñga to ésulane na, Kelan, an' a ñga k' éfuñga été, a ke mfa'a ya Magdala.

16 Ane Befarisér a Besadutsér be ñga zu a ve'ele nye, a sili ny' a liti be ndeme j' aso yôp. 2 V' a ñga yalan a jô be na, Éyoñ mam ñgô'é me né, mi ajô na, Vian vi aye faé, amu yôp e n' évele. 3 A mame tyé na, Môse ya den w' aye fo'o bo abé, amu yôp e n' évele a évindi; ve mi ne te yeme mendeme ya mimbu mi. 4 Miaé bôte wu ô ne mbia be mam a bijabô w' ajeñ ndem; b' aye yen ndem; ve ndeme Yôna; an' a ñga li'i b' a ke.

5 Ane beyé'é be ñga ke kindi'i yat, a vuane nyoñe fembé. 6 Ane Yésus a ñga jô be na, Fomba'an, a tabe mame

ya Befarisér a Besadutsér m' afunan ane jòm j' avusu fembé, ntye. 7 Ane bebien be figa kobò a jò na, Bi nji nyoñie fembé. 8 Éyoñ Yésus a figa yem ajò te, a figa jò na, A bôt mi abuni tyò-tyoé, mibebien mi akobò amu mi nji nyoñie femb' a jé? 9 Ye mi figenane te yem, nalé fe te simesane mimamane mi fembé mitan, a bôt betoyini betan, a tañe miñkoé mi figa kòan? 10 Nalé fe te simesane fe mimamane mi fembé zañbwa, a bôt betoyini benyin, a tañe miñkoé mi figa kòan? 11 A nto aya, mi abo te yeme na me nji kobò mia ajò fembé, ve m' ate jò na, Taba'ane mame ya Befarisér a Besadutsér m' afunan ane jòm j' avusu fembé, ntye. 12 Éyoñie te be figa yem an' a figa jò be be tabe ntye sa mfa'a ya jòm j' avusu fembé, ve mfa'a ya mam Befarisér a Besadutsér be ye'ele bôt.

13 Éyoñ Yésus a figa k' afòla ya Tsésaréa Filipi, a figa sili beyé'é bé na, Bôte b' ajò na Mone môt a ne za? 14 Ane be figa jò na, Bevo'o na, A ne Yòhanes Baptistés; bevo'o na, Élias: a bevo'o na, Yérémia, ñge môte wua ya beku lu mejò. 15 A figa jò be na, Ve mia mi ajò na me ne za? 16 Ane Simón Pétrus a figa yalan a jò na, Ó ne Kristus, Mone Zambe, nny' a ve. 17 Ane Yésus a figa yalan a jò na, Ébotan a wo, Simón mone Yóna: amu minsón a metyi bi uji liti wo ajò te, v' Ésa wom a ne yòp. 18 M' ajò fe wo na, Ó ne Pétrus, m' aye lóñe kirke jam ako'o dina yòp; mame y' étótòlan m' aye dañe je figu. 19 M' aye ve wo adiba'a y' ayoñ ya yòp: mam mese jam wo aye tifeti si nyò, nde d' aye bo ntifetane yòp: a jam wo aye kulu si nyò, nde d' aye kulane yòp. 20 An' a figa tu'a jò beyé'é na, Te katane môte na me ne Kristus.

21 Éyoñie te Yésus a figa taté kate beyé'é bé an' a yiane ke Yérusalem, a jibi mam abui bivete ya menda me Zambé ba bemie beprister a betili bekalate b' aye bo nye, a yiane fe wu, a wòmò soñ mòse lalé. 22 Ane Pétrus a figa nyoñie nye, a taté lebe nye, a jò na, A Tat, jame te te ke'e bebé wo, d' aye bo wo. 23 An' a figa kòñelan a jò Pétrus na, A Satan, kele me mfa'a ya

mvus, ó ne jòm j' akolé m' óbak: amu ó ne te simesane mam me Zambe, ve mame ya bôt. 24 Ane Yésus a figa jò beyé'é bé na, Ñge môt a ye tóñe ma, wòn' a ye bo te simesan émien, a be'e kroitse jé, a bo ane m' abo. 25 Amu bôte bese môt a ye ba'al' ényoñie jé a ye dimeli jé, a môt a ye dimeli ényoñie jé amu ajò dam, nny' a ye yene je. 26 Za mvaé môt a ye yen ñg' a ye nyoñie si nyò ése, a dimeli ényoñie jé? a za jòm môt a ye folan a ényoñie jé? 27 Amu Mone môt a ye zu étòto' Ésa wé a b'éñgele bé; éyoñie t' a ye ve bôte bese abime d' ayiane mam be figa bo. 28 M' ajò mia na bôt be tele va bevo'o b' aye bo te wu, ve tame yene Mone môt a za' ayoñie dé.

17 Melu meté me lóteya, ane Yésus a figa nyoñie Pétrus a Yakòbus a monyafi wé Yòhanes, a ke beta ñkòle yòp bebien étam. 2 Ane nyòle j' é figa veñesane vòm be figa to: asu dé e figa faé ane jòp, ñgòmésane j' é figa bo éfumulu an' éfufup. 3 Atemeteme na Élias ba Mòze be figa kui vòm be figa to, ba be be be figa kobò. 4 Ane Pétrus a figa kobò a jò Yésus na, A Tat, a ne mvaé ñge bi atabe va: ñge wo anye'e, m' aye lóñe va bibem bila, wo jia, Mòze jia, Élias jia. 5 A ñgenan a kobò'o, atemeteme na éfumulu ñkut é figa zu dibe be yòp: ane tyiñ é figa so ñkut été, a jò na, Nyin' a ne Mone wom m' anye'e, m' ayene nye mvaé; vò'òla'ane nye. 6 Éyoñ beyé'é be figa wò' ajò te, be figa buti mesu si, a dañe ko woñ. 7 Ane Yésus a figa ke namba b' a jò na, Kòla'ane si, te koane woñ. 8 Éyoñ be figa kui mis, be nji yene môt mfe, ve Yésus étam.

9 Éyoñ be figa siliki ñkò, Yésus a figa jò be nya njòane na, Te katane môt jam mi ate yen, v' éyoñ Mone môt a ye wòmò soñ. 10 Ane beyé'é bé be figa sili nye na, Ajò te betili bekalate b' ajò na Élias a ye taté zu, amu jé? 11 An' a figa yalan a jò na, Élias a ye fo'o zu, a beta kòme mam mese. 12 Ve ma m' ajò mia na, Élias a soya, be nji yeme nye, ve bo nye mam mese be figa kòmbò bo. Nalé fe Mone môt a ye jibi mam b' aye bo. 13 Ane beyé'é be figa yeme na a figa kobò b' ajò Yòhanes Baptistés.

14 Éyoñ be ñga kui vòm ésulane bôt é ñga to, môt a ñga zu be nye, a kute meboñe si, a jô na, 15 A Tat, ko mona fame wom éngôngo, amu a wô'ò ku éesé, a yen abé abui: amu a ku nduan été a mendim meku abui. 16 Me ñga zu nye be beyé'é bôé, be te ñgule ya saé nye. 17 Ane Yésus a ñga yalan a jô na, A miáé bôt ô ne te buni, a bo melo, m' aye tabe be mia nta vé? m' aye jibi mia nta vé? za'ane me nye ne. 18 Ane Yésus a ñga bame nye, ane mbia nsisim a ñga kôló be nye; ane moñgô a ñga bo mvo'é éyofie te.

19 Yésus a ñga to étam, ane beyé'é be ñga ke be nye, a jô na, Bi ñga bo te ñgule ya va wô amu jé? 20 An' a ñga jô be na, Amu mi abuni tyôtyôé: amu m' ajô fo'o mia na ñge mi abuni mbunan abime fese été, wôna mi aye jô ñkôle wuna na, Kôló'ò va, ô ke tebe valé; wô ve kôló; te ke jam mi aye bo te ñgule ya bo.

22 Be ñgenane be to Galiléa, ane Yésus a ñga jô be na, B' aye ti Mone môt a ve nye mo me bôt; 23 ane b' aye wôé nye, môse lala a ye wômô. Ane be ñga dañe wô' abé.

24 Éyoñ be ñga kui Kapernaum, bôt be ñga bo be nyofie mark be ñga bo be va'a tempel be ñga zu be Pétrus a jô na, Ye Nye'ele wônan a bo te ve mark? 25 Nye na, A ve. Éyoñ a ñga nyin nda, Yésus a ñga taté kobô nye, a jô na, A Simôn, wo asimesan aya? bejô bôte ya si nyô b' anyofí akume y' ékaña'a mfa'a mbé, ye bone bap ye bôte bese? 26 Éyoñ a ñga jô na, Bôte bese, Yésus a ñga jô nye na, Ajô te bon be ne beti. 27 Akôsa bo nalé, bi za kolé b' ôbak, kel' atok, ô wua nnop été, a nyofie kos wo ataté wôé, éyoñ wo aye kui j' anyu wo aye yene mark ébaé: ô nyofie je, ô ve be je mfa'a wom a mfa'a wôé.

18 Éyoñe te beyé'é be ñga zu be Yésus a jô na, Z' a dañ, ayofí ya yôp? 2 An' a ñga loen étume mon, a telé be je zañ, a jô na, 3 M' ajô fo'o mia na ñge mi abo te kôñelane minlem a bo ane bitum bi bon, mi aye k' ayofí ya yôp. 4 Bôte bese môt a je'ebe nleme si an' étume mone ji, nny' a dañ, ayofí ya yôp. 5 Bôte bese môt a nyofí aval' étume mone di, a jôé dam, nny' a nyofie ma: 6 bôte bese môt a ye [Élu.] 2

bo mone wua y' aka'a bone di b' abuni ma jam d' akolé ny' ôbak, jame fe d' aye dañe bo nye mvaé, nd' e ne na ñge b' aye tiñeti ny' ako' anen b' ako'o de bidi, tyifí, a dupe nye mañ.

7 Ngo'o bôte ya si nyô amu mam b' akolé bôt ôbak! amu mam mete m' aye fo'o bo, ve ñgo'o môt a bo mam m' akolé bôt ôbak. 8 Nge wo wôé ñge abo dôé jia j' akolé wo ôbak, tyi' j' a wua je fé: e ne wo mvaé na wo ake tab' ényifi a bo éyeme wo ñge abo, sa na wo atabe mo mebaé ñge mebo mebaé, be wua wo nduane ya nnôm étó. 9 Nge dise dôé d' akolé wo ôbak, va'a de, wua de fé: e ne wo mvaé na wo ake tabe ényifi a dise da, sa na wo atabe mise mebaé be wua wo nduane y' étótólan. 10 Taba'an ntye, te biasane mone wua y' aka'a bone di; -amu m' ajô mia na nnôm étó b' éñgele bap be ne nlame ya yôp be lô asu Ésa wom a ne yôp. 12 Mi asimesan aya? Nge môt a ne mintômba nte, wua ô dimiya fé, k' a li'i mewôm ébu a ébu, a ke miñkôl a jeñe wu ô dimiya? 13 Ng' a yeneya wô, m' ajô fo'o mia na a dañe va' amu ntômba te, sa amu mewôm ébu a ébu mi ñga bo te dimi. 14 Nalé f' Éso wônan a ne yôp a nji nye'e na mone wua y' avale bone di a ye jañ.

15 Nge monyofí a bo wo abé, kele liti nye vòm a kop, mia nye bebaé: ñg' a wô'ò wo, wôna mia monyôn mi lateya ñbwa. 16 Ve ñg' a bo te wô'ò wo, loene môte wua ñge bôte bebaé, nalé bôte bebaé ñge bela b' aye tiñeti mejô mese ane b' akobô. 17 Ng' a bene wô'ò be, kate bôte be Zamb' ajô te, ñg' a bene fe wô'ò bôte be Zambe, wôn' a ye tabe mfa'a wôé ane môt a ne te yeme Zamb' a môt a wô'ò nyofí akume y' ékaña'a. 18 M' ajô fo'o mia na, Mam mese jam mi aye tiñeti si nyô, nde d' aye bo ntiñetane yôp: a jam mi aye kuli si nyô nde d' aye kulane yôp. 19 M' abeta jô mia na mia ñge bôte bebaé b' aye fulane nleme wua si nyô jam b' aye ja'é Tat' a ne yôp, a ye ve be de. 20 Amu vòm bôte bebaé ñge bela b' asulan a jôé dam, me ne be zañ vòm ate.

21 Éyoñe te Pétrus a ñga zu a jô nye na, A Tat, mojañ a ye bo m' abé mebo mañembé me jamé'é nye? ye mebo 17

zañbwa? 22 Yésus a figa jò nye na, M' ajò wo na mebo zañbwa, ve zañbwale mewòmè zañbwa. 23 Ajò t' ayofi ya yòp d' afunan ane fikukum éziñ, a figa ye sili bebo bisaé bé tañ akum. 24 Éyofi a figa taté sili, bót be figa zu be nye mbo ésaé wua a figa bili nye betalantone betoyini awòm. 25 Amu a nji bo akume ya ya'an, ésa wé a figa jò na be ku'ane ny' a miñga wé, a bone bé a biòm bis' a figa bili, a nyofié ma'an. 26 Nde mbo ésaé a figa ku si a ye'elane ny' a jò na, A Tat, tame jibi ma, m' aye ya'ane wo tañ ése. 27 Ane mbo ésaé at' a figa ko ny' éngòngo, a jò'é ny' a ke, a jamé fe ny' akum a figa bili. 28 V' ésa mbo ésaé at' a figa kui atan a yene mòt ba nye be figa to bebo bisaé, mòt at' a figa bili nye ntete mark: an' a figa bi ny' a miate nye tyiñ a jò na, Ke'e m' akume dam ó bili. 29 Ane mbo ésaé ate, ba nye be figa to, a figa ku si a ye'elane ny' a jò na, Tame jibi ma, m' aye ya'ane wo. 30 A nji kañese, ve ke nye nda mimbók, a ye tabe wóé akekui éyofi a ye ya'an ny' akum a bili nye. 31 Nal' éyofi ba be be figa to bebo bisaé be figa yene jam e figa bo, be figa dañe wó' òlun a ke kat ésa wop mam mese me figa bo. 32 An' ésa wé a figa loen mbo ésaé at' a jò nye na, A mbia mbo ésaé, me jò'éya wo akume se ó figa bili amu ó figa ye'elane ma: 33 k' ó figa yiane wó'ò mòt mia nye mi figa to bebo bisaé, éngòngo, ane me figa ko wo éngòngo? 34 An' ésa wé a figa ya, a ke nye bót be wó'ò kpwe'ele bót, akekui éyofi a ye ya'ane nye tañ é's' a figa bili. 35 Nalé fe Tate wom a ne yòp a ye bo mia, ñge mia mòt as' a bo te jamé monyafi nleme wé.

19 A figa bo na, éyofi Yésus a figa mane jò mejò mete, a figa kòlò Galiléa, a k' afòla ya Yudéa Yòrdan yat; 2 ane bót abui be figa tòñe nye; an' a figa saé be wóé.

3 Ane Befarisér be figa ke be nye, a ve'ele nye, a jò na, Y' e ne zòsò metifiñ ñge mòt a su miñga wé ajò éziñ? 4 An' a figa yalan a jò na ye mi nji lañe na mòt a figa té bót éyofi a figa té si nyò, a figa té be nnòm ba figa, 5 a jò na, Amu ajò te, mòt a ye li'l ésa ba nyia, b' aye tabe nlatan; b' aye bo nsòne wua, bebane. 6 Nalé b' aye fe bo bôte

bebaé, ve nsòne wua. Ajò te, jòm Zamb' a maneya lat, mòt a vo'o kandé je. 7 An' a figa jò nye na, Amu jé, Mòze a figa tifiñti na mòt a ye ve figa kalate ya su nye? 8 An' a figa jò be na, Mòze a figa jibi mia mi su benyo beya, amu minlem mieuan mi n' ayet: ve de nji bo nalé aso atata'a. 9 M' ajò mia na mòt a ye su figa te yen a za ji'an, a boya mejlan: mòt a lu'u miñga at' éyofi nnòm a suya nye, a boya mejlan. 10 Ane beyé'é be figa jò nye na, Ng' ajò ñgale ba nnòm e ne nalé, a ne mvaé ñge befam ba be biñga b' abo te lu'an. 11 An' a figa jò be na, Bòte be se ñgule ya nyofi ajò di, ve ba Zamb' a ve de. 12 Amu bôte bevo'o be ne miak be figa bialé nalé mebume benyia: bevo'o be ne miak mmbe bót be figa tup: ba bevo'o be ne miak, be figa bo bebiene miak, amu ayofi ya yòp. Mòt a ne ñgule ya nyofi ajò di, a nyofié de.

13 Ane bót be figa zu ayòmè boñgò be nye, be figa kòmbò na a beté de mo mé, a ye'elane Zambe: ane beyé'é be figa kame be. 14 Ve Yésus a figa jò na, Me'eta'an ayòmè boñgò e zu be ma: amu ayofi ya yòp e n' aka'a bôte di. 15 An' a figa beté de mo, a kòlò vòm ate.

16 Ane mòt a figa zu be nye, a jò na, A Mba Ñye'ele, za jam mvaé m' aye bo m' aye tab' ényifiñ ya melu mese? 17 An' a figa jò nye na, Wo asilli me jam e ne mvaé a jé? mòte wua a ne mvaé; ñge wo akòmbò tab' ényifiñ ya melu mese, ba'ale'e metifiñ me Zambe. 18 Nye na, Metifiñ me vé? Ane Yésus a figa jò na, Te wóé mòt, Te jian, Te wup, Te bôte mòt ajò. 19 Tuka'a wó' éso ba nyua: nalé fe, Nyeke'e bôte bef' ane wo anye'e womien? 20 Ane ndòman ét' é figa jò nye na, Me figa ba'ale mam mete mese. Za jame fe m' aye beta bo? 21 Yésus a figa jò nye na, Ñge wo akòmbò fo'o bo mvo'é, kele kuane biòm ó bili, ó ve minzòzoé, nalé wo aye bo akum nlam ya yòp: wóna ó zu tòñe ma. 22 V' éyofi ndòman ét' é figa wó' ajò te, a figa kòlò a wó' òlun: amu a figa bili akum abui.

23 Ane Yésus a figa jò beyé'é bé na, M' ajò fo'o mia na, E n' ayaé na mòt a n' akum abui a k' ayofi ya yòp. 24 M' abeta jò mia na, A ne tyi'ibi

kamel a lôt abé ndôndo, sa na môt a n' akum abui a k' ayoñe Zambe. 25 Éyoñ beyé'é be figa wô' ajô te, be figa dafie semé, a jô na, Ajô te, z' a ne ñigule ya tab' ényifi ya melu mese? 26 Ane Yésus a ñga lôbô b' a jô be na, Bôt be nji bo ñigule ya bo jame di, ve Zamb' a ne ñigule ya bo mam mese. 27 Éyoñe te Pétrus a figa yalan a jô nye na, Tame yen, bi li'ya biôm bise, ve tôñe wo; ajô te bi aye nyoñe jé? 28 Ane Yésus a ñga jô be na, M' ajô fô'o mia na, Éyoñ mam m' aye bo mimfefe, a Mone môt a ye tab' étôto'o jé, mi bôt mi ñga tôñe ma fe, mi aye tabe si bito awôm a bibae, a tyi'i mejô meyoñ ya Israël awôm a mebae. 29 Bôte bese môt a ñga li'i menda, ñge bobenyañ, ñge beka, ñig' ésa, ñge nyla, ñge bon, ñge si a billi, amu jôe dam, nny' a ye nyoñe biôm bite jôme jia nte, a tab' ényifi ya melu mese. 30 Ve bôt abui be n' ôsu b' aye tebe mvus, a ba be ne mvus b' aye teb' ôsu.

20 Amu ayoñ ya yôp d' afunan a ne môt a ne mie nda, a ñga ke é sala tyé, a loene bôt be zu bo ésaé afupe dé. 2 Éyoñ a ñga tîñeti bebo bisaé na a ye ve môte wua marke jia môse wua, a ñga lôme b' afupe dé. 3 Mewolo mela me ñga ye lôt, an' a ñga ke yene bôte befe be tele nseñ, te bo ésaé; 4 an' a ñga jô be na, Mi ke kelan afupe dam, m' aye ya'ane tañe j' ayian. Ane be ñga ke. 5 An' a ñga beta ke bo avale t' éyoñ mewolo mesaman me ñga ye lôt, nalé f' éyoñ mewolo ébu me ñga ye lôt. 6 Mewolo awôm a da me ñga ye lôt, an' a ñga ke yene bôte befe be tele; an' a ñga jô be na, Mi atabe ya ñigume môs, te bo ésaé amu jé? 7 Be ñga jô nye na, Amu môt a nji loene bia ésaé. An' a ñga jô be na, Mi ke kelan afup. 8 Éyoñ ñgô'é é ñga vin, mie afup a ñga jô môt a ñga bo a ba'ale nye biôme na, Loene bebo bisaé, ô ya'ane be tañe jap, ô taté ya'ane môt a ate su'ulane zu, a su'ulane ya'ane môt a ate taté zu. 9 Éyoñ bôt be ñga su'ulane zu bebé mewolo awôm a da be ñga zu ya'an, be ñga nyoñe môte wua marke jia. 10 Éyoñ bôt be ñga taté bo ésaé be ñga zu, be ñga si'a kona b' aye dafie nyoñe tafí; mmbe fe be ñga nyoñe môte wua marke jia. 11 Éyoñ be ñga nyoñe je,

be ñga kobô mie nda abé, a jô na, 12 Bôte ba b' ate su'ulane zu b' ate bo ésaé v' awolo ña, wo ate bo be aval' ane wo ate bo bia, bi ate wô'd nju'u ñigume môs a vian ôse. 13 An' a ñga yalan a jô môte wua y' été na, A mô, me nji bo wo abé: ke bia wo bi ate li'i atife na wo aye nyoñe marke jia? 14 Toké'é jôme jôé, ô ke wo ake, m' anye'e me va'a môte nyô a ate su'ulane zu abime m' ave wo. 15 K' a ne zôso m' abo biôm biam ane m' anye'e me bo'ok. Y' ô lô abé amu me ne mvae? 16 Nalé bôt be ne mvus b' aye teb' ôsu, a ba be n' ôsu b' aye tebe mvus.

17 Éyoñ Yésus a ñga ke Yérusalem, a ñga ke beyé'é awôm a bebaé vôm étam, a jô be éyoñ be ñga ke zene na, 18 Tama yenen, bi ake Yérusalem; b' aye ti Mone môt a ve nye bemie beprister a betlii bekalate, mmbe b' aye ve nye mekua ya wôé nye, 19 a ve nye bôt be ne te yeme Zambe be kpwe'ele ny' a bíbi nye ñkasa, a tyelé nye kroitse yôp: môse lale Zamb' a ye wômôlo nye.

20 Éyoñe te nyia bone be Tsébédés a ñga zu be nye, a bone bé, a kute meboñe si, a ja'é ny' ajô ézifi. 21 Yésus a ñga jô nye na, Wo akômbô jé? Nye na, Jô'd na bone ham ba bebaé be tabe' ayoñe dôé, wua mbo nnôm, nyô mbo'o mbo ñga. 22 Ve Yésus a ñga yalan a jô na, Mi nji yeme jam mi aja'é. Ye mi ne ñigule ya nyu élaé m' aye nyu? Be na, Bi ne ñgu. 23 An' a ñga jô be na, Mi aye fo'o nyu élaé jam: ve tabe me mbo nnôm a mbo ñga, sa ma m' aye bo ajô te, ve bôt Ésa wom a ñga kôme be de, mmbe b' aye nyoñe de. 24 Éyoñ beyé'é awôm be ñga wô' ajô te, be ñga wô' abé amu ajô bobenyañe bete bebaé be ñga bo. 25 Ane Yésus a ñga loene b' a jô na, Mi ayeme na bejô bôte ya meyoñ me ne te yeme Zambe b' akpwe'ele be, a beta bejô bôte bap b' ajô b' a ñgu. 26 Ve mi aye bo nalé. Ve mia, môt a ye bo mia éwôlo môt, a ye bo mia bisaé. 27 Bôte bese môt a kômbô tebe mia ôsu, a ye bo mia mbo ésaé. 28 Avale te Mone môt a ñga zu, sa amu nâ bôt be bo nye bisaé, v' amu a bo bôte bisaé, a ve ényifi jé ntañe bôt abui.

29 Éyoñ be ñga kôlo Yerikô, bôt abui

be ñga tóñe nye. 30 A ñga bo na mindindim mibaé mi ñga to fefeze zen, éyoñ be ñga wò'ò na Yésus a lót, be ñga bete metyiñ a jò na, A Tat, mone David, ko bi' éngòñgo. 31 An' abui bôte t' e ñga bame be na, Taba'ane bivó: ane be ñga dañe bete metyiñ yòp a jò na, A Tat Mone David, ko bi' éngòñgo. 32 Ane Yésus a ñga tebe, a loene b' a jò na, Mi ayi na me bo mia jé? 33 Be na, A Tat, bi ayi na mise mañgan me kuban. 34 Ane Yésus a ñga ko bi' éngòñgo, a nambe be mis: be ve ji'a yen, a tóñe nye.

21 Éyoñ be ñga kui bebé Yéusalem akekui Bétfage bebé ñkole ya Ólivé Yésus a ñga lóme beyé'é bebaé, 2 a jò be na, Kelan nlam ó ne mia ósu, mi aye ji'a koé éjakas ntíñetan, ba mon, ti'ane be, mi zulu me be ne. 3 Ñge mót a ye jò mia ajò, mi jò'ò nye na, Tat' a kómbó nyoñe be; wón' a ye ji'a lóme be. 4 E ñga bo nalé, amu mejó me ñga ylane bo ane ñkulu mejó a ñga jò na,

5 Katan ñgone ya Sión na,
Tame yen, Njò bôte wóé a zu be wo,
A ne nemieññ, a to éjakase yòp,
Mon éjakase yòp.

6 Ane beyé'é be ñga ke bó ane Yésus a ñga jò be, 7 be ñga zu éjakas ba mon, a beté be meñgomesane map; ane Yésus a ñga tabe je yòp. 8 Bôte bevo' abui ya nsamba be ñga tamengómesane map zene yòp; ba bevo'o be ñga tyi'i mebui bilé, a bóé me zene yòp. 9 Abui bót be ñga tel' ósu, a ba bevo'o be ñga tele nye mvus, be ñga bete metyiñ yòp, a jò na, Ébotan a mone David: Ébotan a nyó a zu jóé Tate; Ébotan é kui yòp été! 10 Éyoñ a ñga kui Yéusalem, bôte bese ya nname te be ñga semé, a jò na, Nyin' a ne za? 11 Ane nsamba bót ó ñga jò na, Nyin' a ne ñkulu mejó, Yésus, a so Natsaret, nname ya Galiléa.

12 Ane Yésus a ñga nyi tempele ya Zambe, a titane bót be ñga kuane a kuse bíóm tempel été, a sò'óló betawólb be bót be ñga bo be fola'ane góld, a bito bi bót be ñga kuane bezum; 13 an' a ñga jò be na, E ne ntillane na, B' aye loene nda jame na, Nda ya b' aye'elane Zambe, ve mia mi abo je nda mi-mvómvo. 14 Ane mindindim a miñye-

yem mi ñga zu be nye tempel été: an' a ñga saé be. 15 V' éyoñ bemie beprister a betilli bekalate be ñga yene bitua bi mam a ñga bo, a boñgò be bete'e metyiñ tempel été a jò na, Ébotan a mone David, ane be ñga ya, 16 a jò nye na, Ye wo awò' ane bana b' ajò? Ane Yésus a ñga jò be na, Ya: ye mi nji lañe na, Boñgò a bon b' anyañe mebé b' aye dañe kañe wo? 17 An' a ñga li'i be, a kóló nname te, a ke Bétanien a bómbo wóé.

18 Tyé kpwa, éyoñ a ñga bulan nname te, a ñga wò'ò zaé. 19 An' a ñga yen élé ya faége fefeze zen, a ke kui je si, te yene bibuma été, ve mekaé mekaé; an' a ñga jò je na, Wo aye fe wum bibuma melu mése. An' élé ya faége é ñga ji'a viele. 20 Éyoñ beyé'é be ñga yene jame te, be ñga semé a jò na, Élé ya faége j' ate ji'a viele amu jé? 21 Ane Yésus a ñga yalan a jò be na, M' ajò fo'o mia na, Ñge mi abuni, te sóane bisó, mi aye bo sa jam me ñga bo élé ya faége étam, v' akósa bo ñge mi aye jò ñkole wuna na, Kóló'ò va, ó ke ku mañ, jame te d' aye boban. 22 A mam mese mi aye ja'é Zambe, éyoñ mi aye'elane nye, ñge mi abuni, mi aye nyoñe me.

23 Éyoñ a ñga nyi tempel, bemie beprister a bivete ya menda me Zambe be ñga zu be ny' éyoñ a ñga ye'ele bót, a jò nye na, Ñgule fé w' abo je mam ma? z' a ñga ve wo ñgul éte? 24 Yésus a ñga yalen, a jò be na, Me fe m' aye silli mia nsilli wua, ñge mi yalane me wó, wóna me ke m' aye kate mia ñgule m' abo je mam ma. 25 Mbaptizó Yóhanes a baptizó bót, ye yòp ye bót, ó ñga so vé? Ane bebien be ñga kobó a jò na, Ñge bi ajò na, Ó ñga so yòp, k' aye jò bia na, Wóna mi ñga bo te buni ny' amu jé? 26 Ñge bi ajò na, Ó ñga so bót, bi ako ésulane bôte wofi: amu bôte bese b' abuni na Yóhanes a mbe ñkulu mejó. 27 Ane be ñga yalane Yésus a jò na, Bi te yem. Nnye f' a ñga jò be na, Nalé fe ma m' aye kate mia ñgule m' abo je mam ma. 28 Mi asimesan aya? Mót a mbe bo befam bebaé: an' a ñga ke jò wua na, A mone wom, kele bo ésaé afupe den. 29 A ñga yalan a jò na, M' aye ke. Ób' aboñ ó lóteya, an' a ñga kóñelan nlem

a ke. 30 An' a figa ke be mon mbok, a jó ny' avale te. An' a figa yalan a jó na, A Tat, m' ake: v' a nji ke. 31 Bone ba bebaé mbé a figa bo an' ésa a 'figa nye'e? Be na, Môte y' ósu. Yésus a figa jó be na, M' ajò fo'o mia na bôt be wò'ò nyofi akume y' ékaña'a, a biñga be ne bijabò b' ake mia ayofié Zamb' ósu. 32 Amu Yóhanes a figa zu zene ya zósò be mia, ve mi nji buni nye, ve bôt be wò'ò nyofi akume y' ékaña'a, a biñga be ne bijabò be figa buni nye: ve mia, éyofi mi figa yen ajò te, mi nji kòfelane minlem a buni nye.

33 Vò'òla'an ñkana mfe: A mbe mie nda ézifi, an' a figa bé afup, a lóñe d' akak, a fa' ébé b' aye miate traubé, a lóñi nda b' aye nonò afup, an' a figa li'i de bebo bisaé, a ke si fe. 34 Éyofi melu ya be figa va bibuma me figa kpwan, a figa lóme bebo bisaé bé be ke be beba'al' afup, be nyofi nye bibuma. 35 Ane beba'al' afup be figa bi bebo bisaé bé a bôme wua, a wóé nyò mbok, a lume nyò mbo'o mekok. 36 A figa beta lóme bebo bisaé befe, be figa dañie ba be figa taté k' abui: ane be figa bo fe b' avale te. 37 Wò'n' a figa su'ulane lóme be mone wé, a jó na, B' aye fo'o semé mone wom. 38 Ve beba'al' afup, éyofi be figa yene mon, bebien be figa kobò a jó na, Môte nyò a ye bo éjlan ésa: Ñkelan, bi ke wòane nye, bi nyofi afupe dé. 39 Ane be figa bi nye, a va ny' afup, a wóé nye. 40 Ajò te, éyofi mie afup a ye zu, a ye bo beba'ale bet' aya? 41 Be figa jó nye na, A ye wóé mbia be bôte bete mbia fiwòan, a ye ke bôte bef' afup, mmbe b' aye ve nye bibuma éyofi bibuma bi aye tólóbò. 42 Yésus a figa jó be na, Ye mi nji lañie kalate Zambé na,

Ako'o belóñ be figa ben,

Nde Zamb' a figa bós mbamelane si:

Jame di e figa so be Tate,

Nde bi ló e ne jame ya semé?

43 Ajò te m' ajò mia na, Zamb' a ye va mi' ayofié dé, a ve de bôt b' aye wume de bibuma. 44 Mót a ku ako'o di yòp a ye bu'i bitun, ve mót ako'o di d' aye ku nye yòp, d' aye fiti ny' ane ndup. 45 Éyofi bemie beprister a Befariéer be figa wò'ò mifikana mié, be figa yeme na a kobò ajò dap. 46 Éyofi

be figa ye bi nye be figa ko bôt be figa to ésulane woñ, amu be figa yene nye fikulu mejò.

22 Ane Yésus a figa kobò, a beta kane be mifikana, a jó na, 2 Ayofi ya yòp d' afunan ane njò bôt éziñ a figa kuli bidi éyofi mone wé a figa luk, 3 an' a figa lóm bebo bisaé bé be ke loene bôt a figa bañiete, be zu di bidi a figa yam amu mon a figa luk: ane be figa bene zu. 4 An' a figa beta lóme bebo bisaé befe, a jó be na, Katane bôt me figa bañiete na, Tama yenan, me maneya kóme bidi; me maneya wóé benyate bam a betit be n' avofi: bióm bise bi nto fikóman: zaka diane bidi ya luk. 5 Ve be figa bisaé ajò t' a ke be figa ke, wua a k' afupe dé, nyò mbo' a ke kuan abom: 6 bevo'o be figa bi bebo bisaé bé, a dañie kpwe'ele be, a wóé be. 7 Ane njò bôt a figa ya; a lóm bezimbi bé be ke wóé bewóé bôte bete, a di'i nname wop. 8 An' a figa jó bebo bisaé bé na, Bióme y' aluk bi nto fikóman, ve bôt me figa bañiete be nji bo bôt b' ayiane zu. 9 Ajò te, kelane ma'ane mezen, abime bôt mi aye yen, loene be be zu di bidi y' aluk. 10 Ane bebo bisaé bete be figa ke mezene mezen, a kóane bôte bese abime be figa yen, bôt be n' abé a ba be ne mvaé: nalé nda be figa luk é figa jaé beyeñ. 11 Éyofi njò bôt a figa nyi nda, a fombò beyeñ, a figa yene móte wóé, te yen a be'e figómesane y' aluk: 12 an' a figa jó nye na, A mò, wo ate zu ne te figómesane y' aluk amu jé? An' a figa ku évò. 13 Ane njò bôt a figa jó bebo bisaé na, Ka'ane nye mo a mebo, a wua nye dibi e n' atan; vòm at' a ye bo ve yi, a late mesóñ. 14 Amu abui bôt e ne nloen, ve ba be ne ntoban, be ne tyótyoé.

15 Éyofi te Befariéer be figa ke bòndé fe' ane b' aye bi ny' amu mejò a ye kobò. 16 Ane be figa lóme beyé'é bap a bôt be mbe figame Heródes be ke vòm a figa to, a jó na, A Tat, bi ayeme na ó ne zósò, wo aye'ele bôt zene Zambé zósò, nalé f' ó ne te ko móte woñ; amu ó ne te semé ñgume mót. 17 Ajò te, kate bia wo asimesan aya? Y' a ne mvaé, fige mót a ve Kaéser akume y' ékaña'a, ye momo? 18 Ane Yésus a figa yem abé dap, a jó

na, A bôt mi ne medu'an, mi ave'ele m' a jé? 19 Lita'ane me mark y' ékaña'a. Ane be ñga ke nye marke jia. 20 An' a ñga jô be na, Z' a n' éve'ela' a ji a ntilane wu? 21 Ane be ñga jô nye na, Kaéser. An' a ñga jô be na, Ajô te, va'ane Kaéser biôm bi Kaéser, a Zambe biôm bi Zambe. 22 Éyoñ be ñga wô' ajô te, be ñga semé, a li'i nye, a ke be ñga ke.

23 Môte te Besadutsér, mambe be wô'ô jô na bôt b' aye wômô mesoñ, be ñga zu be nye, 24 a sili nye na, A ñye'ele, Môte a ñga jô na, Ñge môt a wôé, te li'i bon, monyafi a ye lu'u miña wé, a biaé monyafi bon. 25 Bobenyafi zafibwa bi be be bi ñga to: nyô a mbe ntô a ñga lu'u miña, ve wu, te ke mon, ane monyafi a ñga lu'u miña a ñga lik: 26 môt a ñga betane ntô a ñga bo avale te, nalé fe môte lalé, akekui be mbe zafibwa. 27 Bese be ñga taté mane wu, ane miña a ñga su'ulane wu. 28 Ajô te, éyoñ bôt b' aye wômô mesoñ, bôte bete zafibwa z' a ye nyoñe miña ate? amu bese be ñga lu'u nye. 29 Ve Yésus a ñga yalan a jô be na, mi akop, amu mi ne te yeme mejô me ne kalate Zambe, te yeme fe ñgule Zambe. 30 Amu éyoñ bôt b' aye wômô mesoñ, b' aye bo te lu'an, te ke biña meluk, ve tab' ane b'éngele ya yôp. 31 Ajô ya bôt b' aye wômô mesoñ, ye mi nji lañe mejô Zamb' a ñga kobô mia, a jô na, 32 me ne Zambe y' Abraham, Zambe ya Isak, a Zambe ya Yakôb? A nji bo Zambe ya bôt be ne mifwuan, ve ba be ve. 33 Éyoñ bôt be ñga to ésulane be ñga wô' ajô te, be ñga semé ñye'elane wé.

34 V' éyoñ Befarisér be ñga wô'ô na Yésus a kpwéya Besadutsér bivô, be ñga sulane vôme wua. 35 Môte wua y' été, a mbe ñye'ele metiñ, a ñga sili nye nsili, a ve'ele nye, a jô na, 36 A ñye'ele, metiñe me Zambe, atiñ avé d' adañ? 37 An' a ñga jô nye na, Nyeke'e Éso Zambe wôé a nleme wôé ôse, a nsisime wôé ôse, a nlo wôé ôse. 38 Dina nde d' adañ e tele metiñe mese ôsu. 39 Di ba di e n' avale te, Nyeke'e bôte bef' ane wo anye'e womien. 40 Metiñe mes' a mejô bekulu mejô me ne metiñe mete mebaé été.

41 Éyoñe te Befarisér be ñgenane be to vôm ate, ane Yésus a ñga sili be nsili na, 42 Mi asimesan ajô Kristus aya? a ne mone za? Ane be ñga jô nye na, A ne mone David. 43 An' a ñga jô be na, Ñge nalé, Nsisim ô ñga liti David na a loene nye Tat' aya, éyoñ a ñga jô na,

44 Tat' a ñga jô Tate wome na,

Tab'e si mbo nnôme wom,

Akekui éyoñ m' aye bôé bôt b' asifie wo mebo môé si?

45 Ñge David a loene nye na Tate, wôn' a ne mone wé aya? 46 Te ke môt a ñga bo ñgule ya yalane ny' ajô; nalé ataté môse te, te ke môt a ñga jibi sili nye minsili mife.

23 Éyoñe te Yésus a ñga kobô bôt be ñga to ésulane a beyé'é bé, 2 a jô na, Betili bekalate a Befarisér be to éto Môte: 3 ajô te mejô mese b' ajô mia, bo'ane m' a ba'alane me: ve mam b' abo, te boane me: amu b' ajô mejô te bo me. 4 B' aka'a fo'o mimbe'e mi n' adit a nju'u ya be'e, a ke mie bitule bi bôt: ve bebien b' abo te nambre mie a anyu dap. 5 Ve mam mese b' abo b' akômbô na bôt be yene be: amu b' abo bedefiktétele bap ndam, a bo fe mifwôndé meñgômesan anen, 6 b' anye'e be to ôsu vôm b' ayame bôte bidi, b' anye'e fe benya bito menda me Zamb' été, 7 b' anye'e fe na bôt be batane be vôm bôt be wô'ô bo be sula'an, a loene be na Rabi. 8 Ve te yebane na be loene mia na Rabi: amu môte wua a ne ñye'ele wônan, a mia bese mi ne bobenyafi. 9 Te loene môte ya si nyine na éso wônan: amu môte wua a ne mia Éso, a ne yôp. 10 Nalé fe te yebane na be loene mia na beye'ele: amu môte wua a ne ñye'ele wônan, nny' a ne Kristus. 11 Ve mia, môt a ye dañ, nny' a ye bo mia mbo ésaé. 12 Bôte bese môt a ye bet émiene yôp, a ye subane si: a môt a ye su émiene si, a ye betebane yôp.

13 Ñgo'o mia betili bekalate a Befarisér, mia bôt mi ne medu'an! amu mi adibe bôte zene y' ayôñ ya yôp: amu mibebien mi ne te nyin, nalé fe mi ne te me'ete na bôt be ñga ye nyin be nyin.

15 Ñgo'o mia betili bekalate a Befarisér, mia bôt mi ne medu'an! amu

mi ajeñe mañ a kindik, mi aye dutu môte wua a buni mejô mi aye/ele, éyoñ a buniya mi viane bo nye môte y' étótôlan, a dañe mibebien medañe mebaé.

16 Ngo'o mia mindindim, mi aliti bôte zen! mi ajô na, Bôte bese môt a kalane tempel, jam e nji bo été; ve môt a kalane göld ya tempel, nny' a n' ajô. 17 A bôt, mi ne mekut a mindindim: ye göld, ye tempel a bo göld jôme ya Zambe, jé j' adañ? 18 Bôte bese môt a ye kalan altar, jam e nji bo été; ve môt a kalane jôm be böéya altar yôp, nny' a n' ajô. 19 A bôt mi ne mindindim; ye jôm bôt b' ave, y' altar a bo jôme te jôme ya Zambe, jé j' adañ? 20 Ajô te môt a kalan altar a kalane fo' altar a biôm bise bi bô altar yôp. 21 Môt a kalane tempel a kalane fo' tempel a môt a to été. 22 Môt a kalane yôp, a kalan éto Zamb' a môt a to je yôp.

23 Ngo'o mia betilli bekalate a Bafarisér, mia bôt mi ne medu'an! amu mfa'a ya ézima a ôndôndô a ôsim, mekap awôm mi ave Zamb' akape da, ve mame ya metifn m' adañ, mme ma, mame ya zôsô, a éngôngo, a mbunan bôt b' abuni Zambe, mi te bo: ayôme mam mete mi ñga yiane bo, ve te li'l benya mam. 24 A mindindim mi aliti bôte zen, mi ava añi, ve mine kamél.

25 Ngo'o mia betilli bekalate a Bafarisér, mia bôt mi ne medu'an! amu mi asôp élaé a be'e mfa'a y' atan, ve mfa'a y' été bi ne mame ya mvô a mam abé nelut. 26 A ndindime môte ya Farisér, taté'é sôp élaé a be'e mfa'a y' été, wôna bi aye bo fe mfuban atan.

27 Ngo'o mia betilli bekalate a Bafarisér, mia bôt mi ne medu'an! amu mi afunan ane mesoñe meko'o me ne nduban éfumulu, bôt b' ayene m' abeñi mfa'a y' atan, ve mfa'a y' été me ne bivese bi bôt, a mvin ése nelut. 28 Nalé fe bôt b' ayene mia zôsô mfa'a y' atan, ve mi ne medu'an a ékotekot mfa'a y' été nelut.

29 Ngo'o mia betilli bekalate a Bafarisér, mia bôt mi ne medu'an! amu mi aloñe bekulu mejô mesoñe mekok, a kôm mesoñe me bôt be ne zôsô mvaé, 30 a jô na, Ñge bi ñga to melu bimvam

biañgan bi ñga to, bi ñga ye bo te fulan ñgãme jap éyoñ be ñga wôé bekulu mejô. 31 Ajô te miabebien mi ameme na mi ne bone be bôt be ñga wôé bekulu mejô. 32 Nde tameka jalane mam bimvam bienan bi ñga taté bo. 33 A benyo, a mvofie mekpwe, mi aye sa'ale mekua me y' étótôlan aya? 34 Ajô te, mi lô, m' alôme mia bekulu mejô a beyem mam a betilli bekalate: mme bevo'o mi aye wôé, a tyelé be kroitse yôp: mme bevo'o mi aye bibi be fikasa menda me Zambe menan, a kpwe'ele be minlam minlam: 35 ajô te mi aye nyofie mekua mese ya bôt be ñga wôé bôt be mbe zôsô, ataté metyi m' Abel, a mbe môte ya zôsô, akekui metyi me Tsakarias, mone Barakias, nnye mi ñga wôé zañe tempel ba altar. 36 M' ajô fo'o mia na mam mete mese m' aye kui bôte ya miaé wu.

37 A bôte ya Yérusalem, a bôte ya Yérusalem, mi w'ô wôé bekulu mejô, a lume bôt b' azu mia minlômane mekok, me ñga yi kôane bone benan mekôan abui ane nyia kup a kôane bone bé mefape si, mi ve ben. 38 Tama yenan, nda jenan é li'ya momo, te ke môt. 39 Amu m' ajô mia na, Mi aye fe yene ma, v' éyoñ mi aye jô na, Ebotan a môt a zu jôé Tate.

24 Ane Yésus a ñga kôló tempel, a ke mfa' a ñga ke; ane beyé'é bé be ñga zu be nye, a liti nye nlôñane tempel. 2 An' a ñga jô be na, Ke mi yeneya biôm bi bise? m' ajô fo'o mia na, Ako'ô d' aye li'l e bet ako'o fe yôp, te ku si.

3 Éyoñ a ñga to si ñkôle ya Ôlivé, beyé'é be ñga ke vôm a ñga to bebien étam a jô ña, Kate bia éyoñ mam mete m' aye bo. Za ndem j' aye taté bo éyoñ wo aye beta zu, a asu'ulane ya si nyô? 4 Ane Yésus a ñga yalan a jô be na, Taban ntye, môt a za yale mia zene fe. 5 Amu bôt abui b' aye zu jôé dan a jô na, Ma me ne Kristus; a yale bôt abui zene fe. 6 Mi aye w'ô m'efoé m' ôban a befe'e: te koane woñ; amu mam mete m' ayiane taté bo; v' asu'ulan e ñgenane te bo. 7 Amu ayofn d' aye wosan ayofn afe: a njô bôt a ye wosan njô bôt mfe: befumbane ya zaé a mimfô'ôsane mi si mi aye bo mimfa'a abui. 8 Mam mete mese me n' atata'

abé. 9 Éyofie te b' aye ve mia bôt b' aye kpwe'ele mia, ve wôé mia: a me-yofie mese m' aye vini mia amu jóé dam. 10 Éyofie te bôt abui b' aye kolé obak, a kofie bebien a sife beblen. 11 Abui bekulu mejô be ne minsos b' aye zu a yale bôt abui mezene mefe. 12 Amu mbia be mam m' aye bo abui, nye'ane bôt abui b' anye'e ma wo aye bo mîomo. 13 Ve môt a ye jibi akekui asu'ulan, nny' a ye yen ényifi ya melu mese. 14 Mbamba foé nyô y' ayofie Zamb' a ye katebane si se, a ye bo meyofie mese ndem; wôna asu'ulan d' aye bo.

15 Ajô t' éyofi mi ayen mbia jam a jiane bôt, Daniél fikulu mejô a figa kobô de, a to mbamba vôm (môt a lafi ajô di, a wô'ô de), 16 bôt be ne si ya Yudea, be kele mimbile mifikô: 17 môt a ne nda jé yôp, a ye sise si a va biôm bi ne nye nda: 18 môt a n' afup, a ye bulan a nyofi éwomane jé. 19 Ngo'o bînga be ne mebum éyofie te, a ba b' anyia bone mebé! 20 Ye'ela'ane Zambé na mi bo te mat' éyofi ôyôn ô né, nalé fe môse sondô: 21 Amu éyofie t' abé abui d' aye bo, abé e nji bo avale t' ane si nyô é figa téé, d' aye fe beta bo melu ôsu. 22 Nge melu mete me figa ye bo te ji'a man, te ke môte wua a figa ye nyifi: v' amu bôt Zamb' a figa top, melu mete m' aye ji'a man. 23 Éyofie te fige môt a ye jó mia na, Tama yanen, Kristus a ne va, a ne li, mi te bunan. 24 Amu bekristus be ne medu'an a bekulu mejô be ne medu'an b' aye zu a liti bôt beta mendem a bitua bi mam; b' aye yale bôt Zamb' a figa top zene fe, fige jame t' e ne ñgule ya bo. 25 Tama yanen, me jóya mia ajô te, te yen e za bo'ok. 26 Ajô te fige b' ajô mia na, A ne fé été, te keane wôé: fige b' ajô na, A ne menda y' ôbema, te bunan. 27 Ane feleves j' aso mfa'a jôp d' atô, a yené akekui jôp d' adim, avale te Mone môt a ye zu. 28 Vôm mbim ô jô'ô, vôm ate bendôé b' aye sulan.

29 Abé ya melu met' e maneya, wôna jôp d' aye ji'a dim, ñgon j' aye bo te fe faé mie, ateté d' aye ku aso yôp, a beta be biôme ya yôp. bi aye fô'ôsan. 30 Éyofie te ndeme ya Mone môt j' aye yené yôp été: éyofie te meyoñi mese ya si nyô m' aye yi du, a yene

Mone môt a za'a mifikute yôp a figu a étôto' énen. 31 A ye lôme b' éñgele bé a beta fikobô tofi, b' aye kôane bôt Zamb' a figa top b' aso mimfa'a minyine ya si nyô, a taté mfa'a wua a kui mfa'a mbo'o ya yôp.

32 Yéka'an fikana élé ya faége: éyofi j' abo mintya bitetek, a kui mekaé, mi ayeme na ésep é nto bebé; 33 nalé fe mia, éyofi mi ayene mam ma mese, yemane na a nto bebé, akôsa bo mimbé yôp. 34 M' ajô fo'o mia na, Bôte ya miáé wu b' aye bo te tame wu, ve mam ma mese m' aye taté bo. 35 Yôp a si b' aye lôt, ve mejô mam te lôt. 36 V' alu t' a awolo te, te ke môt a yem, akôsa bo b' éñgele ya yôp, a mon, v' Ésa étam. 37 Aval' ane mam me ñga bo melu Nôa a ñga to, avale te fe nde m' aye bo éyofi Mone môt a ye so. 38 Avale be figa bo melu mete, éyofie te ndôn é za kuiek, be ñga bo ve di, ve nyu, ve lu'u bînga, a ke bînga meluk akekui môs Nôa a ñga ke arke été, 39 be nji yem v' éyofi ndôn é ñga kui, a jiane be bese; avale te fe nde d' aye bo éyofi Mone môt a ye so. 40 Éyofie te befam bebaé b' aye tab' afup; môte wua a ye nyofieban, nyô mbo' a ye li'i: 41 bînga bebaé b' aye ko'o bidi ako'o da; wua a ye nyofieban, nyô mbo' a ye li'i. 42 Ajô te, momba'an amu mi te yem alu Éso wônan a ye so de. 43 Yeman ajô dina na ñge mie nda a figa yem éyofi ñwuwup ô ñga zu, v' a figa mombô, te me'ete môt a tupe nye nda. 44 Ajô te, mia fe taba'an ñkôman, amu Mone môt a ye so awolo mi ne te sime-sane na a ye zu.

45 Z' a ne mbo ésaé a ne mewôk, a yeme mam, ésa wé a ye telé ny' a ba'ale nda jé, a ve bôte bidi éyofi a yiane ve. 46 Ébotan mbo ésaé ate, nny' ésa wé, éyofi a ye so, a ye koé ny' a bo'o nalé. 47 M' ajô fo'o mia na, A ye telé ny' a ba'ale biôm bise a bili. 48 Nge mbia mbo ésaé at' a ye jó nleme wé na, Tate wom te ji'a so, 49 ve taté bôme bebo bisaé befe ba be be to, ba be bôt b' awu bilam ve di, a nyu; 50 ésa mbo ésaé at' a ye so alu a ne te simecan, a awolo a ne te yeme na a ye zu, 51 a ye ty'i nye zañ, a ve nye ma'ane mé mfa'a ya bôt be ne medu'an, vôm ate b' aye bo ve yi a late mesôñi.

25 Éyofie t' ayofí ya yòp d' aye funan ane beñgon awòm, be figa nyofie belampe bap, a ke tòbane mòt a figa zu lu'u mifiga. 2 Ane betan be figa bo mekut, betane bevo'o be figa bo fek. 3 Amu ba be mbe mekut, éyofí be figa nyofie belampe, be nji nyofí mbon: 4 ve ba be figa bo fek be figa nyofie mende'e me mbone map, a belampe bap. 5 Éyofí mòt a figa zu lu'u miñga a figa bem, bese be ñga ndefi òyo a ke f' òyo. 6 Ve zañ alu be figa wò'ò nloene na, Mòt a zu lu'u miñga a soya! Zaka ke tòbane nye. 7 Wóna beñgone bese be figa kòlò si, a kòme belampe bap. 8 Ane ba be mbe mekut be figa jò ba be mbe fe'e na, Va'ane bia mbone wónan, amu belampe bañgan be figa ye dim. 9 Ane ba be mbe fe'e be figa yalan a jò na, Ndò'òtò wo aye yiane bia be mia, kelane vòm bòte b' akuan, mi kus. 10 Be figenane be figa ke kus, ane mòt a figa zu lu'u miñga a figa so. Ane ba be mbe ñkòman, ba be be be figa ke vòm be figa di bidi y' aluk: ane be ñga dib mbé. 11 Éyofí òb' aboñ ò ñga lòt, wóna beñgone bevo'o be su'ulane zu a jò na, A Tat, A Tat, di'i bia mbé. 12 V' a ñga yalan a jò na, M' ajò fo'o mia na m' ayeme mia. 13 Ajò te momba'an, amu mi te yem alu fig' awolo.

14 Amu a n' aval' ane mòt a figa ye ke si fe, a ñga loene bebo bisaé bé, a ve b' akume dé. 15 An' a figa ve mòte wua betalanton betan, nyò mbo'o bebaé, nyò mbo'o wua; a figa ve mòt as' abime d' ayilane figule jé; an' a figa ke mfa' a figa ke. 16 Ane mòt a figa nyofie betalanton betan a ñga ji'a ke kuan abom, a yene betalanton befe betan. 17 Nalé fe mòt a ñga nyofie betalanton bebaé, a figa yene betalanton befe bebaé. 18 Ve mòt a ñga nyofie talanton wua a figa kòlò a fa'a si, a solé geld ésa wé si. 19 Melu abui me figa lòt, an' ésa bebo bisaé bet' a figa zu sili be tafí. 20 Ane mòt a ñga nyofie betalanton betan a figa zu betalanton befe betan a jò na, A Tat, ó ñga ve me betalanton betan: ó lò, me yeneya betalanton befe betan. 21 Ésa wé a figa jò nye na, Ó boya mvaé, ó ne mbamba mbo ésaé, wo abo mewòk: ó

figa ba'ale biòme tyòtyoé mvaé, m' aye telé wo ó ba'ale biòm abui: za'a ke tabe mbamba éto éso wòé a ve wo. 22 Nalé fe mòt a ñga nyofie betalanton bebaé a figa zu a jò na, A Tat, ó ñga ve me betalanton bebaé: ó lò, me yeneya betalanton befe bebaé. 23 Ésa wé a figa jò nye na, Ó boya mvaé, ó ne mbamba mbo ésaé, wo abo mewòk: ó ñga ba'ale biòme tyòtyoé mvaé, m' aye telé wo ó ba'ale biòm abui: za'a ke tabe mbamba éto éso wòé a ve wo. 24 Nalé fe mòt a ñga nyofie talanton wua, a figa zu, a jò na, A Tat, me figa yeme wo na ó n' ayete mòt, wo ava bidi vòm ó ñga bo te bé, a kòane vòm ó ñga bo te mias: 25 ane me figa ko woñ, a ke solé talanton wòé si été: tame yen, ó bili jòme jòé. 26 Ésa wé a figa yalan a jò nye na, Ó ne mbia éles mbo ésaé, ó ñga yeme na m' ava bidi vòm me figa bo te bé, a kòane vòm me figa bo te mias; 27 ajò te, ó ñga yiane ke geld wom be wò'ò folane geld, éyofí me figa so, me figa ye nyofie geld wom a nsefige. 28 Ajò te, nyofiane talanton a bili, mi ke nye mòt a ne betalanton awòm. 29 Amu mòt as' a bili, nnye b' aye beta ve, wón' a ye bi abui: ve mòt a ne momo, b' aye fo'o va nye jòm a bili. 30 Wua'an mbo ésaé a ne te bo ésaé dibi e n' atan: vòm ate b' abo ve yi a late mesòñ.

31 Éyofí Mone mòt a ye zu étòtò'ò jé, ha be b' éñgele bese, wón' a ye tabe si étòtò'ò étò jé: 32 a meyofí mese m' aye sulan asu dé, a ye kandé bòt aval' ane mba'al' a kandé mintòmb' a bikela: 33 a ye telé mintòmba mbo nnòme wé, ve bikela mbo figa. 34 Éyofie te Kénigh a ye jò ba be ne nye mbo nnòme na, A bòt Ésa wom a figa botan, za'an, mi k' ayofí Zamb' a figa kòme mia d' atai' éyofí si nyò é figa téé: 35 amu me figa wò'ò zaé, mi ñga ve me bidi: me figa wò' évé, mi figa nyu me mendim; me mbe nneñ, mi figa ve me nda: 36 me mbe soé, mi figa jalé me figòmesan: me mb' ókon, mi ñga zu yene ma: me mbe nda mimbòk, mi figa zu jome ma. 37 Wóna bòte ya zòsò b' aye yalane nye, a jò na, A Tat, éyofie vé bi ñga yene wo ó wò'ò zaé, a ve wo bidi: fig' évé, a nyu wo mendim? 38 Éyofie vé bi figa yene wo nneñ, a ve

wo nda? ñge soé, a jalé wo ñgômesan? 39 Éyoñe vé bi figa yene wo ôkon, ñge nda mimbók, a zu yene wo? 40 Wôna Kénigh a ye yalan a jô be na, M' ajô fo'o mia na, Vôm mi ñga bo bobefañe bame ba wua nalé, akôsa bo be figa dañe tyôtyoé, vôm ate mi ñga bo ma. 41 Wôn' a ye jô fe bôt be ne nye mbo ñgale na, A bôt be ne biyo'é, kola'ane vôm me to, kelan nduane ya melu mese, Zamb' a ñga kôme je satan a b'êfigele bé: 42 amu me figa wô'ô zaé, mi te ve me bidi; me figa wô' évé, mi te nyu me mendim: 43 me mbe nneñ, mi te ve me nda; me mbe soé, mi te jalé me ñgômesan; me mb' ôkon, a nda mimbô' été, mi te zu yene ma. 44 Mmbe fe b' aye yalan a jô na, A Tat, éyoñe vé bi ñga yene wo ô wô'ô zaé, ñg' évé, ñge nneñ, ñge soé, ñg' ôkon, ñge nda mimbô' été, bi te bo wo mvam? 45 Wôn' a ye yalane b' a jô na, M' ajô fo'o mia na, Vôm mi ñga bo te bo bôte ba wua a dañe tyôtyoé nalé, vôm ate mi nji bo ma. 46 Bôte ba b' aye kôlô a ke yen nlebane ya melu mese, ve bôt be ne zôsô b' aye k' ényin ya melu mese.

26 A ñga bo na, éyoñ Yésus a ñga mane kobô mejô mete mese, a figa jô beyé'é bé na, 2 Mi ayeme na paska é li'ya melu mebaé, Mone mô't a ye tiban a tyelebane kroitse yôp. 3 Éyoñe te bemie beprister a bivete ya menda me Zambe, be ñga sulane nda njô beprister a mbe jôé na Kaéfas; 4 ane be ñga bôndé fe' ane b' aye bi Yésus a medu'an, a wôé nye. 5 Ve be ñga jô na, Sa éyoñ fest j' abo, bôt be za bo ézezam.

6 Éyoñ Yésus a mbe Bétanien nda Simôn, mô't a mbe nzezam, 7 miñga a ñga zu be ny' a bili nde'e mbon ô mbe tañ anen, an' a ñga sôé nye wô nlô, éyoñ a ñga to tawôlô a ja'ak. 8 Éyoñ beyé'é be ñga yen ajô te, be ñga wô' abé a jô na, B' abo aka' éndamane di amu jé? 9 Amu mbone wu ô ñga ye kuane beta tañ, a ve je minzôzé. 10 Ane Yésus a ñga yem ajô te, a jô be na, Mi andeñele miñga at' amu jé? amu a ate bo me jam e ne mvaé. 11 Amu mia be minzôzé mi to melu mese, ve bi be mia bi aye tabe melu mese. 12 Amu a ate sôé me mbone wu

nyôle jam, ajô t' a ate kôme ma me ke jambane soñ. 13 M' ajô fo'o mia na, Vôm ase mbamba foé nyô a ye katebane si se, jam miñga nyô a ate bo di b' aye kate de bôt a simesane nye.

14 Éyoñe te beyé'é awôm a bebaé môte wua a mbe jôé na Yudas Ishariôt, a ñga ke be bemie beprister, 15 a jô na, Mi aye ve me jé me koñe mia nye? Ane be ñga ve'e bifase bi silber mewôm melale kop, a ve nye. 16 Éyoñe t' a ñga taté jefi an' a ye koñe nye.

17 Môse bôt be ñga bo be taté'é di femb' é ne te vus, beyé'é be ñga zu be Yésus, a jô na, Za vôm wo akômbô na bi ke kôme feste ya paska wo aye di? 18 An' a ñga jô na, Kelan nlam, mi aye koé mô't, mi jô'ô nye na, Tat' a jô na, Éyoñe jam é nto bebé; m' aye di paska nda jôé, a beyé'é bam. 19 Ane beyé'é be ñga bo ane Yésus a ñga jô be; ane be ñga ke kôme feste ya paska.

20 Éyoñ ñgô'é é ñga bo, ba be beyé'é awôm a bebaé be ñga to si tawôlô be ja'ak; 21 éyoñ be figa di, a ñga jô na, M' ajô fo'o mia na, Mi to va, môte wua a ye koñe ma. 22 Ane be figa dañe wô' ôlun, a taté jô nye mô't ase na, A Tat, ye ma? 23 An' a ñga yalan a jô na, Mô't bia nye bi ate ke mo be' été, nny' a ye koñe ma. 24 Mone mô't a ye kôlô aval' an' e ne ntilan ajô dé: ve figo'o mô't a koñe Mone mô't! mvaé ñge mô't at' a nji bialé. 25 Yudas, nyô a ñga koñe nye, a ñga yalan a jô na, A Rabi, ye ma? Nye na, Ane wo ajô.

26 Éyoñ be ñga di, Yésus a ñga to'é fembé, a ye'elane Zambe, a be'e je; an' a ñga ve beyé'é, a jô na, Nyofian, mi di, nyôle jame nyô. 27 An' a ñga to'é élaé, a ve Zamb' akéva, a ke be je, a jô na, Mia bese, nya'ane je. 28 Me-tyi mam ma me n' élat, mme m' aye kui amu ajô ya va bôt abui mbia be mam map. 29 M' ajô mia na, M' aye fe beta nyu mendime bibuma ma ake-kui mô's bi be mia bi aye nyu me mfefé nyuan ayof y' Ésa wom.

30 Éyoñ be ñga mane yia jia, be ñga kôlô, a ke ñkôle ya Ôlivé.

31 Éyoñe te, Yésus a ñga jô be na, Mia bese mi aye kolé ôbak alu di ajô dam; amu e ne ntilane na, M' aye bibi mba'ale, a nsamba mintômba wo aye

tyaman. 32 Éyofi Zamb' a ye wòmóló me sofi, m' aye ke mia ósu mfa'a ya Galiléa. 33 Ane Pétrus a figa yalan, a jò nye na, Nge bôte bese b' aye kolé óbak amu ajò dóé, ve ma m' aye kolé óbak. 34 Yésus a figa jò nye na, M' ajò fo'o wo na, Álu di nnóme kup a ñiganane te loñ, wo aye tame kate me mekate mela. 35 Pétrus a figa jò nye na, Akósa bo m' aye wu amu ajò dóé, ve ma m' aye kate wo. Nalé fe beyé'é bese be ñga jò.

36 Éyofi te ba be Yésus be figa kui vóm a mbe jóé na Gétésmané, an' a figa jò beyé'é bé na, Taba'ane si va, me tame ke ye'elane Zambe valé. 37 An' a figa loene Pétrus a bone be Tsebédéus bebaé a ke, an' a ñga taté wò' óluñ, a dañe yen abé. 38 An' a figa jò be na, M' adañe wò' ólun nleme wom, abim awu: taba'ane va, bi be mia bi mombó'ó. 39 An' a ñga k' ósu óbe nté, a buti asu si, a ye'elane Zambe, a jò na, A Tate wom, fig' e ne ñgule ya bo, va'a m' élaé ji: akósa bo nalé sa ane m' anye'e, v' ane wo anye'e. 40 An' a figa zu, a koé beyé'é be nto óyo, an' a figa jò Pétrus na, Aya, ye bi be mia bi se ñgule ya mombó awolo da? 41 Momba'an, a ye'elane Zambe, ndemben meve'ele m' aye bo te zu be mia: nsisim wo ame'ete, ve minsón mi n' atek. 42 An' a ñga beta k' ake ba, a ye'elane Zambe, a jò na, A Tate wom, fig' élaé ji é nji bo ñgule ya vas, ve ma m' anyu je, jam wo anye'e e bo'ok. 43 An' a ñga beta timan, a koé b' óyo, amu óyo ó mbe be mis. 44 An' a ñga beta li'i be, a ke ye'elane Zamb' aye'elane lala, a beta jò mejó a ñga taté jò. 45 An' a figa zu vóm beyé'é be figa to, a jò be na, Kelan óyo éyofi ji, mi wo'an: mi lò, awolo e kpaneyá, Mone mó't a ne ñkofiane mo me bót be n' abé. 46 Kóla'ane si, bi ke: mi lò, mó't a kofie m' a soya.

47 A ñiganan a kobó'ó, ane Yudas a mbe móte wua ya beyé'é awóm a bebaé, a ñga zu nsamba bót be bili mifikpwaté mekón a mimbeñ, be ñga so be bemie beprister a bivete ya menda me Zambe. 48 Mót a figa kofie ny' a figa ve be ndem, a jò na, Mót m' aye latane ny' anyu, nnye le: biané nye. 49 An' a figa ji'a ke vóm Yésus a figa

tele, a jò na, Mbóló Rabi, ve latane ny' anyu. 50 Ve Yésus a figa jò nye na, A mó, bo'o jam wo ate zu bo. Ane be figa bi Yésus a ke nye. 51 Móte wua ya bót be mbe nsamba Yésus a figa same wo, a té fikpwaté mekóne wé, a ba'é mbo ésaé ya njò beprister, a tyi'i ny' alo. 52 Ane Yésus a figa jò nye na, Somó fikpwaté mekóne wóé abam: amu bôte bese b' abi fikpwaté mekón b' aye wu a fikpwaté mekón. 53 Ye wo asimesane na me nji bo ñgule ya ye'elan Ésa wom, nnye ve lóme m' éyofi ji b' éñgele b' adañe bizuk awóm a bebaé? 54 Nge nalé, wóna mejó me ya kalate Zambe m' aye bo aya, amu e ne ntilane na d' aye bo ana? 55 Awolo te Yésus a figa jò bót be ñga to nsamba na, Ye mi azu bi m' a mifikpwaté mekón a mimbeñ ane bót b' ake bi mvómvó? Melu mese me figa to tempel été a ye'ele bót, mi nji bi ma. 56 Ve mam ma mese m' abo ana, amu mejó me ya beku lu mejó m' ayiane bo. Ane beyé'é bese bo ñga li'i nye, ve mate.

57 Bót be ñga bi Yésus be figa ke nye nda Kaéfas njó beprister, vóm betili bekalate a bivete ya menda me Zambe be figa to ésulán. 58 Ane Pétrus a figa zu ny' óyap mvus, akekui nda njó beprister a nyin été, ba be bebo bisaé be figa tabe si, a figa kómbó yen an' ajò te d' aye su'ulan. 59 Ane bemie beprister a betyi'i mejó bese be ñga jeñ ajò ya bôte Yésus ane b' aye wóé nye; 60 be nji yene d' akósa bo bót abui be ñga zu bôte nye mejó. Ve bôte bebaé be ñga su'ulane zu, 61 a jò na, Móte nyó a ñga jò na, Me ne ñgule ya tyame tempele ya Zambe, a beta lófi nye melu mela. 62 Ane njó beprister a figa tebe telete, a jò nye na, Ye wo te yalan ajò da? z' ajò bôte ba b' abo'oló wo? 63 Ve Yésus a figa to évó. Ane njó beprister a figa jò nye na, M' ajò wo asu Zamb' a ve na kate bia fig' ó ne Kristus, Mone Zambe. 64 Yésus a figa jò nye na, a n' ane wo ajò: akósa bo nalé m' ajò mia na melu ósu mi aye yene Mone mó't a to si mbo nnóm ó ne ñgu a za'a mifikute yóp. 65 Ane njó beprister a figa nyap ñgómesane jé, a jò na, A ate biasé Zambe: jé bi abeta jeñe bebo'oló? éyofi ji mi wó'óya an'

a biasé Zambe: 66 mi asimesan aya? Ane be figa yalan a jô na, A ylane wu. 67 Ane be figa tui nye menden asu, a bibi nye bikuta: bevo'o be figa bibi nye mebaé, 68 a jô na, A Kristus, kul'u' bia ajô: z' ate bibi wo?

69 Éyoñ Pétrus a figa to nda, ane miñga a figa zu vôm a figa to, a jô na, Ô figa to nsamba Yésus môte ya Galiléa. 70 An' a figa kat, bôte bese be to, a jô na, M' ayem ane wo ajô. 71 Éyoñ a figa k' atan a tabe ñbala'a si, miñga mf' a figa yene nye, a jô bôt be figa to wôé na, Môte nyin' a figa to fe nsamba Yésus môte ya Natsaret. 72 An' a figa beta kat, a kan figana, a jô na, M' ayeme môt ate. 73 Ôb' abofi ô lôteya, ane bôt be figa to bebé be figa zu, a jô Pétrus na, Ô ne fo'ô môte wua ya bôte bete: bi ayem amu ñkobô wo akobô. 74 An' a figa taté kobô abé, a kan figana, a jô na, M' ayeme môt ate. Ane nnôme kup a figa ji'a lofi. 75 Ane Pétrus a figa simesan ajô Yésus a figa jô na, Nnôme kup te lofi, wo aye tame kate me mekate mela. An' a figa k' atan a dañ yi.

27 Éyoñ tyé é figa lendé, bemie beprister a bivete ya menda me Zambe bese be figa bôndé fé' ajô Yésus, ane b' aye wôé nye: 2 ane be figa ka'a nye, a ke ve nye Pilatus njô bôt.

3 Yudas, môt a ñga kofie nye, éyoñ a figa yen ane be figa ve Yésus mekua, a ñga kôñelan nlem, a bulane bemie beprister a bivete ya menda me Zambe bifase bi silber mewôm mela, 4 a jô na, Me ñga bo abé amu me figa kofie metyi môt a ne te biñj. Be figa jô na, Bi ne z' ajô mfa'a te? ajô dôé le. 5 An' a figa wua bifase bi silber tempel été, a kôlô; an' a figa ke timba fiko. 6 Ane bemie beprister be figa nyofie bifase bi silber, a jô na, A ñji bo mvaé bi afuti bie éwolo akum é ne nda Zambe, amu bi ne tafie metyi. 7 Ane be figa bôndé fek, a kuse bie si mmé meviek, vôm b' aye bo be jame bejine mesoñ. 8 Ajô te be figa loene vôm ate na, Si ya metyi, azukui môse wu. 9 Nalé mejô me figa bo ane Yérémia fikulu mejô a figa jô na, Be figa nyofie bifase bi silber mewôm mela, tafie môt be figa tupe tafí, bôte ya Israël bevo'o be figa tupe nye tafí; 10 Ane be figa ve

bie tafie si mmé meviek, ane Tat' a figa tifieti me.

11 Ane Yésus a figa tel' asu njô bôt: ane njô bôt a figa sili nye na, Y' ô ne Kénigh Beyude? Yésus a figa jô nye na, Ane wo ajô. 12 Éyoñ bemie beprister a bivete ya menda me Zambe be figa bo'ólô nye, a figa bo te yalan. 13 Ane Pilatus a figa jô nye na, Ye wo te wô' abui mejô b' abo'ólô wo? 14 A figa bo te yalane nye, akôea bo ajô da. Ajô te njô bôt a figa semé beta nseman. 15 Éyoñ fest é figa bo é bo'ok, njô bôt a figa bo a su'u mbók a ve wô bôt be figa sulan, wu b' akômbô na a su'u. 16 Éyoñ te be figa bili mbô' ô mbe duma, ô mbe jôé na Barabas. 17 Ajô t' éyoñ be figa sulane vôme wua, Pilatus a figa jô be na, Mi akômbô na me su mia za? ye Barabas ye Yésus a ne jôé afe na Kristus? 18 Amu a ñga yeme na be figa ti ny' amu meseñgan. 19 Éyoñ a ñga to éto ya tyi'i mejô, ane figa a figa lôme nye na, Te bo môt ate jôm, a ne zôsô: amu m' ate yem mbia be mam abui biyiyem den amu nye. 20 Ane bemie beprister a bivete ya menda me Zambe be figa tindi bôt be figa to ésulane na be ja'é Pilatus a ve be Barabas, a wôé Yésus. 21 Ane njô bôt a figa yalan a jô be na, Be ne bebaé, me su mia za? Be na, Barabas. 22 Pilatus a figa jô be na, M' aye bo Yésus a ne jôé afe na Kristus, aya? Bese na, Tyel'é é nye kroitse yôp. 23 Nye na, Amu jé? za jam abé a figa bo? Be ñga dañie bete metyifi yôp a jô na, Tyel'é é nye kroitse yôp. 24 Éyoñ Pilatus a figa yene na a ñji bo ñgule ya bo jam, ve bôt be figa ye tyaman, a figa nyofie mendim, a sópe mo vôm ésulane bôt é figa to, a jô na, Metyi me môte ya zôsô nyô, me ñji bo biñj: ajô denane le. 25 Ane bôt bese be figa yalan a jô na, Metyi mé me tabe'e be bia, akui bon bi aye blaé. 26 An' a figa su Barabas, a bibi Yésus ñkasa a ke nye bôt be tyel'é nye kroitse yôp.

27 Ane bezimbi be njô bôt be figa ke Yésus nda b' atyi'i mejô, a sulan figum nsamba wop. 28 Ane be figa va nye meñgômesane mé, a jalé ny' évele figômesan. 29 Ane be ñga lôñie krône biyo, a jalé nye je nlô, a ke ny' olé wo ya mbo nnôm, ane be figa kute meboñie

si, a kpwe'ele nye, a jò na, Mbóló, Kénigh Beyude! 30 Ane be figa tui nye menden, a nyofi òlé te, a bibi nye vie nló. 31 Éyofi be figa mane kpwe'ele nye, be figa va nye figómesan éte, a jalé nye mefigómesane mé, a ke tyelé nye kroitse yóp.

32 Éyofi be figa kui atan, be figa yene móte ya Kiréne a mbe jóé na Simón: ane be figa tindi ny' a k' a be'e nye kroitse.

33 Éyofi be figa kui vóm a mbe jóé na Gólgata, ajò t' e ne na Vóme y' ékòkòé nló, 34 be figa nyu nye vaén mfulan a zófi: éyofi a figa tye'e je, a figa bene nyu. 35 Éyofi be figa mane tyelé nye kroitse yóp, be figa kabane meñgómesane mé, ane be figa do me abia: 36 ane be figa tabe si wóé, a mombó nye. 37 Ane be figa tyelé jóm nló wé yóp é mbe ntilane mejó be figa bo'oló nye na, NYIN' A NE YÉŠUS, KÉNIGH BEYUDE. 38 Éyofie te ba be mimvómó mibaé be mbe ntyeleban, wua mbo nnóm, nyó mbo'o mbo figa. 39 Ane bót be figa lót be figa kpwe'ele nye, a fò'ò minló miap, a jò na, 40 A móť, wó atyame tempel a lóñe fe nye melu mela, nyi'i womien: fig' ó ne Mone Zambe, so'o kroitse yóp, ó sise si. 41 Avale te fe bemie beprister be figa kpwe'ele nye, a betili bekalate a bivete ya menda me Zambe, a jò na, 42 A figa nyi bóte befe; a nji bo figule ya nyi émien. A ne Kénigh ya Israél; éyofie ji a tame so kroitse yóp, wóna bi aye buni nye. 43 Nny' a buni Zambe; Zamb' a tame nyi ny' éyofie ji, fig' a nye'e nye: amu a figa jò na, Ma me ne Mone Zambe. 44 Mimvómó mite, ba be be be figa tyele kroitse yóp, be figa kpwe'ele ny' avale te.

45 Dibi e figa bo si se ataté mewolo mesaman akui mewolo ébu. 46 Mewolo ébu me figa ye bo, ane Yéšus a figa bete tyifi yóp a jò na, Eli, Eli, lama sabakthani, e ne na, Zambe wom, Zambe wom, ó l'i'ya m' a jé? 47 Bóte bevo'o be figa tele wóé, éyofi be figa wó' ajò te, be figa jò na, Móte nyó a loen Élias. 48 Ane móte wua a figa ji'a ke mbi, a nyofie shwam, a dupe je vaén é mbe sañ, a figa some j' ólé, a nyu nye je. 49 Bevo'o be figa jò na. Jòka'an: bi

tame yen fig' Élias a ye zu nyi nye. 50 Ane Yéšus a figa beta yón beta nyónan, a jò'é mvebe. 51 Atemeteme na éndelé é figa tyele tempel été é figa nyaé zafi, ataté yòp a kui si; a si é figa fò'òsan; a meko'o me figa salé; 52 a mesofi me figa kuban; a bóte ya Zamb' abui be figa wu, be figa wómó mesofi; 53 éyofi Yéšus a figa mane wómó, ane be figa kóló mesofi, a ke mbamba nlam, bót abui be figa yene be. 54 An' évete bezimbi ntete wua a ba ba be be be figa mombó Yéšus, éyofi be figa yene si é fò'òsan, a mam me figa bo, be figa dasie ko wofi, a jò na, Nyin' a mbe fo'o Mone Zambe. 55 Biñga abui be figa to wóé be figa yene ny' óyap, mmebe be figa tóñe Yéšus, be so'o Galiléa, be figa bo nye bisaé. 56 Be figa to nsamba wóp Maria Magdaléna, a Maria nyia Yakób ba Yóésé, a nyia bone be Tsebédéus.

57 Éyofi figó'é é figa bo, móte ya Arimatia a mb' akum abui, a mbe jóé na Yósef, nny' f' a mbe fíy'é'é Yéšus, a figa zu. 58 Mót at' a figa ke be Pilatus, a ja'é nye mbime Yéšus. Ane Pilatus a figa jò bót be ve nye wó. 59 Ane Yósef a figa nyofi mbim, a vute wó mfefé ndombo éndelé été, 60 a bóé wó mfefé soñe wé émien, a figa fa'a j' ako' été: an' a figa feneke beta akok, a dibe de mbé soñ, an' a figa ke. 61 Maria Magdaléna a figa to wóé, a Maria mbok be figa to si fefele soñ.

62 Móse be figa kóme bióm ó lóteya, tyé kpwa ane bemie beprister a Befarisér be figa sulan be Pilatus, 63 a jò na, A Tat, bi asimesane na ndu'u bóte nyó, éyofi a figa ve, a figa jò na, Móse mlla mi lóteya, wóna m' aye wómó soñ. 64 Ajò te, jò'ó bóte na be tuka'a ba'ale soñ melu mela, beyé'é bé be za zu wupe nye, a jò bóte na, A wómóya: medu'an m' asu'ulan me za dasie medu'an me figa taté bo, abé. 65 Pilatus a figa jò be na, Nyofiane bezimbi: kelane mi ke mi tuka'a ba'ale j' ane mi ne figule ya bo. 66 Ane ba be bezimbi be figa ke tu'a dibe soñ, a ve ako'o ndem.

28 tyé é figa taté lendé móse y' ósu, éyofi sondó mf' a figa taté bo, Maria Magdaléna a figa zu, a Maria mbok, a

yene soñ. 2 Atemeteme na si é figa dañe fò'osan; amu éfigele Tat'a ñga so yòp, a zu fenek' akok, a tabe de yòp. 3 A ñga yené aval' ane feleves, ngòme-sane jé é mb' éfumulu ane sut: 4 ane beba'ale soñ be ñga fò'òban amu wofi, a tab' ane mimblim. 5 An' éfigel a ñga kobò a jò bifiga na, Te koane wofi: amu m' ayeme na mi ajefe Yésus, nnye be figa tyelé kroitse yòp. 6 A se va: a wòmòya an' a ñga jò. Za'a yenane vòm Tat' a bò. 7 Kelan avò, mi kate beyé'é bé na, A wòmòya; a ye ke mia òsu, a ke Galiléa: nne mi aye yene nye wòé: me maneya kate mia. 8 Ane be ñga bo avòle ya kòlò soñ a ke, a ko wofi, a dañe wò' avak; ane be ñga ke mimbi, a kate beyé'é bé foé. 9 Atemeteme na Yésus a ñga tòbane be, a jò na, Mbòlané. Ane be ñga bi nye mebo, a kañe nye. 10 Ane Yésus a ñga jò be na, Te koane wofi: kele katane bobefañe na be kòlò be ke Galiléa, nne b' aye yene me wòé.

30

11 Be figenane be kelek, ane beba'ale soñ bevo'o be ñga ke nlam a kate bemie beprister mam mese me figa bo. 12 Éyoñ ba be bivete ya menda me Zambe be ñga sulan a bòndé fek, be ñga ve bezimbi akum abui, 13 a jò be na, Jò'ane na, Beyé'é bé b' ate zu wupe ny' alu, bi to òyo. 14 Ñge njò bòt a ye wò' ajò te, bi aye tuni nye, a kame mia. 15 Ane be ñga nyoñ akume te, a bo ane be ñga ye'ele be: ajò t' e ñga mialane Beyude, azukui mòse wu.

16 Beyé'é awòm a wua be ñga ke Galiléa, a kui fikò vòm Yésus a ñga tiñeti be. 17 Éyoñ be ñga yene nye, be ñga kute meboñe si a kañe nye: ve bevo'o be nji tu'a buni. 18 Ane Yésus a ñga zu kobò be, a jò na, Me maneya nyoñ ñgul ése ya yòp a si. 19 Ajò te kelan, mi bo meyoñe mese beyé'é, a bap-tizò be jòé Ésa, a Mon, a Mbamba Nsi-sim: 20 a ye'ele be be ba'ale mejò mese me ñga jò mia: m' aye tabe be mia melu mese, akekui asu'ulane si nyò.

MBAMBA FOÉ MARKUS A NGA TILI.

1 ATATÉ mbamba foé ya Yésus Kristus, Mone Zambe.

2 An' e ne ntilane kalate Yésaya, fikulu mejó na,

Ó ló, m' alóme móte wom ósu vióé,
A ke kóme wo zen ;

3 Mót a kobó tyiñ yóp fé été,
Kómane zene Tate,
Só'ane mezene mé zósó ;

4 Yóhanes a fíga zu, a baptizó bóte fé été, a kate bót mbaptizó ya kófielane minlem a yen njamane mbia be mam.

5 Ane bóte bese ya si ya Yudeá be fíga ke be nye, a bóte bese ya Yérusalem ; an' a fíga baptizó b' ósóé ó mbe jóé na Yórdan, be ve mem mbia be mam map.

6 Yóhanes a fíga be'e fígómesan mevule me kamél, asese dé e mb' ékópe tit, a fíga di bitandak, a wóé ya fé. **7** An' a fíga kate bót mbamba foé a jó na, Mót a ye zu me mvus a dañe me figu, me nji bo móte ya kumbu si a kuli nye mifíkole bikóndé. **8** Ma m' abaptizó mia a mendim ; ve ny' a ye baptizó mia a Mbamba Nsisim.

9 A fíga bo na melu mete Yésus a fíga so Natsaret, n'lame ya Galiléa, Yóhanes a fíga baptizó ny' ósóé ó mbe jóé na Yórdan. **10** Éyoñ a fíga kóló mendim, a fíga yene yóp e kanda'an, a Nsisim wo asise be ny' aval' ane zum : **11** ane tyiñ é fíga so yópe na, Ó ne Mone wom m' anye'e, m' aló wo mvaé.

12 Ane Nsisim ó fíga ji'a tindi ny' a ke fé. **13** A fíga to fé melu mewóm menyin, Satan ve ve'ele nye ; ba be betite ya fé be fíga to ; ane b'éngel be fíga zu ba'ale nye.

14 Be maneya ke Yóhanes nda mi-mbók, ane Yésus a fíga ke Galiléa, a kate bót mbamba foé Zambe, **15** a jó na, Melu me kpwaneya, ayóñe Zamb' e nto bebé ; kófiela'ane minlem, mi bu-ni'i mbamba foé.

16 Éyoñ a fíga wulu mfóm ato'o ya Galiléa, a fíga yene Simón a Andréas, monyañe Simón, be ya avot atok : amu be mbe bewóé be kos. **17** Ane Yésus a fíga jó be na, Tóñane ma, m' aye bo mia bedutu bót. **18** Ane be fíga ji'a li'i mevot, ve tóñe nye. **19** An' a fíga beta k' ósu óbe nté, a yene Yakóbus, mone Tsébédeús, a monyañe wé Yóhanes, m'mbe fe be fíga to éfuñga été, be loé mevot. **20** An' a fíga ji'a loene be : ane be fíga li'i ésa wop, Tsébédeús, ba be bót be fíga bo ésaé, éfuñga été, a tóñe nye.

21 Ane be fíga ke Kapernaum ; móse sondó u fíga ji'a ke nda Zambe, a ye'ele bót. **22** Ane be fíga semé nye'elane wé : amu a fíga ye'ele b' aval' an' émien a ne njó, sa ane betili bekalate.

23 Mót a mbe nda Zambe jap a mbe mbia nsisim ; an' a fíga bete tyiñ yóp, **24** a jó na, A Yésus ya Natsaret, bia wo, bi ne z' ajó? ye ó zuya jiane bia? M' ayeme wo, ó ne Mbamba Móte ya Zambe. **25** Ane Yésus a fíga bame wó, a jó na, Tab' évó, ó kóló be nye. **26** Ane mbia nsisim a fíga fó'ó nye nyó, a yón beta nyónan, a kóló be nye. **27** Ane bóte bese be fíga semé, ajó te be fíga sili bebiene na, Z' ajó di? m'efé nye'elan! a jó a njóane wé ja'ane mi-mbia minsisim, mi ve wó'ó nye. **28** Ane foé j' é fíga bo avóle ya ke, ve yian afóla se si ya Galiléa.

29 Éyoñ be fíga kóló nda Zambe, ane ba be Yakóbus a Yóhanes be fíga ji'a ke nda Simón ba Andréas. **30** Ane nyia fíga Simón a fíga kone tit beta fikonan ; be fíga ji'a kate nye foé ajó dé. **31** An' a fíga zu bi nye wo, a bete nye si ; an' ayóñ e fíga mane nye nyó, an' a fíga ba'ale be.

32 Mam fígó'é, éyoñe jóp e fíga dim, be fíga zu minkókone mise be nye, a

bôt be mbe mimbias minsisim. 33 Ane bôte bese ya nlam be figa sulan mbé yôp. 34 An' a figa saé bôt abui be figa kon mevale m' akon, a va mimbias minsisim abui; a nji me'ete mimbias minsisim mi akobô, amu be figa yeme nye.

35 Dibi tyé a figa kôlô si a kui atan, a ke fé été, a ye'elane Zambe wôé. 36 Ane Simôn a bôt ba be be be figa to, be figa tôfie nye; 37 ane be figa koé nye, a jô nye na, Bôte bese b' ajeñe wo. 38 An' a figa jô be na, Ñkelane minlam mife mi n' ôsu, amu m' aye fe kate foé wôé; ajô te nde me figa zu. 39 An' a figa ke si se ya Galliléa a nyi menda me Zambe map, a kate bôt mejt me Zambe, a va mimbias minsisim.

40 Ane nzezam ô figa zu vôm a figa to, a kute meboñe si a ye'elane nye, a jô nye na, Ñge wo ane'ete, ô ne figule ya saé ma. 41 An' a figa koé ny' éngôñgo, a same wo, a namba nye, a jô nye na, Me kafeseya; bo'ô mvô'é. 42 Ane zam é figa jil'a mane nye nyô, nye ve bo mvô'é. 43 An' a figa tu'a lebe nye, a jô nye na, Kelek, 44 tuka'a bo te kate môt ajô da: ve kôlô, ô ke liti prister nyôle jôé, ô ve bïom amu ntunane ya nyôle jôé ane Môze a figa tiñeti, ajô te nde bôt b' aye yeme de ajô dôé. 45 An' a figa kui atan, a taté kate de foé abui, a ke kafete ajô te minlam minlam, ajô te Yésus a figa bo te figule ya ke nlam bôte be lô, an' a figa tabe fefé: be figa so mimfa'a mise be nye.

2 Éyoñ melu mevo'o me figa lô, a figa beta ke Kapernaum, ane be figa wô'ô foé na a nto nda été. 2 Ane be figa sulan abui, te fe vôme ya tabe, akôsa bo mbé yôp: an' a figa kate be mejt me Zambe. 3 Ane be figa zu nye môt a mbe ñyemelane, be figa be'e nye bôte benyin. 4 Éyoñ be figa bo te figule ya zu nye bebé, amu ésulane bôt abui, be figa tup andi vôm a figa to: éyoñ be figa mane tyame de, be figa 'su énoñe si, môt a mbe ñyemelane a figa bô été. 5 Yésus a figa yen mbunan be figa buni nye, an' a figa jô môt a mbe ñyemelane na, A mon, mam abé môé me nto njaman. 6 Betilil bekalate bevo'o be figa to si wôé, be figa jô minlem été na, 7 Môte nyô a kobô nalé

amu jé? a biasé Zambe: Z' a ne figule jamé mam abé, ve môte wua, ve Zambe? 8 Ane Yésus a figa jil'a yem nlem été na be figa jô nalé minlem miap, an' a figa jô be na, Mi asimesane mejt mete minlem mienan amu jé? 9 Ye jô môt a mbe ñyemelane na, Mam abé môé me nto njaman; ye jô na, Kôlô'ô si, ô to'é ôkala viôé, a wulu, j' é ne tyi'ibi? 10 Amu m' akômbô mi yeme na Mone môt a ne figule ya jamé mam abé si nyô, (a figa jô môt a mbe ñyemelane na,) 11 M' ajô wo na, Kôlô'ô si, ô to'é ôkala viôé, ô ke nda jôé. 12 An' a figa kôlô si, a jil'a to'é ôkala, a kôlô, bôte bese be lô; ajô te be figa semé bese, a kafe Zambe, a jô na, bi nji yen aka' ajô di.

13 An' a figa beta kôlô a ke môm atok; ane bôte bese y' ésulane be figa ke be nye, an' a figa ye'ele be. 14 Éyoñ a figa lô, a figa yene Lévi mon Alfésus, a to si vôm bôt be figa bo be va' akume y' ékaña'a, a jô nye na, Tôñe ma. An' a figa kôlô si a tôñe nye.

15 A figa bo na, éyoñ a figa to si a di nda jé, bôt be figa bo be nyoñ akum y' ékaña' abui a bôt be mbe abé, be figa to si vôm Yésus a bey'é bé be figa to: amu bôte bete be figa tôñe nye be mb' abui. 16 Ane betilil bekalate ya Befarisér, éyoñ be figa yene nye, ba be bôt be mb' abé a bôt be figa bo be nyoñ akume y' ékaña'a be ja'ak, be figa jô bey'é bé na, K' a di a nyu a bôt b' abo be nyoñ akume y' ékaña'a, a bôt be n' abé. 17 Éyoñ Yésus a figa wô'ô ajô te, a figa jô be na, Bôt be ne mvô'é be nji ylane nyoñ ñgeñgañ, ve ba be n' abé.

18 Bey'é be Yôhanes a Befarisér be figa bômbô zaé ya kafe Zambe: ane be figa zu a jô nye na, Bey'é be Yôhanes a bey'é Befarisér be wô'ô bômbô zaé ya kafe Zambe, ve bey'é bé te bômbô zaé ya kafe Zamb' amu jé? 19 Ane Yésus a figa jô be na, Bemvôé be môt a lu'u miñga, ye be ne figule ya bômbô zaé y' ôlun éyoñ môt a lu'u miñga a figenan a to? éyoñ môt a lu'u miñga a figenan a to, be se figule ya bômbô zaé y' ôlun. 20 Ve melu m' aye kpwam, éyoñ b' aye va môt a lu'u miñga vôm be to, éyoñ te b' aye bômbô zaé y' ôlun. 21 Môt a nji loé éndelé é ne te fiwutan ntu'u figômesan:

amu abaka d' ayiane dibi nyaban ñgòmésan, d' aye viane limití ntu'u ñgòmésan, mfefé ve nyoñ mfa'a ya ntu'u ñgòmésan, ve nyaé, abé ve bo anen. 22 Mòt a nji ve mfefé vaén minnòm mende'e bikòp: ñg' a bo nalé, vaén a za la'a minnòm mende'e bikòp, vaén ba mende'e bikòp ve wu ntuk: v' a loé mfefé vaén mimfefe mende'e bikòp.

23 A ñga bo na, éyoñ a ñga lôte mefup môse sondò, ane beyé'é bé be ñga taté nyoñe bidí éyoñ be ñga wulu. 24 Ane Befarisér be ñga jò nye na, Tame yen, b' abo jam e ne te yiane bo môse sondò amu jé? 25 An' a ñga jò be na, Ye mi nji lañ ane David a ñga bo, éyoñ a ñga yi bidí, an' a ñga wò'ò zaé, émien a bôt be mbe nsamba wé? 26 An' a ñga nyi nda Zambe, éyoñe te Abiatar a mbe njò beprister, a di bidí bi ya nda Zambe, mmbe bi ne môt mf' étyi ya di, ve beprister étam, an' a ñga ve fe bôt be mbe nsamba wé? 27 An' a ñga jò be na, Zamb' a nji bo bôt amu môse sondò, v' a ñga bo môse sondò amu bôt: 28 nalé Mone môt a ne njò ya môse sondò.

3 An' a ñga beta nyi nda Zambe; a koé môt a mb' éyeme wo a to. 2 Ane be ñga fombò, ñg' a ye saé nye môse sondò, amu be ñga jéñ ajò ya bo'olò nye. 3 An' a ñga jò môt a mb' éyeme wo na, Za'a tebe va. 4 An' a ñga jò be na, Jé j' ayiane bo môse sondò, ye mvaé y' abé? ye nyi môt, ye wôé môt? Ane be ñga ku bivò. 5 Éyoñ a ñga lôbò bôte bese, ve ya, a wò'ò abé amu minlem miap mi mb' ayaé ya buni, a ñga jò môt ate na, Same wo. An' a ñga same wò: wo ve bo nye mvo'é. 6 Ane Befarisér be ñga kui atan, ba be bôte ya ñgame Heròdes, be ñga jí'a bôndé fek ane b' aye wôé nye.

7 Ane Yésus ba be beyé'é bé be ñga kóló a k' atok: ane beta nsamba bôt be ñga tóñe nye be so'o Galiléa, a Yudea, 8 a Yérusalem, a Iduméa a Yòrdan yat, a mfa'a ya Tirus a Sidòn, beta nsamba be ñga wò'ò beta be mam a ñga bo, ane be ñga zu be nye. 9 An' a jò beyé'é bé na, Za'ane mon éfuña, a yañge ma, amu ésulane bôt é za bame-tane ma; 10 amu a ñga mane saé abui [Bulu.]

bôt; ajò te nde bôte bese be ñga billi mbia b' akon be ñga bametane nye, amu be ñga kômbò nambe nye. 11 A bôt be mbe mimbia minsisim, éyoñe se be ñga yene nye, be ñga bo be kpwa'a si asu dé, a bete metyifi yòp a jò na, Ó ne Mone Zambe. 12 An' a ñga jaé jò be na be bo te kate bôt ajò dé.

13 An' a ñga ke ñkòle yòp a loene ba a ñga kômbò: ane be ñga ke be nye. 14 An' a ñga tope bôt awòm a bebaé, ba be be b' aye tabe, émien a ye lôme be be kate bôte mejò me Zambe, 15 a bo ñgule ya va mimbia minsisim: 16 Simòn a ñga yólé nye jóé fe na Pétrus; a Yakòbus, mone Tébédeus, 17 a Yòhanes monyañ Yakòbus; mmbe a ñga yólé jóé fe na, Buehargém, e ne na Bone ya ndum mveñ: 18 Andréas, a Filipus, a Bartólóméus, a Matéus, a Tómas, a Yakòbus mon Alféus, a Tadéus, a Simòn, môte ya Kana, 19 a Yudas Ishariót, nyò a ñga koñe nye.

An' a ñga nyi nda été. 20 Ane bôt be ñga beta sulan abui, ajò te be ñga bo te yen adi ya di bidí. 21 Éyoñ bemvóé bé be ñga wò' ajò te, be ñga kômbò ke nyoñe nye: amu be ñga jò na, A n' ane nyò a so' étyi. 22 Ane betili bekalate be ñga so Yérusalem be ñga jò na, Bééltseub a ne nye nlem, be ñga jò fe na, A va mimbia minsisim amu a ne njò mimbia minsisim. 23 An' a ñga loene b' a kane be miñkana na, Satan a ne ñgule ya va Satan aya? 24 Ng' ayoyò d' akandane zañ a siñ ebien, ayoyò t' e se ñgule ya tabe. 25 A bôte ya nda jia ñge b' akandane zañ a siñe bebien, be se ñgule ya tabe. 26 A Satan, ñg' a kóló si a salé zañ a siñ émien, a se ñgule ya tabe, ve man. 27 Môt a se ñgule ya nyi nda ñguñgu, a wólé akume dé, ve tame ka'a ñguñgu; wòn' a ye sa nda jé. 28 M' abele fo' ane m' ajò mia na, Mam abé mese bôte b' abo, a ébiasé ése b' abiasé Zambe, bi aye jamba: 29 ve môt a ye biasé Mbamba Nsisim, a se ñgule ya jamba, akòsa bo akui asu'ulan, ve abé dé e to nnòm étó: 30 amu be ñga jò na, A ne mbia nsisim.

31 Nyia a bobenyañ be ñga zu; ane be ñga teb' atan, a lôme bôt be loene nye. 32 An' ésulane bôt é ñga to si vòm a ñga to; an' é ñga jò nye na, Ó

lò, nyua a bobenyofi be n' atan, b' ajefie wo. 33 An' a ñga yalane b' a jò na, Nyia wom a bobefañe bam, be ne beza? 34 An' a ñga lòbò bôt be ñga to nye bebe, a jò na, Mi lò, nyia wom a bobefañ! 35 Amu bôte bese môt a bo ane Zamb' a nye'e, nny' a ne me mojañ, a ka, a nyia wom.

4 An' a ñga beta taté ye'ele bôt mfôm atok. Ane bôt abui be ñga sulane wôé, ajò t' a ñga ke mon éfufiga été, a tabe si ato'o yòp; an' ésulane bôt és' é ñga tabe mfôm ósôé. 2 A ñga ye'ele be mam abui a nye'elane wé, a kane be miñkana na, 3 Vò'òla'an: A ñga bo na môt a ñga ke miase fes: 4 éyofi a ñga miase fes, fese fok é ñga ku zene yòp, an' anon e ñga zu di je. 5 Fese fok é ñga ku vòm a mbe mekok, te mete' abui; an' é ñga ji'a fa amu mete'e me mbe tyòtyoé: 6 éyofi jòp e ñga tò, an' é ñga viele; é ñga kôt, amu é mbe te miñkañ. 7 Fese fok é ñga kul minsini' été, ane minsini' mi ñga yaé, a yametane je, an' é ñga bo te wum bibuma. 8 Fese fok é ñga ku mbamba si, a wum bibuma, ve yaé, a bo abui; an' é ñga wum bibuma, fes éziñ mewòm mela, fo' éziñ mewòm mesaman, fo' éziñ ntet. 9 An' a ñga jò na, Môt a ne melo ya wòk, a wò'òk.

10 Éyofi a ñga li'i étam, bôt awòm a bebaé a bôte befe ha be be be ñga to, be ñga sili nye miñkana mite. 11 An' a ñga jò be na, Zamb' a litiya mia mam me n' asoé ayofie dé: ve bôt be ne te tu'a buni, a ye'ele be mam mes' a miñkana: 12 ayen b' aye yen a mis, ve b' aye bo te yem; awòk b' aye wò' a melo, ve b' aye bo te yemelan; be za beta kòñelan, ajò te d' aye jambane be. 13 An' a ñga jò be na, Ye mi te yem ñkana wu? mi aye yeme miñkana mis' aya? 14 Môt a miase fes, a miase mejò me Zambé. 15 Vòm mejò me Zambé me ne mmiasan, éyofi be maneya wòk, Satan ve ji'a zu, a va mejò me ne mmiasane minlem miap; bana be ne bôte ya zene yòp. 16 Avale te fe fes é ne mmiasane vòm a ne meko' abui, bana be ne bôt éyofi be maneya wò'ò mejò b' ajì'a nyofie m' a awak; 17 ve bebien be ne te miñkañ, b' atab' òbe nté; wòna, éyofi bôte b' akpwe'ele b' a bé b' amu mejò me Zambé, be ve ji'a

kolé òbak. 18 Nyò fok é ne fes é ne mmiasane minsini' été; bana be ne bôt be ñga wò'ò mejò me Zambé, 19 a mame ya si nyò a medu'ane m' akum, a mam mefe b' akòmbò, ve kui a yametane mejò, mmbe b' abo te wum bibuma. 20 Nyò é ne fes é ne mmiasan mbamba si; bana be ne bôt b' awò'ò mejò me Zamb' a nyofie me, a wum bibuma, môte wua mewòm mela, nyò mbo'o mewòm mesaman, nyò mbo'o ntet.

21 An' a ñga jò be na, Éyofi bôte b' azu lampe, ye b' asolé ny' éwolo si, ng' énoñe si, te telé nye tawòlò yòp? 22 Amu te k' ajò e ne nsolan, d' aye bo te kui atan; nalé fe te ke jam e n' asoé, d' aye bo te yené. 23 Ñge môt a ne melo ya wòk, a wò'òk. 24 An' a ñga jò be na, Mi tuka'a simesan ane mi awòk: abim mi ave, abime te nde b' aye beta ve mia: abim ate d' aye dañ abim mi ñga ve. 25 Amu môt a bill, nnye b' aye beta ve: ve môt a ne momo, b' aye va nye jòm a bill.

26 An' a ñga jò na, Ayofie Zambé d' afunan ane môt a miase fese si; 27 a k' óyo, a ve, a kòlò si alu ba mós, fese j' afa a yaé, nye te yem ane j' abo. 28 Si ébien j' awum bibuma; a taté bo kaé, wòn' abam, wòn' ébuma ébien. 29 Éyofi bibuma bi maneya tòlòbò a ye ji'a va bie, amu éyofi b' ava bibuma é kpwaneya.

30 A ñga jò fe na, Bi aye funan ayofie Zamb' a jé? bi aye kana de za ñkana? 31 D' afunan ane fes été jia, éyofi b' abé je si, akòsa bo j' adañ fes ése ya si nyò tyòtyoé, 32 éyofi be maneya bé je, je ve yaé, a bo anen a dañe bilo'o bise, a bo beta mintya; nalé anone ya yòp e ne figule ya bebe j' amu é n' éjjin.

33 An' a ñga kobò mejò me Zamb' a miñkana abui avale te, ane be mbe figule ya yem: 34 a nji kobò b' ajò da, te ñkana: v' a ñga tu'a kate beyé'é bé, be to étam.

35 Mòse te, éyofi figò'é é ñga bo, a ñga jò be na, Ñkelan mfa'a ya ato'o yat. 36 Ane be ñga li'i ésulane bôt, a nyofie ny' éfufiga été, a ji'a kòlò, te beta kòmesan. Ba be bifufiga bife be ñga ke. 37 Ane beta òkòs a ñga vuñ, a mintyòda mi ñga bemban éfufiga été, ajò t' éfufiga é ñga ye jaé mendim.

38 V' émien a ñga to ebôn éfuñga a bô òyo énoñ: ane be ñga vele nye, a jô nye na, A Tat, ye ô nji simesane bia, bi ñga ye jañ? 39 An' a ñga ve, a bam évuñulu, a jô ato'o na, Tabe'e mvo'é a bo nemieññ. An' évuñulu é ñga man, ato'o ve bo nemieññ. 40 An' a ñga jô be na, Mi ako woñ amu jé? ye mi ñgenane te buni? 41 Ane be ñga ñaño ko woñ, a jô bebiene na, Nyin' a ne za? akôsa bo évuñulu a ôsôé ve w'ô ò nye.

5 Ane be ñga kui kindi' ato'o yat, si bôte ya Gérgéséner. 2 Éyoñ a ñga kôlô éfuñga, ane môta mbe mbia nsisim a ñga ji'a so vôme ya mesoñ, ba nye be ñga tôban, 3 a ñga bo a tabe'e mesoñ été: môta nji beta bo ñgule ya ka'a nye, momo akôsa bo ñgôkop; 4 amu be ñga ka'a nye ñgata' a ñgôkop melu abui, an' a ñga bu'i ñgôkop a té fe ñgata'a: te ke môta a ñga bo ñgule ya toé nye mvo'é. 5 Melu mese, alu ba môs, a ñga bo a tabe'e mesoñ été a miñkôle yôp, ve yôn, a ten nyôle jé a mekok. 6 Éyoñ a ñga yene Yésus a ñgenan ôyap, a ñga ke mbi, a kute meboñe si vôm a ñga tele; 7 a beta tyifñ yôp a jô na, A Yésus, Mone Zambe A ñaño bôte bese Yôp, bi wo bi ne z' ajô? M' ajô wo, Zamb' a lô, na te kpwe'ele ma. 8 Amu a ñga jô nye na, A mbia nsisim, kôlô'ô be môte nyô. 9 An' a ñga sili nye na, Ô ne jôé ne za? Nye na, Jôé dam e ne na Ézuk: amu bi n' abui. 10 An' a ñga ñaño ye'elane ny' a jô na, te titane bia afôla di. 11 Beta mbame beñgôé a ñga di, abum ñkôle wôé. 12 Ane mi ñga ye'elane ny' a jô na, Lôme bia bi ke nyin mbame beñgôé. 13 An' a ñga me'ete. Ane mimbiaminsisim mi ñga kôlô, a ke nyine beñgôé: ane mbame beñgôé ô ñga ke mimbilumbu ñkô, a ke su'ulan atok, be ñga ye bo betoyini bebaé; ane be ñga wu ôsôé. 14 Ane bôt be ñga ba'ale beñgôé be ñga mate, a ke kate foé nlam a afôla te se. Ane bôt be ñga zu yene jam e ñga bo. 15 Ane be ñga zu vôme Yésus a ñga to, a yene môta mbe mimbiaminsisim a to si, a be'e ñgômesan, a to mvo'é, nyô a ñga hili ézuk: ane be ñga ko woñ. 16 Ane bôt be ñga yene jame te, be ñga kate be foé, ane jam e ñga bo môta a mbe mimbiaminsisim,

nalé f' ajô beñgôé. 17 Ane be ñga taté ye'elane ny' a kôlô si jap. 18 Éyoñ a ñga taté k' éfuñga été, môta mimbiaminsisim mi ñga kôlô be ny' a ñga ye'elane nye na, M' aye tabe be wo. 19 A nji me'ete, v' a ñga jô nye na, Kele nda jôé be bôte bôé, ô kate be beta be mam Tat' a ate bo wo, ô kate fe b' an' a ate ko wo éngôñgô. 20 An' a ñga k' a taté kate bôte ya Dékapôlis beta be mam Yésus a ñga bo nye: ane bôte bese be ñga semé.

21 Éyoñ Yésus a ñga beta k' éfuñga été a kui kindi' i yat, bôt abui be ñga sulane be nye: an' a ñga tabe mômam atok. 22 Bivete ya menda me Zambe, jia é ñga zu, é mbe jôé na Yairus; éyoñ a ñga yene nye, an' a ñga ku si mebo mé, 23 a ñga ñaño ye'elane nye, a jô na, Mone wom a ne mona miñga a ye wu: m' aye'elane wo na za' a beté nye mo môé, wôn' a ye nyiñ a bo mvo'é. 24 Ane ba be be be ñga ke; ane beta nsamba bôt a ñga tôñe nye, a bame-tane nye.

25 Miñga, metyi me ñga kui ne nyô mambu awôm a mebaé, 26 a ñga mane jibi mam abui miñgeñañ mi ñga bo nye, a v' akume dé se, te yet, ôkon ve nenenen, 27 éyoñ t' a maneya wô'ô-tane mame ya Yésus, an' a ñga zu nsamba bôt be ñga tôñe nye, a nambe nye ñgômesan. 28 Amu a ñga jô na, Ñge m' anambe ny' akôsa bo ve ñgômesan, m' aye bo mvo'é. 29 Ane metyi me ñga ji'a len; an' a ñga yem nyôlé été na ôkon ô maneya. 30 Ane Yésus a ñga yem nlem été na ñgul éte j' ate kôlô be nye, a ñga tele zañe bôt an' a ñga kôñelan mfa' a vôm bôt be ñga to a jô na, Z' ate nambe ma? 31 Ane beyé'é bé be ñga jô nye na, Ô lô, nsamba bôt wo abametane wo, jé wo ajô na, Z' ate nambe ma? 32 An' a ñga lôbô bôte bete bes' a kômbô yene môta a ate bo jame te. 33 Ve miñga at' a ñga ko woñ a fô'ôban, amu a ñga yeme jam d' ate bo nye, an' a ñga zu a ku si mebo mé, a kate nye mam mese m' ate bo. 34 An' a ñga jô nye na, A mon, mbunan w' ate buni ma ô boya wo mvo'é; Ébubua ôkone jôé é maneya.

35 A ñgenan a kobô'ô, ane be ñga so be évete ya nda Zambe, a jô na, Mone wôé a wuya, wo abeta ndeñe Tat'

amu jé? 36 Ve Yésus a nji vò'òlò, an' a ñga jò évete ya nda Zambe na, Te ko woñ, ve buni. 37 A nji me'ete môt m' a tóñe nye, ve Pétrus, a Yakóbus, a Yóhanes, monyañ Yakóbus. 38 Ane be ñga kui nda évete ya nda Zambe; an' a ñga yene bôt be bo'o zó'é, abui ve yi a dañe yón. 39 Éyoñ ñga nyi nda, a ñga jò be na, Mi abo abui zó'é a yi amu jé? mon a nji wu, a n' óyo. 40 Ane be ñga dafie woé nye. An' a ñga va bôte bese be k' atan, a nyofie v' ésa mon ba nyia, a bôt ba be be be ñga so, a nyi vòm mon a ñga bô. 41 An' a ñga bi mone wo, a jò nye na, Talitha Kumi; ajò t' e ne na, Mona miñga, m' ajò wo na, Kòlò'ò si. 42 Ane mona miñga a ñga ji'a kòlò si, ve wulu; amu a ñga to mimbu awòm a mibaé. Ane be ñga semé beta nseman. 43 An' a ñga tu'a jò be na, Te katane môt ajò di: an' a ñga jò be na, Va'ane nye jòme ya di.

6 An' a ñga kòlò vòm ate; a kui si j' émien; ane beyé'é bé be ñga tóñe nye. 2 Éyoñ mose sondò ó ñga kpwan, a ñga taté ye'ele bôt nda Zambe: bôt abui be ñga wò'ò nye, ane be ñga semé, a jò na, Môte nyò a ñga koé mam mana vé? Z' aka'a ñyeman môte nyò a yeme mam, Z' aka'a beta be mam a bo di? 3 Ke nyin' a ne ntyetyeñ, mone Maria, a monyañ Yakóbus, a Yósés, a Yudas, a Simón? Ke bi be bekale bé bi to va? Ane be ñga kolé ajò dé óbak. 4 Ane Yésus a ñga jò be na, Ñkulu mejò a nji wum si jé a bôte bé a nda jé, ve miulam mife. 5 An' a ñga bo te ñgule ya bo beta be mam wóé, v' a ñga beté mo mé miñkókone mivok a saé mie. 6 An' a ñga semé amu be ñga bo te buni.

An' a ñga ke minlam minlam a ye'ele bôt.

7 An' a ñga loene beyé'é awòm a bebaé, a k' a ba'atane be bebaé bebaé, a lóme be be ke, a ve be ñgule ya jò mimbia minsisim; 8 an' a ñga tu'a jò be be bo te nyofie jòm éyoñ b' ake; te fembé, te ñkuta, te geld mfe' été, ve mintum mintum: 9 mi beke bikóndé: te jaéane biwomane bibaé. 10 An' a ñga jò be na, Vòm ase mi anyi nda, taba'ane wóé akekui éyoñ mi akòlò. 11 Vòm ase b' abo te nyofie mia, te wò'ò mejò

menan, éyoñ mi akòlò vòm ate, sasane mbulu' ó ne mia mebo si, ajò te nde mi aye liti be ndem. 12 Ane be ñga kòlò a ke, b' akate bôte na, Kòfiela'ane minlem. 13 Ane be ñga va mimbia minsisim abui, a wo'o abui miñkókón mbon, a saé mie.

14 Ane njò bôt Heródes a ñga wò' ajò te; amu bôt be ñga bo be yeme jòé dé: an' a ñga jò na, Yóhanes Baptistés a wómóya soñ, ajò te nd' a bo de mam me ne ñgule ma. 15 Bôte bevo'o be ñga jò na, A n' Élias. Ba bevo'o na, A ne ñkulu mejò, aval' ane môte wua ya bekulu mejò. 16 V' éyoñ Heródes a ñga wò' ajò te, a ñga jò na, Yóhanes, môte me ñga tyi'í nlò, a wómóya. 17 Amu Heródes émien a ñga lóme bôt be ke bi Yóhanes, a ka'a nye nda mimbók amu Heródias, ñga monyañ a mbe jòé na Filipus: amu a ñga lu'u nye. 18 Amu Yóhanes a ñga jò Heródes na, Ó tyameya metife me Zambe, amu ó lu'uya ñga monyoñ. 19 Ane Heródias a ñga sifie nye, a kómbo wóé nye; v' a ñga bo te ñgu; 20 amu Heródes a ñga ko Yóhanes woñ, amu a ñga yeme na a ne mbamba môte ya zòsò, an' a ñga ba'ale nye. Éyoñ a ñga wò'ò mejò mé, a ñga bo fe'e nevema; an' a ñga wò'ò mejò a ñga kobò mvaé. 21 Éyoñ mba môte ya bo jam at' a ñga kpwan, mose te Heródes a ñga kañe mós a ñga bialé, a ñga yame benya bôtó bé a bemie bejò bezimbi a biwòlò bi bôte ya Galiléa bidi abui; 22 éyoñ ñgon Heródias é ñga nyi nda a jem, Heródes a bôt ba be be be ñga to si, be ja'ak, be ñga nye'e an' a ñga jem; ane njò bôt at' a ñga jò ñgon éte na, Jaké'é me jóm wo anye'e, me ve wo je. 23 An' a ñga kane ñgana, a jò nye na, Bióm bise jóm wo aye ja'é ma, m' aye ve wo je, to'ane m' akandé si jam m' ajò je zañ, a ve wo éfase jia. 24 An' a ñga kui atan, a jò nyia wé na, Za jóm m' aye ja'é? Nnye na, Nlò Yóhanes Baptistés. 25 An' a ñga bo avòle ya ke be njò bôt a at' ja'é nye, a jò na, M' ayi na ó j'i'a ve me nlò Yóhanes Baptistés be' été. 26 Ane njò bôt at' a ñga dafie wo' abé; v' amu meñgana a ñga kan, amu fe bôt ba be be be ñga to si be ja'ak, a ñji nyume nye wò. 27 Ane njò bôt at' a ñga ji'a lóme môte wua ya bezimbi be

figa ba'ale nye, a jò nye na, Za'a nlò wé: an' a ñga ke tyi'i nye nlò nda mimbók, 28 a zu nlò be' été, a ke wò ñgon été; ane ñgon é ñga ke wò nyia wé. 29 Éyoñ beyé'é bé be ñga wó' ajò te, be ñga zu nyoñ mbim, a jame wò sofi.

30 Ane minlòman mi figa sulane be Yésus; ane be figa kate nye mam mese be ñga bo, a mejò mese be figa ye'ele bót. 31 An' a ñga jò be na, Biabebien, ñkeane vòm bót be ne momo, bi wo'an óbe nté. Amu bót abui be ñga bo ve zu ve ke, be ñga bo te yen adi ya di bidi. 32 Ane be ñga kólò a k' éfuña été, a ke vòm bót be mbe momo. 33 Ane bót be ñga yene be be kelek, abui be ñga yeme be, ane be figa so minlam mise, a ke mimbile kindi'i kindik, a taté kui vòm ate. 34 An' a ñga su'an a yen ésulane bót abui, an' a ñga ko b' éngóño, amu be mb' aue mintómba mi ne te mba'ale: an' a ñga taté ye'ele be mejò abui. 35 Éyoñ mós ó ñga ndeñ, beyé'é bé be ñga zu vòm a ñga to, a jò na, Vòme nyò a ne fé été, a mós ó ñga ndeñ: 36 jò'ò bôte na be ke vòm bót be n' afoña di, a minlam, be-bien be kuse biòme ya di. 37 An' a ñga yalan a jò be na, Miabebien, va'ane be bidi. Ane be ñga jò nye na, Ye bi aye ke kuse fembé tañe marke mintete mibaé, a ve be di? 38 An' a ñga jò be na, Mi ne mimamane mi fembé miañembé? keña joman. Éyoñ be figa yem, be ñga jò na, Mimamane mitan a kos ébaé. 39 An' a ñga jò be na bôte bese be tabe'e si ékañga minnoñ minnoñ. 40 Ane be ñga tabe si minnoñ, nnoñ éziñ ntet, nnoñ éziñ mewòm metan. 41 An' a ñga nyoñe mimamane mi fembé mitan a kos ébaé, a lóbò yòp, a ye'elane Zambe; an' a ñga be'e mimamane mi fembé, a ke beyé'é, be ve bót; an' a ñga kape kos ébaé, a ve je bôte bese. 42 Ane be figa di bese, ve jaé. 43 Ane be ñga kòan afufuse femb' a afufuse kose miñkoé awòm a mibaé. 44 Bót be ñga di mimamane be mbe befam betoyini betan.

45 An' a ñga ji'a tindi beyé'é bé be k' éfuña été, a ke ny' ósu kindi'i yat mfa'a ya Bétaéda, an' émien a ñga jò ésulane bôte na, Tyama'an. 46 Éyoñ ba be be ñga mane ya'an, an' a ñga

kólò, a ke ñkò, a ye'elane Zambe. 47 Éyoñ ñgò'é é ñga bo, éfuña é nto ato'o zañ, v' émien étam a ñga to kindik. 48 Éyoñ a ñga yene be be wò'ò nju'u ya ful éfuña amu évuñulu é ñga so mfa'a be ñga ke, éyoñe t' é mbe dibi tyé, an' a ñga wulu mendime yòp a ke vòm éfuña é ñga to: a ñga bo an' a ye lóte be: 49 éyoñ be ñga yen a wulu'u mendime yòp, be ñga si'a kona a ne kòn, ane be ñga yòu: 50 amu be ñga yene nye bese, a ko woñ. An' a ñga ji'a kobò be, a jò na, Taba'an mvo'é: me le; te koane woñ. 51 An' a ñga ke be ñga to éfuña été; an' évuñulu é ñga man, ane be ñga semé beta nsem-an; 52 amu be ñga bo be tu'a yem ajò mimamane mi fembé, amu minlem miap mi mb' ayaé ya buni.

53 Éyoñ be ñga mane dañ atok, be ñga kui si ya Génésaret, a tiñeti éfuña kindik. 54 Éyoñ be ñga kólò éfuña, bót be ñga ji'a yeme nye, 55 ane be ñga ke mimi mefoña mete mese, a be'e miñkòkon binoñe biap vòm ase be ñga wò'ótane na a ne wóé. 56 Vòm as' a ñga ke minlam mi ne tyótyoé a mi mi n' anen a afoña si te, be ñga bóé miñkòkon vòm bót be ñga bo be sula'an, a ye'elane nye na mi nambe nye, ja'ane ñwòndé ñgòmesean: ane bôte bese be ñga nambe nye be ñga bo mvo'é.

7 Ane Befarisér a betili bekalate be vo'o be ñga sulane be nye, be ñga so Yérusalem, 2 ane be ñga yene beyé'é bé bevo'o be bo be ja'a bidi a mvine mo, e ne na te tame sópe mo. 3 Amu Befarisér a Beyude bese be ñga bo te di, ve taté sópe mo map, be ñga ba'ale biyem bi bôte betò: 4 nalé f' éyoñ b' aso vòm bót be bo be sula'an b'aye taté di, ve tame wobane mendim: Mam mese be ñga nyoñ a ba'ale me ne na b' asópe bilaé a bemiñkeñ a bebe'e be mvot. 5 Ane Befarisér a betili bekalate be ñga sili nye na, Beyé'é bóé be ne te bo biyem bi bôte betò amu jé, ve di femb' a mvine mo? 6 An' a ñga jò be na, Yésaya a ñga kulu mejò mvaé ajò denan, mia bót mi abo medu'an, éyoñ a ñga tili na,

7 Bôte ba b' awumu me biyaé,
Ve minlem miap mi ne m' óyap.
B' akañe me momo ñkañan,

Amu b' aye'ele bôte mejô me ne mejô me bôt.

8 Mi ali'i metiſe me Zamb' a ba'ale biyem bi bôte betô. 9 An' a ſiga jô be na, Mi abene metiſe me Zamb' amu mfi akômbô ba'ale biyem bi bôte betô. 10 Amu Môze a ſiga jô na, Tuka'a wô' éso ba nyua; a ſiga jô fe na, Môt a kobô ésa ſige nyia mbia ajô, a ye fo'o wu: 11 ve mi ajô na, Œge môt a jô ésa ſige nyia na, Jôm ô ſiga ye yen mvaé ſige me ſiga ye ve wo je, é ne Kôrban, ajô t' e ne na, Me veyá je Zambe; 12 nalé mi ne te kaſeſe na a bo ésa ſige nyia jam e ne mvaé; 13 mi ave mejô me Zambé momo amu biyem bienane ya bôte betô mmbie mi maneya ye'ele bôt: mi abo mam mef' abui avalete. 14 An' a ſiga beta loen ésulane bôt a jô be na, Mia beſe, vò'ôla'ane ma, mi tuka'a yeme mejô: 15 sa jôme y' atan j' anyi môt anyu été é ne ſigule ya ndamane nye: mejô m' aſo môt nlem été, mme m' andamane môt. 17 Éyoñ a ſiga nyi nda été a li'i ésulane bôt, beyé'é bé be ſiga sili nye ſikana te. 18 An' a ſiga jô be na, Ye mia fe mi ne te yeme mam? ye mi ne te yeme na biôm biſe y' atan sa jôm j' anyi môt anyu été é ne ſigule ya ndamane nye; 19 amu j' abo te nyin nlem été, v' abum, ve lôt a ke fé? A ſiga bo nalé a lô bidi biſe mvaé. 20 A ſiga jô fe na, Mejô m' aſo môt nlem été, mme m' andamane môt. 21 Mejô m' aſo bôte minlem été, mme ma, mam abé bôt b' aſimesan, bibon, 22 wup, ſiwôane bôt, mejian, miſyamete, mbia be mam, medu'an, biſôk, meſeſigan, ékpwe'ele, mebus, ézezam: 23 mbia be mam mete meſe m' aſo môt nlem été, mme m' andamane môt.

24 An' a ſiga kôlô vôm at' a ke me-ſôla ya Tirus a Sidôn. An' a ſiga nyi nda été, a nji nye'e môt a yem ajô te: an' a ſiga bo te ſigule ya sobô. 25 Ane miſiga, moſe wé a mbe mona miſiga a mbe mbia nsisim, éyoñ a ſiga wò'ôtane nye, an' a ſiga ji'a zu a ku si mebo mé. 26 Miſiga at' a mbe miſiga y' ayon e ne te yeme Zambe, ſigone ya Sirôſénitsien. An' a ſiga ye'elane nye na a va mone wé mbia nsisim. 27 An' a ſiga jô nye na, Boſigô be tame jaé di: amu a nji bo mvaé a nyoſie boſigô bidi, a ve bie bemvu. 28 V' a ſiga yalan a jô nye na,

Ya, A Tat; akôsa bo bemvu be ne tawôlô si b' adi afufus boſigô b' alik. 29 An' a ſiga jô nye na, Amu njôane wu, kele wo ke, mbia nsisim a kôlôya nyo mon. 30 An' a ſiga kôlô a ke nda jé, a koé mon a bô éuofi, mbia nsisim a kôlôya.

31 A ſiga beta kôlô aſôla ya Tirus a ke lôte Sidôn, a ke lôte fe mfa'a ya Dékapôlis akekui ato'o ya Galiléa. 32 Ane be ſiga zu nye môt a mbe ndendok, a to te kobô mvaé; ane be ſiga ye'elane nye na a beté nye mo mé. 33 An' a ſiga va ny' ésulane bôt été, a ke nye vôm étam, a futi ny' anyu melo été, a tui menden, a nambe ny' ôyem; 34 an' a ſiga lobô yôp, a veyé ſigu, a jô nye na, Héſata, e ne na, Bo'o mvo'é. 35 Ane melo mé me ſiga bo mvo'é, ſikañ y' ôyeme vié ô ſiga nyokan, an' a ſiga kobô neſaſeſañ. 36 An' a ſiga tu'a jô be na, Te katane môte foé: v' éyoñ a ſiga daſe jô be nalé, be ſiga viane ke kate bôt abui foé y' ajô te. 37 Ane be ſiga ſemé beta nſeman, a jô na, A maneya bo mam meſe mvaé: a bo mindendo'o mi awôk, a mimvumvu'u mi akobô.

8 Melu met' éyoñ bôt abui be ſiga ſulan vôm a ſiga to, be ſiga to te jôme ya di, a ſiga loene beyé'é bé a jô be na, 2 M' awô' ésulane bôt éſigôſigo, amu bi be be bi nto melu mela, be nji bo bidi; 3 ſige m' alôme be be ke zaé male map, b' aye ku ſome zeu; amu bevo'o be ſiga so ôyap. 4 Ane beyé'é bé be ſiga yalane nye na, Môt a ye koé abime fembé d' aye ylane bôte bana fé été vana, vé? 5 An' a ſiga sili be na, Mi bili mimamane mi fembé miſaſiembe? Be na, Zaſibwa. 6 An' a ſiga jô ésulane bôte na, Tab'a'ne si: an' a ſiga nyoſie mimamane mi fembé zaſibwa, a ve Zamb' akéva, a be'e je, a ve beyé'é na be ke bôt; ane be ſiga ke b' ak' ésulane bôt. 7 Be ſiga bili f' ayôme koſe tyôtyôe: éyoñ a ſiga mane ye'elane Zambe, an' a ſiga jô be na, Ke'ane fe be kos. 8 Ane be ſiga di, ve jaé: ane be ſiga kôan afufus e ſiga li'i, miſikoé zaſibwa. 9 Bôte bete be ſiga ye bo betoyini benyin: an' a ſiga jô be na, Kelan. 10 Ane ba be beyé'é bé be ſiga ji'a k' éſuſiga été, ane be ſiga ke kui mfa'a ya Dalmanutas.

11 Ane Befariſér be ſiga zu a taté sili

nye minsili, be ñga kómbô na a ye liti be ndeme j' aso yôp, be ñga ve'ele nye. 12 An' a ñga webe ñgu abuk, a jô na, Bôte ya miaé wu b' ajeñ ndem amu jé? M'ajô fo'o mia na, Bôte ya miaé wu b' aye yen ndem. 13 An' a ñga li' b' a beta k' éfuñga été, a kólô a ke kindi' i yat.

14 Ane be ñga vuane nyofie fembé: fembé be ñga bili éfuñga été é ñga to ve mamane wua. 15 An' a ñga tu'a lebe b' a jô na, Taba'ane mame ya Befarisér a Herôdes m' afunane jôm j' avusu fembé, ntye. 16 Ane bebien be ñga kobô a jô na, Bi nji bo fembé. 17 Ane Yésus a ñga yem ajô te, a jô be na, Mibebien mi akobô amu mi se femb' amu jé? ye mi ñgenane te bi mejô, nalé fe te tu'a yem? ye minlem mienan mi n' ayaé ya yeme mam? 18 Mi ne mis, ye mi ne te yen? mi ne melo, ye mi ne te wôk? ye mi ne te simesane mam? 19 Éyoñi me ñga be'e mimamane zañbwa, a ve bôt betoyini betan, mi ñga kôan afufuse miñkôé miañembé? Ane be ñga jô nye na, Awôm a mibaé. 20 Éyoñi me ñga be'e mimamane zañbwa, a ve bôt betoyini betan, mi ñga kôan afufuse miñkôé miañembé? Ane be ñga jô nye na, Zañbwa. 21 An' a ñga jô be na, Ye mi ñgenane te tu'a yem?

22 Ane be ñga kui Bétaéséda, ane be ñga zu nye ndindim a ye'elane nye na a nambe nye. 23 An' a ñga bi ndindime wo, a va nye ja; éyoñi a ñga tui nye mendéne mis, a beté nye mo, an' a ñga sili nye na, Ye wo ayene jôm? 24 An' a ñga lôbô yôp a jô na, M' ayene bôt; amu m' ayene b' ane bilé bi awulu. 25 An' a ñga beta nambe nye mo mis; an' a ñga bo mbane ya lôbô, ve bo mvo'é, an' a ñga tu'a lôbô biôm bise. 26 An' a ñga jô nye na, Te ke nlam, kele ve nda jôé.

27 Ane Yésus ba beyé'é bé be ñga kólô, a ke minlame ya Tsésaréa Filipi: éyoñi be ñga ke zen, an' a ñga sili beyé'é bé na, Bôt b' ajô na me ne za? 28 Be ñga yalane nye na, Ba bevo'o na, Yôhanes Baptistés; bevo'o na, Élias; bevo'o na, Wua ya bekulu mejô. 29 An' a ñga sili be na, Ve mia mi ajô na me ne za? Ane Pétrus a ñga yalan a jô nye na, Ô ne Kristus. 30 An' a

ñga lebe be na be bo te kafiete môt ajô dé.

31 An' a ñga taté ye'ele be na, Mone môt a yiane jibi mam abui, bivete ya menda me Zambe a bemie beprister a betili bekalate b' aye vini nye, a wôé nye, môse mila a ye wômô. 32 A ñga tu'a kobô b' ajô te, be wôk. Ane Pétrus a ñga nyofie nye, a taté lebe nye. 33 An' a ñga kôñielan, a lôbô beyé'é bé, a lebe Pétrus a jô na, A Satan, kele me mvus: amu ô ne te simesane mam ya Zambe, ve mam me bôt. 34 An' a ñga loen ésulane bôt a beyé'é bé, a jô be na, Ñge môt a ye tône ma, wôn' a ye bo te simesan émien, a be'e kroitse je, a bo ane m' abo. 35 Amu bôte bese môt a ye ba'ale ényifne jé, a ye dimell je; ve môt a ye dimeli ényifne j' amu ajô dam a ajô mbamba foé, nny' a ye ba'ale je. 36 Mvaé jé môt a ye yen fig' a nyofie si nyô ése, a dimeli ényifne jé? 37 Za jômô môt a ne figule ya folane j' a ényifne jé? 38 Amu bôte bese môt a wô'ô m' ôson a mejô mam vôm bôte ya miaé wu be ne bijabô a mam abé be to, Mone môt a ye wô'ô ny' ôson éyoñi a ye zu étôto'o ya Ésa wé a mbamba b'éngel.

9 An' a ñga jô be na, M' ajô fo'o mia na, Bôt be tele va, bevo'o b' aye bo te wu, ve tame yen ayofie Zamb' e za' a figu.

2 Melu mesaman me ñga lôt, ane Yésus a ñga loene Pétrus a Yakôbus a Yôhanes, a ke be beta ñkôle yôp vôm étam; an' a ñga veñesan nyôlé jé vôm be ñga to: 3 ñgômesane j' é ñga faé a dañ éfumulu; te ke môte ya si nyô a ne figule ya bo j' éfumulu avale te. 4 An' Élias ba Môze be ñga kui vôm be ñga to: ane be ñga kobô Yésus. 5 Ane Pétrus a ñga kobô a jô Yésus na, A Tat, a ne mvaé ñge bi atabe va: ntama lôñane bibem bila; wo jia, Môze jia, a Élias jia. 6 Amu a nji yem an' a ye jô; amu be ñga dañe ko woñ. 7 Ane ñkut ô ñga zu dibe be yôp: ane tyiñ é ñga so ñkut été na, Nyin' a ne Mone wom m' anye'e: vò'ôla'ane nye. 8 Ane be ñga ke b' lôbô vôm ate, te ke beta yeme môt mfe, ve Yésus a bebien.

9 Éyoñi be ñga siliki ñkô, a ñga tu'a jô be na be bo te kate môt mam b' ate yen, v' éyoñie te Yésus a wômôya sofi.

10 Ane be figa ba'ale mejô met' a sili bebiene na ajô a ye wômôsofi e n' aya? 11 Ane be figa sili nye na, Ke betili bekalate b' ajô na Élias a ye taté zu? 12 An' a figa jô be na, Élias a ye fo'ô taté zu, a kôme mam mese: e ne ntilan aya, ajô Mone môte na a ye jibi mam abui, a bôt b' aye biasé nye? 13 Ma m' ajô mia na, Élias a moneya so, a bôt be figa bo ny' ane be figa nye'e, an' e ne ntilan ajô dé.

14 Éyofie be figa kui vôm beyé'é be figa to, be figa yen ésulane bôt abui é figa bômane be, be figa yene fe betili bekalate be sili'i be minsili. 15 Ane bôte bese be figa to ésulane, éyofi be figa yene nye, be figa ji'a semé beta nseman, a ke tóbane ny' a batane nye. 16 An' a figa sili be na, Mi asili be za minsili? 17 Ane môte wua y' ésulane a figa yalane nye na, A Tat, m' ate zu mona fame wom be wo, nsisim wo abo nye mvumvuk, 18 vom ase wo ake nye, ve dume nye si: avule ve kui ny' anyu, a late mesôfi, nye ve kôt: m' ate jô beyé'é bôé be va wô, ve be nji bo figule ya va. 19 An' a figa yalane b' a jô na, A miaé bôt ô ne te buni Zambe, m' aye tabe be mia nta vé? m' aye jibi mia nta vé? za'ane nye me ne ne. 20 Ane be figa zu nye vôm a figa to: éyofi a figa yene nye, ane nsisim ô figa fô'ô nye mbia mf'an; an' a figa ku si a vuñ, avule ve kui ny' anyu. 21 An' a figa sili ésa wé na, Jôme ji é figa bo nye nta vé? Nye na, Ataté moñgô. 22 Ô figa jaé dume nye nduan a mendim, a kômbô wôé nye. Ng' ô ne figule ya bo jam, ko bia éfigôñgô a volô bia. 23 Ane Yésus a figa jô nye na, Ng' ô ne figu! Môt a buni a ne figule ya bo mam mese. 24 An' ésa mon at' a figa ji'a bete tyiñ a jô na, M' abuni; volô'ô me vôm me figenane te buni. 25 Éyofi Yésus a figa yen ésulane bôt é za'a mimbî, a figa lebe mbia nsisim a jô wô na, A nsisim ô ne mvumvu' a ndendok, m' ajô wo na, Kôlô'ô be nye, te fe beta nyi be nye. 26 An' a figa yôn, a fô'ô nye figu, a kôlô be nye: ane moñgô at' a figa bo ane mbim; ajô te bôt abui be figa jô na, A wuya. 27 Ane Yésus a figa bi nye wo, a bete nye si; an' a figa tebe tetele. 28 Éyofi a figa nyi nda, beyé'é bé be figa sili

nye be to étame na, Bi ate bo te figule ya va wô amu jé? 29 An' a figa jô be na, Avale di e se figule ya kôlô a jame fe, ve nye'elane Zambe.

30 Ane be figa kôlô vôm at'a ke lôte Galiléa; an' a nji nye'e môt a yem ajô te. 31 An' a figa ye'ele beyé'é bé a jô be na, B' aye ti Mone môt, a ve nye bôt b' aye wôé nye, éyofi a wuya môse Jal' a ye wômô. 32 Ve be nji yem njôane te, ane be figa ko woñ ya sili nye.

33 Ane be figa kui Kapernaum: éyofi a figa to nda été, a figa sili be na, Z' ajô mi ate sôane bisô zen? 34 Be ve ku bivô: amu bebiene be figa sôane bisô zene na z' a dañ? 35 An' a figa tabe si a loene beyé'é awôm a bebaé; an' a figa jô be na, Nge môt a ye teb' ôsu, wôn' a ye fo'ô tebe bôte bese mvus, a bo be bese bisae. 36 An' a figa nyofi étume mon, a telé be je zañ; an' a figa nyofie j' a bi je mo, a jô be na, 37 Bôte bese môt a nyofie mone wua y' aka'a bone di, amu jôé dam, a nyofie ma: a môt a nyofie me, a nji nyofie ve me, a nyofieya fe nyô a figa lôme ma.

38 Yôhane a figa jô nye na, A Tat, bi figa yene môt a va mimbîa minsisim amu jôé dôé; ane bi figa kame ny' amu a figa bo te tôfié bia. 39 Ane Yésus a figa jô na, Te kamane nye: amu a se môt a ye bo beta jam amu jôé dam, a ne figule ya ji'a kobô m' abé. 40 Amu môt a ne te sife bia, nny' a kame bia. 41 Amu bôte bese môt a ye nyu mia élaé mendim amu mi ne bôt ya Kristus, m' ajô fô'ô mia na a ye dimeli mvaé jé. 42 Bôte bese môt a bo mone wua ya bone ba b' abuni ma jam d' akolé ny' ôbak, jame fe d' aye dañe bo nye mvaé, nd' e ne na fige b' aye tiñeti nye beta ako'o b' ako'o bidi tyiñ, ve dupe nye mañ été. 43 Nge wo wôé w' akolé wo ôbak, tyi'i wô: e ne wo mvaé fige wo ake tab' ényifi ya melu mes' éyem, sa na wo atabe mo môé mebaé ô kel' étôtôlan, vôm nduan é ne te dim. 45 Ng' abo dôé d' akolé wo ôbak, tyi'i de: e ne wo mvaé fige wo ake tab' ényifi ya melu mes' éyem, sa na wo atabe mebo môé mebaé, be wua wo étôtôlan. 47 Nalé fe, fige dise dôé d' akolé wo ôbak, va'a de: e ne wo mvaé fige wo ak' ayofie Zambe dise da, sa na wo atabe mise mebaé, be wua wo étôtôlan;

48 vòm ate minsône miap mi ne te wu, a nduan é ne te dim. 49 Amu nduan j' aye ve bôt mvaé, ane fíku w' abo bidi. 50 Nku ó ne mvaé: ve fige fíku ó sameya zam, mi aye beta ve wò zam aya? Taba'an fíku menyòle menan, mibebien taba'an mvo'é.

10 An' a figa kòlò vòm at' a ke si ya Yudea, a mfa'a ya Yòrdan yat: ane bôt abui be figa beta sulane be nye; an' a figa beta ye'ele b' an' a figa bo a bo'ok.

2 Ane Befarisér be figa zu be nye, a sili nye na, Y' a ne zòsò metifí fam j' asu miñga wé? amu be figa ve'ele nye. 3 An' a figa yalan a jò be na, Mòze a figa jò mia aya? 4 Be na, Mòze a figa yebe na mòt a ne figule ya tili kalate ya su figa, a su nye. 5 Ane Yésus a figa jò be na, Mòze a figa tili mia atífie t' amu minlem mienan mi n' ayaé ya buni. 6 V' ataté si nyò é figa téé, Zamb' a figa bo bôt fam ba miñga. 7 Amu ajò te fam j' aye li' í ésa ba nyia, ba miñga wé b' aye tabe ulatan; 8 b' aye bo nsòne wua bebane: ajò te b' aye fe bo bôte bebaé, ve nsòue wua. 9 Ajò te, bôt Zamb' a maneya lat, mòt a vo'o kandé be. 10 Ane beyé'é bé be figa beta sili ny' ajò te nda été. 11 An' a figa jò be na, Bôte bese mòt a ye su figa a lu'u mfe, a boya ny' abé amu a jiya éza miñga: 12 a miñga émien fig' a vase be unòdm a lu'u fame fe, nnye ke a boya mejian.

13 Ane be figa zu ny' ayòme boñgò, be figa yi na a nambé de: ane beyé'é be figa bame be. 14 V' éyoñ Yésus a figa yen ajò te, a figa wò' abé, a jò be na, Me'eta'an ayòme boñgò e zu be ma; te kamane de: amu ayoñe Zamb' e n' aka'a bôte di. 15 M' ajò fo'o mia na, Bôte bese mòt a bo te nyoñ ayoñe Zamb' an' óyòme moñgò, a se figule ya nyi de. 16 An' a figa nyoñe be, a bi be mo, a botane be, a beté be mo mé.

17 Éyoñ a figa kòlò a ke zen, mòt a figa ke mbi vòm a figa tele, a kute meboñe si bebé mebo mé, a sili nye na, A Mba Nye'ele bôt, m' aye bo aya m' aye tab' ényifi ya melu mese? 18 Ane Yésus a figa jò nye na, Wo loene nie mba Mòt amu jé? mòte wua a ne mba Mòt, ve Zamb' étam. 19 Wo ayeme

metífie me Zambe na, Te wòé mòt, Te bo mejian, Te bo medu'an, Tuka'a wò' éso ba nyua. 20 An' a figa jò nye na, A Tat, me maneya ba'ale mejò mete mes' aso moñgò. 21 Ane Yésus a figa lòbò nye, a nye'e nye, a jò nye na, Jame da ó za bo'ok: kele kuane biòm bise ó bili, ó ve minzózóé, nalé wo aye bo akum n'lame ya yòp: wóna za'a tòñe ma. 22 An' a figa bo mbot asu éyoñ a figa wò' ajò te, ve kòlò a k' a wò' olun: amu a figa billi akum abui.

23 Ane Yésus a figa lòbò bôte bese, a jò beyé'é bé na, Ayaé bôt be n' akum abui b' ak' ayoñe Zambe! 24 Ane beyé'é be figa semé mejò a figa kobò. Ane Yésus a figa beta jò be na, A boñgò, ayaé bôt b' anye'e akum be k' ayoñe Zambe! 25 E ne tyi'ibi kamel j' alòt abé ndòndo, sa na mòt a n' akum abui a k' ayoñe Zambe. 26 Ane be figa semé beta nseman, a jò nye na, Wóna z' a ne figule ya yen ényifi ya melu mese? 27 Ane Yésus a figa lòbò b' a jò na, Bôt be se figule ya bo ajò te, ve Zamb' a ne figule ya bo de: amu Zamb' a ne figule ya bo mam mese. 28 Ane Pétrus a figa taté jò nye na, Tame yen, bi maneya li'i biòm bise, ve tòñe wo. 29 Ane Yésus a figa jò na, M' ajò fo'o mia na, Mòt a nji li'i nda, fige bobenyafi, fige beka, fige nyia, fig' ésa, fige bon, fige si a billi, amu ajò dam a ajò mbamba foé, 30 v' a ye nyoñe biòm bite jòme jia ntet, si nyò: menda, a bobenyan, a beka, a benyia, a bon, a sí, a fulan ékpwe'ele bôt b' aye kpwe'ele nye; a ényifi ya melu mes' awu yat. 31 Ve bôt abui be n' ósu b' aye tebe mvus, a bôt be ne mvus b' aye teb' ósu.

32 Be mbe zen be kele Yérusalem; ane Yésus a figa teb' ósu: ane be figa semé; ba be figa tòñe nye be figa ko woñ. An' a figa beta loene beyé'é awòdm a bebaé, a taté kate be mam b' aye bo nye, a jò na, 33 Tama yenan, bi figa ke Yérusalem: b' aye ke Mone mòte bemie beprister a betili bekalate; mmbe b' aye ve nye mekua ya wòé nye, a ke nye bôt be ne te yeme Zambe: 34 mmbe b' aye kpwe'ele nye, a tui nye menden, a bibi nye fikasa, a wòé nye; a ye wòmò soñ mòse lale.

35 Ane Yakòbus a Yòhanes, bone

Tsébédeus, be figa zu nye bebé, a jó nye na, A Tat, bi ayi na wo aye bo bia jam bi ajò wo. 36 An' a figa jó be na, Mi akòmbò na me bo mia jé? 37 Ane be figa jó nye na, Me'ete na bi tab' étòtó'o jóé, wua mbo nnòm, nyò mbo'o mbo figa. 38 Ane Yésus a figa jó be na, Mi nji yeme jòm mi aja'é. Ye mi ne figule ya nyu élaé m' aye nyu? a jibi mam ane m' ajibi? 39 Be na, Bi ne figu. Ane Yésus a figa jó be na, Élaé m' anyu, mi aye fo'o nyu je; mi aye jibi mam ane m' ajibi: 40 ve tabe me mbo nnòm a mbo figa, sa me m' aye ve: ve bót Zam' a figa kòme je, mmbe b' aye tabe je. 41 Éyoñ beyé'é awóm be figa wò' ajò te be figa taté wò' abé amu nllí Yakòbus a Yòhanes. 42 Ane Yésus a figa loen be, a jó be na, Mi ayeme na bót b' aloene na bejó meyoñ me ne te yeme Zambe, b' akpwe'ele bôte bap; a bivete biap bi ajò b' a figu. 43 Ve mia mi nji bo avale te: mia fige mót a ye bo éwólò mót, a ye bo mia bisaé: 44 a nyò a ye tebe mia ósu, a ye bo mbo ésaé ya bôte bese. 45 Amu Mone mót a figa zu fo'o, sa amu na bót be bo nye bisaé, v' amu émien a bo bôte bisaé, a ve ényifé jé ntañ bót abui.

46 Ane be figa kui Yerikò: éyoñ a figa kólò Yerikò, ba be beyé'é bé a beta nsamba bót, Bartiméus, mone Timéus, a figa to ndindim, a bo a jaké'é bióm, a figa to si fefeze zen. 47 Éyoñ a figa wò'ò na a ne Yésus ya Natsaret, a figa taté bete tyifí yòp, a jó na, A Yésus, mone David ko m' éngòño. 48 Ane bót abui be figa bame nye, a jó na, Tabe' évò: an' a figa dañe bete tyifí yòp a jó na, A mone David, ko m' éngòño. 49 Ane Yésus a figa tebe, a jó na, Loene nye. Ane be figa loene ndindim, a jó nye na, Volò'ò nlem, kólò'ò si, a loene wo. 50 An' a figa wua figómesane jé si, a bo avòle ya kólò si, a ke vòm Yésus a figa tele. 51 Ane Yésus a figa jó nye na, Wo yi na me bo wo jé? Ane ndindim a figa jó nye na, A Tat, m' ayi na mise mam me kuban. 52 Ane Yésus a figa jó nye na, Kele wo ake; mbunan wo ate buni ma ó boya wo mvò'é. An' a figa ji'a yen, a tóne nye mfa' a figa ke.

11 Éyoñ be figa kui bebé Yérusalem mfa' ya Bétfage a Bétanien, bebé fikòle ya Ólivé, a figa lóme beyé'é bé bebaé 2 a jó be na, Kelan nlam ó ne mia ósu: éyoñ mi aye kui wòé, mi aye koé mon éjakas ntifetan, mót a nji tabe nye yòp; ti'ane nye, mi zulu nye. 3 Ñgemót a jó mia na, Mi abo nalé amu jé? jó'ane nye na, Tat' a kòmbò nye; a ye beta lóme ny' ana'ana. 4 Ane be figa k' a yene mon éjakas ntifetan mbala'a si ya nseñ; ane be figa ti nye. 5 Ane bôte bevo'o be figa tele wòé be figa jó be na, Mi abo jé, mi ati mon éjakas? 6 Ane be figa kate b' ane Yésus a figa lebe be: an' a figa jó'é be. 7 Ane be figa ke Yésus mon éjakas, a befé nye me-figómesane map; an' a figa tabe nye yòp. 8 Ane bót abui be figa ta me-figómesane mape zen; ba bevo'o be figa bós mebui bilé, be figa tyi'i me mefup. 9 Ane bót be figa ke ny' ósu, a ba be figa zu mvus, be figa bete tyifí yòp a jó na, Hósana; Ébotan a nyò a zu jóé Tate: 10 Ébótan a ayofí d' azu, ayofí y' Ésa woñgan, David: Bót be to yòp, kañesa'ane na, Ébotan é kui yòp été.

11 An' a figa kui Yérusalem, a nyi tempel été; éyoñ a figa mane lóbò bióm bise, éyoñ t' é mbe mam figó'é, an' a figa kólò a ke Bétanien, ba beyé' awóm a bebaé.

12 Tyé kpwa, éyoñ a figa so Bétanien, an' a figa wò'ò' zaé. 13 Éyoñ a figa yen élé ya faége óyap, é to mekaé, a figa ke jom, a si'a kona a ye yen ébuma été: éyoñ a figa kui je si, a nji yen ébuma, ve mekaé mekaé: amu faége é mbe te wum melu mete. 14 An' a figa kobò a jó je na, Mót a ye fe di wo ébuma melu mese y' ósu. Ane beyé'é bé be figa wò' ajò te.

15 Ane be figa kui Yérusalem; an' a figa nyi tempel été, a sò'ólò betawólò be bót be figa folane geld si, a bito bi bôte be figa kuane bezum; 16 a nji nye'e mót a lóte tempel été, a be'e jóm. 17 A figa ye'ele be na, K' e ne ntlan na, B' aye loene nda jam nda meyoñe mese m' aye'elane Zambe, ve mia mi maneya bo je nda mimvómvo. 18 Éyoñ bemie beprister a betili bekalate be figa wò' ajò te, ane be figa jeñ ane b' aye wòé nye: amu be figa ko nye wofí,

amu ésulane bôt és' é figa semé mejô a figa ye'ele bôt.

19 A figa bo a kôlô'ô nlam melu mese.

20 Éyoñ be figa lôte zen mame tyé, be figa yen élé ya faége é maneya viele ataté mindi. 21 Ane Pétrus a figa simesan a jô nye na, A Tat, tame yen élé ya faége ô figa yo'é é vieleya. 22 Ane Yésus a figa yalan a jô be na, Buna'ane Zambe. 23 M' ajô fo'o mia na, Bôte bese môt a ye jô nkôle wuna na, Kôlô'ô va, ô ke ku mañ été; a bo te sôan nlem été, ve buni na ajô a ate jô d' aye fo'o bo; wôn' a ye yene de. 24 Ajô te m' ajô mia na, Mam mese mi aye'elane Zamb' a ja'é nye, buna'ane na mi yeneya me, wôna mi aye fo'o nyoñe me. 25 Melu mese éyoñ mi aye'elan, ñge mi ne môt ajô, jama'an nye; nd' éso a ye bo figule ya jamé mia mam abé menan.

27 Ane be figa beta kui Yérusalem: éyoñ a figa wulu tempel été, bemie beprister a betili bekalate a bivete ya menda me Zambe be figa zu be nye; 28 ane be figa jô nye na, Ñgule fé w' abo je mam ma? z' a figa ve wo je? 29 Ane Yésus a figa jô be na, M' aye sili mia nsili wua; mi yalane ma, wôna m' aye kate mia ñgule m' abo je mam ma, 30 Mbaptizô Yôhanes a figa baptizô bôt, ye yôp, ye bôt, ô figa so vé? yala'ane ma. 31 Ane bebien be figa kobô a jô na, Ñge bi ajô na ô figa so yôp, wôn' a ye jô na, Mi figa bo te buni ny' amu jé? 32 Ve ñge bi ajô na ô figa so bôt, be figa ko bôte woñ: amu bôte bese be figa buni fo'o na Yôhanes a mbe ñkulu mejô. 33 Ane be figa yalane Yésus a jô na, Bi te yem. Ane Yésus a figa jô be na, Nalé fe me te kate mia ñgule m' abo je mam ma.

12 An' a figa taté kane be mifikana. Môt a figa bé afupe bibuma, a lôñe d' akak, a fa' ébé ya miate bibuma, a lôñ nda ya b' aye nonô afup, a li'i de bôt b' abo bisaé, an' a figa ke si fe. 2 Éyoñ bibuma bi figa tôlôbô, a figa lôm mbo ésaé wua a ke be bôt be figa bo nye bisaé, be ve nye bibuma bié y' afup. 3 Ane be figa bi nye, a bôme nye, a bulane nye momo. 4 A figa beta lôm mbo ésaé mbok; ane be figa ba'é ny' aveñ nlô, a dañe kpwe'ele nye. 5

An' a figa beta lôm mfe; nnye be figa wôé: a bôte bef' abui: be figa bôm bevok, a wôé bevok. 6 A figa li'i môte wua, ve mone wé, a figa dañe nye'e: an' a figa su'ulane lôme nye, a jô na, B' aye fo'o semé mone wom. 7 Ane bôt be figa bo nye bisaé be figa jô bebieni na, Môte nyô a ye nyoñ akum ésa: fikelan, bi ke wôane nye, wôn' akume te d' aye bo akume dañgan. 8 Ane be figa bi nye, a wôé nye, a va ny' afup, a wua nye fé. 9 Ajô te mie afupe t' a ye bo aya? k' a ye zu wôé bebo bisaé bete, a ve bôte bef' afupe te. 10 Ye mi ñji lañ ntilane wu na,

11 Ako'o belôn be figa ben,

Nde Zamb' a figa bôé mbamelane si:

Jame di e figa so be Tate,

Nde bi lô e ne jame ya semé?

12 Ane be figa kômbô bi nye; ane be figa ko ésulane bôte woñ; amu be figa yeme na a figa kan ñkana t' amu ajô dap: ane be figa kôlô, a li'i nye.

13 Ane be figa lôm Befarisér bevok a bôte ya ñgame Herôdes be nye be figa ye bi ny' amu mejô a ye kobô. 14 Éyoñ be figa kui, be figa jô nye na, A Tat, bi ayeme na ô ne fo'o zôso, ô ñji ko môte woñ, amu ô ne te semé ñgame môt, ve ye'ele fo'o bôt ve zene Zambe: Y' a ne mvaé ane bi ave Kaéser akume y' ékaña'a, ye momo? 15 Ye bi aye bo bi va'ak, ye bi aye bo te ve? An' a figa yem medu'ane map a jô be na, Mi ave'ele m' amu jé? ke'ane me marke jia, me yene je. 16 Ane be figa ke nye je. An' a figa jô be na, Z' a n' éve'ela'a ji, a ntilane wu? Ane be figa jô nye na, Kaéser. 17 Ane Yésus a figa jô be na, Va'ane Kaéser biôm bi Kaéser, a Zambe biôm bi Zambe. Ane be figa semé nye beta nseman.

18 Ane Besadutsér be figa zu be nye, mmbe be wô'ô jô na, Bôt b' aye wômô mesofi; ane be figa sili nye na, 19 Môze a figa tilli bia na, Ñge monyafie môt a wôé a li'i miñga, te li'i mon, wôna monyafi a ye nyoñe miñga wé, a biaé monyafie bon. 20 Be figa to bobenyafie zañbwa: nyô a figa to ntô a figa lu'u miñga, a wôé, te li'i mon; 21 ane nyô a figa betan ntô, a figa nyoñ ñikus, nye f' a figa wu, te li'i mon; nalé fe nyô lal' a figa bo: 22 be figa bo nalé za-

fibwa, te li'i mon. Ane mifiga k' a figa su'ulane wu. 23 Éyofi bôt b' aye wômô mesofi, mifiga at' a ye bo figa za? amu bôte zañbwa be figa lu'u nye. 24 Ane Yésus a figa yalane be na, Ke mi akop amu ajô di, amu mi te yem mejô me ne ntillane kalate Zambe, a figule Zambe? 25 Amu éyofi bôt b' aye wômô, b' aye bo te lu'an, te ke bifiga meluk; ve tab' aval' ane b'éfigele ya yôp. 26 Ve mfa' a mimbim mi aye fo'o wômô mesofi; ye mi nji lañe kalate Môze, vôm a ne ntillan ajô mon Élé, ane Zamb' a ñga kobô nye, a jô na, Me ne Zambe y' Abraham, a Zambe ya Isak, a Zambe ya Yakôb? 27 A nji bo Zambe ya mifwuan, ve ba be ve: mi adañe dimi.

28 Ane môte wua ya betili bekalat' a figa zu, a wô' ane be figa sili nye minsili, a yeme na a ñga yalane be mvaé, a figa sili nye na, Metife me Zambe mese, atifi avé d' adañ? 29 Ane Yésus a figa yalane na, Atifi d' adañ nd' e ne na, A bôte ya Israël, vò'ôla'an; Tat' a ne ve wua, ve Tate Zambe woñgan. 30 Nyeke'e Éso Zambe wôé a nleme wôé ése, a nsisime wôé ése, a nlô wôé ése, a figule jôé ése. 31 Di ba nd' e ne na, Nyeke'e bôte bef' ane wo anye'e womien. Atifi afe de nji dañe metife ma. 32 Ane ntilli bekalat' at' a figa jô nye na, Wo abele, A Tat, ô jôya fo'o mvaé na a ne ve wua; mf' a nji bo ve nye: 33 ñge môt a nye'e ny' a nlem ése, a nlô ése, a figul ése, a nye'e fe bôte bef' an' a nye'e émien, mejô mete m' adañe betite bese b' atyi'i a di'i asu Zambe. 34 Éyofi Yésus a ñga yene na a figa yalan mvaé, a figa jô nye na, Ayoñe Zamb' e se fe wo ôyap. Ataté éyofie te môt a nji fe beta jibi sili nye jam.

35 Éyofi Yésus a figa ye'ele bôt tempel été, a figa kobô a jô na, Betili bekalate b' ajô na Kristus a ne mone David aya? 36 David émien a figa jô a figul Mbamba Nsisim na,

Tat' a figa jô Tate wome na,
Tabe'e mbo nnôme wom,
Akekui éyofi m' aye bo bôt b' asifé
wo jôme ya telé mebo môé.

37 Ñge David émien a figa loene nye na Tate, a beta bo mone wé aya? Ane beta ésulane bôt a figa vak éyofi be figa wô'ô mejô mé.

38 Éyofi a figa ye'ele bôt a figa jô fia, Taba'ane betili bekalate ntye, mmbe b' akômbô wulu a be'e meñgômesan me n' ayap, a kômbô na bôt be batane be vôm bôt be wô'ô bo be sula'an: 39 b' anye'e fe benya bito menda me Zambe, a bito bi ne mvaé vôm b' abo bisulane bidi; 40 mmbe b' awôlé menda mifikus, b' eye'elane Zamb' ayap amu b' ayi na bôt be yene be; mmbe b' aye dañ nyoñe mekua.

41 An' a figa tabe si bebé éwolo bôt be figa bo be futi akum tempel été, a lôbô ane bôt abui be figa futi akum éwolo été: bôt abui be mb' akum abui mmbe be figa futi abui été. 42 Ane mifiga a mbe fikus, a mbe fe nzôzoé, a figa zu, a futi pfenigh ébaé été, pfenigh ébaé é ne tafi étun ébôbolo. 43 An' a figa loene beyé'é bé a jô be na, M' ajô fo'o mia na mifiga nyô a ne ñkus a nzôzoé a ate futi akum éwolo été, a dañe bôte bese b' afuti: 44 amu ba bese b' ate futi, b' abili akum d' ayiane be a di d' abuk: ve nny' a ne uzôzoé a ate futi akume dé se, a ényifie j' ése.

13 Éyofi a ñga kôlô tempel été, ñy'é'é wua ya beyé'é bé a figa jô nye na, A Tat, tame yen aka'a meko'o di, a aka'a nlôñane di? 2 Ane Yésus a figa jô nye na, Y' ô lô beta nlôñan nda nyô? ako'o d' aye li'i e bet' ako'o fe yôpe va, te vas.

3 Éyofi a figa to si fikôle ya Olivé a lô tempel, Pétrus a Yakôbus a Yôhanes a Andréas be figa sili nye bebien étame na, 4 Kate bia, mam mete m' aye bo éyofie vé? za ndem j' aye taté bo éyofi mam ma mese m' aye bo? 5 Ane Yésus a figa taté jô be na, Fomba'an, môt a za yale mia zene fe. 6 Bôt abui b' aye zu jôé dam a jô na, Ma me ne nye: b' aye yale bôt abui zene fe. 7 Éyofi mi awô'ô mefoé m' ôban a bese'e, te koane woñ: mam mete m' ayiane taté bo; v' asu'ulan e figenane te bo. 8 Amu ayofi d' aye wosan ayofi afe; a njô bôt a ye wosan njô bôt mbok: si j' aye fô'ôsane mefôla abui; a mfum mbane ya zaé a ye bo mebo abui: mam mete me n' atata' abé.

9 Taba'an ntye: amu b' aye ke mia be betyi'i mejô: b' aye bôme mia menda me Zambe: mi aye tebe vôm bejô bôt be ne tyôtyoé be to, a ba be n' anen,

amu ajò dam, nalé mi aye liti b' ane mi abuni. 10 Bòt b' aye tame taté kate mbamba foé meyoñ mese. 11 Éyoñ b' aye bi mia a ke mia be bety'i mejò, te taté tyelaue minlem mienane yòp ane mi aye jò: mi aye kobò mejò m' aye ve mia éyoñe te: sa mia mi aye kobò, ve Mbamba Nsirim. 12 Mòt a ye bi monyañ a ke nye bòt be wòé nye; nalé f' ésa a ye bo mon: bou b' aye siñe bòt be ñga biaé be, a ke be bòt be wòé be. 13 Bòte bese b' aye siñe mia amu jòé dam: ve mòt a jibi akekui asu'ulan, nny' a ye yeu ényin' ya melu mese.

14 Éyoñ mi ayen mbia jam a jiane bòt a to vòm a nji yiane tabe (mòt a lañ ajò di, a wò'ò de), bòt be ne si ya Yudea, be kele mimbile miñkò: 15 a mòt a ne nda jé yòp, te sise si a nyin été, a nyoñe jòm é ne nye nda: 16 a mòt a n' afup, te bulan a zu to'é alò'ò dé. 17 Ñgo'o biñga be ne mebum melu mete, a ba b' anyia bone mebé! 18 Ye'ela'ane Zambe na ajò t' e bo'o te bo òyòn. 19 Amu melu mete m' aye bo mbia be mam, bòt be nji yen aka'a mbia be mam met' atat' éyoñe Zamb' a ñga taté té si nyò, azukui éyoñe ji, m' aye fe beta bo nalé melu ósu. 20 Ñge Tat' a nji ty'i na melu mete m' aye ji'a man, te ke mòte wua a ñga ye nyiñ: v' amu bòte bé a ñga top, nd' a ñga ji'a mane de melu mete. 21 Éyoñe te ñge mòt a ye jò mia na, Mi lò, Kristus a ne va: Mi lò, a ne li; te bunane nye: 22 amu bekristus be ne medu'an a bekulu mejò be ne minal b' aye zu a liti bòte mendem a beta be mam, ñge be ne ñgu b' aye yale bòt Zamb' a ñga top zene fe. 23 Taba'an ntye: mi lò, me maneya kate mia mam mes' éyoñe te me ñigenane te bo.

24 Melu mete, mbia be mam mete me maneya, wóna jòp d' aye dim, a ñigon j' aye bo te fe faé mie, 25 ateté d' aye ku e so'o yòp, a biwólò bi biòme ya yòp bi aye fò'òsan. 26 Éyoñe te b' aye yeue Mone mòt a za'a miñkute ya yòp a ñgu a étòto' énen. 27 Éyoñe t' a ye lòm b' éñgele bé be ke be kòane bòte bé a ñga top be so'o mimfa' a minyin, ataté susu' a si akekui susu' a yòp.

28 Yemekan ñkana y' élé ya faége: éyoñe j' abo mintya bisòsoñ, a kui mekaé, mi ayeme na ésep é nto bebé; 29

nalé fe mia, éyoñ mi ayene mam mete me taté'é bo, yemekane na e nto fo'o bebé, mimbé yòp. 30 M' ajò fo'o mia na, Bòte ya miaé wu b' aye bo te tame wu, ve mam mete mese m' aye taté bo. 31 Yòp a si b' aye lòt; ve mejò mam te lòt. 32 Mòt a nji yem mòse te ñg' awolo te, akòsa bo b' éñgele ya yòp a Mon, v' Ésa étam.

33 Fomba'an, mi momba'an a ye' elane Zambe: amu mi te yem éyoñe te. 34 A ye bo aval' ane mòt a ñga ke si fe, a ñga li'i nda jé, a jò bebo bisaé bé be ba'ale nye biòm, mòt as' ésaé jé, a ñga jò fe mòt a ñga ba'ale mbé na, Mombò'ò. 35 Ajò te momba'an: amu mi te yem éyoñ mie nda a ye so, ñge mam ñg'ò'é, ñge zañ alu, ñg' éyoñ nnòme kup a taté loñ, ñge mame tyé; 36 mi za temetem a soya, a koé mia óyo. 37 Ajò m' ajò mia, nde fe m' ajò bòte bese na, Momba'an.

14 Ésulane ya paska, éyoñ be ñga bo be ja'a femb' é ne te mvusan, é ñga li'i melu mebaé: ane bemie beprister a betili bekalate be ñga jeñ ane b' aye bi ny' a medu'an a wòé nye: 2 ve be ñga jò na sa éyoñ ésulane j' abo, bòt be za tyaman.

3 Éyoñ a ñga to Bétanien nda Simòn, mòt a mbe uezam, a ñga to si a ja'ak, ane miñga a ñga zu a bili abeñ nde'e mbon ò mbe mbamba menyum, ò mbe tañ anen; an' a ñga bòé ndek, a sòé nye wò nlò. 4 Bevo'o be ñga dañe wò' abé a jò na, Z' ajò b' andamane de mbone wu? 5 Amu mbone wu wo ate ye kuane marke mintete mila, a ve je minzòzoé. Ane be ñga kobò nye menyif. 6 Ve Yésus a ñga jò na, Jòka'ane nye; mi andeñele ny' amu jé? a maneya bo me mba jam. 7 Amu mi be minzòzoé mi to melu mese, éyoñ mi anye'e mi ne ñgule ya bo mie mvam: ve bi be mia, bi aye tabe melu mese. 8 A boya an' a ne ñgule ya bo: a maneya wo'o me mbone nyò éyoñe ji aval' ane ñge b' ajame me soñ. 9 M' ajò fo'o mia na, Vòm ase b' aye kate mbamba foé si se, ajò miñga nyò a ate bo di b' aye kate de bòt, a simesane nye.

10 Ane Yudas Ishariòt, mòte wua ya beye' awòm a bebaé, a ñga ke be bemie beprister a kòmbò kofie be nye. 11 Éyoñ be ñga wò' ajò te be ñga vak,

a tñeti na b' aye ve nye geld. An' a ñga jeñ an' a ye koñe be nye tyi'ibi.

12 Mòse bòt be ñga bo be taté'é di femb' é ne te mvusan, éyoñe te be ñga bo be tyi'í bone mintòmba, beyé'é bé be ñga jò nye na, Za vòm wo ayi na bi ke kòme paska wo aye di? 13 An' a ñga lóme beyé'é bé bebaé, a jò be na, Kelan nlam, mi aye tóbane mót a be'e ñka'a mendim: tónane nye: 14 nda a ye nyi, jò'ane mie nda na, Tat' a jò na, Nda jam é ne vé, vòm bi beyé'é bam bi aye di paska? 15 A ye liti mia beta nda mfa'a ya menda mese yóp, bióm bi ne ñkòman été: vòm ate kòmane bia. 16 Ane beyé'é bete be ñga ke, a kui nlam, a yen an' a ñga jò be: ane be ñga kòme paska.

17 Éyoñ ñgò'é é ñga bo, ba be beyé'é awòm a bebaé be ñga zu. 18 Éyoñ be ñga to tawólò be ja'ak, ane Yésus a ñga jò na, M' ajò fo'o mia na mi to va môte wua a ye koñe ma, nnye bia nye bi adi. 19 Ane be ñga taté wó' ólun, ane bese be ñga ke b' ajò nye wua wua na, Ye ma? 20 An' a ñga jò be na, A ne môte wua ya bòt awòm a bebaé, nnye bia bi ake mo be'e. 21 Amu Mone mót a ye wu, an' e ne ntilan ajò dé: ñgò'o mót a koñe Mone mót! a mbe mót ate mvaé ñg' a ñga bo te bialé.

22 Éyoñ be ñga di, a ñga to'é fembé a ye'elane Zambe, a be'e je, a ve be, a jò na, Nyoñan: nyóle jame nyò. 23 An' a ñga to' élaé, a ye'elane Zambe, a ve be je: ane be ñga nyu je bese. 24 An' a ñga jò be na, Metyi mam ma me n' élat, mme m' akui ajò bòt abui. 25 M' ajò fo'o mia na, M' aye fe beta nyu mendim bibuma ma, akekui mós m' aye nyu ma mfefé nyuan ayoñe Zambe.

26 Éyoñ be ñga mane yia jia, be ñga kólò, a ke ñkòle ya Ólivé.

27 Ane Yésus a ñga jò be na, Mia bese mi aye kolé óbak: amu e ne ntilane na, M' aye bibi mba'ale mintòmba, mintòmba mi aye tyaman. 28 Akòsa bo nalé éyoñ m' aye wómò soñ, m' aye ke mia ósu, a ke Galiléa. 29 Ane Pétrus a ñga jò nye na, Akòsa bo bòte bese b' aye kolé óbak, ve ma m' aye kolé óbak. 30 Ane Yésus a ñga jò nye na, M' ajò fo'o wo na alu ya den, nnòme kup te loñ meloñe mebaé, ve wo aye tame kate ma mekate mela. 31

An' a ñga beta jò nya njòane na, Akòsa bo bia wo bi awu, m' aye kate wo. Nalé bese be ñga jò.

32 Ane be ñga kui vòm a mbe jòé na Gétsemané: an' a ñga jò beyé'é bé na, Tabane si va, me tame ke ye'elane Zambe. 33 An' a ñga loene Pétrus a Yakòbus a Yòhanes a ke, a taté semé beta nseman, a dañe wó' abé nlem. 34 An' a ñga jò be na, Nleme wom wo adañe wó' ólun ane m' aye wu: taba'ane va, mi mombó'ò. 35 An' a ñga beta k' ósu óbe nté, a ku si, a ye'elane Zambe na, Ñg' a ne ñgule ya bo, awolo te d' aye tame lóte ma. 36 An' a ñga jò fe na, Aba Tate, ó ne ñgule ya bo mam mese; va'a m' élaé ji: ve sa ane m' anye'e, v' ane wo anye'e. 37 An' a ñga zu, a koé b' óyo, a jò Pétrus na, A Simón, y' ó n' óyo? y' ó se ñgule ya mombó awolo da? 38 Momba'an, mi ye'elane Zambe, ndemben meve'ele m' aye bo te zu be mia: nsisime fo'o wo ame'ete, ve minsón mi n' atek. 39 An' a ñga beta kólò, a ke ye'elane Zambe, a beta jò mejò a ñga taté jò. 40 An' a ñga beta zu a koé b' óyo, amu óyo ó mbe be mis; ane be ñga bo te yem ajò b' aye yalane nye. 41 An' a ñga beta zu azu lalé, a jò be na, Kelan óyo éyoñe ji, mi wo'an: a maneya; awolo t' e kpwaneya; mi lò, Mone mót a ne ñkòñane mo me bòt be n' abé. 42 Kòla'ane si, bi ke: mi lò, mót a koñe m' a soya.

43 A ñgenan a kobó'ò, ane Yudas, môte wua ya beyé' awòm a bebaé, a ñga ji'a zu ba be nsamba bòt, be bili mifkpwaté mekòn a mimbeñ, be ñga so be bemie beprister a betili bekalat' a bivete ya menda me Zambe. 44 Mót a ñga koñe ny' a ñga ve be ndem, a jò na, Mót m' aye latane ny' anyu, nnye le; biané nye, mi ke nye mvò é. 45 Éyoñ a ñga kui, a ñga ke vòm a ñga tele, a jò na, A Rabi, ve latane ny' anyu. 46 Ane be ñga bi nye, a ke nye. 47 Môte wua ya bòt be ñga tel' a ñga té fikpwaté mekòn abam; a ba'é mbo ésaé njò beprister, a tyi'l ny' alo. 48 Ane Yésus a ñga kobó a jò na, Ye mi azu bi m' a mifkpwaté mekòn a mimbeñ ane bòt b' ake bi mvómvò? 49 Bia be mia bi ñga to melu mese tempel été éyoñ me ñga

ye'ele bôt, mi nji bi ma: ajô di e boya nalé amu mejô me ne ntilane kalate Zambe m' ayiane bo. 50 Ane be figa li'i nye bese, ve mate.

51 Ndôman ezifi é figa tôñie nye, é figa buti ndombo éndelé nyôle jé, amu a mbe soé: ane be figa bi nye; 52 an' a figa li'i ndombo éndelé, a mate soé.

53 Ane be figa ke Yésus be njô beprister; ane bemie beprister bese a bivete ya menda me Zambe, a betilli bekalate be figa sulane vôm a figa to.

54 Ane Pétrus a figa zu ny' ôyap mvus, a ke nyi nda njô beprister: ane ba be bebo bisaé be figa tabe si, a woban nduan. 55 Ane bemie beprister a betyi'i mejô bese be figa jefi ajô ya jô Yésus, be wôé nye: ve be nji yene de.

56 Amu bôt abui be figa bôte nye mejô, ve mejô map me figa selan. 57 Ane bôte bevo'o be figa teb' a bôte nye mejô, a jô na, 58 Bi figa wô' a jô'ô na, M' aye tyame tempel nyô a ne nlôñan a mo, a lôfi mfe môse mila a ñe te nlôñane mo.

59 V' akôsa bo nalé mejô map me figa selan. 60 Ane njô beprister a figa tebe zañe bôt, a sili Yésus a jô na, Ye wo te yalan ajô da? z' ajô bôte ba b' abo'olô wo? A figa to v' évô, te ke yalan ajô da.

61 Ane njô beprister a figa beta sili nye na, Y' ô ne Kristus, Mone Zamb' a ne bihotan? 62 Ane Yésus a figa jô na, Ya, me le: mi aye yene Mone mô't a to si mbo nnôm ô ne figu, a za'a miñkute ya yôp.

63 Ane njô beprister a figa nyap ñgômesane jé, a jô na, Bi aye beta jeñe bôt b' abo'olô ny' amu jé? 64 Mi wô'ôya an' a biasé Zambe: mi ajô aya? Ane bese be figa ve nye mekua, a jô na a yiane wu. 65 Ane bevo'o be figa taté tui nye menden, a buti nye jôm asu, a bibi nye mebaé, a jô nye na, Kulu'u mejô: Ane bebo bisaé be figa nyofie ny' a bibi nye.

66 Éyoñ Pétrus a figa to nda, ane miñga wua ya biñga be figa ba'ale nda njô beprister a figa zu: 67 éyoñ a figa yene Pétrus a woban nduan, a figa lôbô nye, a jô na, Wo f' ô mbe nsamba Yésus ya Natsaret. 68 An' a figa kat, a jô na, M' ayeme nye, te yeme f' ane wo jô; an' a figa kôlô a ke mbala'a si; ane nnôme kup a figa loñ. 69 Ane miñga at' a figa yene nye, a beta jô bôt

be figa tele wôé na, Nyin' a ne mô'te wua ya bôte bete. 70 An' a figa beta kat. Ôb' abofi ô lô'teya, ane bôt be figa tele wôé be figa jô Pétrus na, Ô ne fo'ô mô'te wua ya bôte bete; amu ô ne mô'te ya Galiléa. 71 An' a figa taté kobô abé, a kan ñgana, a jô na, M' ayeme mô't mi wô'ô jô nye nyô. 72 Ane nnôme kup a figa loñ aloñe ba. Ane Pétrus a figa simesan ajô Yésus a figa jô nye na, Nnôme kup te loñ melofie mebaé, wo aye tame kate me mekate mela. Éyoñ a figa simesan ajô te, an' a figa yi.

15 Mame tyé bemie beprister a bivete ya menda me Zamb' a betilli bekalat' a betyi'i mejô bese be figa ji'a bôndé fek, a ka'a Yésus a ke nye, a ve nye Pilatus. 2 Ane Pilatus a figa sili nye na, Y' ô ne Kénigh Beyude? 3 An' a figa yalan a jô nye na, Ane wo ajô. Ane bemie beprister be figa bo'olô nye mejô abui. 4 Ane Pilatus a figa beta sili nye na, Ye wo te yalan? ke wo awôk ane b' abo'olô wo mejô abui? 5 Ane Yésus a figa bo te yalan ajô da; ane Pilatus a figa semé ajô te.

6 Éyoñ ésulane paska é figa bo é bo'ok, a figa bo a su'u mbô'ô bôt b' ajô nye na, Su'u. 7 Mbô' ezifi ô mbe wôé ô mbe jôé na Barabas, a figa to ñka'an ba be bôte befe be figa wosane bejô bôt, mbe be figa wôé bôt éyoñ be figa wosan. 8 Ane ésulane bôt é figa ke be nye, a taté sili ny' a bo b' an' a figa bo a bo'ok. 9 Ane Pilatus a figa yalane b' a jô na, Ye mi akômbô na m' aye su mia Kénigh Beyude? 10 Amu a figa yeme na bemie beprister be figa ti nye amu mesefigan. 11 Ane bemie beprister be figa jô ésulane bôte na, Mi dañe jô nye na, Su'u bia Barabas. 12 Ane Pilatus a figa beta yalan a jô be na, Wôna m' aye bo nyô, mi loene nye Kénigh Beyude, aya? 13 Ane be figa bete tyifi yôp, a jô na, Tyel'é nye kroitsee yôp. 14 Ane Pilatus a figa jô be na, Amu jé, za mbia jam a figa bo? Ane be figa dañe bete metiyifi yôp a jô na, Tyel'é nye kroitsee yôp. 15 Ve Pilatus a figa kômbô bo an' ésulane bôt é figa nye'e, an' a figa su Barabas, a ke be Yésus be ke tyelé nye kroitsee yôp, éyoñ f' a maneya bibi nye ñkasa.

16 Ane bezimbi be figa ke nye nda

été b' aloene je na Prétórium; ane be figa loen figume nsamba wop. 17 Ane be figa jalé ny' évindi ngómesan, a lôffe krône biyo, a jalé nye je nló; 18 ane be figa taté batane nye, a jó na, Mbóló, Kénigh Beyude! 19 ane be figa bibi ny' ólé nló, a tui nye menden, a kute meboffe si, a kaffe nye. 20 Éyoñ be figa mane kpwe'ele nye, be figa va ny' évindi figómesan a jalé nye figómesane jé. Ane be figa ke ny' atan, a ke tyele nye kroitse yóp.

21 Mót a ñga lôte wóé a mbe jóé na Simón, a mbe móte ya Kiréne ésa Aleksander a Rufus, a figa so mefup, ane be figa tindi ny' a figu, a k' a be'e nye kroits.

22 Ane be figa ke nye vóm a mbe jóé na Gólgata, ajó t' e ne na, Vóme y' ékókoé nló. 23 Ane be figa nyu nye vaén mbundane miren: v' a nji nyoñ. 24 Ane be figa tyele nye kroitse yóp, bebieen be figa kabane mefigómesane mé, a do m' abia, a yen ane bóte beee b' aye nyoñ. 25 A mbe mewolo mela éyoñ be figa tyele nye kroitse yóp. 26 Ane be figa tilli ajó be ñga bóte nye nló yópe na, KÉNIGH BEYUDE. 27 Be ñga tyele fe nye ba be mimvómvo mibaé, wua mbo nnóm, nyó mbo'o mbo ñga. 29 Ane bót be ñga lôt be figa kpwe'ele nye, a f'ò minló miap, a jó na, 30 A mót! wo atyame tempel, a beta lôffe nye melu mela, nyi' wómien, ó sise kroits. 31 Avale te fe bernie beprister a betilli bekalate be figa kpwe'ele nye, a jó na, A figa nyi bóte befe: a se figule ya nyi émien. 32 Kristus, Kénigh Beyude, a tame sise kroits éyofieji, bi yen a buni. Ane bót ba be be ñga tyele, be figa kpwe'ele nye.

33 Éyoñ mewolo mesaman be figa kpwan, si se é figa bo dibi akekui mewolo ébu. 34 Éyoñ mewolo ébu me figa kpwan, Yésus a figa bete tyifi yóp, a jó na, Eloi, Eloi, lama sabakthani? e ne na, Zambe wom, Zambe wom, ó li'ya m' a jé? 35 Bót be figa tele wóé, éyoñ be figa wó' ajó te, bevo'o be figa jó na, Mi lô, a loen Élias. 36 Ane móte wua a figa ke mbi, a nyofie shwam, a dupe je vaén é mbe safi, a some j' ólé, a nyu nye je, a jó na, Jòka'an; bi tame yen ng' Élias a zu va nye kroits. 37 Ane

Yésus a figa bete tyifi yóp figu, ve jó'é mvebe. 38 An' éndelé é figa tyele tempel été, é figa nyaé zafi ataté yóp a kui si. 39 An' évete bezimbi ntete wua é figa tele wóé, éyoñ a figa yen a wó'ó nalé, a figa jó na, Môte nyó a to fo'o Mone Zambe. 40 Bi figa be figa tele éyoñ a lôbó: bevo'o be mbe móé na Maria Magdaléna, a Maria nyia Yakóbus, mót at' a mb' étun, a Yóésé, a Salôme; bi figa bet' éyoñ a figa to Galiléa, be figa bo be tóffe nye, a bo nye bisae; 41 bi figa bef' abui be mbe wóé be figa ke Yéruusalem nsamba wé.

42 Éyoñ ng'ó'é é ñga bo, amu móse t' ó mbe móé be figa bo be kóme bióm, éyoñ sondó a li'ya alu da, 43 Yósef, a mbe móte ya Arimatia, a figa zu, nyó a mbe ntyi' mejó bót be figa semé, émiene f' a figa buni na ayoñe Zambe d' aye fo'o zu; an' a figa jibi ke be Pilatus, a ja'é nye mbime Yésus. 44 Pilatus a figa semé amu a figa ji'a wu: an' a figa loen évete bezimbi ntete wua a sili nye na, Y' a wuya aboñ? 45 Éyoñ évete bezimbi ntete wua a figa kate nye na a wuya, a figa ke Yósef mbim. 46 An' a figa kus ndombo éndelé, a va mbime kroits, a vute wó ndombo éndelé, a jame wó soñ é mbe mfa'an ako' été; an' a ñga fenek' akok, a dibe de mbé soñ. 47 Ane Maria Magdaléna a Maria nyia Yósef be figa yene vóm be ñga jame nye.

16 Éyoñ sondó a figa lôt, Maria Magdaléna a Maria nyia Yakóbus, a Salôme, be ñga kuse bióm bi ne mbamba menyum, b' aye wo'onye bie. 2 Mós sondó mf' a figa taté bo be ñga ke soñ mame tyé éyofie jóp e figa tó. 3 Ane be ñga jó bebieene na, Z' a ye feneke bia akok, a va bia de mbé soñ? 4 Ane be ñga lôbó a yene na ako' e vasya: amu e mbe beta akok. 5 Ane be ñga ke soñ été, a yene ndóman é to si mfa'a ya mbo nnóm, a be' éfumulu ngómesan; ane be ñga semé. 6 An' a figa jó be na, Te seman: mi ajeñie Yésus ya Natsaret, nnye be ñga tyele kroitse yóp: a wómóya; a nji bo va: mi lô vóm be ñga bóé nye! 7 Kele katane beyé'é bé a Pétrus na, A ye ke mi' ósu a ke Galiléa, nne mi aye yene nye wóé an' a figa jó mia. 8 Ane be ñga kóló soñ, a ke mimbi: ane be ñga f'ó'oban a

semé: ane be figa bo te ke kate môte
foé: amu be figa ko wofi.

9 Éyoñ a ñga wômô soñ é sala tyé,
môs sondô mf' a ñga taté bo, Maria
Magdaléna a ñga taté yene nye, nnye
Yésus a ñga va mimbía minsisime za-
ñbwa. 10 An' a ñga ke kate bôt ba be
Yésus be ñga to foé, éyoñ te be y'ik.
11 Éyoñ be ñga wó'ô na a ve, Maria a
yeneya nye, be nji buni.

12 Mam mete me maneya, bôte be-
baé ya nsamba wé be ñga yene ny'
avale nyól afe, éyoñ te be wulu'u, a
ke nlam mfe. 13 Ane be ñga kate ba
bevo' ajô te; be nji buni.

14 Mejô mete me maneya, ane beyé'é
awôm a wua be ñga yene ny' éyoñ be
ña to si be ja'ak: an' a ñga lebe be
amu minlem miap mi mb' ayaé ya
[Bulu.] 4

buni, amu be figa bo te buni bôt be figa
yene ny' a wômôya. 15 An' a ñga jô
be na, Kelane si se, mi kate bôte bese
mbamba foé. 16 Môt a buni, a bap-
ti-zôban, nny' a ye tab' ényifi ya melu
mese: ve nyô a ye bo te buni, a ye
nyofie mekua. 17 Mendeme ma m'
aye tôñe bôt b' aye buni: b' aye va
mimbía minsisim amu jôé dam; b' aye
kobô mimfefé mifkôbô; 18 b' aye to'é
benyo a mo, ñge b' aye nyu jôm é ne
nsu, j' aye bo be jôm; b' aye beté mi-
fikôkone mo, mmie ve bo mvo'é.

19 Éyoñ Tate Yésus a ñga mane kobô
be, an' a ñga ke yôp été, a ñga tabe si
mbo nnôme Zamba. 20 Ane be ñga
ke kate mbamba foé vôm ase, ane
Tat' a ñga volô b' ésaé, a ve mejô map
ñgu, amu bitua bi mam be ñga bo.
Amen.

MBAMBA FOÉ LUKAS A NGA TILI.

1 AMU bôt abui be figa ve'ele tili be kalat' ajô mam me figa bo fo'o be bia, 2 aval' ane be figa kate bia, mme be figa yen a bebiene fe be mbe bebo bisaé mfa'a ya mejô me Zambe, aso ane me figa taté, 3 nalé fe ma, A Téofilus, wo adañ mbamba mô't, me yeneya mvae a tili wo ane mam me figa bo, amu me figa tu'a fombô ane mam mese me figa bo aso ane me figa taté; 4 ajô te nde, wo aye fo'o yeme mejô me figa ye'ele wo, me ne zôsô.

5 Melu Herôdes, njô bôte ya Yudéa, a figa to, a mbe prister ézifi a mbe jôé na Tsakarias, mô'te ya nsamba Abia: miñga wé a mbe figon Arôn, a mbe jôé na Élisabét. 6 Be mbe zôsô bebane asu Zambe, ve wulu mvô'é a ba'ale metifne me Zamb' a mejô me Zambe mese. 7 Be mbe te mon, amu Élisabét a mbe fikôkôm, ane be mbe minnôm beba.

8 A figa bo na, éyoñ nsamba wé ô figa bo ésaé, ane Tsakarias a figa bo ésaé prister vôm Zamb' a figa to, 9 ane beprister be figa bo be bo'o ésaé jap, asimba e figa lití nye na a nyine tempele Tat' a di'i biôm bi ne mbamba menyum. 10 Ane bôte bese be figa to ésulán be figa ye'elane Zamb' atan, éyoñ be figa di'i biôm bi ne mbamba menyum. 11 An' a figa yen éñgele Tat' a za'a tebe mbo nnôm altar ya be figa di'i biôm bi ne mbamba menyum. 12 Ane Tsakarias a figa fô'ôban éyoñ a figa yene nye, a ko wofi. 13 An' éñgel a figa jô nye na, A Tsakarias, te ko wofi: amu Zamb' a wô'ôya an' ô figa ye'elan, nyo figa Élisabét a ye biaé mona fam, wo aye jôlé nye jôé na Yôhanes. 14 Wo aye vak a mufi; bôt abui b' aye vak éyoñ a ye bialé. 15 Amu a ye bo éwôlô mô't mise me Tate,

a ye bo te ke nyu vaén a bilam; Mbamba Nsisim a ye tabe be nye nlem nelut, ataté abume nyia. 16 A ye dutu bôte ya Israél abui be ke be Tate Zambe wop. 17 A ye ke Yésus ôsu nsisim a figu an' Élia, a ye kôñelane b' ésa m-nlem be nye'e bone bap, a bôt be ne melo b' aye bo benya mam ane bôt be ne zôsô; a ye kôme Tate bôt be tabe fikôman. 18 Ane Tsakarias a figa jô éñgele na, M' aye yem ajô di aya? amu bi miñga wom bi nto minnôm. 19 An' éñgel a figa yalan a jô nye na, Me ne Gabriél, a tel' asu Zambe; me figa zu nlôman a kobô wo a kate wo mbamba foé nyô. 20 Tame yen, wo aye tab' éwô, te figule ya kobô, akekui môs mam ma m' aye bo, amu wo ate bo te buni mejô mam, mme mete m' aye bo éyoñ m' ayiane bo. 21 Ane bôt be figa yafige Tsakarias, be figa semé amu a figa beme tempel été. 22 Éyoñ a figa kui atan, a mbe te figule ya kobô be: ane be figa yene na a ate yen étua jôm tempel été: an' a figa jaé ve'ele be mo, ve tab' ane mvumvuk. 23 A figa bo na, éyoñ melu a figa bo ésaé me figa man, an' a figa kôlô a ke ja dé.

24 Melu mete me lôteya, an' Élisabét, miñga wé, a figa nyoñ abum; an' a figa sobô figon étan a jô na, 25 Nalé Tat' a figa bo ma melu a figa lôbô ma, a va m' ôsone nyô vôm bôt be to.

26 Ngon étan é lôteya, figon ésamán nje Zamb' a figa lôme éñgele Gabriél a ke n-lame ya Galiléa ô mbe jôé na, Natsaret, 27 a ke be figon ba fam é mbe jôé na Yôsef, mô'te ya mvô'ô David, be figa tifiñti na b' aye lu'an; figon ét' é mbe jôé na Maria. 28 An' a figa ke be nye, a jô na, Mbôlô, ô maneya yen abui mvam, Tat' a ne be wo. 29 An' a figa dañe fô'ôban amu ajô te, a simesan nleme wé na aka'a

mbata'ane di, nn' e n' aya? 30 An' éngel a ñga jô nye na, A Maria, te ko wofi: amu ô yeneya mvam be Zambe. 31 Tame yen, wo aye nyoñ abum a biaé mona fam, wo aye yôlé nye jôé na, YÉSUS. 32 A ye bo éwólô mô't, b' aye loene nye na, Mone Mô't A Dañe bôte bese Yôp: Tate Zamb' a ye ve ny' éto ésa wé David: 33 a ye jô ndabôte Yakôb melu mese; ayoñe dé d' aye bo te man. 34 Ane Maria a ñga jô éñgele na, Ajô di d' aye bo aya, amu me nji yaé fam? 35 An' éngel a ñga yalan a jô nye na, Mbamba Nsisim a ye zu be wo a figule Mô't A Dañe bôte bese Yôp, nje j' aye ve wo abum; ajô te mbamba mô't wo aye biaé b' aye loene nye na Mone Zambe. 36 Tame yen, Élisabét, miñga mi nye mi avuman, a nyoñeya abum, éyoñ t' a nto nnôm, a ye biaé mona fam; abume t' e nto ñgon étan, saman a tele yôpe nyô, be ñga jô na a ne ñkôkôm: 37 Amu te k' ajô d' aso be Zambe d' aye bo te ñgu. 38 Ane Maria a ñga jô na, Tame yene na, me ne miñga a ne mbo ésaé Tate; ajô te bo'o m' ane wo ate jô. An' éngel a ñga kôlô vôm a ñga to.

39 Ane Maria a ñga kôlô si melu mete, a bo avôle ya ke si é mbe miñkô, a ke n'lame ya Yudéa, 40 an' a ñga nyi nda Tsakarias a batan Élisabét. 41 A ñga bo na, éyoñ Élisabét a ñga wô'ô mejô Maria a ñga kobô éyoñ Maria a ñga batane nye, mon a ñga fô'ôsane ny' abum été; ane Mbamba Nsisim a ñga jaé nye nlem nelut: 42 an' a ñga bete tyiñ ñgu a jô ña, Ébotan a wo vôm biñga be to, ébotan a mon wo aye biaé. 43 Ajô di d' ate bo m' aya, nya Tate wom a zu be ma? 44 Amu tame yen, éyoñ m' ate wô'ô mejô ya mebatane môé, ane mon a ate fô'ôsane m' abum, amu a ate vak. 45 Ébotan a miñga a ñga buni; amu mam mete Tat' a ñga jô m' aye fo'o bo. 46 Ane Maria a ñga jô na,

Nleme wom wo akañe Tate,

47 Ane Nsisime wom ô ñga vak amu Zambe Nyi wom.

48 Amu a ñga lôbô mbia éto ya mbo ésaé wé a ne miñga:

Amu atat' éyoñe ji miaé mi bôte mise mi aye jô me na me n' ébot-an.

49 Amu nyô a dañ figu a figa bo me beta be mam;

Jôé dé e n' étyi.

50 A mvame j' é ne miaé mi bôt abui Mi ako nye wofi.

51 A ñga liti bôt ñgu a wo wé; A ñga tyame bôt b' abo mebum a mam b' asimesane minlem miap.

52 A ñga va bejô bôte hito biap, A ñga bete bôt be nji hi benya bito, yôp.

53 A ñga jalé bôt be ñga wô'ô zaé bidi bi ne mvae; An' a ñga jô bôt be mb' akum abui na, Kelane momo.

54 A ñga volô mbo ésaé wé, Israël, Amu a ñga kômbô simesane mvam

55 Mfa'a y' Abraham a mvofié bôte jé melu mese

(Aval' an' a ñga jô betate bañgan).

56 Maria a ñga to be nye bebé figon éla, an' a ñga bulan nla wé.

57 Melu Élisabét a ñga biaé me ñga kpwan; an' a ñga biaé mona fam. 58

Bôt be ñga to nye bebé, a ba be ñga vumane nye, be ñga wô'ô na Tat' a maneya bo nye beta mvam; ane ba be be ñga vak. 59 Éyoñ melu zañbwa me

ñga lô't, alu mwom be ñga ke ty'i mon atye; ane be ñga ye yôlé nye jôé na

Tsakarias, amu ésa wé a mbe jôé te. 60 Ane nya wé a ñga yalan a jô na, Sa

nalé; jôé dé d' aye bo na Yôhanes. 61 Ane be ñga jô nye na, Bôt mi be be mi

avuman, mô'te wua y' été a nji bo jôé te. 62 Ane be ñga ve'ele ésa, a sili nye

jôé a kômbô yôlé mon. 63 An' a ñga sili be be ke nye jôme ya tili, an' a ñga

tili na, A ne jôé na Yôhanes. Ane be ñga semé bese. 64 Anyu dé a ôyeme vié

bi ñgi ji'a bo mvô'é, an' a ñga kobô a kañe Zambe. 65 Ane bôte bese be ñga

to afôla te be ñga ko wofi: ane mejô mete mese me ñga mialane si miñkôl

ése ya Yudéa. 66 Ane bôte bese be ñga wô'ô mejô mete be ñga ba'ale me

minlem miap a jô na, Mone nyô a ye bo z' aka'a monô? amu wo Tat' ô mbe

be nye.

67 Mbamba Nsisim a ñga to ésa wé Tsakarias nlem nleut, an' a ñga kulu

mejô a jô na,

68 Ébotan a Tate Zambe ya Israël;

Amu a ñga zu yene bôte bé, a nyi

be,

69 A figa bete môt a ne figule ya nyi
bia
Aso mvoñe bôte David
70 (Aval' an' a figa ye'ele mbamba be-
kulu mejô bé be kobô, mmbe be
figa zu be tab' ane si nyô é ñga
téé),
71 A ye kame bia vôm bôte b' asifne bia,
a va bia mo bôte bese b' avini bia;
72 Ve liti betate bañgan mvam,
A simesan mbamba élat a ñga bo;
73 Nj' a ñga kan ésa woñgan ñgana,
74 A ye bo bia na, éyoñ a maneya va
bia mo me bôte b' asifne bia,
Bi aye bo nye bisaé, te ko woñ,
75 A tabe mfuban a zôsô asu dé melu
mese bi to.
76 Wo, mon, b' aye loene wo na
Ñkulu mejô ya Môt A Dañe bôte
bese Yôp:
Amu wo, wo aye ke Tat' ôsu, a
kôme nye mezen;
77 Wo aye ye'ele bôte bé be yem ajô y'
ényiñ
Mfa'a ya njamane mam abé map,
78 Amu Zambe woñgan a ne mvam
nlem,
Ajô te melendé me tyé m' aye so
yôp a zu be bia,
79 A faé bôt be to dibi a bebé awu,
éfuful;
A liti mebo mañgan zen é ne mvo'é.
80 Ane mon at' a figa yaé a bo ñgu a
nsisime wé, an' a figa tabe fé été ake-
kui éyoñ a ñga liti bôte ya Israël nyôle
jé.
2 A figa bo na melu mete ajô e ñga
so be Kaéser Augustus na bôte ya si
se b' aye tilibane môé map kalate. 2
Wuna ô mbe ntilane y' ôsu éyoñ
Tsirénius a mbe njô bôte ya Siria. 3
Ane be ñga tilibane bese, môt as' a kele
nlam, nda bôte jé. 4 Ane Yôsef f' a
ña kôlô Natsaret, nname ya Galiléa, a
ke nname David, ô mbe jôé na Bétlé-
hém, nname ya Yudéa, amu a mb' ayofne
David a mvoñe bôte jé; 5 a ñga ke
tilibane jôé dé kalate, ba Maria, be ñga
tiñeti na b' aye lu'an, éyoñe t' abum e
nto nye ndu. 6 A ñga bo na be ñgen-
ane wôé ane melu a ñga biaé me ñga
kpwan. 7 An' a ñga biaé ntôle mona
fam; an' a ñga vute nye bindelé, a bôé
ny' éwolo benyat be ñga bo be ja'ak,
amu a mbe te vôme ya tabe nda beyefn.

8 Beba'ale mintômba be figa to me-
fupe y' afôla te, be ba'ale mintômba
miap alu. 9 An' éñgele Tat' a ñga
tebe vôm be ñga to, an' étôto'o Tat' é
figa faé vôm be figa to: ane be figa
dañe ko woñ. 10 An' éñgel a ñga jô
be na, Te koane woñ; amu m' azu mia
mbamba foé ya bôte bese, b' aye dañe
vak: 11 amu Nyi bôt a ate bialé nname
David den, nny' a ne Kristus Tate. 12
Jame di d' aye bo mia ndeme na: Mi
aye yen ñkeñel mon mvutane bindelé,
ô bô éwolo vôm benyat be wô'd bo be
ja'ak. 13 A temeteme na nsamba b' éñ-
gele ya yôp ô ñga sulane vôm éñgel
at' a ñga to, ane be ñga kañe Zamb' a
jô na,
14 Duma e bo'o Zambe yôp été,
A mvo'é é bo'o bôte ya si nyô,
Zamb' a yeneya be mvaé.
15 A ñga bo na, éyoñ b' éñgel be ñga
kôlô a ke yôp été, ane beba'ale mi-
ntômba be ñga jô bebiene na, Ñke'ane
Bétléhém, bi ke yene jam d' ate bo
wôé, nde Tat' a ate kate bia. 16 Ane
be ñga bo avôle ya ke, a yene Maria a
Yôsef, a mon a bô éwolo vôm benyat
be ñga bo be ja'ak. 17 Éyoñ be ñga
yene nye, be ñga kate bôt mejô b' ate
wôk ajô mon ate. 18 Ane bôte bese be
ñga wôk, be ñga semé mejô beba'ale
mintômba be figa kate be. 19 Ve
Maria a ñga ba'ale mejô mete mese, a
simesane me nlem été. 20 Ane beba'-
ale mintômba be ñga bulan, a kañe
Zambe, a ve nye дума, amu mam mese
b' ate yen a wôk, ane éñgel a ate jô be.
21 Éyoñ melu me figa bo mwom, ane
be ñga tyi'i ny' atye, a yôlé nye jôé na
YÉSUS, jôé te éñgel a ñga yôlé ny'
éyoñe te nyia a ñgenane te nyof abum.
22 Éyoñ melu ya ntunane wop, ane
Môze a ñga tiñeti, me ñga kpwan, be
ñga ke nye Yérusalem, a ve nye Tate;
23 (an' e ne ntilane metiñe me Tate na,
Bo befam bese b' ataté kui mebume
benyia b' aye loene be na mbamba be
bon b' ave Tate), 24 a tyi'i biôm a ve
Zamb' ane metiñe me Zame m' ajô
na, Ñge bezum bebaé, ñge biyele bi
abeñ bibaé. 25 A ñga bo na môt a ñga
to Yérusalem, a mbe jôé na Siméon;
môt at' a mbe môte ya zôsô, a ñga
ba'ale mame ya Zambe mvaé, a buni
na mvolô minlem bôte ya Israël a ye

so : Mbamba Nsisim a ñga to nye nlem. 26 Mbamba Nsisim a ñga jò nye na a ye bo te wu, ve tame yene Kristus ya Tate. 27 An' a ñga nyi tempel été, Nsisim ó ñga to nye nlem : éyoñ bôt be ñga biaé Yésus be ñga zu nye, b' aye'e bo ny' ane bôt be ñga bo be bo'o mame ya metife map, 28 an' a ñga nyofie nye mo mé a kafe Zamb' a jò na,

29 Éyoñ ji jòké'é mbo ésaé wóé a kóló mvo'é,

An' ó ñga jò, A Tat;

30 Amu mise mam me yeneya nylane bôte wóé,

31 Ñwò óté ó ñga kòm, meyoñie mese m' aló;

32 Éfufupe j' aliti bôt be ne te yeme Zambé zen,

A ve bôte bôé ya Israël duma.

33 An' ésa ba nyia be ñga semé mejò a ñga kobò ajò mon; 34 ane Siméón a ñga botane be, a jò nyia wé Maria na, Ó ló, Zamb' a teléya mone nyò, bôte ya Israël abui b' aye ku, abui fe b' aye tebe amu nye; a ye bo ndem bôte b' aye sóane je; 35 ñikpwaté mekòn wo aye ji womien nlem; ajò te mam bôt abui b' asimesane minlem miap m' aye kui atan. 36 Miñga a mbe wóé a mbe ñikulu mejò, a to jòé na Ana, ñgone F'anuél, ayoñ Aser (a mbe mvendé, ba nnòm be ñga lu'an éyoñ a ñga taté bo nya miñga, ane be ñga tabe mimbu zañbwa, 37 an' a ñga tabe ñikus mimbu mewòm mwom a mimbu minyin), an' a ñga bo a tabe'e tempel, a bômbò zaé ya kafe Zambé, a ye'elane ny' alu ba mós. 38 An' a ñga zu éyoñie t' a ve Zamb' akéva, a kobò bôte bese be ñga buni na môt a ye zu nyi bôte ya Yéru-salem ajò mon ate. 39 Éyoñ be man-eya bo mam mese aval' ane me ne ntilane metife me Tate, be ñga bu-lane Galiléa, a ke tabe n'lame wop Natsaret.

40 Ane mon a ñga yaé, a bo ñgu a dañe yeme mam : mvame Zamb' é mbe be nye.

41 Mimbu mise bôt be ñga biaé nye be ñga ke Yéruusalem éyoñ ésulane ya paska é ñga bo. 42 Éyoñ a ñga to mimbu awòm a mibaé, be ñga k' ésul-an aval' ane bôte bevok be ñga bo be bo'ok; 43 éyoñ melu be ñga bo ésul-an

me ñga man be ñga bulan, ane Yésus a ñga li'i Yéruusalem; bôt be ñga biaé nye be nji yeme nalé; 44 be ñga si'a kona a ne nsamba, ane be ñga wulu zen móse wua; ane be ñga jeñe nye nsamba bôt ba be be be mb' avuman, a bôt ba be be be ñga yemban; 45 éyoñ be ñga bo te yene nye, be ñga bulane Yéru-salem, a ke jeñe nye. 46 A ñga bo na, éyoñ móse mila mi ñga lôt, be ñga koé nye tempel été, a to si vòm beye'ele bôt be ñga to, a vò'ólò be, a sili be minsili: 47 a bôte bese be ñga wò'ò nye be ñga semé mam a ñga yem a nyalan a ñga yalan. 48 Éyoñ be ñga yene nye, be ñga ñga semé: ane nyia wé a ñga jò nye na, A mone wom, ó ñga bo bia nalé amu jé? ó ló, bi éso bi ñga jeñe wo a wò'ólun. 49 An' a ñga jò be na, Mi ñga jeñe m' amu jé? ye mi nji yeme na m' ayiane bo me tabe'e nda ésa wom? 50 Be nji yem n'òan a ate jò be. 51 Ane ba be be be ñga kóló a ke Natsaret; an' a ñga wò'ò be: ane nyia wé a ñga ba'ale mejò mete mese nlem été.

52 Ane Yésus a ñga ye'é mam a yaé, a tab' ane Zambé ba be bôt b' anye'e.

3 Éyoñ Tibérias Kaésar a nto njò bôt mimbu awòm a minyin a étun, a Póntsius Pilatus a to njò bôte ya Yu-déa, a Heródes a to njò bôte ya Galiléa, a monyañ wé Filipus a to njò bôte ya Ituréa a Trakónitus, a Lisianias a to njò bôte ya Abiléne, 2 éyoñ Anas a Kaéfas be ñga to bejò beprister, éyoñie t' ajò Zamb' e ñga zu be Yóhanes mone Tsa-karias fé été. 3 An' a ñga k' afòla si ya Yòrdan, a kate bôt mbaptizò ya ñkòfielane minlem mfa'a ya njamane mam abé; 4 an' e ne ntilane kalate mejò me Yésaya ñikulu mejò na,

Môt a kobò tyifi yòp fé été a jò na, Kòmáne zene Tate, Sò'ane mezene mé zòsò.

5 Mimbi'ill mise mi aye bo momo, A miñkòle mise mi n' anen a mi mi ne tyòtyòé mi aye bo nje'ese; Vòm a n' ékotekot a ye bo zòsò, A mezen me n' abé m' aye bo mvaé; 6 Bôte bese b' aye yen ane Zamb' a ye nyi bôt.

7 Ane bôt abui be ñga yi na a baptizò be be ñga ke vòm a ñga to, an' a ñga jò be na, Mia bone mekpwe, z' a ñga kate mia mi mate nyaan Zamb' a ye ya?

8 Ajò te wumane bibuma ane mòt a maneya kòfielane nlem a yiane wum, te taté jò minlem mienane na, Abraham a n' ésa wofigan: amu m' ajò mia na Zamb' a ne ñigule ya bo meko'o ma bone b' Abraham. 9 Akòsa bo éyofie ji òvòn ò bò tine bilé: bilé bise bi abo te wòm bibuma bi ne mvaé b' aye ha'é bie, a wua bie nduan. 10 Ane bòt be ñga to ésulán be ñga sili nye na, Bi aye bo aya? 11 An' a ñga yalan a jò be na, Mòt a ne biwomane bebaé a ye ve mòt a ne momo; a nyò a bili bidí a ye bo avale te. 12 Bòt be wò'ò nyofi akume y' ékafia'a be ñga zu b' ayi na a baptizò be; ane be ñga jò nye na, A Tat, bi aye bo aya? 13 An' a ñga jò be na, Te nyofiane bòt akum a dañ abime be ñga tiñeti mia. 14 Bezimbi fe be ñga zu sili nye na, Bi aye bo jé? An' a ñga jò be na, Te boane mòt évò, te nyoñane mòt jòme medu'an; jika'ane minleme si a nyoñe tañ b' ave mia.

15 Éyofi bòt be ñga fombò, bese be ñga simesane minlem miap ajò Yòhanes, ndò'òtò a ne Kristus; 16 Yòhanes a ñga yalan a jò bese na, Ma m' abaptizò mia a mendim; ve mòt a ye zu a dañe me figu, me nji bo mòte ya kuli nye miñkole bikòndé bié: émien a ye baptizò mia a Mbamba Nsisim a nduan: 17 a bili éfeba'a jé wo, a ye tu'a kòme vòm a ye va bikòla'a bidí, a ye kòane minsoé a nane mie nda jé; a ye nyoñe bikòla' a di'i bie nduan j' aye bo te dim.

18 An' a ñga lebe bòt melepe mefe abul, a kate be mbamba foé; 19 ane Heròdes njò bòt, amu Yòhanes a ñga lebe ny' ajò Heròdias ñga monyafi, a lebe fe ny' ajò mbia be mam mes' a ñga bo, 20 a ñga bete f' ajò di yòp éyofi a ñga futi Yòhanes nda mimbòk.

21 A ñga bo na, éyon bòte bese be ñga mane baptizòban, Yésus f' a ñga mane baptizòban a ye'elane Zambe, ane yòp e ñga kandan, 22 a Mbamba Nsisim a ñga sise be nye, nyòl ane zum, ane tyiñ é ñga so yòp, a jò na, Ó ne mone wom m' anye'e; me yeneya wo mvaé.

23 Yésus, éyofi a ñga taté ye'ele bòt, a ñga ye bo mimbu mewòm mela (bòt be ñga simesane na), a mbe mone Yòsef, Yòsef a mbe mone Éli, 24 Éli a

mbe mone Matat, Matat a mbe mone Lévi, Lévi a mbe mone Mèlki, Mèlki a mbe mone Yana, Yana a mbe mone Yòsef, 25 Yòsef a mbe mone Matatia, Matatia a mbe mon Amòs, Amòs a mbe mone Nahum, Nahum a mbe mon Esli, Esli a mbe mone Nañigés, 26 Nañigés a mbe mone Maats, Maats a mbe mone Matatia, Matatia a mbe mone Seméi, Seméi a mbe mone Yòsek, Yòsek a mbe mone Yòda, 27 Yòda a mbe mone Yòhanan, Yòhanan a mbe mone Résa, Résa a mbe mone Sérubabel, Sérubabel a mbe mone Séaltiel, Séaltiel a mbe mone Néri, 28 Néri a mbe mone Mèlki, Mèlki a mbe mon Adi, Adi a mbe mone Kòsam, Kòsam a mbe mon Élmadam, Élmadam a mbe mon Er, 29 Er a mbe mone Yésus, Yésus a mbe mon Éliésér, Éliésér a mbe mone Yòrim, Yòrim a mbe mone Matat, Matat a mbe mone Lévi, 30 Lévi a mbe mone Siméon, Siméon a mbe mone Yudas, Yudas a mbe mone Yòsef, Yòsef a mbe mone Yònam, Yònam a mbe mon Éliakim, 31 Éliakim a mbe mone Méléa, Méléa a mbe mone Ména, Ména a mbe mone Matata, Matata a mbe mone Natan, Natan a mbe mone David, 32 David a mbe mon Isai, Isai a mbe mon Óbed, Óbed a mbe mone Bòas, Bòas a mbe mone Salmòn, Salmòn a mbe mone Nahasòn, 33 Nahasòn a mbe mon Aminadab, Aminadab a mbe mon Arni, Arni a mbe mone Hétson, Hétson a mbe mone Pérets, Pérets a mbe mone Yuda, 34 Yuda a mbe mone Yakòb, Yakòb a mbe mon Isak, Isak a mbe mon Abraham, Abraham a mbe mone Tara, Tara a mbe mone Nahòr, 35 Nahòr a mbe mone Sérug, Sérug a mbe mone Régu, Régu a mbe mone Péleg, Péleg a mbe mon Éber, Éber a mbe mone Sala, 36 Sala a mbe mone Kaénan, Kaénan a mbe mon Arfaksad, Arfaksad a mbe mone Sem, Sem a mbe mone Nòa, Nòa a mbe mone Lamek, 37 Lamek a mbe mone Métusala, Métusala a mbe mon Énòk, Énòk a mbe mone Yared, Yared a mbe mone Mahalalél, Mahalalél a mbe mone Kaénan, 38 Kaénan a mbe mon Énos, Énos a mbe mone Sét, Sét a mbe mon Adam, Adam a mbe mone Zambe.

4 Éyoñ Yésus a ñga so Yórdan Mba-mba Nsirim a ñga to nye nlem nelut, ane Nsirim ó ñga ke nye fê-été, 2 an' a ñga tabe wóé melu mewóm menyin, ane Satan a ñga ve'ele nye. A nji di bidi melu mete: éyoñ melu mete me ñga lôt, an' a ñga wó'ò zaé. 3 Ane Satan a ñga jò nye na, Ñg' ó ne Mone Zambe, jò' ako'o di e veñesane fembé. 4 Ane Yésus a ñga yalane ny' a jò na, E ne ntilane na, Mòt aye nyiñ a fembé étam. 5 An' a ñga ke nye ñikòle yòp, a liti nye myoñe mese ya si nyò, ane mòt a kabeké. 6 Ane Satan a ñga jò nye na, M' aye ve wo ñgule ya jò meyoñe mana mese, a meyoñe ma m' aye ve wo дума: amu me nyoñeya ñgul éte; a mòt m' akòmbò ve je, m' aye ve nye je. 7 Ñge wo aye kute meboñe si a kañe ma, m' aye ve wo j' ése. 8 Yésus a ñga yalan a jò nye na, E ne ntilane na, Wo aye kañe Tate Zambe wóé, nny' étam wo aye bo bisaé. 9 An' a ñga beta ke nye Yérusalem, a ke nye mone vòm tempele yòp, a jò nye na, Ñg' ó ne Mone Zambe kpwa'a si: 10 amu e ne ntilane na,

A ye jò b'èngéle bé be ba'ale wo :

11 B' aye be'e wo mo map,

Abo dòé e za kòmòtò akok.

12 Ane Yésus a ñga yalan a jò nye na, E ne ntilane na, Te ve'ele Éso Zambe wóé.

13 Éyoñ Satan a ñga mane meve'ele mese, an' a ñga kòlò vòm a ñga to, te fe ji'a beta zu.

14 Ane Yésus a ñga bulane Galiléa a ñgule Nsirim: ane дума dé e ñga ke minlam minlam afòla te se. 15 An' a ñga ye'ele bòt menda me Zambe map, ane bòte bese be ñga kañe nye.

16 An' a ñga kui Natsaret, vòm a ñga yaé: a ke nyi nda Zambe mòse sondò an' a ñga bo a bo'ok, a tebe tetele, amu a ye lañ. 17 Ane be ñga ve nye kalate ya ñkulu mejò Yésaya. An' a ñga kui kalat' ate, a yene vòm a ne ntilane na,

18 Nsissime Tat' ó ne be ma,

A ñga ve me wò amu na me kate minzóoé mbamba foé:

A ñga lóme ma me kate miñkòme foé ya mi kòlò,

A mindindime na mi yen,

A telé bòt b' ayen ékpwe'ele beti,

19 A kate bòte foé mbu Tat' a ye nyi wò bòt.

20 An' a ñga dibe kalate, a ke nye mòt a ñga ba'ale nye, a tabe si: ane bòte bese be ñga to nda Zambe be ñga lóbbò nye mis. 21 An' a ñga taté jò be na, Ajò di e ne ntilane kalate Zamb' e boya éyoñe ji, ane mi ate wòk. 22 Ane bòte bese be ñga kañete ajò dé, a semé mbamba mejò a ñga kobò: ane be ñga jò na, Ke nyin' a ne mone Yósef? 23 An' a ñga jò be na, Mi aye fo'o kaue me ñkana wu na, A ñgeñañ, saé womien: mam mese bi ñga wó'ò na ó ñga bo Kapernaum, bo'o fe me va, si jòé womien. 24 An' a ñga jò na, M' ajò fo'o mia na, Bòt be nji buni ñkulu mejò si j' emien. 25 M' ajò fo'o mia na miñkuse abui mi mbe Israël melu Élia a ñga to, éyoñ yòp e ñga dibe mimbu mila a ñgon ésamán, a beta mfum bale ya zaé a ñga kui si se; 26 Zamb' a nji lóm Élia be ñkuse wua ya miñkuse mite, v' a ñga viane lóme nye be ñkuse wua ya Sarepta, si ya Sidón. 27 Minzezam abui mi mbe Israël melu Élia a mbe ñkulu mejò; mmie te ke mòte wua a ñga saban, ve Naéman étam, mòte ya Siria. 28 Bòte bese be ñga to nda Zambe be ñga ya éyoñ be ñga wó'ò mejò mete; 29 ane be ñga kòlò si a titane nye nlam, a ke ny' ayo ñkò, nname wop ó mbe nlòñan ñkòle te, be ñga ye só'òlò nye ye esi. 30 An' a ñga lóte be zañ, a ke.

31 An' a ñga ke Kapernaum, nname ya Galiléa. A ñga ye'ele bòt mòse sondò: 32 ane be ñga semé mejò a ñga ye'ele bòt, amu a ñga kobò a ñgu. 33 Mòt a ñga to nda Zamb' a mbe mbia nsirim; an' a ñga kobò tyiñ yòp a jò na, 34 A Yésus ya Natsaret, jòké'é bia, bi wo bi ne z' ajò? y' ó zuya jiane bia? m' ayeme wo, ó ne Mbamba Mòte ya Zambe. 35 Ane Yésus a ñga lebe nye, a jò na, Tab' évo, kòlò'ò be nye. Éyoñ mbia nsirim a ñga dume nye si vòm bòt be ñga to, a ñga kòlò be nye, te ke bo nye jam e n' abé. 36 Ane bòte bese be ñga semé a kobò bebiene na, Z' aka' ajò di? amu a jò mimbua minsisim a ñgu ane njò bòt, mi ve kòlò. 37 Ane bòt be ñga wó'òtan ajò dé vòm ase y' afòla te.

38 An' a ñga kòlò nda Zambe, a nyi

nda Simôn. Ane nyia figa Simôn a figa kone nyòl ayòñ beta fikonan; ane be figa ye'elane ny' ajò dé. 39 An' a figa kumbu nye yòp, a jò òkone te; an' ò figa man: an' a figa ji'a kòlò si, a bo be bisaé.

40 Éyoñe jòp e figa ye dim, bòte bese be figa bili miñkòkon mi figa kon akon mevale meva, be figa zu mie vòm a figa to; an' a figa beté mie mise mo, a saé mie. 41 Ane mimbia minsisim mi figa kòlò be bòt abui, ve bete metyifi a jò na, Ó ne Mone Zambe. An' a figa lebe mie, a jò mie mi bo te kobò, amu mi figa yeme na a ne Kristus.

42 Éyoñe tyé é figa lendé, a figa kui atan a ke fé été: ane bòt abui be figa jeñe nye, a ke vòm a figa to, be figa ye bu'u ny' amu be figa yi na a tabe'e. 43 An' a figa jò be na, M' ayiane ke minlam mife, a kate bòt mbamba foé y' ayoñe Zambe, amu ajò te nde Zamb' a figa lòme na.

44 An' a figa bo kate bòt mejò me Zambe menda me Zambe ya Galiléa.

5 A figa bo na, éyoñ ésulane bòt é figa bametane nye, a wò'ò mejò me Zambe, a figa tele mòm ato'o ya Gé-nétsaret; 2 an' a figa yene bifuñga bibaé bi sel ósòé: bewòé be kos be figa kòlò bie a ke sòpe mevote map. 3 An' a figa tab' éfuñga jia été, é mbe éfuñga Simôn, a jò nye na, Kel' éfuñga ósòé òbe nté. An' a figa tabe si éfuñga été, a ye'ele abui bòt e figa to ésulán. 4 Éyoñ a figa mane kobò a figa jò Simôn na, Kel' éfuñga vòm a n' édok, mi ya mevote menan ósòé, mi wòé kos. 5 Ane Simôn a figa yalan a jò na, A Tat, bi jaéya njuk figum alu, te ke wòé jòm; v' amu ajò dòé, nde m' aya de avot. 6 Éyoñ be figa bo nalé, be figa wòé kos abui; ane mevot me figa taté tui; 7 ane be figa febe bòt ba be be figa wòé kose mo, be figa to éfuñga éfe, be zu vòlò be. Ane be figa zu a jalé kose bifuñga bibaé, be figa ye nyoñ ósòé si. 8 Éyoñ Simôn Pétrus a figa yen ajò te, a figa ku si mebo me Yésus a jò na, A Tat, kòlò'ò vòm me to; amu me ne mbia mòt. 9 Amu a figa semé, a bòte bese ba be be figa to, amu aka' abui kos be figa wòé; 10 nalé fe Yakòbus a Yòhanes, bone be Tshébédeus, be figa semé ba be Simôn be figa bo be

wòé kos. Ane Yésus a figa jò Simôn na, Te ko wofi; wo aye bi bòt ataté éyoñe ji. 11 Éyoñ be figa zu bifuñga bliape kindik, ane be figa li'i biòm bise a tòñe nye.

12 A figa bo na, éyoñ a mbe nlam éziñ, mòt a mbe wòé zam nyòle nenyafi: éyoñ a figa yene Yésus a figa buti asu si, a ye'elane ny' a jò na, A Tat, fige wo ame'ete, ò ne figule ya saé ma. 13 An' a figa same wo, a nambe nye, a jò na, Me kafeseya; bo'o mvo'é. Ane zam é figa ji'a mane nye nyò. 14 An' a figa tu'a jò nye na, Te kate mòte foé: ve kòlò, ò ke liti prister nyòle jòé, ò ve biòm amu ntunane nyòle jòé, ane Mòze a figa tiñeti, ajò te nde bòt b' aye yeme d' ajò dòé. 15 Ane foé j' é figa dañe ke minlam minlam: ane bòt abui be figa sulan be ye'e wò'ò mejò mé, a kòmbò saban akone dap. 16 An' a figa kòlò a ke fé été, a ye'elane Zambe.

17 Melu met' a figa ye'ele bòt mós éziñ; Befarisér a bòt be figa ye'ele bòte metiñ, be figa to si wòé, be figa so minlam mise Galiléa a Yudéa, a Yérusalem: figule Tat' é mbe be ny' a saé bòt. 18 Tama yanán, bòt be figa zu mòt a bò énoñ, a mbe nyemelan: be figa kòmbò ke nye nda été, a bòé nye vòm Yésus a figa to. 19 Éyoñ be figa bo te yene zene ya ke nye nda été, amu ésulane bòt, be figa bet andile yòp a tupe de, a su nye si a énoñe jé zafie bòt vòm Yésus a figa to. 20 Éyoñ Yésus a figa yen mbunan be figa buni nye, a figa jò na, A mòt mam abé mòé me nto njaman. 21 Ane betili bekalat' a Befarisér be figa taté kobò bebian, a jò na, Nyin' a ne za, a kobò ébiasé? Z' a ne figule ya jamé bòt mam me n' abé, ke ve Zambe étam? 22 Ane Yésus a figa yem ane be figa kobò, an' a figa yalane be na, Z' ajò mi asòane minlem mienan! 23 Ye jò na, Mam abé mòé me nto njaman; ye jò na, Kòlò'ò si, ò wulu, j' é ne tyi'ibi? 24 Amu m' akòmbò mi yeme na Mone mòt a ne figule ya jamé bòt mam me n' abé si nyò (an' a figa jò mòt a mbe nyemelane na), M' ajò wo na, Kòlò'ò si, ò to'é énoñe jòé, ò ke jale dòé. 25 An' a figa ji'a kòlò si bòt be lò, a to'é jòm a figa bò, a kòlò a ke jale dé, a kafe Zambe. 26 Ane bòte bese be figa semé, a kafe Zambe; ane be figa dañe

ko woñ, a jò na, Bi yeneya mimfefe mi mam den.

27 Mani mete me maneya, an' a figa kòlò a ke yene mòt a wò'ò nyofie biòm y' ékaña'a, a mbe jóé na Lévi, a figa to si vòm bòt be figa bo be va' akume y' ékaña'a, an' a figa jò nye na, Tòfié na. 28 An' a figa li'i biòm bise, a kòlò-si, a tòfié nye.

29 Ane Lévi a figa yame nye bidi nda jé: ane beta ésulane ya bòt be wò'ò nyofie biòm y' ékaña'a a bòte bese ba be be figa to si tawòlò. 30 Ane Befarisér a betilli bekalate bap be figa kobò beyé'é bé menyin' a jò na, Mi adi a nyu a bòt be wò'ò nyofie biòm y' ékaña'a, a bòt be n' abé, amu jé? 31 Ane Yésus a figa yalan a jò be na, Bòt be ne mvo'é be nji yiane yen figeñañ, ve bòt b' akon. 32 Me nji zu loene bòt be ne zòé be kòfielane minlem, ve ba be n' abé. 33 Ane be figa jò nye na, Beyé'é be Yòhanes be bòmbò zaé ya kañe Zambe melu abui, a ye'elane Zambe; nalé fe beyé'é Befarisér, ve beyé'é bòé mmbe b' adi a nyu. 34 Ane Yésus a figa jò be na, Ye mi ne figule ya bo hemvòé be mòt a lu'u miñga be bòmbò'ò zaé y' òlun, éyoñ ba be mòt a lu'u miñga be ñgenane be to? 35 Ve melu m' aye kpwan; éyoñ b' aye va mòt a lu'u miñga vòm be to, éyoñ te b' aye bòmbò zaé y' òlun. 36 An' a figa kane be ñkana na, Mòt a nji nyap éfus mfefe éndelé, a loé j' abaka ntu' éndelé; fig' a bo nalé, wòn' a ndaman mfefe éndelé, a éfus mfef' éndelé j' aye bo te yian ntu' éndelé. 37 Mòt a nji loé mfefe vaén minnòm mende'e bikòp; fig' a bo nalé, wòna vaén j' aye la'a mende'e bikòp, ve sòé si, a mende'e bikòp m' aye wu ntuk. 38 B' ayilane loé mfefe vaén mimfefe mende'e bikòp. 39 Mòt a se figule ya bo na a maneya nyu nnòme vaén a beta kòmbò mfefe; amu a jò na nnòm ò ne mvaé.

6 A figa bo na a figa lòte mefup mòse sondò; ane beyé'é bé be figa wondé bidi, a si'i bie mo a di. 2 Ane Befarisér bevo'o be figa jò na, Mi abo jam e ne te yiane bo mòse sondò amu jé? 3 Ane Yésus a figa yalane b' a jò na, Ye mi nji lañ ane David a figa bo éyoñ a figa wò'ò zaé, émien a bòt ba be be mbe nsamba wua; 4 an' a figa nyi nda

Zambe, a nyofie bidi bi ya nda Zambe, a di bie a ve fe bòte ya nsamba wé; bi mb' étyi, bòte bese te di, ve beprister étam? 5 An' a figa jò be na, Mone mòt nny' a ne njò ya mòse sondò.

6 A figa beta bo mòse sondò mfe na a figa nyi nda Zamb' a ye'ele bòt: mòt a figa to wòé a mb' éyeme wo ya mbo nnòm. 7 Ane betilli bekalat' a Befarisér be figa fombò fig' a ye saé mòt mòse sondò; be figa jeñ ajò ya bo'òlò nye. 8 An' a figa yeme mejò be figa simesane minlem été; an' a figa jò mòt a mb' éyeme wo na, Kòlò'ò si, za'a tebe-tetele. An' a figa kòlò si a tebe tetele. 9 Ane Yésus a figa jò be na, M' asili mia na, Jé j' ayilane bo mòse sondò, ye mvaé, y' abé? ye nyi mòt, ye wòé mòt? 10 An' a figa lòbò bòte bese, a jò nye na, Same wo. An' a figa same wò: wo ve bo mvo'é. 11 Ane be figa dañe ya; bebien be figa kobò ane b' aye bo Yésus.

12 A figa bo na melu met' a figa kòlò a ke fikò, a ye'elane Zambe; an' a figa bo ñgum alu, ve ye'elane Zambe. 13 Éyoñ tyé é figa lendé, an' a figa loene beyé'e bé: an' a figa tope b' awòm a bebaé, a yòlé be jóé afe na minlòman; 14 Simòn a figa yòlé nye jóé afe na Pétrus, Andréas monyafie wé, a Yakòbus a Yòhanes, a Filipus, a Bartòlóméus, 15 a Matéus a Tòmas, a Yakòbus mon Alféus, a Simòn be figa loene nye jóé afe na Tselòtes, 16 A Yudas mone Yakòbus, a Yudas Ishariòt, mòt a figa koñe nye; 17 an' a figa siliki fikò ba beyé'é a tebe vòm a mbe nje'ese, a nsamba anene ya beyé'é bé, a bòte bese abui be figa so si se ya Yudéa, a Yéru-salem, a nsa'a mañe ya Tirus a Sidòn, be figa zu wò'ò mejò mé, a saban akone dap; 18 a bòt mimbala minsisim mi figa ndeñe be, be figa saban. 19 Ane bòte bese y' ésulane be figa kòmbò nambe nye: amu figu é figa so be nye, a saé bé bese.

20 An' a figa bete mis a lòbò beyé'é bé a jò na, Ébotan a mia mi ne minzòzé: amu ayofie Zamb' e n' éndenane. 21 Ébotan a mia, mi awò'ò zaé éyoñ ji: amu mi aye jaé. Ébotan a mia mi ayi du éyoñ ji: amu mi aye wòé vioé. 22 Ébotan a mia éyoñ bòt b' aye vini mia, a va mia nsamba wop, a

kpwe'ele mia, a va môté menan ane jôm é n' abé, amu ajô mone mô. 23 Va'ane môse te, a tyele si: amu tañi mi aye nyoñ é n' anene yôp: amu b' ésa bap be ñga bo bekulu mejô avale te. 24 Ve mia bôt mi n' akum abui, ñgo'o mia! amu mi maneya yen mvolane minleme wônan. 25 Mia bôt mi jaéya éyoñe ji, ñgo'o mia! amu mi aye wô'ô zaé. Mia bôt mi awoé vioé éyoñe ji, ñgo'o mia! amu mi aye wô' ôlun a yi. 26 Ñgo'o mia éyoñ bôte bese b' aye kobô mia mvaé! amu b' ésa bap be ñga bo bekulu mejô be mbe minal avale te.

27 Bôt b' awô'ô mejô m' akobô ma, m' ajô mia na, Nyeka'ane bôt b' asiñe mia, mi bo bôt b' avini mia, mvaé, 28 mi botane bôt b' abe'e mia, a ye'elane Zamb' ajô bôt b' abo mia abénlem. 29 Môt a bibi wo amañe da, veñesane nye da vok; a môt a wôlé wo éwomana, te nyume ny' alôk. 30 Va'a môt as' a ja'é wo; a môt a nyoñe wo akume dôé, te fe sili nye de. 31 Ane mi anye'e bôt be bo mia, bo'ane b' avale te. 32 Ñge mi anye'e bôt b' anye'e mia, mvaé jé mi aye yen? amu akôsa bo bôt be n' abé b' anye'e bôt b' anye'e be. 33 A mia ñge mi abô bôt mvaé aval' ane b' abo mia, mvaé jé mi aye yen? akôsa bo bôt be n' abé b' abo avale te. 34 Ñge mi akôlé bôte biôm mi bun'i na mi aye beta nyoñ éjian, mvaé jé mi aye yen? ke bôt be n' abé b' akôlé bôt be n' abé biôm, a nyoñe f' abim be ñga ve. 35 Ve mia, nyeka'ane bôt b' asiñe mia, a bo be mvaé, a kôlé be biôm, te kat njuk; wôna tañi mi aye nyoñ j' aye bo anen, a mi aye bo bone ya Môt A Dañe bôte bese Yôp: amu a mvamane bôt be ne bikalak a mam abé. 36 Koane bôt éñgôñgo, an' Éso wônan a ko bôt éñgôñgo. 37 Te veane bôte mekua: te ji'a jô'ane bôte befe na mi n' abé, wôna bôte befe b' aye bo te ji'a jô mia na mi n' abé: jôka'ane bôt, ndemben b' aye jô'é mia: 38 va'ane bôte biôm, ndemben b' aye ve mia: b' aye ve mia biôm jôm b' ave'e biôm nelut, be maneya jin, a fô'ô, biôm ve fuku si. Amu abim mi ave, abime te nde b' aye beta ve mia.

39 An' a ñga beta kane be ñkana na, Ye ndindim ô ne ñgule ya wulu

ndindim mbok? ke b' aye ku ébé beba? 40 Môt a ye'é, te dañe môt a ye'ele nye: ve bey'éé bese, éyoñ be maneya ye'é, b' aye bo ane môt a ñga ye'ele be. 41 Z' ajô wo viane yen ôyôme jôm ô ne monyôñe dis, te simesan ñkok ô ne dise dôé? 42 Z' ajô wo viane jô monyôñe na, A mojañ, za'a me va wo mone jôm a ne wo dis, womien te yen ñkok ô ne dise dôé? Wo môt ô ne medu'an, tame taté va ñkok ô ne dise dôé, wôna wo aye yen mvaé a zu va mone jôm a ne monyôñe dis. 43 Amu a nji bo élé é ne mvaé é ne ñgule ya wum bibuma bi n' abé; nalé f' a nji bo élé é n' abé é ne ñgule ya wum bibuma bi ne mvaé. 44 B' aye yemelan élé é s' amu bibuma j' awum. Amu bôt te kolé ésa bôñgô, nalé fe te kolé tome minsinik. 45 Mba môt a bo mbamba be mam m' aso nye nlem vôm mbamba be mam me to; a mbia môt a bo mbia be mam m' aso nye nlem vôm mbia be mam me to: amu môt a kobô abui mejô e ne nye nlem.

46 Mi aloene me na, A Tat, A Tat, amu jé, te bo mam m' ajô? 47 Môt as' azu be ma, a wô'ô mejô mam, a bo me, m' aye liti môt ba nye b' afunan: 48 a funan ane môt a ñga lôñ nda, a ñga fa'a si édok, a lôñ nda jé ako'o yôp: éyoñ ndôn é ñga kui, ane ndôn é ñga tindi nda éte, te ñgule ya fô'ô je: amu é mbe nlôñan ñgu. 49 Môt a wô'ô mejô mam, te bo me, a funan ane môt a ñga lôñ nda jé, te tu'a yemete je si; ane ndôn é ñga tindi je, an' é ñga ji'a ku, nda ve ku mbia ñkuan.

7 Éyoñ a ñga mane kobô mejô mé mese, bôt be wô'ôk, an' a ñga ke Kapernaum.

2 Évete bezimbi ntete wua a ñga bili mbo ésaé, a ñga nye'e nye, a ñga kon, a ye'e wu. 3 Éyoñ a ñga wô'ô foé ajô Yésus, an' a ñga lôme bivete ya menda me Zambe ya Beyude be nye, a sili ny' a zu saé mbo ésaé wé. 4 Mmbe éyoñ be ñga kui be Yésus, be ñga dañe ye'elane nye, a jô na a n' aka'a môt wo ayilane bo jam te: 5 amu a nye'e ayoñe dañigan, nnye f' a ñga lôñe bia nda Zambe jañgan. 6 Ane ba be Yésus be ñga ke. Éyoñ a ñga kui bebé nda, évete bezimbi ntete wua a ñga lôme nye bemvôé bé a jô nye na, A Tat, te

ndefiele womien: amu me nji bo môt wo ayiane nyi nda: 7 nalé fe me lô na me nji bo môt a yiane ze be wo: wôna mbo ésaé wom a ye bo mvo'é. 8 Amu me ne môt bôte befe b' ajô ma, me fe me ne bezimbi m' ajô be: m' ajô nyina na, Kelek, nnye ve ke; nyô mbo'o na, Za'ak, nnye ve zu; a mbo ésaé wome na, Bo'o jôme ji, nnye ve bo. 9 Éyoñ Yésus a ñga wô'ô mejô mete, an' a ñga semé nye, a kôñielan a jô nsamba bôt ô ñga tône nye na, M' ajô mia na me nji yen aka'a mbunane di akôsa bo bôte ya Israël. 10 Ane bôt be ñga ke minlôman, be ñga bulan nda, a koé mbo ésaé a nto mvo'é.

11 Ôb' aboñ ô lôteya an' a ñga ke nlam ô mbe jôé na Naén; ba beyé'é bé be ñga ke, a beta nsamba bôt. 12 Éyoñ a ñga kui bebé mbé aka'a ya nlam, a zu ko na be be'e mbime môt, aty'i' mona fam, nyia a mbe ñikus: ba be bôt abui ya nname te be ñga ke nsamba wua. 13 Éyoñ Tat' a ñga yene nye, an' a ñga ko ny' éñgôñgo a jô nye na, Te yi du. 14 An' a ñga ke bebé a name jôm be ñga be'e mbim: ane bôt be ñga be'e je be ñga tebe. An' a ñga jô na, A ndôman, m' ajô wo na, Kôlô'ô si. 15 Ane môt a ñga to mbim a ñga tebe teto, a taté kobô. An' a ñga ke nye nyia. 16 Ane bôte bese be ñga ko woñ: be ñga kañe Zamb' a jô na, Beta ñikulu mejô a kuiya be bia: Zamb' a zuya yene bôte bé. 17 Ane foé y' ajô te é ñga yiane si se ya Yudéa, a mefôla mete mese.

18 Ane beyé'é be Yôhanes be ñga kate nye mejô mete mese. 19 Ane Yôhanes a ñga loene beyé'é bé bebaé a lôme be be Tate, a jô na, Y' ô ne môt bi abuni na a ye zu, ye bi yañge môt mfe? 20 Éyoñ bôte bete be ñga kui vôm a ñga to, be ñga jô na, Yôhanes Baptistés a ñga lôme bia be wo, a jô na, Y' ô ne môt bi abuni na a ye zu, ye bi yañge môt mfe? 21 Éyoñ t' a ñga saé bôt abui be ñga kone benya akonô a bibubua bi akon a mimbia minsisim; a bôt abui be mbe mindindim a ñga ve be figule ya yen. 22 An' a ñga yalan a jô be na, Kelan, mi ke kate Yôhanes mam mi ate yen a wôk; mindindim mi yenek, minyeyem mi wulu'u, minzezam mi bo'o mvo'é,

mindendo'o mi wô'ôk, mimbim mi wômô'ô meson a minzôzoé mi bili bôte b' akate be mbamba foé. 23 Ébotan a môt a yene ma, te jôme ya kolé ôbak.

24 Éyoñ minlôman mi Yôhanes mi ñga kôlô, an' a ñga taté jô bôt be ñga to ésulán ajô Yôhanes na, Mi ñga ke fé été a yene jé? ye ñkaé wo afô'osan évuñulu? 25 Mi ñga ke yene jé? ye môt a be' ébubut ñgômesan? Bôt b' abe' étôto'o ñgômesan a tabe mbamba bito bi ne mvaé, be to menda bejô bôt. 26 Mi ñga ke yene jé? ye ñikulu mejô? Ya, m' ajô mia na a dañ ñikulu mejô. 27 Nyin' a ne môt a ne ntilán ajô dé na,

Ô lô, m' alôme môte wom nlôman ôsu víde,

Ny' a ke kôme wo zen ôsu.

28 M' ajô mia na bôte bese biñga be maneya biaé, te ke môt a dañ Yôhanes: akôsa bo nalé, môt a ne tyôtyoé ayofie Zambé, ny' a dañe nye. 29 Ane bôt be wô'ô nyoñ akum y' ékaña' a bôte bese, éyoñ be ñga wô'ô mejô mé, be ñga jô na Zamb' a bo mam me ne zôso, éyoñ te Yôhanesa maneya baptizô be. 30 Ve Befarisér a bôt be ñga ye'ele bôte metif, bebien be ñga bene mejô me Zambé, ane be ñga bo te baptizôbane be Yôhanes. 31 Za jôm m' aye funane je bôte ya miaé wu, be n' avale jé? 32 B' afunan ane boñgô be to si vôm bôt be wô'ô bo be sula'an; b' aloene ba bevok, a jô na, Bi maneya loñe mindif, mi te jem; bi maneya yi, mi te yi. 33 Amu Yôhanes Baptistés a ñga zu, te di fembé, te nyu vaén; a mi ajô na, A ne mbia nsisim. 34 Mone môt a soya, ve di, ve nyu; nde mi ajô na, Tameka yenan, môt a ne mbia ndian, a dañe nyu vaén, a ne mvôé bôt be wô'ô nyoñe blôme y' ékaña' a bôt be n' abé! 35 Bôt be ne fek b' aliti bia na fek é ne nya jômô.

36 Môte wua ya Farisér a ñga loene ny' a ke di bidi nda jé. An' a ñga nyi nda môte ya Farisér ate, a tabe si tawôlô. 37 Mbia miñga a mbe nname te; éyoñ a ñga yeme na a nto tawôlô nda môte ya Farisér, a ñga zu mbamba nde'e mbon, 38 a tebe nye mfa'a ya mvus, a kulu mili'i mis, an' a ñga taté bo mebo émunun a milik, a figi m' a ési, a latane m' anyu, a wo'o me mbon.

39 Éyofie môte ya Farisér a ñga loene ny' a ñga yen ajò te, a ñga jò nlem éte na, Ñge môte nyò a ne fo'o fikulu mejò, v' a ate yem aka'a mòt miñga nyin' a ate nambe ny' a né, na, a ne mbia mòt. 40 Ane Yésus a ñga jò nye na, A Simòn, me n' ajò m' aye jò wo. Nye na, Jò'ók, A Tat. 41 Nye na, Mòt éziñ a mbe bòte bebaé be ñga bili ny' akum: môte wua a ñga bili nye marke mintete mitan, a nyò mbo'o mewòm metan. 42 Amu be mbe te jòme ya ya'ane nye, a ñga jamé be beba. Bòte bete beba, mbé a ye dañe nye'e nye? 43 Simòn a ñga yalan a jò nye na, M' asimesane na nyò a ñga jamé tañ abui. An' a ñga jò nye na ò tyi'lya ajò te zòsò. 44 An' a ñga kònelan mfa'a miñga a ñga to, a jò Simòn na, Y' ò ló miñga nyò? M' ate nyi nda jòé, ò nji ve me mendime ya sòpe mebo: ve ny' a maneya ve me mebo émunum a mili'i mé, a fimi m' a ésilé jé. 45 Ó nji latane m' anyu: ve nye, ane me to nda jòé, a ñga latan anyu dé a mebo mam, te jò'é. 46 Ó nji wo'o me mbon nlò: ve ny' a ate viane wo'o me mbone mebo. 47 Ajò te, m' ajò wo na mam abé mé, me n' abui, me nto njaman; amu a ate dañe nye'e ma: mòt a ne njamane tyòtyoé, nuy' a nye'e tyòtyoé. 48 An' a ñga jò miñga ate na, Mam abé mòé me nto njaman. 49 Ane bòt ba be be ñga to tawólò be ñga taté jò minlem miape na, Nyin' a ne za, a jamé bòt mam me n' abé? 50 An' a ñga jò miñga na, Mbunan wo ate buni ma ò nyiya wo; kele mvo'é.

8 Ób' aboñ ò lóteya, an' a ñga ke minlam minlam, mi mi n' anen a mi mi ne tyòtyoé, a kate bòt mbamba foé y' ayofie Zambe, émien a beyé'é bé awòm a babaé, 2 a biñga bevok, a ñga va be mimbia minsisim a mevale m' akone mefe, Maria a mbe jòé afe na Magdaléna, mimbia minsisime zañbwa mi ñga kólò be nye, 3 a Yòhana ñga Kusas, mòt a ñga ba'ale nda Heròdes, a Susana, a bef' abui, mmbe be ñga bo be bisaé, a kuse be biòm akume dap.

4 Éyofin bòt abui be ñga sulan, a bòt be ñga so minlam mise a zu be nye, an' a ñga kane be fikana na: 5 mòt a ñga ke miase fes mvoñ: éyofin a ñga miase fes, fese fo'o é ñga ku zene yòp; ane bòt

be ñga tibi je mebo, an' anone ya yòp e ñga zu di je. 6 Nyò fok é ñga ku ako'o yòp; éyofin é ñga taté yaé, an' é ñga viele, amu é mbe te mendim. 7 Fese fok é ñga ku minsini' éte; ane minsini'i mi ñga yaé a yametane je. 8 Fese fok é ñga ku mbamba si ve yaé a wum bibuma, fese jia ntet. Éyofin a ñga mane jò mejò mete, an' a ñga bete tyiñ yòp a jò na, Mòt, a ne melo ya wòk, a wò'ók. 9 Ane beyé'é bé be ñga sili ny' ane fikana t' ò né. 10 An' a ñga jò be na, Zamb' a ñga ve mia ñgule ya yeme mam me n' asoé ayofin ya yòp: v' a ñga bo a kane bòte befe miñkana; ajò te b' aye yen, te yem, b' aye wòk, te tu'a yem. 11 Ñkana t' ò ne na: mvoñ é ne mejò me Zambé. 12 Bana b' afunane fese ya zene yòp, be wò'oya mejò me Zambé; wòna Satan a zu a va me minlem miap, ajò te nde b' aye bo te buni, a yen ényin' ya melu mese. 13 Bana b' afunane fese y' ako'o yòp, éyofin be maneya wò'ò mejò, b' anyofie m' a avak; be se miñkafi, b' abuni òbe nté, éyofin b' ayene meve'ele be ve bulan mvus. 14 Fes é ñga ku minsini' éte é n' aval' ane bòt be maneya wò'ò mejò, éyofin b' ake, mam m' atyelé bòte minleme yòp, akum, a mam bòt b' anye'e si nyò, mam mete ve yametane be, be te tólòbò bibuma. 15 Fes é ñga ku vòm a mbe mbamba si é n' aval' ane bòt be ne minlem mi ne zòsò a mvaé, be maneya wò'ò mejò, te vuane me, ve bo mbane ya wum bibuma.

16 Mòt a nji bo'é lampe, a buti nye jòme yòp, ñge telé ny' éno si; ve telé nye tawólò yòp, bòt b' anyi nda ve yen éfufup. 17 Amu te ke ajò e sold'ò, d' aye bo te kui atan; nalé fe te k' ajò e n' asoé, d' aye bo te kui atan, bòt be yene de. 18 Ajò te, tuka'a simesan ane mi awók: amu mòt a bili, nnye b' aye beta ve; a mòt a ne momo, b' aye va nye jòm a simesan a bili.

19 Nyia wé a bobenyafie bé be ñga zu be nye, ane be ñga bo te ñgule ya kui nye bebé amu ésulane bòt. 20 Ane be ñga kate nye foé na, Nyua a bobenyofie bòé be tel' atan, b' akòmbò yene wo. 21 V' a ñga yalan a jò be na, Nyia wom a bobejafie bam be ne ba b' awò'ò mejò me Zambé, a bo me.

22 A ñga bo na melu mete mòs éziñ

a figa k' éfufiga été, émien a beyé'é bé; an' a figa jô be na, Ndañan, bi ke ato'o yat: ane be figa kôlô a ke. 23 V' éyoñ a figa k' éfufiga été, an' a figa k' ôyo: an' ôkôs ô figa vufi atok; ane mendim me figa ye jaé éfufiga, be figa ye jañ. 24 Ane be figa ke vele nye, a jô na, A Tat, A Tat, bi figa ye jañ. An' a figa ye ôyo, a bam évuñulu a mintyôa; ane bi figa man, ve bo nemiefñ. 25 An' a figa jô be na, Mbunan mi abuni ô ne vé? Ane be figa ko woñ a semé, ane bebien be figa jô na, Nyin' a ne za, a jô évuñulu a mendim, bi ve wô'ô nye?

26 Ane be figa ke si bôte ya Gérgéséner, é ne si ya Gallilé, kindi'i ya yat. 27 Éyoñ a figa kui kindik, a figa tóbane mô't éziñ a so'o nlam, a mbe mimbria minsisim, mô't at' a figa jaé to melu abui, te jaé ngômesan, te tabe nda, ve mesoñ. 28 Éyoñ a figa yene Yésus, a figa bete tyiñ yôp, a ku si vôm a figa tele, a jô tyiñ yôpe na, A Yésus Mone Zambé A Dañe bôte bese Yôp, bia wo bi ne z' ajô? M' aye'elane wo na, Te kpwe'ele ma. 29 Amu a figa jô mbiansisime na a kôlô be mô't ate. Amu ô figa jaé ndeñe nye: ane be figa ba'ale ny' a tiñeti nye figôkop a ka'a nye meñgata'a; an' a figa té meñgata'a, mbia nsisim a figa tindi ny' a ke vôm a mbe fé. 30 Ane Yésus a figa sili nye na, Ô ne jôé na za? Nye na, Ézuk: amu mimbria minsisim abui mi figa mane nyi nye nlem. 31 Ane mi figa ye'elane nye na a ye bo te jô mie na mi k' étôdolan. 32 Beta mbame beñgôé a mbe vôm ate, be ja'a biôm ñkô: ane mi figa ye'elane nye na a me'ete na mi ke nyine beñgôé. An' a figa me'ete. 33 Ane mimbria minsisim mi figa kôlô be mô't ate, a ke nyine beñgôé; ane mbame beñgôé ô figa siliki mbi nlumbu ñkô, a su'ulan atok, ve wu. 34 Éyoñ bôt be figa ba'ale beñgôé be figa yene jam e figa bo, be figa mate a ke kate foé nlam a si y' afôla te. 35 Ane bôt be figa ke yene jam e figa bo; ane be figa kui vôm Yésus a figa to, a koé mô't ate, mimbria minsisim mi man-eya kôlô be nye, a to Yésus mfôme mebo, a be'e ngômesan, a nto nlem mvo'é: ane be figa ko woñ. 36 Ane bôt be figa yen ajô te, be figa kate b' ane mô't a mbe mimbria minsisim a figa

saban. 37 Ane bôte bese ya si ya Gérgéséner a mefôla mete be figa jô nye na, Bi anye'e na ô kôlô si jañan: amu be figa dañe ko wofi: an' a figa beta k' éfufiga été, a bulan. 38 Ve mô't mimbria minsisim mi figa kôlô be nye, a figa ye'elane ny' a jô nye na, M' aye ke nsamba wôé: an' a figa jô nye na, 39 Bulan nda jôé, ô kate bôt beta be mam Zamb' a boya wo. An' a figa k' a kate bôte bese ya nlam beta be mam Yésus a figa bo nye.

40 Éyoñ Yésus a figa bulan, bôt be figa to ésulán be figa yene nye mvaé; amu be figa yañge nye bese. 41 A figa bo na mô't a mbe jôé na Yairus, a mbe évete ya nda Zambé, a figa zu; an' a figa ku si vôm Yésus a figa to, a ye'elane nye na a ke nda jé: 42 amu a figa bili atyi'i mona miñga, a mbe bebé mimbu awôm a mibaé, a figa bô si a ye'e wu. V' éyoñ a figa ke zen, bôt abui be figa bametane nye.

43 Miñga éziñ, metyi me figa kui nye nyô mimbu awôm a mibaé, a figa mane ve miñgeñañ akume dé se, te ke mô't a mbe ñgule ya saé nye, 44 a figa zu nye mvus, a nambe nye ñwôndé ngômesan: ane metyi me figa ji'a len. 45 Ane Yésus a figa sili na, Z' a ate nambe ma? Éyoñ bôte bese be figa kat, Pétrus ba be bôt be mbe nsamba wé, be figa jô na, A Tat, bôt abui ya nsamba b' ate tindi wo a bametane wo. 46 Ve Yésus a figa jô na, Mô't a ate fo'o nambe ma; amu m' ate wô'otan ñgul é kôlô'ô be ma. 47 Éyoñ miñga a figa yene na a se f' a sobô, a figa zu a fô'ôban, a kute meboñe si vôm a figa tele, a kat ajô a figa nambe nye, bôte bese be to, a liti f' an' a figa ji'a bo mvo'é. 48 An' a figa jô nye na, A mone wom, mbunan wo ate buni ô boya wo mvo'é; kele mvo'é.

49 A ñengan a kobô'ô, ane mô't a figa so nda évete ya nda Zambé, a jô na, Mona miñga wôé a wuya, te beta ndeñe Tate. 50 Éyoñ Yésus a figa wô' ajô te, an' a figa jô nye na, Te ko woñ: ve buni, wôn' a ye bo mvo'é. 51 Éyoñ a figa kui nda, a nji nye'e mô't mf' a nyi nda, éyoñ a figa nyin, ve Pétrus a Yôhanes a Yakôbus a ésa mona miñga a nyia. 52 Ane bôte bese be figa yi du a yôn: an' a figa jô na,

Te yian: amu a nji wu, a n' oyo. 53 Ane be ñga woé nye, amu be ñga yeme na a wuya. 54 An' a ñga bi nye wo a loen a jò na, A mona miña, kòlò'ò si. 55 Ane nsiisme wé ò ñga beta zu be nye, an' a ñga ji'a kòlò si: an' a ñga jò na, Va'ane nye jòme ya di. 56 Ane bôt be ñga biaé nye be ñga semé: v' a ñga jò be na, Te katane mòt jam d' ate bo.

9 An' a ñga loene beyé' awòm a bebaé, a ve be ñgule ya jò mimbia minsisim mise, a saé bôt akon. 2 An' a ñga lóme be be ke kate foé y' ayofie Zamb' a saé miñkòkon. 3 An' a ñga jò be na, Te nyofiane jòm éyofì mi ake, te ntum, ñge fikuta, ñge fembé, ñge geld, te ke biwomane bibaé. 4 A nda ése mi anyin, taba'an été akekui éyofì mi aye kòlò vòm ate. 5 Bòte bese b' abo te nyofie mia éyofì mi akòlò nlame te, sasan mbulu'u mebo menan, ajò te nde mi aye liti be ndem. 6 Ane be ñga kòlò a ke minlam minlam, a kate bôt mbamba foé, a saé bôt vòm ase be ñga ke.

7 Ane Heròdes, njò bôt, a ñga wò'ò mam mese me ñga bo: an' a ñga to nevema, amu bòte bevo'o be ñga jò na Yòhanes a wòmòya soñ; 8 ba bevo'o na Élias a soya: a befe na, Ñkulu mejò éziñ ya kòa a wòmòya. 9 Ane Heròdes a ñga jò na, Me ñga tyi'i Yòhanes nlò: ve mòt mbé a n' aka'a mam m' awò'ò di? A ñga kòm-bò yene nye.

10 Éyofì minlòman mi ñga bulan, mi ñga kate nye mam me ñga bo. An' a ñga loen b' a ke be vòm étam mfa'a nlam ò mbe jòe na Bétsaéda. 11 Ve bôt abui be ñga yem ajò te, ane be ñga tóñe nye: an' a ñga nye'e a lò be a kòbò be mejò y' ayofie Zambe, an' a ñga saé bôt be ñga kòmbò saban. 12 Mòs ò ñga ndeñ, ane beyé' awòm a bebaé be ñga zu a jò nye na, Jò'ò bôt be ke bómòbò minlame ya afòla di, a jeñe bidi: amu bi to fé été va. 13 V' a ñga jò be na, Mibeblen, va'ane be bidi. Ane be ñga jò na, Bi bili mimamane mi fembé mitan a kos ébaé, bi nji bi jòm éfe, ñge bi te ke kuse bidi bi ayiane bòte ba bese. 14 Amu befam be ñga ye bo betoyini betan. An' a

ñga jò beyé'é bé na, Jò'ò be be tabe si minnoñ, nnoñe wua bòte mewòm metan. 15 Ane be ñga bo nalé, a toé bòte bese si. 16 An' a ñga nyofie mimamane mi fembé mitan a kos ébaé, a lòbò yòp, a ye'elane Zambe, a be'e mie; an' a ñga ke beyé'é bidi be ke b' atelé bôt. 17 Ane be ñga di, ve jaé bese; ane be ñga kòan afufus e ñga bu'u, miñkòé awòm a mibaé.

18 A ñga bo na, éyofì a ñga ye'elane Zambe, ba beyé'é be ñga to étam: an a ñga sili be na, Bôt b' ajò na me ne za? 19 Ane be ñga yalan na, Yòhanes Baptistés; bevo'o na, Élias; a ba bevo'o na, Ñkulu mejò éziñ ya kòa a betaya wòmò. 20 An' a ñga jò be na, Ve mia mi ajò na me ne za? Ane Pétrus a ñga yalane na, Kristus ya Zambe. 21 An' a ñga tu'a leb a jò be na be bo te kate mòt ajò te: 22 a ñga jò fe na, Mone mòt a ye jibi mam abui, a bivete ya menda me Zambe, a bemie beprister, a betili bekalate b' aye vini nye, a wòé nye, a ye wòmò mòse lale. 23 An' a ñga jò be bese na, Ñge mòt a ye tóñe ma, wòn' a ye bo te simesan émien, a be'e kroitse jé melu mese, a bo ane m' abo. 24 Amu bòte bese mòt a ye ba'ale ényifie jé, a ye dimeli je; ve mòt a ye dimeli ényifie jé, amu ajò dam, nny' a ye ba'ale je. 25 Za mvaé mòt a ye yen, ñge a bili si nyò ése, a dimeli ényifie jé, ñge supe je? 26 Amu bòte bese mòt a ye wò'ò m' óson a mejò mam, Mone mòt a ye wò'ò ny' óson, éyofì a ye zu étòtò'ò jé, a étòtò'ò y' Ésa wé a mbamba b'éñgel. 27 M' ajò fo'o mia na, Bôt be tele va, bevo'o b' aye bo te wu, ve tame yen ayofie Zambe.

28 A ñga bo na mejò mete me man-eya, ane melu me ñga lòt ñge mwom, ane a ñga nyofie Pétrus a Yòhanes a Yakòbus, a ke be ñkòle yòp, a ye'elane Zambe. 29 Éyofì a ñga ye'elan, asu dé e ñga veñesan, a ñgòmésane j' é ñga veñesan a bo éfumulu a dañe faé. 30 Atemeteme na bòte bebaé be ñga kòbò nye, Mòze ba Élias; 31 menyòle map me mbe étòtok, ane be ñga kòbò ajò awu Yésus a ye wu, Yérusalem. 32 Pétrus ba be bôt be ñga to, be ñga wò' oyo mis, v' éyofì oyo ò ñga mane be mis, ane be ñga yen étòtò'ò jé, a bòte

bebaé ba be be be ñga tele. 33 A ñga bo na, éyoñ be ñga ye kólò vòm a ñga tele, Pétrus a ñga jò Yésus na, A Tat, a ne mvaé ñge bi atabe va: ntama lófiane bibem bila; wo jia, Môte jia, Éllias jia: a nji yem an' a ñga kobò. 34 A ñgenan a kobò'ò mejò mete, ane ñkut ò ñga zu díbe be: ane be ñga ko woñ, éyoñ be ñga to ñkut été. 35 Ane tyiñ é ñga so ñkut été a jò na, Nyine a ne Mone wom, me ñga top; wò'ane nye. 36 Éyoñ ñkobò t' ò ñga man, be ñga koé ve Yésus étam. Ane be ñga tabe bivò, te kate bôte foé, melu mete, mam be ñga yen.

37 A ñga bo na, éyoñ alu da e ñga lôt, be soya ñkòle yòp, ane ba be beta nsamba bôt be ñga tóban. 38 Ate me na móte wua ya nsamba t' a ñga bete tyiñ yòp a jò na, A Tat, m' aye'elane wo na ò lóbò me mona fame wom; amu a ne me atyi'i mon: 39 nsisim ò wò'ò bo ò bi nye, atemeteme na a ñga yòn; wò ve dume nye si, avule ve kui ny' anyu, ò n' ayaé ya kólò, a ve nye memvim abui nyò. 40 Ane me ñga ye'elane beyé'é bôé be va wò: ve be ñga bo te ñgule ya va wò. 41 Ane Yésus a ñga yalane na, A miaé bôt ò ne te buni, mi ne fo' ékote-kot, m' aye tabe be mi' a jibi mia nta vé? za'a nyo mone ne. 42 Éyoñ a ñga zu, mbia nsisim a ñga dume nye si, a fò'ò nye nyò beta mfò'an. Ane Yésus a ñga bam mbia nsisim, a saé mona fam ate, a beta ke ny' ésa wé. 43 Ane bôte bese be ñga semé ñgule Zambe.

Bôte bese be ñgenane be semé'é mam mese me ñga bo, an' a ñga jò beyé'é bé na, 44 Me'eta'ane na mejò ma me nyi'i mia melo été: amu b' aye ti Mone môt a ve nye bôt. 45 Ve be nji tu'a yem njòane te, ò mbe be nsolan, be te tu'a yeme wò: ane be ñga ko woñ ya sili ny' ajò te.

46 Ane bebien be ñga sòan a jò na, Bia bese, z' a ye dañ? 47 Éyoñ Yésus a ñga yem ane b' asòane minlem miap, a ñga nyoñ étume mon, a télé j' akan, 48 a jò be na, Bôte bese môt a ye nyoñe mone nyò amu jòé dam, a nyoñe ma: a môt a nyoñe ma, a nyoñe ya fe môt a ñga lôme ma: amu mia bese môt a dañe tyòtyoé, nny' a n' anen.

49 Ane Yòhanes a ñga jò nye na, A Tat, bi ñga yene môt a va mimbia minsisim amu jòé dõe; ane bi ñga kame nye, amu a nji tõe bia. 50 Ve Yésus a ñga jò nye na, Te beta kamane nye: amu môt a ne te siñe mia, nny' a kame mia.

51 A ñga bo na, éyoñ melu a ye ke yòp me ñga bo bebé, a ñga jò nlem été na, M' aye fo'o ke Yérusalem, 52 an' a ñga lôme minlòman ósu: ane be ñga ke kui nlam ya Samaria, be ñga ye kòme nye bióm. 53 Ane be ñga bo te nye'e na a tabe'e, amu a ñga ye ke Yérusalem. 54 Éyoñ beyé'é bé, Yakòbus ba Yòhanes, be ñga yen ajò te be ñga jò na, A Tat, ye wo yi na bi loen nduan é so'o yòp a jiane be? 55 Ane Yésus a ñga kòñelan a lebe be. 56 Ane be ñga ke nlam mfe.

57 Éyoñ be ñga ke zen môt ézli a ñga jò nye na, M' aye tõe wo vòm ase w' ake. 58 Ane Yésus a ñga jò nye na, Bemva'a be ne mimfu, anone ya yòp e ne mumba'a: ve Mone môt a nji bo vòm ya bò nlò wé si. 59 An' a ñga jò môt mfe na, Tõe ma. An' a ñga jò na, A Tat, jòké'é ma me ke jame tate soñ. 60 Ane Yésus a ñga jò nye na' Jòké'é mimbim mi jame mimbim miap; wo, kele kate bôte foé y' ayoñe Zambe. 61 Ane môt mf' a ñga jò nye na, A Tat, m' aye tõe wo; tame jò'é ma me ke ya'ane bôt be ne me nda. 62 Ve Yésus a ñga jò nye na, Te ke môt a tõe pflug, a lóbò mvus, a yiane k' ayoñe Zambe.

10 Mam mete me maneya, ane Tate a ñga tope bôte bese mewòmè za-ñbwa, a lôme be bebaé bebaé be k' ósu minlam mise, vòm as' émien a ye ji'a ke. 2 Ane a ñga jò be na, Bidi abui bi nto bitòtòlò, ve bôt b' akòane bidi be ne tyòtyoé: ajò te, ye'ela'an mie bidi na a lôme bebo bisaé be ke kòane bidi bié. 3 Kelan: mi lò, m' alòme mia ane bone mintòmba vòm beze be to. 4 Te kean mfek, ñge ñkuta, ñge bikòndé; te batane móte zen. 5 A menda mese mi anyin, tata'a jòane na, Mvo'é bôte ya nda nyò. 6 Nge môt a ne mvo'é wòé, mvo'é jenan j' aye tabe be nye: ñge momo, wóna mvo'é jenan j' aye bulane be mia. 7 Taba'an nda éte, mi di a nyu bióm b' ave mia; amu mbo

ésaé a yiane nyoñ akume y' ésaé a bo. Te keane menda menda. 8 A minlam mise mi akui, a bôt b' anyoñe mia, ja'ane biòm b' ave mia: 9 saéane bôt b' akon été, a jô be na, Ayoñe Zamb' e nto mia bebé. 10 Ve minlam mise mi akui, fige b' abo te nyoñe mia, kelane minseñ ya nlamé te, mi jô na, 11 Akôsa bo mbulu'u ya nlamé wônan wo akape bia mebo, bi asase wô amu ajô denan; akôsa bo nalé, yemekan ajô dina na, ayoñe Zamb' e nto bebé. 12 M' ajô mia na, Môse te, a bôte ya Sôdôm a bôte ya nlamé te, bôte ya Sôdôm b'aye dañe yen mvaé. 13 Ngo'o mia bôte ya Kôratsin! Ngo'o mia bôte ya Bétsaéda, amu ñge beta be mam me ñga bobane be mia me ñga bobane Tirus a Sidôn, wôna bôte ya minlam mite be ñga ye ji'a kôñelane minlem, a jaé miñkuta, a tab' asup été. 14 A bôte ya Tirus a Sidôn a mia, bôte ya Tirus a Sidôn b' aye dañe yen mvaé, éyoñ Zamb' a ye tyi'i mejô. 15 A mia bôte ya Kapernaum, ye mi aye betebane yôp? mi aye siliban étôtôlan. 16 Môt a wô'ô mia, a wô'ô fe ma; a nyô a vini mia, a vini fe ma; a môt a vini ma, a vini fe nyô a ñga lôme ma.

17 Ane bôte bete mewôme zañbwa be ñga bulan a vak a jô na, A Tat, akôsa bo mimbía minsisim mi awô'ô bia amu jôé dôé. 18 An' a ñga jô be na, Me ñga yene Satan a kpwa'ak, a so'o yôp ane feleves. 19 Tama yenan, me maneya ve mia ñgule ya tibi benyo a alé, a ñgule ya dañe môt a siñe mia: jôm é se ñgule ya ndamane mia. 20 Akôsa bo nalé, te yenan mvaé amu mimbía minsisim mi awô'ô mia, ve yenan mvaé amu môé menan me ne ntilan nlamé ya yôp.

21 Éyoñe t' a ñga vak amu Mbamba Nsisim, a jô na, A Tat, Njô ya yôp a si, m' ave wo akéva amu ô ñga solé bôt b' ayeme mam mejô ma, a liti me miñkeñelé mi bon: ya, A Tat, amu ô ñga yene jame te mvaé nalé. 22 Ésa wom a ñga ve me mam mese: te ke môt a yeme Mon, v' Ésa; te ke môt a yem Ésa, ve Mon, a môt Mon a kômbô liti nye. 23 An' a ñga kôñelan mfa'a beyé'é be ñga to, a jô ve bebien étame na, Ébotan a mis m' ayene mam mi ayen: 24 amu m' ajô mia na bekulu

mejô abui a bejô bôt be ñga kômbô yene mam mi ayen, ve be nji yene me; be ñga kômbô wô'ô mam mi awôk, ve be nji wô'ô me.

25 A ñga bo na môé ézifi a ñga bo a ye'ele bôte metiñ, a ñga tebe, a ve'ele nye, a jô na, A Nye'ele, m' aye bo jé, m' aye tab' ényifi ya melu mese? 26 A ñga jô nye na, J' é ne ntilan kalate metiñ? wo alañ aya? 27 An' a ñga yalane na, Nyeke'e Tate Zambe wôé a nleme wôé ôse, a nsisime wôé ôse, a ñgule jôé ése, a nlô wôé ôse; nyeke'e fe môt a ne wo bebé, ane wo anye'e womien. 28 An' a ñga jô nye na, Ô yalaneya zôse: bo'o nalé, wôna wo aye nyifi. 29 Ve nye, amu a ñga kômbô liti na émien a ne zôso, a ñga jô Yésus na, Môt a ne me bebé a ne za? 30 Ane Yésus a ñga yalan a jô na, Môé ézifi a ñga kolô Yérusalem a ke Yerikô; an' a ñga koé bôt be ñga bo be wôlé bôte biòm, mambe be ñga vanye ñgômesan, a bôme nye, a li'i ny' ane mbim. 31 A ñga bo na prister ézifi a ñga lôte zeu éte: éyoñ a ñga yene nye, an' a ñga sa'ale. 32 Avale te fe, môt ya Lévitén, éyoñ a ñga kui vôm ate, a yene nye, a ñga sa'ale. 33 Ane môte ya Samaria, éyoñ a ñga k' a wulu, a ñga kui vôm a ñga bô: éyoñ a ñga yene nye, a ñga koé ny' éngôñgo, 34 a ke vôm a ñga bô, a tiñeti nye meveñ, a sôé nye mbon a vaéne meveñ; an' a ñga bete nye tite jé yôp, a ke nye nda beyeñ, a ba'ale nye. 35 Alu da e lôteya, an' a ñga nyoñe marke mebaé, a ve me mie nda beyeñ, a jô na, Ô tuka ba'ale nye; ñge tañ j' aye bo abui, éyoñ m' aye beta so, m' aye ya'ane wo. 36 Bôte ba bela, za wo asimesane na a ñga bo môt a ñga koé bôt be ñga bo be wôlé bôte biòm, ane môt a ne nye bebé a yian bo? 37 An' a ñga jô na, Nyô a ñga koé ny' éngôñgo. Ane Yésus a ñga jô nye na, Kele bo avale te.

38 Éyoñ be ñga ke zen, an' a ñga kui nlam ézifi: ane miñga 'ézifi a mbe jôé na Marta, a ñga toé nye nda jé. 39 A mbe monyañ a mbe jôé na Maria, a ñga to Tate bebé mebo, a wô'ô mejô mé. 40 Ve Marta a ñga wô'ô nju'u ya bo ésaé abui, an' a ñga zu vôm a ñga to, a jô na, A Tat, ye wo ayen mvaé ane mojañ a li'i me bo'o ésaé étam? jô'ô

ny' a voló ma. 41 Ane Tat' a figa yalane na, A Marta, Marta, nleme wóé ó tyele yóp, wo ayen nju'u amu mam abui: 42 ve jame da bót b' aylane bo: amu Maria a topeya jam e ne mvaé, be se ñgule ya va nye de.

11 'A figa bo na, éyoñ a figa ye'elane Zambe vóm éziñ, a maneya ye'elan, ane mót wua ya beyé'é bé a ñga jò nye na, A Tat, ye'ele bia a ye'elane Zamb' ane Yóhanes a figa ye'ele beyé'é bé. 2 An' a ñga jò be na, Éyoñ mi aye'elan Zambe, Jò'ane na, A Tat, jòé dóé e bo' étyi. Ayoñe dóé e za'ak. 3 Va'a bia bidi bi aylane bia melu mese. 4 Jamé'é bia mam abé bi abo, amu bibebiene fe bi ajamé bôte bese b' abo bia abé. Te me'ete meve'ele me zu be bia.

5 An' a figa jò be na, Mi to va, z' a ne mvóé ñg' a ke be nye zañ alu a jò nye na, A mó, kólé'é me mimamane mi fembé mila; 6 amu mó a ate so zen, me se bidi ya ve nye; 7 nye k' a ye yalan nda été na, Te ndeñele ma: mbé ó nto ndiban, bia be bon bi bó énoñ; me se ñgule ya kóló si, a zu ve wo? 8 M' ajó mia na, Akósa bo a ye bo te kóló si, a ve ny' amu a ne nye mvóé, a ye kóló si a ke ve ny' abim a jeñ, amu a bo mbane ya ja'é nye. 9 M' ajó mia na, Jaka'an, wóna mi aye nyoñ; jeñan, wóna mi aye yen; kutan mbé, ndemben a ye di mia wó. 10 Amu bôte bese mót a ja'é a ye nyoñ; mót a jeñ, a ye yen; a mót a kut mbé, a ye di nye wó. 11 Mi to va, z' a n' ésa a ne na ñge mona fame wé a ja'é fembé, a ye viane ve ny' akok? ñge kos, y' a ye viane ve nye nsafelete? 12 Ng' a ja'é ny' atyi kup, y' a ye viane ve ny' ólé? 13 Mia bôte mi n' abé, ñge mi ayeme ve bone benan bióm bi ne mvaé; k' Éso wónan a ne yóp a ye dañe ve bôte b' aja'é nye Mbamba Nsisim.

14 An' a ñga va mvumvu'u mbia nsisim. A ñga bo na, éyoñ mbia nsisim ó ñga kóló, ane mvumvu'u ó ñga kobó; ane bót be ñga to ésulane be ñga semé. 15 Ve bevo'o be ñga jò na, A va mimbía minsisim a ñgule ya Bééltsebub, njó mimbía minsisim. 16 Ba bevo'o be ñga ve'ele nye, be ñga kómbó na a liti be ndem é so'o yóp. 17 V' a ñga yeme mam be ñga simesane minlem [Bulu.]

miap a jò be na, Ayoñe se d' akandane zañ a siñ ebien, d' aye jañ; a bôte ya nda jia ñge b' akandane zañ a siñe bebien, b' aye tyaman. 18 Nge Satan a saleya zañ a siñ émien, ayoñe dé d' aye tab' aya? amu mi ajó na m' ava mimbía minsisim a ñgule Bééltsebub. 19 A ma ñge m' ava mimbía minsisim a ñgule Bééltsebub, bone benan' b' ava mie a ñgule za? mmbe b' aye tyi' mia ajó te. 20 Ve ñge m' ava mimbía minsisim a ónyu Zambe, wón' ayoñe Zamb' e kuiya be mia. 21 Éyoñ ñgu-ñgu wo aba'ale nda jé, a billi bióm mewosan, akume dé ve tabe mvo'é: 22 v' éyoñ mót a dañe nye ñgu a zu be ny' a dañe nye ñgu, wón' a wólé nye bióm mewosane bise a ñga bo a buni'i, a kap akume dé a ñga sa. 23 Mót a bo te kame ma, nny' a siñ ma; a nyó a bo te voló kóane ma, nny' a tyam. 24 Mbia nsisim, éyoñ a kólóya mót, a ke lóte miñkóte mi si, a jeñ awo'an; amu a bo te yene de, ajó t' a jò na M' aye timan nda jam vóm me ñga so. 25 Éyoñ a kuiya, a koé nda mvosan a ñkóman. 26 Wón' a k' a nyoñe minsisim mife zañbwa mi adañ émien abé; mi ve nyin été a tabe wóé: éto mót ate a su'ulane tabe j' adañ éto a ñga taté tabe, abé.

27 A ñga bo na, éyoñ a ñga kobó mejó mete, miñga éziñ a ñga to ésulane bót, a ñga bete tyiñ yóp a jò na, Ébotan a abum e ñga blaé wo, a mebé ó ñga nyañ. 28 V' a ñga jò na, V' ajó da d' adañe di nd' e ne na, Ébotan a bót b' awó'ó mejó me Zamb' a ba'ale me.

29 Éyoñ bót be ñga sulan abui vóm a ñga to, a ñga taté jò be na, Miaé bôte wu ó n' abé: wo ajeñ ndem: wo aye yen ndem, ve ndeme Yóna. 30 Amu aval' ane Yóna a ñga bo bôte ya Ninivé ndem, nalé fe Mone mót a ye bo bôte ya miaé wu ndem. 31 Éyoñ Zamb' a ye tyi'i mejó, miñga ya sid a mbe njó bót a ye tab' a ve bôte ya miaé wu mekua: amu a ñga so susu'a si, a zu wó'ó mejó me Salómó; mi ló, mót a ne va a dañe Salómó. 32 Éyoñ Zamb' a ye tyi'i mejó, bôte ya Ninivé b' aye tebe, a ve bôte ya miaé wu mekua: amu be ñga kóñelane minlem éyoñ Yóna a ñga kate be mejó

me Zambe: mi lô, mô't a ne va a dafi Yôna.

33 Mô't a nji bo'é lampe, a telé ny' ébé si, ñge éwolo si, ve telé nye tawôlô yôp, bôt b' anyi nda ve yen éfufup. 34 Dise dôé e ne lampe ya nyôle jôé: éyoñ dise dôé e ne mvô'é, wôna nyôle jôé és' é n' éfufup; éyoñ dise dôé e n' abé, wôna nyôle jôé é ne fe dibi nelut. 35 Ajô te fombô'd, a za bo na éfufup é ne be wo é za bo dibi. 36 Ajô te, ñge nyôle jôé és' é n' éfufup, te vôm a ne dibi, j' aye fo'o bo éfufupe nelut, aval' ane lamp' a dañe faé a ve wo éfufup.

37 A ñgenan a kobô'd, ane mô'te ya Farisér a ñga zu loen, ny' a zu di bidi nda jé; an' a ñga nyl nda, a tabe si tawôlô. 38 Éyoñ mô'te ya Farisér a ñga yene na a ñga zu di bidi, te tame sôpe mo, a ñga semé. 39 Ane Tat' a ñga jô nye na, Mi Befarisér mi asóp élaé a be'e mfa'a y' atan: ve mi ne mvô a mam abé été nelut. 40 Mia bôt mi ne mekut, ke mô't a ñga té mfa'a y' atan, nnye f' a ñga té mfa'a y' été? 41 Ve na va'an minzôos mam me ne mfa'a y' été: wôna mam mese me nto mia mfuban.

42 Ñgo'o mia Befarisér, amu ézima a ndôn a bilok, mekap awôm mi ave Zambe da, ve mfa'a ya bo zôsô a nye'ane Zambe, mi ne te bo: ve mam ma mi ñga yiane bo, te bu'u mam mevok. 43 Ñgo'o mia Befarisér! amu mi anye'e benya bito menda me Zambe, mi anye'e fe na bôt be batan mia vôm bôt be wô'd sulan. 44 Ñgo'o mia! amu mi n' aval' ane mesoñ me ne te yené, bôte b' awulu me yôp, te yem.

45 Bôt be ñga bo be ye'ele bôte metiñ, wua a ñga yalane nye na, A Nye'ele, éyoñ wo akobô nalé, wo abiasé bia. 46 An' a ñga jô na, Ñgo'o mia bôt, mi aye'ele bôte metiñ! amu mi ave bôte mimbe'e mi n' adit, ve mibebien mi te nambe mimbe'e mit' a ônyu vie. 47 Ñgo'o mia! amu mi alôñe bekulu mejô mesoñe mekok, a b' éso benan be ñga wôé be. 48 Ajô te, mi ne beyen, a mi ame'ete mam b' éso benan be ñga bo amu be ñga wôé be, a mi alôñe be mesoñ. 49 Ajô te Zambe, a yeme mam, a ñga jô na, M' aye lôme be bekulu mejô a mi-

nlôman; b' aye wôé bevok, a kpwe'ele bevok; 50 ajô te b' aye sili bôte ya miaé wu ajô metyi bekulu mejô beee bôt be ñga wôé b' ane si nyô é ñga téé; 51 ataté metyi m' Abel akekui metyi me Tsakarias, nny' a ñga wu zafi altar ba tempel: m' ajô fo'o mia na b' aye sili bôte ya miaé wu ajô te. 52 Ñgo'o mia bôt, mi aye'ele bôte metiñ! amu mi ñga dibe bôt zene ya be yeme mam, mibebien mi nji wulu été, a bôt be ñga ye wulu été, mi ñga kame be.

53 Éyoñ a ñga kôlô vôm ate betili bekalate a Befarisér be ñga taté tindi ny' a ñgu, be ñga yi na a kobô mejô abui; 54 be ñga mombô ny' a kômbô wô'd mejô a ye kobô.

12 Ajô te bôt be maneya sulan be toyini abui, be tibi bevo'o yôp, an' a ñga taté kobô ve beyé'é bé na, Tabane mame ya Befarisér m' afunane jôme j'avusu sembé, ntye, mme me ne medu'an. 2 Te ke jôm é ne nsolan j' aye bo te kul atan: ñg' asoé, bôt b' aye bo te yeme de. 3 Ajô te mejô mese mi maneya kobô asoé, bôt b' aye yeme me; mejô mi maneya kobô ôfofoé nda été, m' aye katebane menda yôp. 4 A bemô, m' ajô mia na, Te koane bôt b' awôé nyôle woñ, v' éyoñ be maneya wôé nyô, be se fe ñgule ya bo jam afe. 5 Ve me m' aye kate mia mô't mi aye ko woñ: koane nye woñ, nny' a ne ñgule ya wua bôt étôtôlan été, éyoñ a maneya wôé be; m' ajô fo'o mia na, Koane nye woñ. 6 Ke b' akuane bemvokuma betan tañe pfe-nigh ébaé? ve Zamb' a se ñgule ya vuane jia. 7 Ésil és' é ne mia minlô é ne nlañan. Te koane woñ: mi adañe bemvokuma abui beta tañ. 8 M' ajô fe mia na, Mô't as' a meme ma vôm bôt be to, Mone mô't a ye fe meme nye vôm b' éngel be Zambe be to: 9 a mô't a kate ma vôm bôt be to, Mone mô't a ye kate nye vôm b' éngel be Zambe be to. 10 Mô't as' a kobô Mone mô't ajô da abé, ajô te d' aye jamban: ve mô't a biasé Mbamba Nsisim, ajô te d' aye bo te jamban. 11 Éyoñ b' aye ke mia menda me Zambe, a ke mia betyi'i mejô a bejô bôt, te tyelane minleme yôp ane mi aye yalan, a mejô mi aye kobô: 12 amu Mbamba Nsisim a

ye ye'ele mia ane mi ayiane kobó éyoñe te.

13 Môte wua y' ésulane bôt a ñga jô nye na, A Tat, jô'ò mojañ a kape bia akum tat' a ñga lik, a ke m' éndam. 14 V' a ñga jô nye na, A mô't, z' a ñga telé me ntyi'i mejô, ñge mô't a kape mia akum? 15 An' a ñga jô be na, Taba'an ntye, te boan ôzañ akum: amu akum abui mô't a bili, e ne te ve ny' ényîñ. 16 An' a ñga kane be ñkana, a jô na, Ñkukum éziñ ô ñga bili si, bidi bi ñga yô été abui: 17 an' a ñga simesan nlem été a jô na, M' aye bo aya, amu me sé vôme ya nane bidi biam? 18 An' a ñga jô na, Ajô di nde m' aye bo na: m' aye tyame menda m' anane bidi, a lôñe ma me n' anen; m' aye nane bidi biam a akume dam bise été. 19 Wôna m' aye jô nlem été na, Me maneya kôan akum abui d' aye ylane me mimbu abui; m' aye tabe si, te yen njuk, ve di, ve nyu, a wô' avak. 20 Ve Zamb' a ñga jô nye na, Ô n' akute mô't, alu di b' aye nyofi nsisime wôé; biôm ô maneya kôan bi aye bo biôm bi za? 21 Mô't a kôan akume dé, te bo akum be Zambe, a n' avale te.

22 An' a ñga jô beyé'é bé na, Ajô te m' ajô mia na, Te tyelane minleme yôp ajô ényîñe jenan, bidi mi aye di; a ñgômesan mi aye jaé menyôle menan. 23 Amu ényîñ j' adañe bidi, a nyôle j'adañ ñgômesan. 24 Tama simesan anon, ane d' abo te bé bidi, te kôane bidi; nalé f' e nji bo akañ, ñge nda bidi; ve Zamb' a ve de bidi: ke mi adañ anon beta ndañan! 25 Mi to va, z' a ne na éyoñ a tyelé nleme wé yôp, a ne ñgule ya limeti nyôle jé nta ényî'a wo? 26 Wôna ñge mi se ñgule ya bo jam d' adañ tyôtyoé, mi atyelé minleme yôp amu mam mefe amu jé? 27 Tama simesane same meyañ, ane j' ayaé: é ne te bo ésaé, te tiñe bindelé, ve ma m' ajô mia na, Akôsa bo Salômô a étôto'ô j' ése, a nji bo abeñ ñgômesan ane same jia. 28 Ve ñge Zamb' a bo bilo'ô ya fé ñgômesane nalé, akiti be wua bie nduan, k' a ye dañe jalé mia, mia bôt mi abuni tyôtyoé? 29 Te jeñane bidi mi aye di, a jôm mi aye nyu, te tebane fe biyebé. 30 Amu meyoñe me ya si nyô m' ajeñe biôm bite bise: v' Éso wônan a yeme na

biôm bite bi ayiane mia. 31 Jeñan ayofi dé, wôna biôm bite bi aye kô'ô-lane mia. 32 Mi mon nsamba mintômba, te koane woñ; amu Éso wônan a nye' a va' a mia ayofi dé. 33 Ku'ane biôm mi abili, a ve minzozoé; bo'an mibebiene mimfe'e mi ne te wu ntuk; kôan akum ñlame ya yôp, d' aye bo te man, vôm ñuwuwup ô ne te zu bebé, a bibiam te di. 34 Amu vôm akum e ne mia, vôm ate fe minlem mienan mi né.

35 Taba'ane meses ntiñetane meñgeteñ, a belampe benañ ve yôñ; 36 mibebien, taba'an ane bôte m' alôbô ésa wop, éyoñ a ye so lu'u miñga; b' aye bo na éyoñ a ye zu kut mbé, b' aye ji'a di nye wô. 37 Ébotan a bebo bisaé bete, mmb' éyoñ ésa wop a ye so, a ye ko be te mombô'ô; m' ajô fo'ô mia na a ye tiñeti ases añgeteñ, a loene be be tabe si tawôlô, émien a ye zu bo b' ésaé. 38 Ng' a ye so éyoñe zañ alu é ñgenane te kpwan, ñg' éyoñe zañ alu é lôteya, a ko be mombô'ô, ébotan a bebo bisaé bete. 39 Yeman ajô dina na ñge mie nda a ñga yem éyoñ ñuwuwup wo aye zu, v' a ñga mombô, te li'i nda j' étam, mô't a za zu tupe je. 40 Mia fe, taba'an ñkôman, amu mi te yem éyoñ Mone mô't a ye so.

41 Ane Pétrus a ñga jô na, A Tat, ye bia ye bôte ba bese, beza wo akan ñkana te? 42 Ane Tat' a ñga jô na, Z' a ne mba'al' a yeme mam, a bo ésaé mvaé, nny' ésa wé a ye telé mba'ale nda j' ése, a ye ve bôte bidi éyoñe b' ayi di bidi. 43 Ébotan a mbo ésaé ate, éyoñ ésa wé a ye so a koé ny' a bo avale te. 44 M' abele fo' ane m' ajô mia na a ye telé nye mba'ale ya biôm bié bise. 45 Ñge mbo ésaé at' a ye jô nlem été na, Tat' a ye ji'a so; ve taté bôme bôt b' abo bisaé, befam a biñga, ve di, ve nyu, a so'ô bilam; 46 ésa mbo ésaé at' a ye so éyoñ a ne te buni na a ye so, ve tyi'i nye zañ, a toé nye vôm bôt be ne te bo ésaé mvaé te. 47 Mbo ésaé a ñga yeme mam ésa wé a ñga nye'e, te kôme mam, te bo an' ésa a nye'e, b' aye bibi nye mebibî abui; 48 ve nyô a ñga bo te yem, ve bo mam be ñga yiane bibi nye, b' aye bibi nye tyôtyoé. Mô't be ñga ve abui ya ba'ale, nnye b' aye sili abui: mô't be ñga ve abui, nnye b' aye dañe sili.

49 Me ñga zu wua nduanesi nyô; m' ayi jé, ñg' é kabeya? 50 Me ñigenane te jibi mam m' aye jibi; nlem ô tyele me yôp, m' ayi na ajô t' e man. 51 Ye mi asi'a kona me zuya ve mvo'é si nyô? M' ajô mia na, Momo, ve kandé bôte meñgam : 52 Amu melu ôsu bôte betan b' aye tabe nda jia ve kandan, bela b' aye siñe bebaé, bebaé b' ayesifne bela. 53 B' aye kandan, ésa a ye siñe mona fam, a mona fam a ye siñ ésa; nyia a ye siñe mona miñga, a mona miñga a ye siñ nyia wé; ntyi a ye siñ mbom, a mbom wo aye siñ ntyi.

54 A ñga jô fe bôt be ñga to ésulane na, Éyoñ mi ayen mveñ j' avine yôp mfa'a jôp d' adim, ana'ana mi ajô na, Mveñ j' aye noñ; nalé ve bo. 55 Éyoñ mi ayen évuñulu j' avuñ, é so'o sid, mi ajô na, Édudu'u j' aye bo abui; nalé ve bo. 56 Mia bôt mi ne medu'an, mi ayeme fombô si a yôp; a nto aya, mi te yeme fombô mam m' abo melu ma? 57 A mibebien mi abo te yeme kandé mam me ne zôsô amu jé? 58 Éyoñ mia mô't mi n' ajô mi ake be ntyi'i mejô, mi ñigenane zen, mi taté mane kôm ajô denan; a za bo na a ye ke wo be ntyi'i mejô, a ntyi'i mejô a ye ke wo be mba'ale mimbôk, a mba'ale mimbô' a ye ke wo nda mimbôk. 59 M' ajô wo na, W' aye kôlô valé, ve tame mane ya'ane ny' akume te se, te li'i jôm.

13 Bôte bevo'o be ñga to éyoñe te, be ñga kate nye foé ajô bôte ya Galiléa, Pilatus a ñga fulane metyi map a metyi betit be ñga tyi'i Zambe. 2 An' a ñga yalan a jô be na, Ye mi asi'a kona bôte ya Galiléa bete be ñga dañe bôte bese ya Galiléa abé, amu be ñga yene mam mete? 3 M' ajô mia na, Momo : ve mia ñge mi abo te kôñelane minlem, mia bese mi aye jañ avale te. 4 Bôt awôm a mwom, nda meko'o ya Silôa é ñga ku be yôp a wôé be, ye mi asi'a kona be ñga dañe bôte bese be ñga to Yérusalem abé? 5 M' ajô mia na, Momo : ve ñge mi abo te kôñelane minlem, mia bese mi aye jañ avale te.

6 A ñga kan fikana wu na, Mô't ézifi a ñga bé élé ya faége afupe dé, an' a ñga ke jeñe bibuma été, te yen. 7 An' a ñga jô mô't a ñga ba'al' afupe na, Tame yen, mambu mila me za'a me jeñe bibuma élé ya faége ji, te yen :

bak'é je; j' adibe si amu jé? 8 An' a ñga yalan a jô nye na, A Tat, tame beta jô'é je mbu wu, m' aye fa'a je tine si, a kute je mbuane si: 9 ñge j' aye wum bibuma, mvo'é; ñge momo, wôna wo aye ba'é je.

10 A ñga ye'ele bôt nda Zambe môse sondô. 11 A ñga bo na miñga, nsisim ô ñga yemele nye mambu awôm a mwom, a ñga to bebale, te ñgule ya nyoé ñkuk. 12 Éyoñ Yésus a ñga yene nye, a ñga loene ny' a jô nye na, A miñga, ôkone vidé ô maneya. 13 An' a ñga beté nye mo: an' a ñga ji'a nyoé ñkuk, a kañe Zambe. 14 Ane évete ya nda Zamb' a ñga wô' abé, amu Yésus a ñga saé mô't môse sondô, an' a ñga jô ésulane bôte na, Bôt b' ayiane bo bisaé melu mesaman: melu mete zaka'a saban, sa môse sondô. 15 Ane 'Tat' a ñga yalane ny' a jô na, Mi bôt mi ne medu'an, mia bese mô'te wua ñg' a ne mon nyat ñge éjaks nda été, k' a ye ti je, a ke je vôme ya nyu mendim môse sondô? 16 Nde miñga nyô, a ne mvoñe bôt Abraham, Satan a ñga ve ny' ôkone mambu awôm a mwom, ke m' ayiane saé nye môse sondô? 17 Éyoñ a ñga kobô mejô mete, bôte bese be ñga sôane nye be ñga wô' ôson: ane bôte bese be ñga to ésulane be ñga yen mvaé, amu bitua bi mam bis' a ñga bo a bo'ok.

18 Ajô t' a ñga jô na, Ayoñe Zambe d' afunane jé? M' aye funane de za jôm? 19 D' afunan ane fes été jia, nje mô't a ñga nyoñ a ke bé afupe dé; an' é ñga fa a bo élé; ane anone ya yôp e ñga zu tabe je mintya.

20 An' a ñga beta jô na, Za jôm m' aye funane j' ayoñe Zambe? 21 D' afunan ane jôm j' avusu fembé, miñga a ñga nyoñe je bikanda bi avute bila, akekui éyoñ é ñga mane vus ése.

22 An' a ñga ke minlam minlam, mi mi n' anen a mi mi ne tyôtyôé, ve k' a ye'ele bôt, a kezene ya Yérusalem. 23 Ane mô't a ñga jô nye na, A Tat, bôt b' ayen ényifi ya melu mese, ye be ne tyôtyôé? An' a ñga jô be na, 24 Tameka ke ve'elane nyi mbé ô ne tyôtyôé: amu m' ajô mia na bôt abui b' aye kômbô nyi, ve b' aye bo te ñgule ya nyin. 25 Éyoñ mie nda a kôlôya si a dib mbé, a mi ataté tabe

atan a kut mbé, a jô na, A Tat, di'i bia mbé, a ye yalan a jô mia na, Me te yem mfa'a mi aso; 26 wôna mi aye taté jô na, Bi figa di a nyu vôm ô figa to, wo ô figa ye'ele bôte minseñe miañgan; 27 wôn' a ye jô na, M' ajô mia na, Me nji yem mfa'a mi aso; mia bese mi abo mam abé, kôla'ane valé. 28 B' aye bo wôé ve yi a latane mesôñ, éyoñ mi ayen Abraham a Isak a Yakôb a bekulu mejô bes' ayofne Zамbe, ve mibe-bien mi li'i mi to atan. 29 B' aye so mfa'a jôp d' atô a mfa'a jôp d' adim a mfa'a ya nörd a mfa'a ya sid, a tabe si ayofne Zамbe. 30 A ye bo na bôte bevo'o be ne mvus b' aye teb' ôsu, a ba be n' ôsu b' aye tebe mvus.

31 Éyoñe te Befarisér bevo'o be figa ke jô nye na, Kôlô'ô va, ô ke: amu Herôdes a kômbô wôé wo. 32 An' a figa jô be na, Kele jôane kul éte na, Ô lô, m' ava mimbia minsisim a saé bôte den a akiti, m' aye mane melu mela. 33 M' ayiane ke dulu dame den a akiti a ôjan: amu b' aye wôé fikulu mejô vôm mfe, ve Yérusalem. 34 A bôte ya Yérusalem, a bôte ya Yérusalem, mi wô'ô wôé bekulu mejô, a lume bôt b' azu mia minlômane mekok! me figa yi kôane bone benan mekôan abui, ane nyia kup a kôane bone bé mefape si, mi ve ben. 35 Tama yenan, nda jenan é li'ya momo: m' ajô mia na, Mi aye bo te yene ma, v' éyoñ mi aye jô na, Ébotan a nyô a zu jôé Tate.

14 A figa bo na, éyoñ a figa nyi nda évete ya Befarisér môse sondô, a di bidi, ane be figa fombô nye. 2 Môt a mbe wôé a figa kone mendim nyô. 3 Ane Yésus a figa kobô bôt be figa bo be ye'ele bôte metifi a Befarisér, a jô na, Ñge môt a saé môt môse sondô, ye mvaé ye abé, a bo jé? 4 Ane be figa ku bivô. An' a figa nyône môt ate, a saé nye, a jô nye na, Kelek. 5 An' a figa jô be na, Z' a ne mine va, ñg' éjakas ñge nyat é kuya ny' ébé, a ye bo te ji'a va je môse sondô? 6 Ane be figa bo te figule ya beta yalane nye mejô mete.

7 Éyoñ a figa yene bôt, be figa loene be be zu di bidi, be tope benya bito, an' a figa kane be ñkana na, 8 Éyoñ môt a loene wo ésulane ya luk, te tabe nya éto, a za bo na ñg' a loene môt mf' a dañe wo, 9 môt a figa loene mia ny' a

ye zu jô wo na, Va'a môte nyô éto, wôna wo aye wô' ôson a viane ke tab' éto ya susu'a. 10 V' éyoñ b' aloen wo, kele tabe si éto ya susu'a; wôn' éyoñe môt a loene wo a zu, a ye jô wo na, A mô, kele tabe nya éto: wôna wo aye bo duma vôm bôte bese be to tawôlô. 11 Amu môt as' a bet émien, a ye subane si; a nyô a su émien, nyô a ye betebane yôp.

12 An' a figa jô fe môt a figa loene nye na, Éyoñ wo ayame bôte bidi, ñge zañe môs ñge mam ñg'ô'é, te loene bemvôé bôé ñge bobenyofn, ñge bôt mi be be mi vuman, ñge bôt be n' akum abui, mi be be mi to bebé, a za bo na b' aye beta loene wo, a bo wo an' ô figa bo be. 13 Éyoñ wo ayame bôte bidi, loene minzôzoé, a ñimbôbôk, a minyeyem, a mindindim: 14 wôna wo aye yen ébotan; amu be nji bo jôme ya beta ve wo: amu wo aye yen mvaé jôé éyoñ bôt be ne zôsd b' aye wômô.

15 Bôt ba be be ñga to tawôlô, môte wua y' été, éyoñ a figa wô'ô mejô mete, a figa jô nye na, Ébotan a môt a ye di bidi ayofne Zамbe. 16 V' a figa jô nye na, Môt éziñ a figa kuli bidi mam ñg'ô'é; a loene bôt abui: 17 éyoñ bidi bi figa mane bé, a figa lôm mbo ésaé wé a ke jô bôt a figa loene na, Za'an, amu biôm bise bi nto ñkôman. 18 Ane be figa taté bo meveñe bese. Môte wua a figa jô nye na, Me maneya kuse si, m' aye ke yene je: m' aye'elan wo na, Jôké'é ma. 19 Nyô mbo' a figa jô na, Me maneya kuse beyôm benyat b' abo bisaé awôm, m' ake ve'ele be: m' aye'elane wo na jôké'é ma. 20 Nyô mbo' a figa jô na, Me lu'uya miñga, ajô te me se ñgule ya zu. 21 Ane mbo ésaé at' a figa zu kat ésa wé mam mete. Ane mie nda a figa ya, a jô mbo ésaé wé na, Jika'a ke minseñ a mezene ya nlam, ô zulu minzôzoé, a mimbôbôk, a mindindim, a minyeyem. 22 Ane mbo ésaé at' a figa jô na, A tat, me maneya bo ajô wo ate jô, ve bito bivo'o bi ñgenane zesé. 23 Ane mie nda a figa jô mbo ésaé ate na, Kele mensendé a mezene ya mepuf, ô tindi bôt be zu, wôna nda jam j' aye jaé. 24 Amu m' ajô mia na, Bôt me figa taté loen, môte wua y' été a ye tye'e bidi biam.

25 Ane ba be bôt abui be ñga ke; an' a ñga kôñelan a jô na, 26 Ñge môt a zu be ma, te vini ésa wé, ba nyia, a miñga wé, a bone bé, a bobenyañ, a beka, nalé f' ényifé jé, a se ñgule ya bo nyé'é wom. 27 Bôte bese môt a bo te be'e kroitsej' émien, a zu tóñe ma, a se ñgule ya bo nyé'é wom. 28 Mi to va, z' a ye lóñe beta nda mekok, te taté tabe si a fase tafi j' aye yian nda éte, ñge akume dé d' aye bo abime d' aye yian mane je? 29 A za bo na, éyoñi a maneya bôé meko'o ya si, a se ñgule ya sondô, bôte bese b' ayen b' aye taté woé nye, 30 a jô na, Môte nyô a ñga taté lôn, te ñgule ya sondô. 31 Za njô bôt a ke wosan njô bôt mbo'o bita, a ye bo te tame tabe si a bôndé fek, ñg' émien a bezimbi betoyini awôm a ne ñgule ya ke tóbane môt a zu wosane ny' a ne bezimbi betoyini mewôm mebaé? 32 Ñg' a se ñgu, wôna nyô mbo' a ñgenan ôyap, a ye lôme bôt be ke sili ane b' aye bo élat. 33 Ajô te, mia bese môt a bo te li'i biôm bise a bili, a se ñgule ya bo nyé'é wom. 34 Ñku ô ne mvaé: ve ñge ñku ô sameya zam, jé j' aye beta ve wô zam? 35 Ô nji beta bo mvaé b' awua wô nya si, sa akun: ve wua wô ôyape fé. Môt a ne melo ya wôk, a wô'ôk.

15 Bôte bese be wô'ô nyoñe biôme y' ékaña'a, a bôte b' abo mam me n' abé be ñga ke nye bebé, be kômbô wô'ô mejô mé. 2 Ane Befarisér a betilli bekalate be ñga kobô menyifí a jô na, Môte nyô a nyoñe bôt be n' abé, ba be be ve di.

3 An' a ñga kane be ñkana wu, a jô na, 4 Mia môt mbé a ne na ñg' a ne mintômba ntet, wua ô dimi, k' a ye li'i mintômba mewôm ébu a ébu vôm mi adi, a ke jeñe wu ô dimiya, akekui éyoñi a yeneya wô? 5 Éyoñi a yeneya wô, a beté wô bitu a wô' avak. 6 Éyoñi a kui ja, a loene bemvôé a bôt ba be be to bebé, a jô be na, Ñva'an, amu me yeneya ntômba wom ô ñga dimi. 7 M' ajô mia na avale te fe b' aye dañe va'a nlame ya yôp amu môte wua a n' abé a kôñelaneya nlem, a va'a tyôtyoé amu bôte ya zôsô mewôm ébu a ébu be ne t' ajô ya kôñelane minlem.

8 Miñga mbé a bili mark awôm, ñge marke jia é dimiya nye, a bo te bo'é

lampe, a vos nda, a tu'a jeñ akekui éyoñi a yeneya je? 9 Éyoñi a yeneya je, a loene bemvôé bé a bôt ba be be to bebé, a jô be na, Ñva'an, amu me yeneya mark é ñga dimi ma. 10 M' ajô mia na avale te fe b' aye va'a vôm b' éngel be Zambe be to, éyoñi môte wua a n' abé a kôñelan nlem.

11 An' a ñga jô na, Môt ézifi a mbe bo befame bebaé: 12 nyô a mbe moñgô a ñga jô ésa wé na, A tat, ke'e me ñgabe jame y' akume dôé. An' a ñga kape b' akume dé. 13 Melu me lôteya tyôtyoé, nyô a mbe moñgô a ñga kôane biôm bié bise, a ke si é mb' ôyap, vôm at' a ñga mias akume d' émiásémias, a bo ézezam. 14 Éyoñi akume dé s' e ñga man, mfum mbane ya zaé a ñga kui si éte; an' a ñga taté bo ôsame. 15 An' a ñga ke tabe be môté ya si éte: ane môté ate a ñga ve ny' ésaé ya ba'ale beñgôé. 16 An' a ñga yi di bikôla'a bibuma beñgôé be ñga bo be ja'ak, te ke môt a ñga ve nye jôm. 17 V' éyoñi a ñga bo fe'e nlem, a ñga jô na, Bebo bisaé be Tate bañembé be ne bidi abui, te vo di bise, ve ma m' awu zaé va! 18 M' aye kôlô si a bulane be Tate, m' aye jô nye na, A tat, me ñga bo abé mise me Zamb' a mise môé: 19 ô nji fe yiane loene me na mone wôé: bo'o m' ane wo abo bôt b' abo wo bisaé. 20 An' a ñga kôlô si a ke be ésa. A ñgenan ôyap, an' ésa a ñga yene nye, a wô'ô ny' éñgôñgo, a ke mbi, a wu-bane nye tyifí, a latane ny' anyu. 21 Ane mon a ñga jô nye na, A tat, me maneya bo abé mise me Zamb' a mise môé: ô nji fe yiane loene me na mone wôé. 22 V' ésa a ñga jô bebo bisaé bé na, Jika'a zuane ñgômesane j' adañ mvaé, a jalé nye je; jalane fe ny' élon-dô ônyu, a jalé nye bikôndé mebo: 23 za'ane mon nyat a n' avoñ, mi wôé nye, bi di, a vak: 24 amu mone wome nyô a ñga wu, a nyifeyaya; a ñga dimi, a yeneya. Ane be ñga taté vak. 25 Mon a ñga to mvendé a mb' afup: éyoñi a ñga so, a kui bebé nda, a ñga wô'ô bôt be bôme biôm a jem. 26 An' a ñga loen mbo ésaé wua, a sili nye na, B' abo jé? 27 An' a ñga jô nye na, Monyoñi a soya; éso a ate wôé mon nyat a n' avoñ, amu a yeneya nye mvo'é. 28 An' a ñga ya, te kômbô

ke nda été: an' ésa a figa k' atan, a ye'elane nye. 29 V' a figa yalan a jó ésa na, Ó ló, mambu mi me figa bo wo bisaé, me nji biasé ajó da ya mejó mese ó figa jó: ó nji ve me mon ékela, bia bemvóé bam bi vak: 30 v' éyoñ mone wóé nyó a figa man akume dóé a bi-jabó a soya, ó vian wóé nye mon nyat a n' avóñ. 31 An' a figa jó nye na, A mone wom, bia wo bi to melu mese, a bióm bise bi ne émbiódé. 32 Bi aylane yen mvaé a vak: amu monyóñe wóé nyó, a figa wu, a nyifeya; á ñga dimi, a yenéya.

16 An' a figa jó fe beyé/é na, Mót ézifí a mb' akum abui, a figa bili mót a ba'ale ny' akum: ane bót be ñga jó nye na, Mót at' a ndamane wo akum. 2 An' a figa loene ny' a jó nye na, Z' aka' ajó m' awó' ajó dóé di? liti'i me tañ akum ó bili; amu ó se fe figule ya ba'al' akume dam. 3 Ane mót a figa ba'al' akum a figa jó nlem été na, M' aye bo aya, amu tate wom a vaya m' ésaé ya ba'al' akum? Me se figule ya fa'a si: me wó' ósone ya ja'é bóte bióm. 4 Me yemeya ane m' aye bo, ajó te bót b' aye nyóñe me de menda map, éyoñ a ye va m' ésaé ya ba'ale akum. 5 An' a figa loene mót as' a figa bili ésa wé akum, be zu be nye; an' a figa jó móte y' ósu na, Ó bili tat' akum tañ aya? 6 An' a figa jó na, Mende'e me mbon ntet. An' a figa jó nye na, Nyóñe kalate wóé, ó ji'a tabe si, a tili mewóm metan. 7 Wón' a figa jó mót mbo'o na, Ó bili tañ aya? An' a figa jó nye na, Biate bi nlisi ntet. An' a figa jó nye na, nyóñe kalate wóé, ó tili mewóm mwom. 8 An' ésa wé a figa se'e mbia mba'ale akum ate, amu a ñga' bo mefek: amu bót b' atóñe mame ya si nyó be ne fe'e minlem mfa'a mam b' abo, a dañe bót b' atóñe Zambé fek. 9 M' ajó mia na, Latane bóte meñbwa a mame ya si nyó, mme me n' abé, wón' éyoñ mam mete m' aye man, b' aye toé mia bito ya melu mese. 10 Mót a tu'a ba'ale bióm bi ne tyótyóé, nnye f'a ye tu'a ba'ale bióm bi n' abui. Mót a bo ékote-kot mfa'a bióm bi ne tyótyóé, a ye fe bo ékotekot mfa'a bióm bi n' abui. 11 Ajó te ñge mi nji tu'a ba'ale bióme ya si nyó, mmbie bi n' abé, z' a ye

buni na mi aye tu'a ba'ale benya mam? 12 Ñge mi nji tu'a ba'al' éza bióm, z' a ye ve mia bióm bienan? 13 Mót a se figule ya bo b' ésa bebaé bisaé: amu a ye vini wua a nye'e nyó mbok; ñge sa nalé, a ye wó'ó wua, a biasé nyó mbok. Mi se figule ya bo ésaé Zamb' a ésaé mame ya si nyó.

14 Befarisér, mmbe be figa nye'e akum, be figa wó'ó mejó mete mese: ane be figa kpwe'ele nye. 15 An' a figa jó be na, Miabebien mi aliti bóte na mi ne zósó; ve Zamb' a yeme minlem mienan: amu jóm bót b' asemé, Zamb' a ló j' abé. 16 Metiñe me Zamb' a mejó ya bekulu mejó me figa to akekui éyoñ Yóhanes a figa to: ataté éyoñe te be figa kate mbamba foé y' ayoñe Zambé, a mót as' a ne figule ya nyi été. 17 Yóp' a si nyó b' aye lót, ajó te nd' e ne tyi'ibi, sa na ékañga jia ya metiñe me Zambé j' aye wu ntuk.

18 Mót as' a su miñga wé, a lu'u mfe, a boya mejian: mót a lu'u miñga éyoñ nnóm a suya nye, a jiya éza miñga.

19 Mót ézifí a mb' akum abui, a figa be' évindi figómesan a ndombo éndelé, a wó' avak, a di mbamba bidi melu mese: 20 ówutu' ézifí ó figa bo jake'és bóte bióm, ó mbe jóé na Latsarus ó figa bó mbala'a si, mefóle nyóñe nenyafi, 21 a figa kómbó di afufuse bidi e figa ku si tawóló ñkukum; ane bemvu be figa zu nyiane nye meffó. 22 An' ówutu' ó figa wu, ane b' éngel be figa be'e nye, a ke nye tóé Abraham: ane ñkukume f' ó ñga wu, ane be figa jame nye sofi. 23 An' a figa wó' ésobó' étótólan, a lóbó yóp, a yen Abraham óyap, Latsarus a bó nye tóé. 24 An' a figa bete tyiñ yóp a jó na, A tat Abraham, ko m' éngóñgo, ó lóme Latsarus a dup ónyu vié mendim, a ve m' óyem évóvóé; amu m' awó' ésobó' abui nduane nyó. 25 An' Abraham a figa jó nye na, A mon, simesan an' ó figa yen mbamba be mam éyoñ ó ñga ve, a Latsarus a figa yen abé éyoñe te. V' éyoñe ji, nny' a yeneya mvaé va, ve wo wo wó' ésobók. 26 Ajó fe di, beta mbi'lli a n' édok a ne bia wo zañ, ajó te bót b' akómbó kóló va a zu mi ne wóé, be se figule ya lót, a bót be se figule ya so mi ne wóé a zu bi ne ne.

27 An' a figa jô na, A'tat, ajô te m' aye'elane wo na lôme nye nda ésa wom: 28 amu me ne bobejafie betan; a ye kate be foé mmbe fe be za zu vôm a n' ésoób'ô nyô. 29 An' Abraham a figa jô na, Be bili bekalate be Môze a bekulu mejô; be tame wô'd be. 30 An' a figa jô na, Momo, a tat Abraham: ve fige môt a ke be b' a so miñwuané ne; wôna b' aye kôñielane minlem. 31 An' a figa jô nye na, Ñge b' abo te wô'd Môze a bekulu mejô, nalé fe b' aye bo te wô'd môt a wômô a so'o miñwuan.

17 An' a figa jô beyé'é bé na, A se figule ya bo na mam m' akolé bôt ôbak m' aye bo te zu: ve môt a bo mam mete, figo'o nye. 2 A ne nyemvae ñge b' atifieti ny' ako'anen b' ako'o de bidi tyifi, a wua nye mañ été, na a kolé wua ya bôte ba be ne tyôtyoé ôbak. 3 Tuka'a fomban ane mi aye bo: ñge monyofie wôé a bo abé, lebe nye: fig' a kôñielan nlem, ô jamé nye. 4 Ñg' a bo wo abé mebo zañbwa môse wua, a beta zu be wo mezu zañbwa, a jô na, Me kôñielaneya nlem; wo yiane jamé nye.

5 Ane minlôman mi figa jô Tate na, Kô'ôlane bia mbunan bi abuni. 6 Ane Tat' a figa jô na, Ñge mi abuni ane fese ya été, mi aye jô élé maubér ji na, Té'é sí, ô ke tebe mañ été, je ve wô'd mia. 7 Mia z' a né, fig' a ne mbo ésaé, ñg' a tye si ñge ba'ale mintômba, éyoñ a soya afup a ye jô nye na, Tame jí'a zu tabe si ô di: 8 k' a ye viane jô nye na, Tame kôme me tawôlô, ô yemete ases a bo m' ésaé, m' atame di a nyu; éyoñ me maneya, wôna wo fe wo aye di a nyu? 9 Y' a ve mbo ésaé at' akév' amu a figa bo mam a figa jô nye? 10 Nalé fe mia, éyoñ mi maneya bo mam mese be figa jô mia, jô'ane na, Bi ne mbia bebo bisaé; bi maneya bo ésaé v' abim bi figa yiane bo.

11 A figa bo na, éyoñ a figa ke Yérusalem, a figa lôte zañe ya Samaria a Galiléa. 12 Éyoñ a figa kui nlam éziñ, bôt awôm be figa kone zam be figa tôbane nye, be figa tele ny' ôyap: 13 ane be figa bete metyiñ yôp a jô na, A Tat, Yésus, ko bi' éñgôñgo. 14 Éyoñ a figa yene be, a figa jô be na, Kele litane beprister menyôle menan.

A figa bo na, éyoñ be figa ke, ane be figa bo mvo'é. 15 Bôte bete môte wua éyoñ a figa yene na a nto mvo'é, a figa bulan mvus, a beta tyifi yôp a kafié Zambe; 16 an' a figa buti asu si vôm Yésus a figa tele, a ve ny' akéva: a mbe môte ya Samaria. 17 Ane Yésus a figa yalane na, Ke be figa bo mvô'é awôm? ba bevo' ébu be ne vé? 18 Ye be nji bulan a zu ve Zambe duma, ve nyô a ne môte y' ayoñ afe? 19 An' a figa jô nye na, Kôlô'ô sí, ô ke: mbunan wo ate buni ô boya wo mvo'é.

20 Éyoñ Befarisér be figa sili nye na, Ayofie Zambe d' aye so éyoñé vé? a figa yalane b' a jô be na, Ayofie Zambe d' aye zu bôt be lô ane d' azu: 21 nalé fe b' aye bo te jô na, E ne va! E ne li! amu ayofie Zamb' e ne ve minlem mienan.

22 An' a figa jô beyé'é bé na, Melu m' aye bo éyoñ mi aye kômbô yen alu da ya melu me Mone môt, ve mi aye bo te yene de. 23 Bôt b' aye jô mia na, Mi lô, a ne li! Mi lô, a ne va! te keane wôé a tôñe be. 24 Amu ane feleves, éyoñé j' avese yôp mfa'a wua j' ave éfufup mfa'a yôp mbok; nalé fe Mone môt a ye bo éyoñ a ye so. 25 A ye taté jibi mam abui, a bôte ya miaé wu b' aye vini nye. 26 Aval' ane mam me figa bo melu Nôa a figa to, avale te fe d' aye bo melu Mone môt a ye so. 27 Be figa di, be figa nyu, be figa lu'u bifiga, a ke beñgone meluk, akekui môs Nôa a figa nyin arke été, a ndôn é figa kui, a jiane be bese. 28 Aval' ane mam me figa bo fe melu Lot a figa to: be figa di, be figa nyu, be figa kus, be figa kuan, be figa bé bidi, be figa lôñe minlam: 29 ve môs Lot a figa kôlô Sôdôm, nduan a shwéfel bi figa so yôp, a jiane be bese: 30 avale te fe d' aye bo môs Mone môt a ye so. 31 Môse te môt a n' andile yôp, akume dé nda été, a ye bo te sise sí, a nyofie akume te: nalé fe môt a n' afup, te bulan nlam. 32 Simesa'ane figa Lot. 33 Bôte bese môt a kômbô ba'al' ényifne jé, a ye dimeli je: ve nyô a ye dimeli ényifne jé, nny' a ye ba'ale je. 34 M' ajô mia na, Alu te, befam bebaé b' aye bômbô énoñe jia; jia j' aye nyofieban, nyô fo'o j' aye li'i. 35 Bifiga bebaé b' aye ko'o bidi ako'o da; wua a ye nyofieban, nyô

mbo' a ye li'i. 37 Ane be figa yalan a jô nye na, E vé, A Tat? An' a ñga jô be na, Vôm mbime tit ô bo, vôm ate fe bendôé b' aye sulan.

18 An' a ñga kane be fikana, a liti b' ane b' ayiane bomelu mese, ve ye'elane Zambe, te kat; 2 an' a ñga jô be na, Ntyi'i mejô a ñga to nlam ézifi, a ñga bo te ko Zambe woñ, te mvamane bôt: 3 fikuse miñga ô mbe niame te: ô figa jaé ke be nye, a jô na, Kôme m' ajô bi môt a siñe ma zôsô. 4 A figa taté ben, v' éyoñ melu me ñga lôt, an' a ñga jô nlem été na, Akôsa bo me ne te ko Zambe woñ, te mvamane bôt; 5 v' amu fikuse wu ô wô'ô bo za'a ndeñ-ele ma, m' aye tyi'i ny' ajô te, a za jalé me njuk amu a bo mbane ya zu. 6 Ane Tat' a ñga jô na, Vô'ôla'an an' ékotekot ntyi'i mejô a jô. 7 Ye Zamb' a ye bo te kame bôte bé a figa top, b' abo ve ye'elane nye môs ba alu, nnye f' a dañ mvamane be? 8 M' ajô mia na a ye bo avôle ya kôme mejô map. V' éyoñ Mone môt a ye so, y' a ye koé bôt b' abuni nye si nyô?

9 Bôte bevo'o be ñga buni na bebien be ne zôsô, ve yene bôte bef' abé, a ñga kane be fikana, a jô na, 10 Bôte bebaé be figa ke tempel été, a ye'elane Zambe; wua a mbe môte ya Befarisér, nyô mbo'o môt a wô'ô nyoñ akume ya ékaña'a. 11 Môte ya Befarisér a ñga teb' a ye'elane Zambe nlem été na, A Zambe, m' ave wo akév' amu me nji bo aval' ane bôte befe, b' abo mvô, a medu'an, a mejian, nalé fe me nji bo aval' ane môt a wô'ô nyoñ akume ya ékaña'a nyô. 12 M' atyi' bidi sondô wua metyi mebaé: biôm bise m' ayen awôm, m' ave Zambe jia. 13 Ve nyoñe biôme y' ékaña' a ñga teb' ôyap, te lôbô mise mé mfa'a ya yôp ve kute tôé a jô na, A Zambe, ko m' éngôñgo, me ne mbia môt. 14 M' ajô mia na, Môt at' a ñga ke nda jé njamane mam abé, sa môte ya Befarisér: amu môt as' a bet émiene yôp, a ye subane si, a nyô a su émiene si, a ye bétébane yôp.

15 Ane be ñga zu miñkefiélé mi bon be nye, be figa kômbô na a nambe mie: éyoñ beyé'é be figa yen ajô te, be ñga kame be. 16 Ane Yésus a ñga loene b' a jô na, Me'eta'an ayôme boñgô e zu be ma, te kamane de; amu

ayofie Zamb' e n' aka'a bôte di. 17 M' ajô fo'o mia na, Bôte bese môt a bo te nyoñ ayofie Zambe an' ôyôme moñgô, a se ñgule ya nyi de.

18 Njô bôt éziñ a ñga sili nye na, A mba Nye'ele, m' aye bo aya, m' aye tab' ényifi ya melu mese? 19 Ane Yésus a ñga jô nye na, Wo aloene me mba môt amu jé? te ke môt a ne mba môt, ve Zamb' étam. 20 Wo ayem metiñe me Zambe na, Te bo mejian, Te wôé môt, Te wup, Te bôte môt ajô, Tuka'a wô' éso ba nyua. 21 An' a ñga jô na, Me maneya ba'ale mejô mete mes' aso moñgô. 22 Éyoñ Yésus a ñga wô' ajô te, a ñga jô nye na, Jame da ô figenane te bo: kuane biôm bise ô billi, ô ve minzôzoé, ô bo akum nname ya yôp: wôn' ô zu tôñe ma. 23 V' éyoñ a ñga wô'ô mejô mete, a ñga dañe wô' ôlun; amu a ñga bili akum abui. 24 Éyoñ Yésus a ñga yene nye, an' a ñga jô na, Ayaé bôt be n' akum abui b' ak' ayofie Zambe! 25 A ne tyi'ibi kamél a lôt abé ndôndo, sa na môt a n' akum abui a k' ayofie Zambe. 26 Bôt be ñga wô' ajô te, be figa jô na, Wôna z' a ne ñgule ya yen ényifi ya melu mese? 27 An' a ñga jô na, Mam me se ñgule ya bo mfa'a ya bôt, mam mete me ne ñgule ya bo mfa'a Zambe. 28 Ane Pétrus a ñga jô na, Tame yen bi maneya li'i biôm biañgan, ve tôñe wo. 29 An' a ñga jô be na, M' ajô fo'o mia na, Te ke môt a ñga li'i nda, ñge miñga, ñge bobenyafi, ñge bôt be ñga biaé nye, ñge bon, amu ayofie Zambe, 30 a ye bo te nyoñe biôm bi dañ abui si nyô, a ényifi ya melu mes' awu yat.

31 An' a ñga loene beyé' awôm a bebaé a jô be na, Tama yenan, bi ñga ke Yérusalem, mam mese me ne ntilan bekalate bekulu mejô ajô Mone môt, mam mete m' aye fo'o bo. 32 Amu b' aye ve nye bôt be ne te yeme Zambe, b' aye kpwe'ele nye, a dañe bo ny' abé, a tui nye menden; 33 b' aye bibi nye fikasa, a wôé nye: môse lal' a ye wômô. 34 Be nji yem ajô da ya mejô mete: ajô t' e mbe be nsolan, be nji yeme mejô a ñga jô.

35 A ñga bo na, éyoñ a ñga kui bebé Yerikô, ndindim éziñ ô figa to fefeze zen, ô jaké'é bôte biôm: 36 éyoñ a ñga wô'ô nsamba bôt ô lôtok, an' a ñga

sili ajò te. 37 Ane be figa kate nye na, Yésus ya Natsaret a lôt. 38 An' a figa bete tyif yòp a jò na, A Yésus, mone David, ko m' éngòngò. 39 Bòt be figa tel' ósu be figa bame nye na, Tabé' évò: an' a figa dafie bete tyif yòp a jò na, A mone David, ko m' éngòngò. 40 Ane Yésus a figa tebe, a jò na, Za'ane nye ne; éyoñ a figa kui bebé, a figa sili nye na, 41 Wo ayi na me bo wo jé? Nye na, A Tat, m' ayi na mise mam me yen. 42 Ane Yésus a figa jò nye na, Yenek: mbunane wóé ó boya wo mvò'é. 43 An' a figa ji'a yen, a tóñe nye, a kañe Zambe: a bóte bese, éyoñ be figa yen ajò te, be figa kañe Zambe.

19 An' a figa kui Yerikò, a lôt nlam nlam. 2 An' a figa koé mòt a mbe jòé na, Tsakéus; a mbe njò benyòne biòme y' ékaña'a, a mb' akum abul. 3 A figa kòmbò yene Yésus avale mòt a né; a nji bo ñgule ya yene ny' amu nsamba bòt, amu a mb' étun. 4 An' a figa ke mbil ósu, a bet élé ya maubér, a kòmbò yene nye: amu a ye lóte zen éte. 5 Éyoñ Yésus a figa kui vòm ate, a figa lóbò yòp, a jò nye na, A Tsakéus, sise si avò: amu m' ayiane tabe nda jòé den. 6 An' a figa ji'a sise si, a nyoñe ny' a avak. 7 Éyoñ be figa yen ajò te, bese be figa kobò menyif a jò na, A keya bòmbò be mòt a bo mam abé. 8 Ane Tsakéus a figa tebe tele, a jò Tate na, A Tat, tame yen, m' aye kandé akume dame zañ, a ve minzózoé; ñge me nyoñeya mòte jòme medu'an, m' aye bulane nye biòm binyin. 9 Ane Yésus a figa jò nye na, Ényif é kuyia nda nyina den, amu nye f' a ne mvoñe bòt Abraham. 10 Amu Mone mòt a figa zu jeñe bòt be ne ndiman, a nyi be.

11 Éyoñ be figa wò'd mejò mete, a figa beta kane be ñkana, amu a mbe bebé Yérusalem, a bòt be figa si'a kona ayoñe Zambe d' aye ji'a so. 12 Ajò t' a figa jò na, Njò bòt ézif a figa ke si é mb' óyap, a ke be ve nye ñgule ya jò bòt, a bulan. 13 An' a figa loene bebo bisaé bé awòm, a ve be pfund awòm, an' a figa jò be na, Kuan abom ake-kui éyoñ m' aye so. 14 Ane bóte ya nname wé be figa vini nye, a lóme bòt be ke tóñe nye mvus, a jò na, Bi avini

mòte nyin' a jò'ò bia. 15 A figa bo na, éyoñ a figa bulan, éyoñe t' a man-eya nyoñ figule ya jò bòt, a figa jò na, Be loene me bebo bisaé me figa ve mark, a figa kòmbò yeme tañ akum be figa kuan abom. 16 Mòte y' ósu a figa zu be nye, a jò na, A tat, pfunde jòé é nto pfunde f' awòm. 17 An' a figa jò nye na, A mbamba mbo ésaé, ó boya mvaé: amu me yeneya na ó figa tu'a ba'ale biòme tyòtyoé, me veva wo figule ya jò minlam awòm. 18 Ane mòte ba a figa zu, a jò na, A tat, pfunde jòé é nto pfund étan. 19 An' a figa jò fe nye na, Wo fe jò'ò minlam mitan. 20 Ane mòt mbok a figa zu a jò na, A tat, tame yene pfunde jòé, me figa ba'ale je ntifetan éyafese: 21 amu me figa ko wo woñ, amu ó n' ayete mòt: wo ato'é biòm ó nji bòé, wo anyoñe bidi ó nji bé. 22 A figa jò nye na, Ó ne mbia mbo ésaé, m' aye tyi'i ajò dóé amu mejò wo akobò. Ó figa yeme na me n' ayete mòt, ve to'é biòm me nji bòé, a nyoñe bidi me nji bé: 23 jé ó figa bo te ve bòt b' afolan akum marke jam, wòn' éyoñ me soya, me ve nyoñ akume dam a nseñge yòp? 24 An' a figa jò bòt be figa to wóé na, Nyoñane nye pfund a bili, mi ke je mòt a ne pfund awòm. 25 Ane be figa jò nye na, A tat, a bili pfund awòm. 26 M' ajò mia na, Mòt as' a bili, nnye be aye beta ve; ve nyò a ne momo, b' aye va nye jòm a bili. 27 Ve bòt be figa sife ma, be figa vini me jò'ò be, za'ane be ne, me yen ane mi awóé be.

28 Éyoñ a figa mane jò mejò mete, an' a figa teb' ósu, a ke Yérusalem.

29 A figa bo na, éyoñ a figa kui bebé Bétfage a Bétanien, bebé ñkòl ó mbe jòé na Ólivé, an' a figa lóme beyé'é bé bebaé, 30 a jò be na, Kelan nlam ó n' ósu: éyoñ mi aye kui wò mi aye koé mon éjakas ntifetan, a ñgenane te ye mòt a za tabe'e nye yòp: ti'ane nye, mi zulu nye. 31 Ñge mòt a sili mia na, Mi ati ny' amu jé? jò'ane nye na, Tat' a kòmbò nye. 32 Ane bòt a figa lóm, be figa ke, a yene fo'o an' a figa jò be. 33 Éyoñ be figa ti mon éjakas, ane bòt be figa to nye be figa jò be na, Mi ati mon éjakas amu jé? 34 Be na, Tat' a kòmbò nye. 35 Ane be figa ke nye be Yésus, a beté meñgòmesane

map a toé Yésus mon éjakase yôp. 36 Éyoñ a ñga ke, ane be ñga ta me-ñgômesane map zene yôp. 37 Éyoñ a ñga kui bebé vôm b' ataté siliki ñkôle y' Olivé, ane nsamba beyé' ôs' ô ñga taté vak, a kañe Zambe tyiñ yôp, amu beta be mam be ñga yen; 38 a jô na, Ebotan a Kénigh a zu jôé Tate: mvô'é é bo'o nname Zambe, a duma e kui yôp été. 39 Ane Befarisér bevo'o be ñga to nsamba te, be ñga jô nye na, A Tat, bame'e beyé'é bôé. 40 An' a ñga yalan, a jô be na, M' ajô mia na ñge bane b' aku bivô, meko'o m' aye bete metyiñ yôp.

41 Éyoñ a ñga kui bebé, a ñga yen nlam ve yi wô, 42 a jô na, Ñg' ô ñga yeme mam m' aye bo wo mvô'é môse wu! v' éyoñe ji me ne nsolane mise môé. 43 Amu melu ôsu, bôt b' asifie wo b' aye lôñe wo akak a bômane wo nekpwok, a dibe wo mezene mese, 44 b' aye bibi wo si, a bone bôé bese; b' aye li'i wo, te yen ako'o d' abete da vo'o yôp; amu ô nji yem éyoñ Zamb' a ñga zu koé wo.

45 An' a ñga nyi tempel été, a taté titane bôt be ñga kuan, 46 a jô be na, E ne ntillane na, Nda jam j' aye bo nda b' aye'elane Zambe: ve mi vian-eya bo je nda mimvômvo.

47 An' a ñga ye'ele bôt tempel été môse mise. Ane bemie beprister a betilli bekalat' a biwôlô bi bôt be ñga kômbô wôé nye: 48 be nji yem ane b' aye bo; amu bôte bese be ñga ti be nye, a kômbô wô'ô mejô mée.

20 A ñga bo na, melu mete môs éziñ, éyoñ a ñga ye'ele bôt tempel été, a kate be mbamba foé, bemie beprister a betilli bekalat' a bivete ya menda me Zambe be ñga zu be nye; 2 ane be ñga kobô a jô nye na, Kate bia: Ñgule za wo abo je mam ma? z' a ñga ve wo je? 3 An' a ñga yalan a jô be na, Me fe m' aye sili mia nsili; katane ma: 4 Mbaptizô Yôhanes, ye yôp, ye bôt, ô ñga so vé? 5 Ane bebien be ñga kobô a jô na, Ñge bi ajô na, Ô ñga so yôp, a ye jô na, Mi ñga bo te buni ny' amu jé? 6 Ñge bi ajô na, Ô ñga so bôt, bôte bese b' aye lume bia mekok: amu b' abuni na Yôhanes a mbe fikulu mejô. 7 Ane be nga yalan a jô na, Bi nji yem mfa' ô ñga so.

8 Ane Yésus a ñga jô be na, Nalé fe ma me te kate mia ñgule m' abo je mam ma.

9 An' a ñga taté kane bôt fikana wu na, Môt a ñga bé afup, a li'i de be bebo bisaé; an' a ñga ke si fe, a tabe wôé melu abui. 10 Éyoñ bibuma bi ñga tôlôbô, an' a ñga lôm mbo ésaé wua be bebo bisaé, be lôme nye bibuma y' afup, ane bebo bisaé be ñga bôme ny' a bulane nye momo. 11 An' a ñga lôm mbo ésaé mfe: ane be ñga bôme fe nye, a kpwe'ele nye, a lôme nye momo. 12 An' a nga lôme nyô lala: ane be ñga ba'é nye meveñ, a titane nye. 13 Ane mie afup a ñga jô na, M' aye bo aya? M' aye lôme mone wom m' anye'e: ndô'ôtd b' aye semé nye. 14 Éyoñ bebo bisaé be ñga yene nye, ane bebien be ñga kobô a jô na, Môte nyô a n' éjian ésa; ñkelan, bi ke wôane nye, wôna biôm bite bi aye bo biôm bi-añgan. 15 Ane be ñga va ny' afup été, a wôé nye. Ajô te mie afup a ye bo be aya? 16 A ye ke jiane bebo bisaé bete, a ve bôte bef' afupe te. Éyoñ be ñga wô' ajô te, ane be ñga jô na, Te ke bebé. 17 An' a ñga lôbô be, a jô na, Wôna z' ajô e ne ntillane na,

Ako'o belôfi be ñga ben,
Nd' e ñga bo mbamelane si?

18 Môt as' a ku ako'o di yôp, a ye bu'i bitun; ve môt ako'o di d' aye ku yôp, d' aye fiti ny' ane ndup.

19 Ane betilli bekalat' a bemie beprister be ñga kômbô bi ny' éyoñe te; ve be ñga ko bôte woñ: amu be ñga yeme na a ñga kane fikana t' amu ajô dap. 20 Ane be ñga mombô nye, a lôme bôt be ke jome nye, be ñga kômbô liti na be ne zôsô, ajô te nde be ñga yi bi ny' amu mejô a ye kobô, a ke nye njô bôt a jô nye. 21 Ane be ñga sili nye na, A Tat, bi ayeme na wo akobô mejô a ye'ele bôt zôsô, te seme ñgume môt, ve ye'ele fo'o bôt zene Zambe: 22 Ye mvaé ane bi ave Kaésér akume y' ékaña'a, ye momo? 23 An' a ñga yeme medu'ane map, a jô be na, 24 Lita'ane ma mark, Z' a ne éve'ela'a ji a ntillane wu? Be na, Kaésér. 25 An' a ñga jô be na, Va'-ane Kaésér biôm bi Kaésér, a Zambe biôm bi Zambe. 26 Be nji bo ñgule ya ve nye mekua ajô te vôm bôt be

figa to: ane be figa semé éyalane jé, ve ku bivó.

27 Besadutsér bevo'o be figa zu be nye, mmbe be wó'ó jò na, Bót b' aye wómó mesofi: ane be figa sili nye na, 28 A Tat, Móze a figa tili bia na fige monyafie mót a wóé, a li'i mifínga, te li'i mon, wóna monyafie wé a ye nyofie mifínga ate, a biaé monyafie bon. 29 Be figa to bobenyafie zañbwa: mót a figa to ntó a figa lu'u mifínga, ve wu, te li'i mon; 30 ane nyó ba a nyó lale be figa nyofie nye, 31 akekul ane be figa to zañbwa, bese be figa wu, te li'i mon; 32 Ane mifínga f' a figa su'ulane wu. 33 Ajó t' éyofi bót b' aye wómó, a ye bo figa za? amu bôte zañbwa be figa lu'u nye. 34 Ane Yésus a figa jò be na, Bôte ya si nyó b' aluk, a ke befigo bape meluk: 35 ve bót Zamb' a ló na b' aylane wómó mesofi a ke nlame wé, be te lu'an, te ke befigo bape meluk: 36 amu be se figule ya beta wu, amu ba be b'éngel be n' avale da; be ne bone be Zambe, be ne fe bót be maneya wómó. 37 Móze a figa liti fe na bót b' aye wómó, vóm a figa kobó ajó mon Élé, éyofi a figa loene Tate na, Zambe y' Abraham, a Zambe ya Isak, a Zambe ya Yakób. 38 A nji bo Zamb'e ya miníwan ve ba be ve: amu bôte bese b' ave mfa'a wé. 39 Ane betili bekalate bevo'o be figa kafiese na, A Tat, ó jóya mvaé. 40 Be nji beta jibi sili ny' ajó da.

41 An' a figa jò be na, Bót b' ajó na Kristus a ne mone David aya? 42 Amu David émien a figa jò kalate Bepsalm na,

Tat' a figa jò Tate wome na,

Tabe'e si mbo nnóme wom,

43 Akekul éyofi m' aye bo bót b' asifíe wo jóme ya telé mebo móé.

44 Ajó te David a figa loene nye na, Tate, a beta bo mone wé aya?

45 An' a figa jò beyé'és bé vóm bôte bese be figa wó'ó na, 46 Taba'ane betili bekalate nte, mmbe b' akómbó wulu mefigómesan me n' ayap, b' anye'e na bót be batane be vóm bót b' awó'ó bo be sula'an, b' anye'e fe beya bito menda me Zambe, a vóm b' abo bisulane bidi; 47 mmbe b' awólé menda mifikus, b' aye'elane Zamb' ayap amu b' akómbó na bót

be semé be: mmbe b' aye dafie nyofie mekuu.

21 An' a figa bete mia a yene bót be mb' akum abui be futi' akum abui éwolo be figa bo be futi' akum b' ave Zambe. 2 A figa yen fikuse mifínga éziñ ó mbe nzózoé, ó figa futi pfenigh ébae été. 3 An' a figa jò na, M' ajó fo'o mia na, Nkuse mifínga wu ó ne nzózoé, w' ate futi akum éwolo été, a dañe bôte bese: 4 amu bôte ba bese b' ate ve, be bili abui akum: ve nyó a ne nzózoé a ate ve akume dé se a bili.

5 Éyofi bôte bevo'o be figa kobó ajó tempel, an' a mbe fikóman a mbamba mekok, a bióm bót be figa ve, an' a figa jò na, 6 Bióm mi aló bi, melu m' aye bo, ako'o d' aye li'i e bet ako'o fe yópe va, te ye be só'óló de si. 7 Ane be figa sili nye na, A Tat, mam mete m' aye bo éyofie vé? Jé j' aye bo ndem, éyofi mam mete m' aye bo? 8 An' a figa jò na, Fomba'an, be za yale mia zene fe: amu bót abui b' aye zu jóé dam a jò na, Ma me ne nye; Melu me kpwaneya: te tóñane be. 9 Éyofi mi awó'ó mefoé m' aban a meluman, te koane wofi: amu mam mete m' aylane taté bo; v' asu'ulan d' aye ji'a bo.

10 Wón' a figa jò be na, Ayofi d' aye wosan ayofi afe, a njó bót a ye wosan njó bót mbok: 11 si j' aye dafie fó'ósan, a mfum mbane ya zaé a mbia b' akon bi aye bo mimfa' abui; a mam me ne afigóndó a beta mendem me so'o yóp. 12 Mam mete mese me figenane te bo b' aye taté bi mia, a kpwe'ele mia, a ke mia menda me Zambe, a menda mimbók, a ke fe mia be bejé bót be n' anen a ba be ne tyótyoé, amu jóé dam. 13 Mam mete m' aye liti mbunane wón-an. 14 Ajó te tyi'an ajó di minlem mienane na mi te taté bóndane fek ane mi aye yalan: 15 amu m' aye ve mia mejó a fek, bôte bese b' asifíe mia b' aye bo te figule ya yalan fige sóan. 16 B' aye ti mia, akósa bo bót be figa biaé mia, a bobenyofi, a bót mi be be mi vuman, a bemvóé benan; b' aye wóé mia bevok. 17 Bôte bese b' aye sifíe mia, amu jóé dam. 18 Koñ ésiile jia ya minló mienan j' aye jañ. 19 Mi aye nyi minsisim mienan, amu mi abo mbane ya jibi.

20 Éyofi mi ayene minsamba bezim-

bi mi bôma'ane Yêrusalem nekpwok, yemekane na nname te wo aye tyamé ana'ana. 21 Éyoñe te, bôt be ne Yudea, kelane mimbile miñkò; a bôt be to nname te, kôla'ane vôm ate; a bôt be ne mefup, te keane wôé. 22 Amu melu mete me ne melu me ya kune bôt, ajô te mam mese me ne ntilan m' aye jaé bo. 23 Biñga be ne mebum a ba be ne minjejaé, melu mete ñgo'o be! Amu éngôñgo abui j' aye bo si nyô, a nyaan bôte ba b' aye yen. 24 Bôt b' aye wu miñkpwaté mekôn, b' aye ke miñkôm meyoñe mese; bôt be ne te yeme Zambe b' aye tibi Yêrusalem mebo, akekui éyoñ melu bôt be ne te yeme Zambe b' aye bo nalé m' aye man.

25 Mendem m' aye bo jôp a ñgon a ateté; meyoñe ya si nyô m' aye bo éngôñgo, te fe fe'e minlem amu éduñe mañ a mintyôa; 26 bôt ve ku som amu woñ, amu b' ako aka'a mam d' aye bo si nyô woñ: amu biôm bi ne ñgu bi ne yôp bi aye fô'ôsan. 27 Éyoñe te b' aye yene Mone mô't a za'a fikut été a figu a étôto' énen. 28 Éyoñ mam mete m' aye taté bo, lôba'ane yôp, beta'ane minlô mienane yôp; amu ényifne jenan é nto bebé.

29 An' a ñga kane be fikana na, Tama yenan élé ya faége, a bilé bise; 30 éyoñ bi akui mimfesé mekaé, mi ayen ajô te, a mibebien mi ayene na ésep é nto bebé. 31 Nalé fe mia, éyoñ mi ayene mam mete me bo'ok, yemekane na ayôñe Zamb' é nto bebé. 32 M' ajô fo'o mia na, Bôte ya miaé wu b' aye tane wu, ve mam mese m' aye taté bo. 33 Yôp a si nyô b' aye man: ve mejô mam, te man.

34 Mibebien, taba'an ntye, a za bo na minlem mienan mi aye bo atek amu mbia ndian a nyuane bilam, a nju'u ya si nyô, mi za temeteme mô's ôt' ane ôlam vi abi: 35 avale te nde d' aye bo bôte bese be to si se. 36 Ve mia, momba'an melu mes' a ye'elane Zambe, ajô te nde mi aye bo figule ya sa'ale mam mete mese m' aye bo, a tebe vôm Mone mô't a to.

37 A ñga bo a ye'ele'e bôt tempel été mô'se mise; melu mes' a ñga kôlô a ke bômbô ñkô ô mbe jôé na Ôlivé. 38 Ane bôte bese be ñga k' a ñga to tempel été ésaala tyé, a wô'ô mejô mé.

22 An' ésulana be ñga bo be ja'a femb' é ne te vus, b' aloene je na Paska, é mbe bebé. 2 Ane bemie beprister a betill bekalate be ñga jeñ ane b' aye wôé nye; amu be ñga ko bôte woñ.

3 Ane Satan a ñga nyl nleme Yudas, a mbe jôé afe na Ishariôt, a mbe mô'te wua ya beyé' awôm a bebaé. 4 An' a ñga kôlô a k' émo'o ba be bemie beprister a bivete bezimbi, an' a ye koñe be nye. 5 Ane be ñga yen mvae a tifieti na b' aye ve nye mark. 6 An' a ñga kafese a jeñe vôme ya koñe be nye, te yen abui bôt.

7 Ane mô's b' adi femb' é ne te vus, éyoñ be ñga bo be tyi'i bone mintômba, ô ñga kpwan. 8 An' a ñga lôme Pétrus ba Yôhanes a jô na, Kelan, mi ke kôme bia paska, bi ke di. 9 Ane be ñga jô nye na, Wo ayi na bi ke kôme je vé? 10 An' a ñga jô be na, A ye bo na éyoñ mi akui nlam mi aye tôbane mô't a be'e ñka'a mendim, tôñaue nye, mi nyi nda a ye nyin. 11 Jô'ane mie nda na, Tat' a jô na, Nda beyeñ é ne vé, vôm bi beyé'é bam bi aye di paska? 12 A ye liti mia nda é n' anen, mfa'a ya yôp, é to ñkômnan été: kômekane wôé. 13 Ane be ñga k' a yen, an' a ate jô be: ane be ñga kôme paska.

14 Éyoñ awolo e ñga kpwan, ane ba be minlôman be ñga to si tawôlô. 15 An' a ñga jô be na, Me ñga dañe kômbô di a mia paska nyô éyoñ me za wo'ok: 16 amu m' ajô mia na, M' aye beta di je, v' éyoñe j' aye bo nya mboane ayôñe Zambe. 17 An' a ñga to'é élaé, a ve Zamb' akéva, a jô na, Nyôñan élaé ji, mi nyu je bese: 18 amu m' ajô mia na, M' aye beta nyu mendime ya bibuma, v' éyoñ ayôñe Zambé d' aye zu. 19 An' a ñga to'é fembé, éyoñ a ñga mane ve Zamb' akéva, an' a ñga be'e je, a ve be, a jô na, Nyôle jam nyô é ne mvean ajô denan: boka mi boane jame di, mi simesa'ane ma. 20 Éyoñ be ñga mane di, an' a ñga to'é f' élaé, a jô na, Élaé ji é ne mfesé atifi ya metyi mam, mme me ne fikuan ajô denan. 21 Tama yenan, wo ya mô't a koñe ma ô ne me tawôlô. 22 Mone mô't a ke fo'o an' e ne ntyi'an ajô dé: ve mô't a koñe nye, ñgo'o mô't atel

23 Ane be figa taté sili bebiene na, Bia, z' a ye bo jame di?

24 Bebiene be figa soane bisò na z' a ye dañ. 25 An' a figa jò be na, Bejò bòte ya bòt be ne te yeme Zambe b' ajò b' a figu: b' aloene bejò bape na, Bevolò bòt. 26 Ve mia mi aye bo nalé: môt a ye bo éwólò môt be mia, a ye bo ane meñgò; a môt a tele mia ósu, a ye bo ane môt a bo mia bisaé. 27 Ye môt a to si tawólò, ye môt a bo ésaé tawólò, mbé a dañ? ke nyò a to si tawólò, nny' a dañ? ve ma me to nsamba wónan ane môt a bo bisaé. 28 Mia mi ne bòt be figa to be ma éyoñ be figa ve'ele ma; 29 ma m' ave mia figule ya jò bòt, an' esa wom a figa ve ma, 30 ajò te mi aye di, a nyu tawólò wom ayofie dam; mi aye tabe benya bito, a jò meyofie ya Israél awòm a mebaé.

31 A Simòn, a Simòn, Ó ló, Satan a figa kómbò nyofie wo, a ye se'ese wo ane nlisi: 32 ma me figa ye'elane Zamb' ajò dóé na mbunan wo abuni wo aye bo te man: a wo, éyoñ ó man-eya kóñelan nlem, va'a bobenyoñe bóé figu. 33 An' a figa jò nye na, A Tat, me ne figule ya ke vòm wo ake, ja'an nda mimbòk, fig' awu. 34 An' a figa jò na, A Pétrus, m' ajò wo na nnòme kup a ye loñ alu di, ve wo w' aye taté kate ma mekate mela, a jò na, M' ayeme nye.

35 An' a figa jò be na, Éyoñ me figa lóme mia mi ke te mfek, te fikuta, te bikóndé, ye mi figa jeñe jóm? Be na, Momo. 36 An' a figa jò be na, V' éyoñe ji môt a ne mfek a kele wò, nalé fe môt a ne fikuta: a môt a ne momo, a kuan ñgómesane jé ya yòp, a kuse fikpwaté mekòn. 37 Amu m' ajò mia na ajò e ne ntilane na, Be figa lañe nye nsamba bòt b' abo mam abé, ajò te d' aye bo ma: amu mejò me ne ntilan ajò dam m' aye mane bo. 38 Ane be figa jò na, A Tat, tame yen, mi-fikpwaté mekóne mbaé mi ne va, An' a figa jò be na, Mili mi ayian.

39 An' a figa kólò a ke fikóle ya Olivé, an' a figa bo bo'ok; ane beyé'é be figa tóñe nye. 40 Éyoñ a figa kui vòm ate, a figa jò be na, Ye'ela'ane Zambe na meve'ele me bo te zu be mia. 41 Ane ba be be be figa kandan

nta môt a wua akok; au' a figa kute meboñe si, a ye'elane Zambe, 42 a jò na, A Tat, fige wo ame'ete, va'a m' élaé ji; v' akósa bo nalé, sa ane m' anye'e, v' ane wo auye'e, e bo'ok. 43 An' éngel a figa zu be ny' a so'o yòp, a ve nye figu. 44 A figa dañe wò' òlun, an' a figa bo mbane ya ye'elane Zambe: an' édudu' é figa kui nye nyò beta metoé, ane metyi ve toé si. 45 Éyoñ a figa kólò si vòm a figa ye'elane, a figa ke vòm beyé'é be figa to, a koé be be nto óyo amu òlun, 46 an' a figa jò be na, Mi ak' óyo amu jé? kóla'ane si mi ye'elane Zambe na meve'ele me bo te zu be mia.

47 A ñengan a kobò'ò, atemeteme na nsamba bòt ó figa zu, a môt b' aloene nye na Yudas, a mbe môte wua ya beyé' awòm a bebaé, a tel' ósu; an' a figa zu Yésus bebé, a ye'e latane nye anyu. 48 Ane Yésus a figa jò nye na, A Yudas, ye wo kofie Mone môt a nlatane y' anyu? 49 Éyoñ bòt be figa to nsamba wé be figa yene jam d' aye bo, be figa jò na, A Tat, ye bi ba'é be miñkpwaté mekòn? 50 Bòte bete môte wua a figa ba'é mbo ésaé njò beprister, a tyi'i ny' alo ya mbo nnóm. 51 Ane Yésus a figa yalan a jò na, Jòka'ane nalé. An' a figa nambe môt at' alo, a saé nye. 52 Ane Yésus a figa jò bemie beprister a bejò tempel, a bivete ya meuda me Zambe be figa zu be nye, na, Ye mi azú bi ma a mi-fikpwaté mekòn a mizu mbefi ane bòt b' ake bi mvòvò? 53 Éyoñ bi be mia bi figa bo bi tabe'e tempel été móse mise, mi nji same wo a bi ma: v' awolo denane di, a figule mame ya dibi.

54 Ane be figa bi nye, a ke nye nda njò beprister. Ane Pétrus a figa tóñe ny' óyap mvus. 55 Éyoñ be figa kóban nduane zañ nda njò beprister, a tabe si vóme wua, Pétrus a figa tabe si vòm be figa to. 56 Ane miñga éziñ a figa yene ny' a to si mfòm nduan, an' a figa lòbò nye, a jò na, Môte nyò a figa to nsamba wé. 57 An' a figa kat a jò na, A miñga, m' ayeme nye. 58 Ób' abofi ó lóteya, ane môt mf' a figa yene nye, a jò na, wo f' ó ne môte wua y' été. Ane Pétrus a figa jò na, A môt, me nji bo été. 59 Éyoñ ób' abofi ó figa lòt, bebé awolo da, ane môt mfe

a figa jô na, M' abele fo' ane m' ajô na, Môte nyô a mbe fo'o nsamba wé: amu a ne môte ya Galiléa. 60 Ane Pétrus a figa jô na, A môt, m' ayem ane wo ajô. A figenan a kobô'ô, ane nnôme kup a figa ji'a loñ. 61 Ane Tat' a figa kôñelan, a lôbô Pétrus. Ane Pétrus a figa simesan ajô Tat' a figa jô nye na, Alu di te na nnôme kup a loñ, wo aye kate me mekate mela. 62 An' a figa kui atan a dañe yi.

63 Bôt be figa bi Yésus be figa kpwe'ele nye, a bibi nye. 64 Ane be figa tiñeti ny' éndelé mis, a jô nye na, Kulu'u mejô: z' a ate bibi wo? 65 A mejô mef' abui be figa jô ajô dé a kpwe'ele nye.

66 Éyoñ tyé é figa lendé, ane nsamba bivete ya menda me Zamb' ô figa sulane vôme wua, bemie beprister a betilli bekalate: ane be figa ke nye vôm b' atyi'i mejô, a jô na, 67 Ñg' ô ne Kristus, kate bia. An' a figa jô be na, Ñge m' akate mia, mi aye buni. 68 Ñge m' asili mia, mi te yalan. 69 Ataté éyoñe ji, Mone môt a ye tabe si mbo nnôme ya figule Zambe. 70 Ane bôte bese be figa jô na, Y' ô ne Mone Zambe? An' a figa jô be na, Ane mi ajô. 71 Be na, Bi abeta jeñe mame ya bo'olô ny' amu je? amu bibebien bi wô'ôya a anyu dé.

23 Ane ngum nsamba bôte bet' ô figa kôlô si, a ke nye be Pilatus. 2 Ane be figa taté bo'olô nye, a jô na, Bi figa yene môte nyô a ye'ele bôte y' ayofie dañgan mejô me ne bikotekot, ve kame bôt b' ave Kaéser akume y' ékaña'a, a jô na, émien a ne Kristus njô bôt. 3 Ane Pilatus a figa sili nye na, Y' ô ne Njô Beyude? An' a figa yalane nye na, Ane wo ajô. 4 Ane Pilatus a figa jô bemie beprister a bôt be figa to ésulane na, Me nji yene môte nyô jam e n' abé. 5 Be figa dañe kobô a jô na, A zametane bôt, a ye'ele be si se ya Yudea, ataté Galiléa azukui vôme nyô. 6 V' éyoñ Pilatus a figa wô' ajô te, a figa sili na, Ye môte nyô a ne môte ya Galiléa? 7 Éyoñ a figa yeme na a mbe môte ya bôt Herôdes a jô be, a figa lôme nye be Herôdes, émien f' a mbe Yérusalem melu mete.

8 Éyoñ Herôdes a figa yene Yésus, a

figa dañe vak: amu melu abui a figa kômbô yene nye, amu a figa wô'ô foé ajô dé; a figa kômbô yene ny' a bo' étua jam. 9 An' a figa sili nye mejô abui; nye te yalan ajô da. 10 Ane bemie beprister ba betilli bekalate be figa tebe, a dañe bo'olô nye. 11 Ane Herôdes a bezimbi bé be figa biasé nye, a kpwe'ele nye; ane be figa jalé ny', étôto'o ñgômesan, a beta lôme nye be Pilatus. 12 Ane Herôdes ba Pilatus be figa lat ñgbwa môse te: amu melu mvus be figa to zifi.

13 Ane Pilatus a figa sulane bemie beprister a bejô bôt a bôte bevok, 14 a jô be na, Mi ate zu me môte nyô, mi na a zametane bôt: tama yenan, me maneya fombô nye mi to, me nji yene môte nyô mbia be mam mi abo'olô nye: 15 nalé fe Herôdes a nji yene nye jam abé: amu a bulaneya bia nye; tama yenan, a nji bo ajô a yiane wu de. 16 Ajô te m' aye bibi nye, a jô'é ny' a ke. 18 Ane be figa bete metyiñ yôp bese, a jô na, Ô wôé môte nyô, a su bia Barabas:-19 môt at' a mbe nda mimbôk amu a figa té lumane bôt b' ajô nname te, a wôé bôt. 20 Ane Pilatus a figa beta kobô be amu a figa kômbô su Yésus: 21 ane be figa bete metyiñ yôp, a jô na, Tyele'é nye kroitse yôp, tyel'é'é nye kroitse yôp. 22 An' a figa jô b' ajô lalle na, Amu je, za jam abé a figa bo? Me nji yene ny' ajô a yiane wu de: ajô te m' aye bibi nye, a jô'é nye. 23 Be figa dañe bete metyiñ yôp, a ja'é ny' a tyelé nye kroitse yôp. 24 Ane njôane wop ô figa dañ. Ane Pilatus a figa tyi'i ajô a jô na e bo'ô ane b' ajô. 25 An' a figa su môt a mbe nda mimbôk amu a figa té lumane bôt b' ajô nname, a wôé bôt, nnye be figa ja'é; an' a figa ve be Yésus be bo ny' ane b' anye'e.

26 Éyoñ be figa ke nye, be figa bi Simôn môte ya Kiréne, a figa zu a wulu, a bete nye kroitse étu, an' a figa be'e je, a tône Yésus mvus.

27 Ane beta nsamba bôt a figa tône nye, a biñga be figa yôn a yi nye. 28 Ane Yésus a figa kôñelan, a jô be na, A biñga ya Yérusalem, te yian amu ajô dam, ve yiane miabebien a bone benan. 29 Tama yenan, melu m' aye bo, éyoñe te b' aye jô na, Ébotan a

mifkòkòm, a bifiga be figa bo te biaé, a mebé me figa bo te nyia bon. 30 Éyofie te, b' aye taté jò mifkòle na, Kpw'ane bia yòp; a bone mifkòle na, Visa'ane bia. 31 Amu fige b' abo élé é ne nyumi mam ma, b' aye bo élé é ne fikòt aya?

32 Ane be figa ke bôte befe bebaé nsamba wé, bebo mam me n' abé, be kele wóé be.

33 Éyofie be figa kui vòm be figa loene wò na Ékòkoé nlò, ane be figa tyelé nye kroitse yòpe wóé, ba be bebo mam abé bete, wua mbo nnòm, nyò mbo'o mbo figa. 34 Ane Yésus a figa jò na, A Tat, jam'é be; amu be nji yeme jam b' abo. Ane beben be figa kabane meñgòmesane mé, ve do me abia. 35 Ane bôt be figa teb' a lóbò. Bejò bôte fe be figa kpwe'ele nye, a jò na, A figa nyi bôte befe; a tame nyi émien, ñg' a ne Kristus Zamb' a figa top. 36 Bezimbi fe be figa kpwe'ele nye, ve ke vòm a figa tyele, a kòmbò nyu nye vaén é mbe sañ, 37 a jò na, Ñg' ó ne Kénigh Beyude, nyi'í womien. 38 E mbe fe ntilan nlò wé yòpe na, NYIN' A NE KÉNIGH BE-YUDE.

39 Môte wua ya bebo mam me n' abé be figa tyelé kroitse yòp, a figa kpwe'ele nye, a jò na, K' ó ne Kristus? nyi'í womien a bia. 40 Ane nyò mbo' a ñga kobò a lebe nye, a jò na, Y' ó ne te ko Zambe woñ, ke mi nye mi anyoñ mekua avale da? 41 Bia fo'o bi ayiane nyofie mekua ma, amu bi figa bo mam me n' abé: ve môte nyò a nji bo jame da abé. 42 An' a figa jò na, A Yésus, ó simesane ma éyofie wu aye kui ayofie dóé. 43 An' a figa jò nye na, M' ajò fo'o wo na, Den bi wo bi aye tabe Paradis.

44 Éyofie t' é mbe bebé mewolo mesaman, ane díbi e figa vine si se, akekui mewolo ébu, 45 éfufupe jòp ve dim: an' éndelé é figa tyele tempel, é figa nyaé zañ. 46 Ane Yésus a figa bete tyifí yòp a yòn, a jò na, A Tat, m' ake wo nsisime wom mo môé; éyofie a figa mane kobò nalé, an' a figa wu. 47 Éyofie évete bezimbi ntete wua a figa yene jam e figa bo, a figa kañe Zambe, a jò na, Nyin' a mbe fo'o môte ya zósó. 48 Ane jama bôt as' a figa zu

yen ajò te, éyofie be figa yene mam me figa bo, be figa bulan a kute mekòp. 49 Ane bôte bese ba be be be figa yemban, a bifiga be figa so Galiléa a tófie nye, be figa teb' óyap, a yene mam mete.

50 Môt a mbe wóé a mbe jòé na Yósef, ntyi'í mejò, mba môte ya zósó 51 (a nji yebe fe'e jap a jam be figa bo), a mbe môte ya Arimatia, nname ya Yudéa, a figa buni na ayofie Zambe d' aye zu: 52 môte at' a figa ke be Pilatus, a ja'é mbime Yésus. 53 An' a figa va wò kroits, a vute wò éndelé, 54 a bôé nye sofi be figa fa'a je ako' été, be figenane te jame môte été. 55 Ó mbe môs be figa bo be kòme biòm, môse sondò ó mbe bebé. Ane bifiga, ba be nye be figa so Galiléa, be figa zu mvus, a yene soñ, a yene f' ane be figa bôé mbim. 56 Ane be figa bulan, a kòme biòm bi ne mbamba menyum a mbon.

Ane be figa wo'ane môse sondò amu atifne Zambe.

24 Mòs sondò mf' a figa taté, be figa ke soñ é sala tyé, a ke biòm bi ne mbamba menyum be figa mane kòm. 2 Ane be figa koé ako' e fenekanya soñ. 3 Ane be figa nyin été, te yen mbime Tate Yésus. 4 A ñga bo na, éyofie be figa bo te fe fe'e minlem ajò te, atemeteme na bôte bebaé be ntele be fefe be be' é mbamba mefigòmesan: 5 éyofie be figa ko woñ, a buti mesu mape si, ane be figa jò be na, Mi ajeñe môte a ne vòm mimbim mi né amu jé? 6 A se va, a wòmòya; simesa'an an' a figa jò mia éyofie a figa to Galiléa na, 7 B' aye fo'o ve Mone môte mo me bôt be n' abé, b' aye tyelé nye kroitse yòp, a ye wòmò soñ môse lale. 8 Ane be figa simesane mejò mé, 9 ve kòlò soñ a ke kate beyé' awòm a wua a bôte befe bese, mam mete mese. 10 Be mbe Maria Magdaléna a Yòhana, a Maria nyia Yakòbus: ba be bifiga befe be mbe nsamba wua, be figa kate minlòman mejò mete. 11 Be figa yene mejò mete ane ma me ne momo; be nji buni me. 12 Ve Pétrus a figa kòlò si, a ke mbile soñ; an' a figa kumbu si, a bôte soñ été, a yene ve ndombo éndelé é bò'ò vòm étam; an' a figa kòlò a ke ja dé, a semé jam d' ate bo.

13 Mõse te beyé'é bé bebaé be figa ke nlam ó mbe jóé na Émaus, akólo Yérusalem akui nname te, zene mewolo mela. 14 Ane bebieb be figa kobó mam mese me figa bo. 15 A figa bo na be figenane be kobó' a sili bebieb minsili, ane Yésus a figa zu bebé, a fubu nsamba wop. 16 Ve Zamb' a figa bo mise mape nalé, be bo te yeme nye. 17 An' a figa jó be na, Za minlañ mi alan éyofi mi awulu? Ane be figa tebe, mimbote mesu. 18 Be bebaé móte wua, a mbe jóé na Kléofas, a figa yalan a jó nye na, Ye wo étam wó to Yérusalem, te yeme mam m' abo wóé melu ma? 19 An' a figa jó be na, Za mam? Ane be figa jó nye na, Mam me Yésus ya Natsaret, a mbe fikulu mejó a figu mfa'a ya mam a figa bo a mejó a figa kobó, ane Zambé ba be bóte bese be figa ló: 20 ye wo te yem ane bemie beprister a bejó bóte bañigan be figa ve nye mekua ya wóé nye, a tyelé nye kroitse yóp? 21 Bi figa buni na nny' a ye nyi bóte ya Israél. Ajó afe di ane mam ma me figa bo mós mi nto mila. 22 Bi nto nevema, amu biñga bevo'o ya nsamba woñgan b' ate kune ke soñ; 23 éyofi b' ate bo te yen mbim, b' ate zu, a jó na b' ate yene b'efigel, mmbe bete b' ate jó na a ve. 24 Bóte bevo'o ya nsamba woñgan b' ate ke soñ, a yene fo' ane biñga b' ate jó: be nji yene nye. 25 An' a figa jó be na, A bót mi n' asuk a minlem ate'e ya buni mejó mese bekulu mejó be figa jó! 26 Ke Kristus a figa yiane yene mam abé mete, a ke tab' éto b' awumu nye? 27 Ataté mejó me Móze a be-kulu mejó bese, a figa kate be mejó mese ya kalate Zambé mfa'a ya ajó dé émién. 28 Ane be figa kui bebé nlam vóm be figa ke: a figa bo an' a ye lót ósu. 29 Ane be figa bu'u nye a jó na, Tabe'e: amu ñgó'é é nto, a mós ó jaéya lót. An' a figa nyi nda ba be be be nto. 30 A figa bo na, éyofi ba be be be figa to si tawóló, a figa to'é fembé, a ye'elane Zambé, a be'e je, a ve be. 31 Ane mise map me figa kulban ane be figa yene nye, an' a figa jañe be mis. 32 Ane bebieb be figa jó na, Ke mi-

[Bulu.] 6

nlem miañgan mi ate wó'ó mvaé, éyofi a ate kobó bia zen a liti bia mejó me ya kalate Zambé? 33 Ane be figa kóló si éyofite te, a bulane Yérusalem, a koé beyé' awóm a wua, a bóte befe be mbe nsamba wop, be to ésulán vóme wua, 34 ane be figa jó na, Tat' a wómóya fo'o, Simón a yeneya nye. 35 Ane be figa kate be mam be figa yene zen, a kate f' ane be figa yeme ny' éyofi a figa be'e fembé.

36 Be figenane be kobó'ó mejó mete, atemeteme na émien a ntele be zañ, a jó be na, Taba'ane mvo'é. 37 Ane be figa fó'óban a ko woñ, a si'a kona be yeneya kón. 38 An' a figa jó be na, Mi afó'óban amu jé? mi asóane minlem été amu jé? 39 Tameka yenane me mo a mebo, a ne mamien: bóla'ane ma, mi yen; amu kón é se minsón a bives, ane mi aló me na. 40 Éyofi a figa jó mejó mete, an' a figa liti be mo mé, a mebo. 41 Be figenane te buni amu mevak, ve semé, an' a figa jó be na, Ye mi ne jóme di va? 42 Ane be figa ve nye mbelan étune kos. 43 An' a figa nyofie j' a di, be ló.

44 An' a figa jó be na, Mejó mane me figa jó mia éyofi bi be mina bi figa to, na, Mam mese me ne ntilan ajó dam kalate metiñe me Móze, a bekulu mejó a bepsalm, m' ayiane fo'o bo. 45 Éyofie t' a figa ve be ñgule ya yeme mejó ya kalate Zambé; 46 an' a figa jó be na, E ne ntilane na, Kristus a yiane wu, a wómó soñ móse lale: 47 a bót b' aye kate meyofie mese ajó ñkóñelane minlem, a njamane mam abé, jóé dam, ataté Yérusalem. 48 Mi ne bekañiete ya mam mete. 49 Mi ló, m' aye lóme mia Mbamba Nsirim ane Tat' a figa tifieti: tama taban nname wu, ake-kui éyofi mi aye nyofi ñgule j' aye so yóp.

50 An' a figa ke be bebé Bétanien, an' a figa same mo yóp a botane be. 51 A figa bo na a figenan a botane be, an' a figa kandane be, a ke yóp été. 52 Ane be figa kafiñe nye, a bulane Yérusalem, a wó' avak anen: 53 be figa bo be kele tempel été melu mese, a ye'elane Zambé.

81

MBAMBA FOË YÔHANES A NGA TILI.

1 Éyoñe te mam me figenane te bo, Ajò e figa to, Ajò e figa to be Zambe, Ajò e mbe Zambe. 2 Êmien a figa to be Zambe, éyoñe te mam me figenane te bo. 3 Êmien a figa té mam mese; mam mese me figa téé, te ke jòm é figa téé, a to momo. 4 Ênyifé é figa to be nye; ényifé t' é mb' éfufupe bôt. 5 Éfufup éte j' afaé dibi été; a dibi e nji yeme je. 6 Môt a figa so nlômane be Zambe, a mbe jôé na Yôhanes. 7 Nny' at' a figa zu ñkate foé, nd' a ye kate foé ajò éfufup éte, a kômbô na bôte bese be buni amu nye. 8 Sa êmien a mb' Éfufup éte, v' a figa kate foé ajò éfufup éte. 9 Nya Éfufubu a to, nje j' akôé môt as' a bialé si nyô. 10 A figa to si nyô, a figa té si nyô, bôte ya si nyô te yeme nye. 11 A figa zu vôm biôm bié bi né, bôte bé te buni nye. 12 Abime bôt e figa nyoñe nye, mmbe be figa buni jôé dé, a figa ve be ñgule ya bo bone be Zambe: 13 mmbe be nji bialé a metyi, sa fe'e ya minsôn, sa fe'e ya bôt, ve ñgule Zambe. 14 Ajò e figa bialé minsôn e figa to be bia (bi figa yen étôto'o jé aval' an' étôto' atyi'i Mon Ésa) e mbe mvam a benya mejô nelut. 15 Yôhanes a figa kate foé ajò dé, a bete tyifé yôp a jô na, Nyin' a ne môt me figa jô ajò dé na, Môt a zu me mvus, a ne m' ôsu: amu a figa to m' ôsu. 16 Bi bese bi maneya nyoñe mam me ne nye nlem nelut, a mvam, mvam. 17 Amu Môze a figa ve bôt metifé me Zambe; ve Yésus Kristus a figa bo bôt mvam a benya mejô. 18 Te ke mós môte wua a figa yene Zambe; v' atyi'i Mon, e to Ésa wé tôé, nny' a figa liti bôt Zambe.

19 Nalé Yôhanes a figa jô éyoñ Be-yude be figa lôme beprister a bôte ya Lévi vôm a figa to, be figa so Yéru-salem, a sili nye na, 20 Ô ne za?

Êmien a figa mem, a nji kat; a figa jô na, Me nji bo Kristus. 21 Ane be figa sili nye na, Ô ne za? Y' ô n' Élias? Nnye na, Me nji bo nye. Be na, Y' ô ne ñkulu mejô? Nnye na, Momo. 22 Ane be figa jô nye na, Ô ne za? Bi aye yalane bôt be figa lôme bia aya? Wo ajò aya ajò dôé? 23 Nnye na, Ma me ne môt a kobô tyifé yôp fé été, a jô na, So'ane zene Tate zôsô, an' Yésaya ñkulu mejô a figa jô. 24 Ane bôt be figa zu Befarisér nlôman. 25 Ane be figa sili nye na, Wo abaptizô fe bôt amu jé fig' ô ñji bo Kristus, ñg' Élias, fige ñkulu mejô? 26 Yôhanes a figa yalane be, a jô na, Ma m' abaptizô bôt a mendim: môt a tele mia zañ, mi te yeme nye, 27 môt at' a zu me mvus, me nji bo môte ya kuli nye miñkole ya bikôndé bié. 28 Mam mete me figa bo Bétanien, Yôrdan yat, vôm Yôhanes a figa baptizô bôt.

29 Alu da e lôteya, an' a figa yene Yésus a za'a vôm a figa to, a jô na, Mi lô, Mon Ntômba Zambe a va mam abé ya si nyô!

30 Nyin' a ne môt me figa jô mia ajò dé na, Môt a zu tôñe ma mvus a ne m' ôsu, amu a figa to m' ôsu. 31 Me nji yeme nye; v' amu m' aye liti bôte ya Israël be yeme nye, ajò te nde me figa zu baptizô bôt a mendim. 32 Yôhanes a figa kate foé a jô na, Me figa yen Nsaisim ô so'o yôp, ô sisek, aval' ane zum; ô za'a tabe be nye. 33 Me nji yeme nye: ve môt a figa lôme ma me baptizô bôt a mendim, nny' a figa jô me na, Môt wo aye yen Nsaisim ô sisek, ô tabe be nye, nny' a ne môt a ye baptizô bôt a Mbamba Nsaisim. 34 Me maneya yen, ane me figa kate mia na, Nyin' a ne Mone Zambe.

35 Alu da e lôteya, ane Yôhanes a figa tebe, ba be beyé'é bé bebaé; 36 an' a

figa yene Yésus a wulu'u, a jô na, Mi lô, Mon Ntômba Zambe! 37 Beye'é bete bebaé be figa wô' a kobô'ô, ane be figa ke tôñe Yésus. 38 Ane Yésus a figa kôñelan, a yene be be tôñe nye, a jô be na, Mi ajeñe jé? Ane be figa jô nye na, A Rabi (e ne na, A Nye'ele bôt), ô to vé? 39 An' a figa jô be na, Za'an, mi aye yen. Ajô te be figa ke yene vôm a figa to; ba be be be figa to môse te: éyoñe t' é mbe bebé mewolo awôm. 40 Bôte bete bebaé be figa wô'ô Yôhanes a kobô' a tôñe nye, môte wua a mbe Andréas, monyañ Simôn Pétrus. 41 Nny' a figa taté jeñe monyañe wé, Simôn, a jô nye na, Bi yeneya Mésias (e ne na, Kristus). 42 An' a figa ke nye be Yésus. Yésus a figa lôbô nye, a jô na, Ô ne Simôn, mone Yôhanes: b' aye loene wo na Kéfas (e ne na Pétrus).

43 Éyoñ alu da e figa lôt, a figa ke Galiléa, an' a figa koé Filipus: a jô nye na, Tôñe ma. 44 Filipus a mbe môte ya Bétsaéda, ô mbe nlam Andréas ba Pétrus. 45 Filipus a figa koé Natanaél a jô nye na, Bi yeneya môt Môze a figa tili kalate metiñe me Zambe a bekulu mejô be figa tili ajô dé na, Yésus ya Natsaret, mone Yôsef. 46 Nataniél a figa jô nye na, Ye jôm é ne mvaé é ne ñgule ya so Natsaret? Filipus a figa jô nye na, Za'a yen. 47 Yésus a figa yene Nataniél a za'a vôm a figa to, a kobô bôt ajô dé na, Tama yenan, a ne fo'o môte ya Israël, a nji bo među'an! 48 Nataniél a figa jô nye na, Wo ayeme m' aya? Yésus a figa yalan a jô nye na, Te yene Filipus a za yene wo, éyoñ ô figa to élé ya faége si, me figa yene wo. 49 Nataniél a figa yalane nye, a jô na, A Nye'ele bôt, ô ne Mone Zambe; ô ne Kénigh ya Israël. 50 Yésus a figa yalan a jô nye na, Amu m' ate jô wo na, Me figa yene wo élé ya faége si, ye wo abuni? wo aye yene mam m' adañe mam ma. 51 An' a figa jô nye na, M' abele fo' ane m' ajô mia na, Mi aye yene yôp e kanda'an, a b'éñgel be Zambe b' abet, b' asis, a tabe be Mone môt.

2 Môse lalé an' ésulane y' aluk é figa bo Kana ya Galiléa; nya Yésus a mbe wôé: 2 ane be figa bañete Yésus, a beye'é bé be zu ésulane y' aluk. 3

Éyoñ vaén é figa man, nya Yésus a figa jô nye na be nji fe beta bi vaén. 4 Ane Yésus a figa jô nye na, A miñga, bi wo bi ne z' ajô? éyoñe jam é figenane te kpwan. 5 Nya wé a figa jô bebo bisaé na, Jam es' a jô mia, bo'ane de. 6 Miñka'a meko'o misaman mi figa tele wôé, mmie Beyude be figa bo be tuni bebien, miñka'a mite ñika'a wua ô mbe mas ébaé, ñge mas éla. 7 Yésus a figa jô be na, Jala'ane miñka'a mendim. Ane be figa jalé mie nelut. 8 An' a figa jô be na, Bietan éyoñe ji, mi ke ve mie bidi. Ane be figa biet, a ke liti. 9 Éyoñ mie bidi a figa tye'e mendim, éyoñe te me nto vaén, émien te yem mfa' é figa so (ve bebo bisaé be figa biete mendim be figa yem), mie bidi a figa loene môt a figa lu'u miñga, 10 a jô nye na, Môt as' a taté telé vaén é ne mvaé tawôlô yôp; éyoñ bôt be maneya nyu abui, wôn' a telé vaén é ne te dañ mvaé: ve wo w' ate nane vaén é ne mvaé azukui éyoñe ji. 11 Bitua bi mam Yésus a figa bo, étua jam Yésus a figa taté bo, ji Kana ya Galiléa, ajô te nd' a figa liti bôt ñgule jé; ane beye'é bé be figa buni nje.

12 Éyoñ jame t' e figa man, an' a figa ke Kapernaum, ba nya wé a bobenyañe bé a beye'é bé: be nji tabe wôé melu abui.

13 Paska ya Beyude é mbe bebé, ane Yésus a figa ke Yérusalem. 14 An' a figa ke tempel éte, a koé bôt be kuane benyat, a mintômba, a bezum, a bôt be folane mark, be to si: 15 an' a figa bo ñkasa miñko, a titane biôm bise, mintômba a benyat, bi kôlô tempel éte; an' a figa kute mark bôt be figa folane si, a so'ôlô betawôlô bap; 16 an' a figa jô bôt be figa kuane bezume na, Va'ane biôm bi; mi te bo' nda ésa wom nda akum. 17 Beye'é be figa simesan an' e mbe ntilane na, Amu m' adañe nye'e nda jôé, ajô te d' aye wôé ma. 18 Ajô te Beyude be figa kobô, a jô nye na, Wo aliti bia za ndem, amu wo abo mam ma? 19 Yésus a figa yalan a jô be na, Tyamane tempele nyô, m' aye fe beta lôñe je melu mela. 20 Ajô te Beyude be figa jô na, Be figa lôñe tempele nyô mimbu mewôm menyin a mimbu misaman, ye wo aye lôñe je

melu mela? 21 V' a figa kobò, a funane nyòle jé ane tempel. 22 Ajò t' éyoñ a figa wòmò soñ, beyé'é bé be figa simesan an' a figa jò ajò te; ane be figa buni ntilane ya kalate Zambe, a ajò Yésus a figa jò.

23 Éyoñ a figa to paska Yérusalem, melu be figa bo ésulane bidi, bôt abui be figa buni jòé dé, éyoñ be figa yene beta be mam a figa bo. 24 Ve Yésus a figa tabe be ntye, amu a figa yeme minlem mi bôte bese, 25 amu a nji jefie môt a kate nye foé ajò bôt; amu émien a figa yeme mam me ne bôte minlem été.

3 A mbe môte ya Farisé, a mbe jòé na Nikòdémus, évete ya Beyude: 2 nny' at' a figa zu be Yésus alu, a jò na, A Nye'ele bôt, bi ayeme na ó ne nye'ele bôt, ó figa so be Zambe: amu te ke môt a ne figule ya bo beta be mam ane wo abo, ve Zamb' a to be nye. 3 Yésus a figa yalan a jò nye na, M' abele fo' ane m' ajò wo na, Môt a se figule ya yen ayoñe Zambe, ve beta bialé. 4 Nikòdémus a figa jò nye na, Môt a nto nnòm a ne figule ya beta bialé aya? y' a ye beta bulan abume nyia, a bialé? 5 Yésus a figa yalan a jò na, M' abele fo' ane m' ajò wo na, Nge môt a bo te bialé a Nsisim, a se figule ya k' ayoñe Zambe. 6 Jòme j' abialé a minsón, nj' é ne minsón; jòme j' abialé a Nsisim, nj' é ne nsisim. 7 Te semé amu m' ate jò wo na, Mi ayiane beta bialé. 8 Évuñulu j' avuñ vòme j' anye'e, wo awò'ò j' éduñ, te yeme je mfa'a j' aso a mfa'a j' ake: nalé fe môt as' a bialé a Nsisim a né. 9 Nikòdémus a figa yalan a jò nye na, Mam ma me ne figule ya bo aya? 10 Yésus a figa yalan a jò nye na, Y' ó ne nye'ele bôte ya Israél, te yeme mam mete? 11 M' abele fo' ane m' ajò wo na, Bi akobò mejò bi ayem, a kate mam bi figa yen; mi te buni mejò bi akat. 12 Nge me figa kate mia mame ya si nyò mi te buni, mi aye buni aya fige m' akate mia mame ya yòp? 13 Môt a nji bete yòp été, ve nyò a figa so yòp, nny' a ne Mone môt a ne yòp. 14 Ane Mòze a figa bete nyo fé été, nalé fe Mone môt a yiane betebane yòp. 15 Ajò te nde bôte bese môt a buni ny' a ye tabe ényifi ya melu mese.

16 Amu beta nye'an Zamb' a figa nye'e bôte ya si nyò, a figa lóm atyi'i Mone dé, ajò te bôte bese môt a buni nye, a ye jañ, ve tab' ényifi ya melu mese. 17 Amu Zamb' a nji lóme Mone wé si nyò, amu na a ve bôte mekua; v' amu na bôte ya si nyò b' aye tab' ényifi ya melu mes' amu nye. 18 Môt a buni ny' a nji fe bo ajò: môt a bo te buni nnye, a n' ajò éyoñe ji amu a nji buni jòé atyi'i Mone Zambe. 19 Be n' ajò, amu éfufup é figa zu si nyò, ane bôt be figa nye'e dibi, te nye'e éfufup; amu mam be figa bo me mb' abé. 20 Amu môt as' a bo abé a vini éfufup, te zu vòm éfufup é né, mam a figa bo me za ve nye mekua. 21 Ve môt a bo benya mam, nny' a zu vòm éfufup é né, amu a kòmbò bôte be yeme na mam a figa bo, a figa bo m' a figule Zambe.

22 Mam mete me maneya, ane Yésus ba beyé'é bé be figa ke si ya Yudea; ane be figa tabe vòm ate, an' a figa baptizò bôt. 23 Yòhanes fe a figa baptizò bôt, Énòn bebé Salim, amu mendim abui me mbe wòé: ane bôt be figa ke baptizòban. 24 Éyoñe te Yòhanes a figeane te ke nda mimbók. 25 Ane beyé'é be Yòhanes a mone Yude be figa sòane bisò ajò ntunane menyò. 26 Ane be figa ke vòm Yòhanes a figa to a jò nye na, A Nye'ele bôt, môt ate, mia nye mi figa to Yòrdan yat, ó figa kañet' ajò dé, a baptizò bôt, a bôte bese b' ake be nye. 27 Yòhanes a figa yalan a jò na, Môt a nji bo figule ya nyoñe jòm, ve Zambe a ve nye je, é so'o yòp. 28 Mibebien mi ayem ane me figa jò mia na, Me nji bo Kristus, me figa zu nye nlòman ósu. 29 Môt a bili mbom, émien a ne nnòm: môt a ne mvóé nnòm, a teb' a wò'ò nye, a dañe wò'ò mvaé amu a wò'ò tyiñe nnòm: ava'a dam e jaéya amu ajò di. 30 Nny' a yiane nenenen, me m' ayiane ve wulawulan.

31 Môt a so yòp a dañe bôte bese: môt a so si nyò, a ne fo'ò ve môte ya si nyò, a kobò mejò ya si nyò: môt a so yòp, a dañe bôte bese. 32 Mam a maneya yen a wòk, mm' a kañiete bôt; te ke môt a buni mejò mé. 33 Môt a maneya buni mejò mé, nny' a memeya na Zamb' a ne nya ajò.

34 Amu môt Zamb' a figa lôm, nny' a kobô mejô me Zambe: amu a ve Nsissime wé, te lañ. 35 Ésa a nye'e Mon, an' a figa ve nye mam mese mo. 36 Môt a buni Mon, nny' a n' ényifi ya melu mese; ve môt a bo te wô'ô Mon, a ye yen ényifi ya melu mese, Zamb' a ye bo ve ya ajô dé.

4 Ajô te, éyoñ Tat' a figa yem ane Befarisér be figa wô'ô na Yésus a bili beyé'é abui a baptizô be, a dañie Yôhanes 2 (akôsa bo Yésus émien a nji baptizô bôt, ve beyé'é bé be figa bo), 3 a figa kôlô Yudéa, a beta ke Galiléa. 4 An' a figa yiane lôte Samaria. 5 An' a figa kui nname ya Samaria ô mbe jôé na Sikar ô mbe bebé éfuse si Yakôb a figa ve Yôsef mone wé; 6 anjeñe Yakôb e mbe wôé. Yésus a figa kate dula, an' a figa tabe si mfôm anjeñ. Éyoñe t' é mbe bebé mewolo mesaman. 7 Miñga ya Samaria a figa zu labe mendim: ane Yésus a figa jô nye na, Nyu'u me mendim. 8 Amu beyé'é bé be figa ke kuse bidi nlam. 9 Ajô te miñga ya Samaria a figa jô nye na, Ô ne mone Beyude, wo aja'é me, miñga ya Samaria, mendim amu jé? (Amu Beyude ba be bôte ya Samaria be ne te fulane mam.) 10 Yésus a figa yalan a jô nye na, Nge wo ate yem mvean Zambe, a yeme fe môt a jô wo na, Nyu'u me mendim, a ne za; ve wo ate ye ja'é nye, ve nyef' a ate vewo mendim me n' ényifi. 11 Ane miñga at' a figa jô nye na, A Tat, ô nji bo jôme ya biete mendim, anjeñ e n' édo'o si été: mendim ényifi ô bili m' aso vé? 12 Ye wo adañ ésa wofigan Yakôb, nny' a figa ve bia anjeñe di, émien a figa nyu fe de, a bone bé, a biyeme bié? 13 Yésus a figa yalan a jô nye na, Môt as' a nyu mendime ma, a ye beta wô' évé: 14 ve môt a nyu mendim m' ave nye, a ye fe wô' évé; ve mendim m' ave nye m' aye bo ny' anjeñ nlem été, a ve ny' ényifi ya melu mese. 15 Ane miñga at' a figa jô nye na, A Tat, va'a me mendim mete, me bo te fe wô' évé, te fe zu ôyape ne, a labe mendim. 16 Yésus a figa jô nye na, Kele loene nyo nnôm, a zu ne. 17 Miñga at' a figa yalan, a jô nye na, Me nji bo nnôm. Yésus a figa jô nye na, Wo

abele fo' ane wo ajô na, Me nji bo nnôm: 18 amu ô figa to beyôm betan; ve môt ô bili éyoñe ji, a nji bo nyo nnôm: wo abele fo' ajô te. 19 Miñga at' a figa jô nye na, A Tat, m' ayemeya na ô ne fikulu mejô. 20 Betate bañgan be figa kañe Zambe fikôle wu; ve mia, mi ajô na Yéusalem e ne vôm bôt b' ayiane kañe Zambe. 21 Yésus a figa jô nye na, A miñga, buni'i ma, melu m' aye bo éyoñ mi aye kañe Zambe sa fikôle wu, sa ke Yéusalem. 22 Mi akañe jôm mi ne te yem: bia bi akañe jôm bi ayem: amu ényifi ya melu mese j' aso Beyude. 23 Ve melu m' aye bo, mme m' atat' éyoñe ji, éyoñ bôt b' atu'a kañ, b' aye kañ Ésa, a Nsirim a benya mejô: amu Ésa a kômbô bôt be n' avale te be kañe nye. 24 Zamb' a ne Nsirim: a bôt b' akañe nye, b' ayiane kañe ny' a Nsirim a benya mejô. 25 Miñga at' a figa jô nye na, M' ayeme na Mésias a ye so (b' aloene nye na Kristus): éyoñ a ye so, a ye kate bia mejô mese. 26 Yésus a figa jô nye na, M' ate nyô, m' akobô wo.

27 Éyoñe te beyé'é bé be figa zu; ane be figa semé, amu a figa kobô miñga; ve môt a nji jô na, Wo asili nye jé? fige na, Wo akobô ny' a jé? 28 Ane miñga at' a figa li'i fika'a mendim, an' a figa ke nlam, a jô bôte na, 29 Za'a yenane môt a ate kate me mam mese me figa bo: ye ny' a ne Kristus? 30 Ane be figa kôlô nlam, a ke vôm a figa to. 31 Éyoñ be figenane te so, beyé'é bé be figa ye'elane nye, a jô na, A Tat, ja'a bidi. 32 An' a figa jô be na, Me ne bidi ya di mi te yeme bie. 33 Ajô te beyé'é bé be figa jô bebiene na, Ye môt a ate zu ve nye jôme ya di? 34 Yésus a figa jô be na, Bidi biam bi ne na m' abo mam môt a figa lôme ma a nye'e, a mane f' ésaé jé. 35 Ke mi ajô na, A li'lya figon nyin, wôna bôt b' aye va didi mefup, ve ma m' a jô mia na, Beta'ane mis mi lôbô mefup, bidi bi maneya kôt, b' ayiane va bie. 36 Môt a va bidi, nny' a nyoñe ma'an a kôane fe bibuma y' ényifi ya melu mese; nalé fe môt a mlase fes a môt a va bidi, bebaé b' aye va'a avale da. 37 Amu fikana ô ne zôsô ajô di na, Môte wua a miase fes, môt mf' a va

bidi. 38 Me figa lôme mia mi va bidi vòm mi figa bo te bo ésaé: bôte befe be figa taté bo ésaé, a mia mi figa fubu été.

39 Bôt abui ya Samaria be figa to nname te be figa buni ny' amu mejô miñga a figa kate be foé na, A ate kate ma mam mese me figa bo. 40 Éyoñ bôte ya Samaria be figa zu vòm a figa to, be figa bu'u ny' a tame tabe nname wop: an' a figa tabe wôé melu mebaé. 41 Bôte bef' abui be figa buni amu mejô mé; 42 ane be figa jô miñga ate na, Éyoñe ji bi abuni, sa amu ô figa kate bia: v' amu bibebien bi maneya wôk, a yeme na nyina fo' a ne Nyi bôte si nyô.

43 Melu mete mebaé me lôteya, an' a figa kôlô vòm ate, a ke Galiléa. 44 Amu Yésus émien a figa jô na, Nkulu mejô a nji bo duma si j' émien. 45 Éyoñ a figa kui Galiléa, bôte ya Galiléa be figa nyoñe nye, amu be figa yene mam mesul' a figa bo Yérusalem éyoñ a figa to ésulán: amu be mb' ésulán été.

46 An' a figa beta ke Kana ya Galiléa, vòm a figa kôñelane mendime vaén. Évet njô bôt a mbe wôé, mone wé a figa ya' a to Kapernaum. 47 Éyoñ a figa wô'd na Yésus a soya Yudéa, a nto Galiléa, a figa ke vòm a figa to, a ye'elane nye na a ke saé nye mon; amu a figa ye wu. 48 Ane Yésus a figa jô nye na, Nge mi te yene beta be mam a mame ya semé, mi te buni. 49 An' évet ét' a figa jô nye na, A Tat, za' avô, mon a za me wu. 50 Yésus a figa jô nye na, Kele wo ake, mone wôé a nyiñeya. Môt at' a figa buni mejô Yésus a figa jô nye, an' a figa ke. 51 A ngenan a kelek, ane bebo bisaé bé be figa zu tôbane nye, a jô nye na, Nyo mon a nyiñeya. 52 An' a figa sili be na, A figa taté bo mvo'é éyoñe vé? Ane be figa jô nye na, Añgô'é mewolo zañbwa, ayôñ e figa mane nye nyô. 53 Nal' ésa a figa yeme na awolo te ude Yésus a figa jô nye na, Nyo mon a nyiñeya: an' émien a figa buni a bôte bese ya nda jé? 54 Din' e ne beta jame ba Yésus a figa bo éyoñ a figa so Yudéa, a ke Galiléa.

5 Mam mete me maneya, an' ésul-ane ya Beyude é figa bo; ane Yésus a figa ke Yérusalem.

2 Ébata é ne Yérusalem, é ne bebé

vòm mintômba mi figa bo mi bô'ôbô, fikobô Behébrér b' alo je na Bétésda, vòm at' a ne mimbala'a si mitan. 3 Miñkôkon abui mi figa bô mimbala'a si, a mindindim, a minyeyem, a bôt be figa to miñkôt. 5 Môt éziñ a mbe wôé a figa kone mimbu mewôm mela a mimbu mwom. 6 Éyoñ Yésus a figa yene ny' a bô, a yeme na a figa to nalé melu abui, a figa jô nye na, Ye wo akômbô bo mvo'é? 7 Nkôkone t' ô figa yalane nye na, A Tat, me nji bo môt a ke m' ébata éyoñ mendim m' afô'osan: v' éyoñ me ngenane me kelek, môt mf' a viane kem' ôsu. 8 Ye-sus a figa jô nye na, Kôlô'ô si, ô to'é énoñe jôé, ô ke. 9 Ane môt at' a figa ji'a bo mvo'é, a to'é énoñe jé a ke.

10 Môse t' ô mbe môse sondô. Ajô te Beyude be figa jô môt a figa sabane na, Den a ne môse sondô, wo atyam atife Zamb' éyoñ wo ato'é énoñe jôé. 11 An' a figa yalane be a jô na, Môt a ate saé ma, nny' a ate jô me na, Toké' énoñe jôé, ô ke. 12 Be figa sili nye na, Môt mbé a ate jô wo na, Toké' énoñe jôé, ô wulu? 13 Ve môt a figa saban a nji yeme môt a figa saé nye: amu Yésus a figa kôlô a ésulane bôt é figa to vòm ate. 14 Mejô mete me maneya, ane Yésus a figa koé nye tempel été, a jô nye na, Tame yen, ô nto mvo'é: te beta bo mam abé, jam d' adañ abé e za zu be wo. 15 Môt at' a figa kôlô, a kate Beyude na, Môt a ate saé ma a ne Yésus. 16 Ajô te Beyude be figa kpwe'ele Yésus amu a figa bo mam mete môse sondô. 17 Ane Yésus a figa yalane be, a jô na, Ésa wom a figa bo ésaé azukui éyoñe ji, ma fe m' abo an' a bo. 18 Ajô te Beyude be figa dañe kômbô wôé nye, sa amu a figa tyame môse sondô étam, v' amu a figa jô fe na, Zamb' a n' ésa wom, a bo émien ba Zambé nté wua.

19 Ane Yésus a figa yalan a jô be na, M' abele fo' ane m' ajô mia na, Mon a nji bo ñigule ya bo jam étam, ve mam a wô'd yen Ésa a bo'ok: amu mam mese a bo, mam mete fe Mon a bo. 20 Amu Ésa a nye'e Mon, a liti nye mam mese émien a bo: a ye liti nye mam m' adañe mam ma, nalé mi aye semé. 21 Amu aval' an' Ésa a wômôlô mimbiam a ve mie ényifí, nalé fe Mon a v' ényifí

bót a nye' a va'ak. 22 Amu Ésa te tyi'i mót ajò, v' a ñga ve Mon ntyi'an mejò òse; 23 nalé bôte bese b' aye ve Mon duma ane b' ave Ésa duma. Mót a bo te ve Mon duma, a bo fe te ve Ésa a ñga lóme nye, duma. 24 M' abele fo' ane m' ajò mia na, Mót a wò' ajò dam a buni mót a ñga lóme ma, a n' ényifi ya melu mese, a ye nyofie mekua, a kólóya awu, a nyiñeya. 25 M' abele fo' ane m' a jò mia na, Melu m' aye bo, mme m' atat' éyoñe ji, éyoñ bót be maneya wu b' aye wò'd tyiñe Mone Zambe; ba b' aye wò'd je, mme b' aye nyifi. 26 Amu aval' an' Ésa a n' ényifi nyòle j' émien, avale te f' a ñga ve Mon ényifi nyòle jé: 27 a ñga ve fe nye figule ya tyi'i mejò, amu a ne Mone mót. 28 Te seman ajò di: amu awolo d' aye bo éyoñ bôte bese be ne mesoñ b' aye wò'd tyiñe jé, 29 b' aye so; ba be ñga bo mvaé b' aye wómò a nyifi; ba be ñga bo abé b' aye wómò a nyofie mekua.

30 Mamien me nji bo figule ya bo jam: m' atyi'i mejò ane m' awòk: ntyi'ane mejò wom ò ne zòé; amu me nji jeñe mam m' anye'e, ve mam mót a ñga lóme m' a nye'e. 31 Ñge m' akañete mejò mam mamien, wóna mejò m' akañete me nji bo benya mejò. 32 Mót m' a kañet' ajò dam; m' ayeme na mejò a kañet' ajò dam me ne benya mejò. 33 Mi maneya lóme bót be Yóhanes, an' a ñga kañete benya mejò. 34 Ñkañetane be ñga kañet' ajò dam, ò nji bo ñkañetane ya bót: ve m' ajò mejò ma, amu m' ayi na mi ke tab' ényifi ya melu mese. 35 Ny' a mbe lamp' a yòñk a v' éfufup: mi ñga kómò vak a tab' éfufupe jé òbe nté. 36 Ve ñkañetan m' abili wo adañ ñkañetane wu Yóhanes a ñga kañet' ajò dam: amu mam Tat' a ñga ve ma me bo, mme mete m' abo, mam mete m' akañet' ajò dame na, Tat' a ñga lóme ma. 37 Tat' a ñga lóme ma, nnye f' a ñga kañet' ajò dam, melu mese mi nji wò'd tyiñe jé, nalé fe te yen nyòle jé. 38 Mejò mé me nji tabe mia minlem été: amu mi nji buni mót a ñga lóm. 39 Mi afombò mejò ya kalate Zambe, amu mi as'a kona mi aye yen ényifi ya melu mes' été; mejò mete mme m' akañet' ajò dam; 40 Ve

mia, mi nji nye'e mi za'a be m' a tabe ényifi ya melu mese. 41 Me nji nyofie duma d' aso bót. 42 Ve m' ayeme mia, nye'ané Zamb' ò nji bò minlem mienan. 43 Me soya jòé Ésa wom, mi te buni ma: ñge mót m' a ye zu jòé d' émien, nnye mi aye buni. 44 Mia mi anyofie duma d' aso be mibebien, te jeñe duma d' aso be Zamb' a ne nye wua, mi ne figule ya buni aya? 45 Te si'a kona m' aye bo'olò mia be Tate: môte wua a bo'olò mia, Mòze nnye mi abuni. 46 Amu ñge mi ñga buni Mòze, ve mi ñga buni fe ma; amu a ñga tili ajò dam. 47 Ñge mi abo te buni mejò a ñga tili, mi aye buni mejò m' akobò aya?

6 Mejò mete me maneya, ane Yésus a ñga kòlò, a k' ato'o ya Galiléa yat, e ne jòé na Tibérias. 2 Ane bót abui be ñga tóñe nye, amu be ñga yene beta be mam a ñga bo miñkòkon. 3 Ane Yésus a ñga ke ñkòle yòp a tabe si wòé, ba bey'é bé. 4 Paska é n' ésulane ya Beyude é mbe bebé. 5 Ane Yésus a ñga lóbò yòp, a yene bót abui be za'a wòm a ñga to, an' a ñga jò Filipus na, Bi aye kuse bidi bôte ba b' aye di vé? 6 A ñga jò ajò t' a ve'ele nye: amu émien a ñga yem an' a ye bo. 7 Filipus a ñga yalane nye na, Abime fembé mót a ye kus a marke mintete mibaé, te yiane be, mót as' a nyofie ve tyòtyoé. 8 Bey'e' é bé môte wua a mbe jòé na Andréas, monyafi Simòn Pétrus, a ñga jò nye na, 9 Mona fam a ne va, a bili mimamane mi fembé mitan a kos ébaé: bióm bina bi aye bo aya, bôte k' abime va? 10 Yésus a ñga jò na, To'ane bôte si. Ékañga abui é mbe wòm ate. Befam be ñga tabe si be mbe bebé betoyini betan. 11 Ane Yésus a ñga nyofie mimamane mi fembé; éyoñ a ñga mane ye'elane Zambe, an' a ñga ve bót be ñga to si; an' a ñga ve fe be kos abime be ñga nye'e. 12 Éyoñ be ñga jaé, a ñga jò bey'e' é bé na, Kò'an afufus d' ate buk, jòm te wu ntuk. 13 Ane be ñga kòan afufuse mimamane mi fembé é ñga buk éyoñe bót be ñga mane di, a jalé miñkòé awòm a mibaé. 14 Ajò te, éyoñ bôte be ñga yene beta jam a ate bo, be ñga jò na, Nyin' a ne fo'o fikulu mejò be ñga jò na a ye zu.

15 Éyoñ Yésus a ñga yene bót be ye'e

zu nyofie ny' a figu, a telé nye njò bôt, an' émien a figa kólò a ke ñkól étam.

16 Éyofñ figò' é é ñga bo, ane beyé' é bé be figa k' atok. 17 Ane be figa k' éfuñga, be ye' e dañ atok a ke Kapernaum. Éyofñe te dibi e ñga bo, Yésus a ñgenane te koane be. 18 Ato' e ñga taté fò'osan amu beta évuñulu é ñga vuñ. 19 Éyofñ be figa mane ful éfuñga nta môt a wulu mebo awolo da ñge mebaé, be ñga yene Yésus a wulu' ato'o yòp, a za'a bebé éfuñga: ane be ñga ko woñ. 20 An' a ñga jò be na, Me le; te koane woñ. 21 Ajò te be figa me'ete a nyofie ny' éfuñga été: an' éfuñga é ñga ji'a kui kindi'i vòm be figa ke.

22 Alu da e lôteya ane bôt be ñga to ésulan ato'o yat be ñga yene na éfuñga éfe je nji bo wòé, v' éfuñga jia étam, a yeme fe na Yésus a nji k' éfuñga beyé' é be ñga ke, ve beyé' é bé be ñga kólò étam 23 (ve bifuñga bife bi ñga so Tibérias, bi figa zu vòm be ñga di bidi éyofñ Tat' a ñga ve akéva): 24 éyofñ bôt be ñga to ésulan be ñga yene na Yésus ba beyé' é bé be nji bo wòé, bebien be ñga ke bifuñga été, a ke Kapernaum, a jeñe Yésus. 25 Éyofñ be ñga yene ny' ato'o yat, be ñga jò nye na, A Tat, wo ate zu ne éyofie vé? 26 Yésus a ñga yalane be, a jò na, M' abele fo' ane m' ajò mia na, Mi ajeñe ma, sa amu mi ñga yene beta be mam, v' amu mi ñga di mimamane mi fembé, a jaé. 27 Te boane bisaé ajò bidi bi aye wu ntuk, v' ajò bidi bi aye tab' ényifiñ ya melu mese, mmbie Mone môt a ye ve mia: amu Ésa, a ne Zambé, a ñga ve nye figu nje bôt b' aye yeme na a ne Mone Zambé. 28 Ajò te be ñga jò nye na, Bi ayiane bo jé bi aye bo bisaé bi Zambé? 29 Yésus a ñga yalan a jò be na, Ésaé Zamb' é ne na mi buni môt a ñga lóm. 30 Ane be ñga jò nye na, Za jam wo abo e ne ndem, bi aye yene d' a buni wo? jé wo abo? 31 Betate bafigan be ñga di mana fé été; amu e ne ntilane na, A ñga ve be bidi bi so'o yòp be di. 32 Ajò te Yésus a ñga jò be na, M' abele fo' ane m' ajo mia na, Sa Mòze a ñga ve mia bidi bi ñga so yòp; ve Tate wom a ve mia benya bidi bi aso yòp. 33 Amu bidi Zamb' a ve, mmbie bi aso yòp a ve bôte ya si nyò ényifi.

88

34 Ane be figa jò nye na, A Tat, va'a bia bidi bite melu mese. -35 Yésus a figa jò be na, Ma me ne bidi y' ényifi: môt a zu be ma, a ye wò'ò zaé, môt a buni ma, a ye wò' évé. 36 Ve me figa jò mia na mi yeneya ma, ve mi ñgenane te buni. 37 Bôte bese Tat' a ve ma, b' aye zu be ma; môt a zu be ma, m' aye titane nye. 38 Amu me ñga so yòp, te ke bo mam m' anye'e, ve mam môt a figa lôme m' a nye'e. 39 Jam môt a figa lôme m' a nye'e e ne na bôte bes' a figa ve ma, me te dimeli môte wua y' été, ve m' aye wòmólò be bese alu d' aye su'ulan. 40 Amu jam Ésa wom a nye'e, e ne na môt as' a yene Mòn a buni nye, a ye tab' ényifi ya melu mese; nnye m' aye wòmólò alu d' aye su'ulan.

41 Ajò te Beyude be figa kobò nye menyifi amu a ñga jò na, Ma me ne bidi bi aso yòp. 42 Ane be figa jò na, Ke nyin' a ne Yésus, mone Yósef, bi ayem ésa ba nyia? éyofie ji a jò na, Me soya yòp, aya? 43 Yésus a ñga yalan, a jò be na, Mibebien, te kobane menyifi. 44 Môt a nji bo figule ya zu be ma, ve Tat' a figa lôme m' a dutu nye: nnye m' aye wòmólò alu d' aye su'ulan. 45 E ne ntilan kalate bekulu mejò na, Zambé a ye ye'ele be bese. Môt as' a maneya wò'ò mejò m' aso be Tate, a yé' é me, nny' a zu be ma. 46 Te ke môt a ñga yene Tate, ve nyò a ñga so be Zambé, nny' a ñga yen Ésa. 47 M' abele fo' ane m' ajò mia na, Môt a buni, nny' a n' ényifiñ ya melu mese. 48 Me ne bidi y' ényifiñ. 49 B' éso benan be ñga di mana fé été, ane be ñga wu. 50 Bidi bi aso yòpe bi ñge môt a di bie, a ye wu. 51 Ma me ne bidi bi n' ényifiñ été, mmbie bi ñga so yòp: ñge môt a di bie, a ye tabe ényifiñ ya melu mese: ya, bidi m' aye ve, bi ne minsòne miam, m' aye ve bie bôte ya si nyò be nyifi.

52 Ajò te Beyude bebien be figa sòane bisò a jò na, Môte nyò a ne figule ya ve bia minsòne mié, bi adi mie, aya? 53 Ajò te Yésus a ñga jò be na, M' abele fo' ane m' ajò mia na, Ñge mi abo te di minsòne mi Mone môt, a nyu metyi mé, mi nji bo ényifite minlem été. 54 Môt a di minsòne miam a nyu metyi mam, a n' ényifiñ ya melu mese; m'

aye wómóló ny' alu d' aye su'ulan. 55 Amu minsóné miam mi ne benya bidi, a metyi mam me ne nya jómó ya nyu. 56 Mót a di minsóné miam a nyu metyi mam, nny' a to be ma, me fe me to be nye. 57 Ane Tat' a ve a ñga lóme ma, a ma m' anyiñ amu Tate; nalé fe mót a di ma, nny' a ye nyiñ amu ma. 58 Bidi bi ñga so yópe bi: bi nji bo bidi ane betate be ñga di a wu: ñge mót a di bidi bi, a ye tab' ényíñ ya melu mese. 59 A ñga kobó mejó mete nda Zambe, éyoñ a ñga ye'ele bót Kapernaum.

60 Beyé'é bé abui, éyoñ be ñga wó' ajó te, be ñga jó na, Ajó di e n' ayaé; z' a ne ñgule ya wó'ó de? 61 Ve Yésus a ñga yem nleme wé na beyé'é bé be ñga wó' abé a kobó, an' a ñga jó be na, Ye mi akolé óbak amu ajó di? 62 Ñge mi aye yene Mone mót a kele yóp vóm a ñga taté tabe, mi aye jó aya? 63 A ne Nsirim ñwó w' ave ényíñ; minsón te bo jam mvaé: mejó me maneya kobó mia me ne nsisim a ényíñ. 64 Mi to va, bevo'o be ne te buni. Amu éyoñ Yésus a ñga taté so, a ñga yeme bót b' aye bo te buni, a mót a ye koñe nye. 65 An' a ñga jó na, Amu ajó di m' ate jó mia na te ke mót a ne ñgule ya zu be ma, ve Tat' a ve nye ñgul éte.

66 Ajó te beyé'é bé abui be ñga tabe sí, te fe beta wulu nsamba wé. 67 Ane Yésus a ñga jó beyé' awóm a bebaé na, Ye mia fe mi aye kóló. 68 Simón Pétrus a ñga yalane nye na, A Tat, bi aye ke be za mfe? wo ó bili mejó y' ényíñ ya melu mese. 69 Bi buniya a yeme fe na ó ne Mbamba Môte ya Zambe. 70 Ane Yésus a ñga yalan a jó be na, Ke me ñga tope mia bót awóm a bôte bebaé, môte wua a n' éte a ne Satan? 71 Éyoñé t' a ñga kobó ajó Yudas, mone Simón Ishariót, amu nny' a ye koñe nye, nnye f' a mbe môte wua ya beyé' awóm a bebaé.

7 Mam mete me maneya, ane Yésus, a ñga k' a wulu minlam mi ya Galiléa; a nji kómbó k' a wulu minlam mi ya Yudéa, amu Beyude be ñga kómbó wóé nye. 2 An' ésulane ya Beyude é mb' ésulán be ñga bo be tabe'e bibem, é mbe bebé. 3 Ane bo-

benyañ be ñga jó nye na, Kóló'ó va, ó ke Yudéa, nalé beyé'é bóé b' aye yene mam wo abo. 4 Amu te ke mót a bo jam asóé, émien a kómbó na bôte be tu'a yeme nye. Ñge wo abo mam ma, liti'i bôte ya si nyó womien. 5 Amu akósa bo bobenyañé bé be nji buni nye. 6 Ane Yésus a ñga jó be na, Éyoñé jam é za bo'ok; v' éyoñé jenán j' abo melu mese. 7 Bôte ya si nyó be nji bo ñgule ya vini mia; ve ma b' avini, amu m' akañet' ajó dape na mam b' abo me n' abé. 8 Kelan ésulán: me nji kómbó k' ézulane ji éyoñé ji; amu éyoñé jam é ñgenane te kpwan. 9 A maneya jó be mejó mete, au' a ñga li'i a to Galiléa.

10 V' éyoñ bobenyañé bé be ñga mané k' ésulán, nnye f' a ñga ke, te ye bót b' aló, v' an' asóé. 11 Ane Beyude be ñga jeñe ny' ésulán a jó na, A ne vé? 12 Ane bót abui be ñga to ésulán be ñga dañe kobó menyíñ ajó dé: bevo'o be ñga jó na, A ne môte ya zósó: bevo'o na, Sa nalé, a liti bót zene fe. 13 Ve mót a nji kobó ajó dé atan, amu be ñga ko Beyude woñ.

14 Éyoñ ésulán é ñga kui ézezañ, Yésus a ñga ke tempel, a ye'ele bót. 15 Ajó te Beyude be ñga semé a jó fia, Môte nyó a yeme kalat' aya, amu a nji ye'é? 16 Ane Yésus a ñga yalane be, a jó na, Mejó m' aye'ele me nji bo mejó mam, ve mejó mót a ñga lóme ma. 17 Ñge mót a kómbó bo an' a nye'eme, wón' a ye yeme mam m' aye'ele, ñge me ne mejó me Zambe, ñge mejó mam. 18 Mót a kobó ajó dé émien, a jeñe duma d' émien: ve mót a kómbó duma mót a ñga lóme nye, mót at' a ne zósó, jam e n' ékotekot e nji bo be nye. 19 Ke Môte a ñga ve mia metiñe me Zambe, akósa bo nalé mi to va, te ke môte wua a ba'ale metiñe mete? Mi akómbó wóé me amu jé? 20 Bót be ñga to ésulane be ñga yalane na, Wo ó ne mbia nsisim: z' akómbó wóé wo? 21 Yésus a ñga yalan a jó be na, Me ñga bo jame da, nde mia bese mi asemé. 22 Môte a ñga ve mia atíñ ya tyi'ibane metye (sa na ajó t' e ñga so be Môte, ve bemvamba); a móse sondó mi atyi'i mót atye. 23 Ñge mót a tyi'iban atye móse sondó. amu atíñé Môte e za tyamé; ye

mi aya ma, amu me ñga bo môt mvo'é möse sondó? 24 Te tyi'ane mejó ane mi ló, ve tyi'i ntyi'an ó ne zósó.

25 Ajó te bôte ya Yérusalem bevo'o be ñga jó na, Ke môt b' akómbó wóé, nyó? 26 Tama yenan, a kobó vóm bôt be-to, be te jó nye ajó. Ye bejó bôt b' ayeme fo'na nyin' a ne Kristus. 27 Ve bia bi ayeme móte nyó, vóm a ñga so: v' éyoñ Kristus a ye so, te ke môt a ye yem mfa' a ye so. 28 Ajó te Yésus a ñga kobó tyiñ yóp tempel été, a ye'ele bôt a jó na, Mi ayeme ma, mi ayeme fe mfa' a me ñga so; me ñji zu amu ajó dam, ve nyó a ñga lóme ma a ne zósó, mi ne te yeme nye. 29 Ma m' ayeme nye, amu me ñga so be nye, nny' a ñga lóme ma. 30 Ajó te, be ñga kómbó bi nye, ve te ke môt a ñga nambe ny' a mo, amu éyoñe jé é za kpwa'an. 31 Bôt be ñga to ésulane, bevo'o abui be ñga buni nye, ane be ñga jó na, Éyoñ Kristus a ye so, ye a ye bo beta be mam, a dañe ma nyó a boya? 32 Befarisér be ñga wó'd bôt be ñga to ésulane be kobó'd mejó mete menyíñ ajó dé, ane bemie beprister a Befarisér be ñga lóme bejó bôt be ke bi nye. 33 Ajó te Yésus a ñga jó na, Bia be mia bi ñgenane bi to óbe nté, wóna m' aye ke be môt a ñga lóme ma. 34 Mi aye jeñe ma, te yene ma: vóm m' aye tabe, mi se ñgule ya zu wóé. 35 Ajó te Beyude be ñga jó bebiene na, Móte nyó a ye ke vé, bi aye bo te yene nye? y' a ye ke Beyude be ñga ke tabe si ya Begrike, a ye'ele be? 36 Z' aka' ajó a jó dina na, Mi aye jeñe ma, te yene ma; a vóm me to, mi se ñgule ya zu?

37 A ñga bo na mós ésulane é ñga su'ulane, móse te be ñga bo be dañe kañe Zambe, Yésus a ñga tebe, a kobó tyiñ yóp, a jó na, Nge môt a wó' évé, a za'a nyu be ma. 38 Môt a buni ma, asóe e n' ényíñ d' aye so ny' abum été, an' e ne ntilane kalate Zambe. 39 V' a ñga jó ajó di mfa'a ya Nsisim, ñwó bôt be ñga buni nye b' aye nyoñ, amu éyoñe to Nsisim ó ñgenane te so: amu Yésus a ñgenane te ke vóm b' aye wumu nye. 40 Éyoñ bevo'o be ñga to ésulane be ñga wó'd mejó mete be ñga jó na, Nyin' a ne fo'o ñkulu mejó. 41 Bevo'o na, Nyin' a ne Kristus. Ba

90

bevo'o na, Aya, ye Kristus a ye so Galiléa? 42 K' e ne ntilane kalate Zambe na, Kristus a ye so mvoñe bôte David, a ye so Bétléhém, nlam David a ñga to? 43 Nalé bôt be ñga to ésulane be ñga kandane zañ amu ajó dé. 44 Bevo'o be ñga ye bi nye, ve môt a nji nambe ny' a mo.

45 Ajó te bejó bôt be ñga ke vóm bemie beprister a Befarisér be ñga to; ane be ñga jó be na, Mi ate bene zu nye a jé? 46 Bejó bôt be ñga yalane na, Môt a nji kobó ane môt ate. 47 Ane Befarisér be ñga yalane be na, Y' a yaleya fe mia zene fe? 48 Ye bejó bôte bevo'o a Befarisér be buniya nye? 49 Bôt be to ésulane ba b' adimi metíñe me Zambe, be be ne biyo'é. 50 Nikódesmus (môt a ñga zu be nye melu mvus, a mbe móte wua ya bôte bete) a ñga jó be na, 51 Ye metíñe mañgan m' aliti bia na bi ve móte mekua, te tame wó' ane a kat, ñge yem an' a bo? 52 Be ñga yalane a jó nye na, Wo fe, y' ó ne móte ya Galiléa? Tuka'a fombó, ó yeme na ñkulu mejó a nji so Galiléa.

53 [Ane bôte bese be ñga ke menda 8 map: 1 ve Yésus a ñga ke ñkóle ya Ólivé. 2 Ésala tyé a ñga ke tempel été, ane bôte bese be ñga ke vóm a ñga to; an' a ñga tabe si, a ye'ele be. 3 Ane betili bekalat' a Befarisér be ñga zu miñga, be ñga zu koé a bo'o mejian; éyoñ be ñga telé nye bôte zañ, 4 be ñga jó nye na, A Tat, bi ate koé miñga nyó a bo'o mejian. 5 Móze a ñga jó bia kalate metiñ été na bi lum aka'a móte di mekok: wo ajó aya ajó dé? 6 Be ñga bo'oló nye nalé, a vo'ele nye, amu be ñga jeñ ajó ya jó nye. Ve Yésus a ñga kumbu si, a tili mete' a ónyu. 7 V' éyoñ be ñga jaé sili nye minsili, a ñga nyokan a jó be na, Mi tele va, môt a nji bo abé, nny' a ye taté lume ny' akok. 8 An' a ñga beta kumbu si a tili mete' a ónyu. 9 Éyoñ be ñga wó' ajó te, be ñga kóló wu wua, ataté nyó a mbe mvendé, akeui éyoñ bese be ñga mane ke: ane Yésus a ñga li'i étam a miñga vóm ate. 10 Ane Yésus a ñga nyokan a jó nye na, A miñga, be ne vé? ye môt a nji ve wo mekua? 11 Nye na, a Tat, te ke môt. Ane Yésus a ñga jó na,

Nalé fe ma, me te ve wo mekua: kele wo ake; te fe beta bo abé melu ôsu.]

12 Ane Yésus a ñga beta kobò be, a jò na, Me n' éfufupe ya si nyò: mòt a tóñe ma, a ye wulu dibi, v' a ye tabe éfufupe y' ényíñ. 13 Ane Befarisér be ñga jò nye na, Wo akate foé ajò dóé womien; foé jòé é nji bo été. 14 Ane Yésus a ñga yalan a jò be na, Akósa bo m' akate foé jam, foé jam é n' été; amu m' ayeme vòm me ñga so a vòm m' aye ke, ve mia mi te yeme vòm me ñga so a vòm m' aye ke. 15 Mi atyi'i mejò mfa'a minsòn; me ne te tyi'i mòt ajò. 16 Ñge m' atyi'i mòte mejò, ntyi'ane wom ó ne zòsò; amu me nji bo étam, ve bia Tat' a ñga lóme ma. 17 Metiñe menan me ne ntilan na mejò bóte bebaé b' akat me n' été. 18 Mamién m' akate foé jam; a Tat' a ñga lóme ma, nnye f' a kate foé ajò dam. 19 Ane be ñga jò nye na, Ésa a ne vé? Yésus a ñga yalane na, Mi te yeme ma, te yeme f' Ésa wom: ñge mi ñga yeme ma, ve mi ñga yeme f' Ésa wom. 20 A ñga kobò mejò mete vòm be ñga ba'al' akum, éyoñ a ñga ye'ele bót tempel été: te ke mòt a ñga bi nye, amu éyoñe jé é ñgenane te kpwan.

21 An' a ñga beta jò be na, Ma m' akólò; mi aye jeñe ma, mi aye wu mam abé menan été: vòm m' aye ke, mi se ñgule ya zu wóé. 22 Ane Beyude be ñga jò na, Y' a ye wóé émien? amu a jò na, Vòm m' aye ke, mi se ñgule ya zu wóé. 23 An' a ñga jò be na, Mi ñga so sí; ma me ñga so yòp: mi ne bóte ya si nyò; me nji bo móte ya si nyò. 24 Ajò te m' ate jò mia na, Mi aye wu mam abé menan été: amu ñge mi te buni na me ne nye, mi aye wu mam abé menan été. 25 Ajò te be ñga jò nye na, Ó ne za? Yésus a ñga jò be na, Ane me ñga jò mia me so'o so. 26 Me ne mejò abul m' aye kobò a tyi'i m' ajò denan: ve mòt a ñga lóme ma, nny' a ne zòsò; mejò me ñga wó'd be nye, mme mete m' ajò bóte ya si nyò. 27 Ve be ñga bo te yeme na a kobò ajò Ésa. 28 Ane Yésus a ñga jò na, Éyoñ mi aye mane bete Mone mòt yòp, éyoñe te mi aye yeme na me ne nye, a yeme fe na me ne te bo jame da, v' ane Tat' a ñga ye'ele ma, nalé m'

akobò mejò ma. 29 Mòt a ñga lóme m' a ne be ma; a nji li'i m' étam; amu m' abo mam a nye'e melu mese. 30 Éyoñ a ñga jò mejò mete, bót abui be ñga buni nye.

31 Ane Yésus a ñga jò Beyude be ñga buni nye na, Ñge mi aba'ale mejò mam melu mese, wóna mi ne fo'o beyé'é bam; 32 mi aye yeme benya mejò, a benya mejò m' aye bo mia beti. 33 be ñga yalane nye na, Bi ne mvoñe bót Abraham, bi nji bo belo be mòt: wo ajò na, Mi aye bo beti, aya? 34 Yésus a ñga yalane be na, M' abele fo' ane m' ajò mia na, Mòt as' a bo abé a ne ólo ya mam abé. 35 Ólo te tabe nda melu mese, ve mon a tabe melu mese. 36 Ajò te ñge Mon a ye bo mia beti, mi aye fo'o bo beti. 37 M' ayeme na mi ne mvoñe bót Abraham, akósa bo nalé, mi akómbò wóé ma, amu mejò mam me ne te yene vóme ya tabe mia minlem été. 38 M' akobò mam me ñga yene be Tate: mi fe mi abo mam mi ñga wó'd b' Éso wónan. 39 Be ñga yalan a jò nye na, Abraham a n' Ésa woñgan. Yésus a ñga jò be na, Ñge mi ne bone b' Abraham, wóna mi aye bo mam m' Abraham. 40 V' éyoñe ji mi akómbò wóé ma, mòt a maneya kobò mia benya mejò, me ñga wó'd me be Zambe: Abraham a nji bo nalé. 41 Mi abo mam m' éso wónan? Be ñga jò nye na, Bi nji bialé mejian; bi n' Ésa wua, ve Zambe. 42 Yésus a ñga jò be na, Ñge Zamb' a n' Éso wónan, ve mi anye'e ma: amu me ñga so be Zambe; me nji zu amu mamién, v' amu a ñga lóme ma. 43 Mi abene wó' ane m' akobò a jé? v' amu mi ne te ñgule ya wó'd mejò mam. 44 Mi ne bone be Satan éso wónan, mbia be mam a nye'e mme mi akómbò bo. Émien a ne ñiwóé bót asoso atata'a, a nji bo mam me ne zòsò, amu mam me ne zòsò me nji bo nye nlem. Éyoñ a kobò minsos, a kobò jòme j' émien: amu a ne móte ya minsos, a ne fe nté minsós. 45 Amu m' akobò mejò me ne zòsò, mi ne te buni ma. 46 Mi bót mi to ya, z' a ne liti na me ñga bo abé? Ñge m' akobò mam me ne zòsò, mi abene buni m' a jé? 47 Mòt a ne móte ya Zambe, nny' a wó'd

mejò me Zambe: amu ajò di mi ne te wò'ò ma: amu mi nji 'bo bôte be Zambe. 48 Beyude be ñga yalan a jò nye na, Ke bi akobò zòsò na ò ne môte ya Samaria, ò ne fe mbia nsisim. 49 Yésus a ñga yalane na, Me nji bo mbia nsisim, m' akañ Ésa wom, ve mia mi abiasé ma. 50 Me nji jeñe duma dam; ve môte wua a jefè de, a tyi'1 f' ajò te. 51 M' abele fo' ane m' ajo mia na, Ñge môt a ba'ale mejò mam, a ye wu. 52 Beyude be ñga jò nye na, Éyoñe ji bi ayeme na ò ne mbia nsisim. Abraham a wuya a bekulu mejò, a wo wo ajò na, Ñge môt a ba'ale mejò mam, a ye wu. 53 Ye wo adañ ésa woñgan, Abraham, a ñga wu? a bekulu mejò be ñga wu: za jòm wo abo womien? 54 Yésus a ñga yalane na, Ñge m' awumu mamien, duma dam e ne momo: môt a wumu m' a n' Ésa wom; mi ajò ajò dé na a ne Zambe wònan; 55 mi nji yeme nye, ve ma m' ayeme nye; ñge m' ajò na, M' ayeme nye, me za bo minsos ane mia: ve ma m' ayeme ny' a ba'al' ajò dé. 56 Éso wònan, Abraham, a ñga kòmbò yene môte wom; an' a ñga yene wò a vak. 57 Ane Beyude be ñga jò nye na, Ó za bo'o mimbu mewòm metan, y' ò ñga yen Abraham? 58 Yésus a ñga jò be na, M' abele fo' ane m' ajò mia na, Te yen Abraham a za bialé, me to. 59 Nde be ñga to'é meko'o b' aye lume nye: ve Yésus a ñga jañe be mis, a kòlò tempel.

9 Éyoñ a ñga lôte zen, a ñga yene môt a ñga bialé ndim. 2 Ane beye'é bé be ñga sili nye na, A Tat, z' a ñga bo abé, ye môte nyò, ye bôt be ñga biaé nye, amu a ñga bialé ndim? 3 Yésus a ñga yalane na, Sa môte nyò a ñga bo abé, sa ke bôt be ñga biaé nye: v' amu bôt b' aye yen ñgule Zamb' amu ajò dé. 4 Bi ayiane bo bisaé môt a ñga lôme ma, mós ò ñgen-an; alu d' aye bo éyoñ môt a se fe ñgule ya bo ésaé. 5 Éyoñ me ñgenane si nyò, me n' éfufupe ya si nyò. 6 Éyoñ a ñga kobò nalé, a ñga tui mendene si, a ful ét' a menden, a wo'o je ndindime mis, 7 a jò nye na, Kele sòp éwobane ya Silòa (ajò t' e ne na, Nlòm-an). An' a ñga ke sòp, ve zu yen mvo'é. 8 Ane bôt ba be be ñga to,

a ba be ñga yene nye melu mvus a bo jaké'é bôte biòm, be ñga jò na, Ke môte nyò a ñga to si a bo jaké'é bôte biòm? 9 Bevo'o na, Nuye le: ba bevo'o na, Koko, a funane nye. 10 Ajò te be ñga jò nye na, Mise môt me ñga bo mvo'é aya? 11 An' a ñga yalane na, Môt b' aloene na, Yésus, a ate ful étek, a wo'o me je mis, a jò me na, Kele sòpe Silòa; ane m' ate ke sòp, ve yen mvo'é. 12 Ane be ñga jò nye na, A ne vé? Nye na, M' ayem.

13 Be ñga ke liti Befarisér môt a ñga to ndim melu mvus. 14 Mòse Yésus a ñga ful éte' a saé nye mis ò mbe mose sondò. 15 Ane Befarisér be ñga sili nye na, Mise môt me ñga bo mvo'é aya? An' a ñga jò be na, A ate wo'o me éte'e mis, ane m' ate ke sòp, ve yen. 16 Ane Befarisér bevo'o be ñga jò na, Môt at' a nji so be Zambe, amu a bo te ba'ale mose sondò. Bevo'o na, Môt a ne mbo mam abé a ne ñgule ya bo aka'a beta be mame dina aya? Ane be ñga kandane zañ? 17 Ane be ñga beta jò ndindime na, Wo wo ajò aya ajò dé, amu a ate saé wo mis? An' a ñga jò na, A ne ñkulu mejò. 18 Ve Beyude be nji buini na a ñga to ndindim a bo fe ñgule ya yen, v' akekul éyoñ be ñga loene bôt be ñga biaé môt a ñga sabane mis, 19 a sili be na, Môte nyò mi ajò na a ñga bialé ndim, y' a ne mone wònan, a yen éyoñe ji aya? 20 Ane bôt be ñga biaé nye be ñga yalan a jò na, Bi ayeme na môte nyò a ne mon woñgan, bi ayeme fe na a ñga bialé ndim: 21 bi te yeme jam a yene d' éyoñe ji; te yeme fe môt a ate saé nye mis: sila'an émien; k' a nto nya môtò? émien a ye kate mia ajò dé. 22 Bôt be ñga biaé nye be ñga kobò mejò met' amu be ñga ko Beyude woñ: amu éyoñe te Beyude be maneya tiñeti na ñge môt a ye kañese na a ne Kristus, b' aye titane nye nda Zambe. 23 Ajò te bôt be ñga biaé nye be ñga jò na, A nto nya môtò; sila'an émien. 24 Ane be ñga loene môt a ñga to ndim aloene ba, a jò nye na, Va'a Zambe duma: bi ayeme na môt at' a ne mbo mam abé. 25 An' a ñga yalane na, Ñg' a ne mbo mam abé, m' ayem; jame da m' ayem, me ñga to ndindim, éyoñe ji me ñga yen. 26 Ane be ñga jò nye na, A ate

bo wo jé? a ate saé wo mis aya? 27 An' a ñga yalane be na, Me ndóme kate mia ana'ana, ve mi nji wók: mi abeta sili ajò t' amu jé? ye mi ke mi aye bo beyé'é bé? 28 Ane be ñga kpwe'ele nye, a jò na, Wo ó ne nyé'é wé; ve bia bi ne beyé'é be Móze. 29 Bi ayeme na Zamb' a ñga kobó Móze: ve mót ate, bi nji yem mfa' a ñga so. 30 Mót at' a ñga yalan a jò be na, Aya, jame ya semé di, mi te yem mfa' a ñga so, v' a ate saé me mis. 31 Bi ayeme na Zamb' a ne te wó'ò bót b'abo mam me n' abé: ve mót a kañe Zamb' a bo mam a nye'e, nnye Zambe a wók. 32 Ane si nyó é ñga tésé, bót be nji wó'ò na mót a ñga saé mót a ñga bialé ndim. 33 Ñge mót at' a nji so be Zambe, wón' a nji bo ñgule ya bo jam. 34 Ane be ñga yalan a jò nye na, Wo ó ñga bialé ve mam me n' abé, ye wo aviane ye'ele bia? Ane be ñga titane nye.

35 Yésus a ñga wó'ò na be titaneya nye; an' a ñga ke koé ny' a jò nye na, Ye wo abuni Mone Zambe? 36 An' a ñga yalan a jò nye na, A Tat, a ne za? me buni nye. 37 Yésus a ñga jò nye na, Ó yeneya nye, nny' ate a kobó wo nyó. 38 An' a ñga jò na, A Tat, m' abuni. An' a ñga kute meboñe si, a kañe nye. 39 Ane Yésus a ñga jò na, Me ñga zu si nyó a tyi'i bóte mejó, nde ba be ne te yen b' aye yen, a ba b' ayen b' aye bo mindindim. 40 Beyude bevo'o ba be be ñga to, be ñga wó'ò mejó mete, ane be ñga jò nye na, Ye bia fe bi ne mindindim? 41 Yésus a ñga jò be na, Ñge mi ñga to mindindim, ve mi nji bo mam me n' abé: v' éyoñe ji mi ajò na, Bi ayen: ajò te mam abé menan me ñgenan.

10 M' abele fo' ane m' ajò mia na, Mót a bo te nyin mbé abemba mintómba, ve ke zene fe, mót at' a ne fiwuwup a mvó. 2 Ve mót a nyin mbé, nny' a ne mba'ale mintómba. 3 Mót a nonó mbé, a di nye wó; mintómba mi ayeme tyiñe jí, a loene mintómba mié móé, a liti mie atan. 4 Éyoñ a maneya ke mintómba mié mis' atan, émien a teb' ósu, mintómba ve tóñe nye: amu mi ayeme tyiñe jí. 5 Mi aye tóñe nnefi, ve mate nye: amu mi te yeme metyiñe beyeñi. 6 Yé-

sus a ñga kane be ñkana te; ve be uji yeme mejó a ñga jò be.

7 Ane Yésus a ñga beta jò be na, M' abele fo' ane m' ajò mia na, Me ne mbé mintómba. 8 Bóte bese be ñga zu, éyoñe te me ñgenane te zu, be ne miñwuwup a mimvómvó, mintómba mi nji wó'ò be. 9 Ma me ne mbé: ñge mót a nyine wó a ye nyiñ, a ye zu été a kui atan, a ke di bidi. 10 Ñwuwup wo azu wo aye bo jam afe, ve wup, a wóé mintómba, a ndamane bióm: amu me ñga zu, nde te mintómba mi aye nyiñ a yen mvaé abul. 11 Ma me ne mbamba mba'ale mintómba: mbamba mba'ale a ve ényifne jí amu mintómba. 12 Mót a ba'ale mintómb' amu ajò akum, a nji bo nya mba'ale, mintómba mi nji bo émmié, éyoñ a yene ze, a li'i mintómba a mate, ze ve bi mie a tyamelane mie: 13 a mate amu a ba'ale mintómb' ajò akum, te wó'ò mintómba mvam. 14 Me ne mbamba mba'ale; m' ayeme mintómba miam, mintómba miam mi ayeme fe ma. 15 Aval' ane Tat' a yeme ma, a ma fe m' ayeme Tate; ma m' ave ényifne jam amu mintómba. 16 Me ne fe mintómba mife, mi ne te tab' abemba di; m' ayiane zu fe mie, mi aye wó'ò tyiñe jam; mi aye fulan mbame wua a mba'ale wua. 17 Ajò te Tat' a nye'e me de amu m' ave ényifne jam, nde m' aye beta nyoñe je. 18 Te ke mót a wólé m' ényifne jam. Mamien m' ave je. Me ne ñgule ya ve je, me ne fe ñgule ya beta nyoñe je. Me ñga nyoñ atñe di b' Ésa wom.

19 Beyude be ñga beta kandan amu mejó mete. 20 Bevo' abui be ñga jò na, A ne mbia nsisim a so' étyi; mi avó'óló ny' amu jé? 21 Bevo'o na, Mejó ma me nji bo mejó me mót a ne mbia nsisim. Ye mbia nsisim a ne ñgule ya saé ndindime mis?

22 Ésulane ya kañe móé be ñga taté ve Zambe tempel é ñga bo Yérusalem: éyoñe t' é mbe óyón; 23 ane Yésus a ñga wulu tempel mbala'a si Salómó. 24 Ane Beyude be ñga zu bómame nye ñkuk, a jò nye na, Wo ayi na bi sóane bisó nta vé? Ñg' ó ne Kristus, kate bia nya ajò. 25 Yésus a ñga yalane be na, Me maneya kate mia, mi te buni: bóte b' aye yeme ma amu mam m' abo

jôé Tate. 26 Ve mi te buni amu mi nji bo mintômba miam. 27 Mintômba miam mi ayeme tyiñe jam, a ma fe m' ayeme mie, mi atôñe ma: 28 m' ave fe mie ényifi ya melu mese; mi ave bo te jañ, te ke môt a ye wólé me mie mo mam. 29 Ésa wom a figa ve me mie, émien a dañe bôte bese: te ke môt a ne figule ya wólé mie mo m' Ésa wom. 30 Bia Tate bi ne jôme ji jia. 31 Ane Beyude be figa beta to'é meko' a ye lume nye. 32 Yésus a figa yalane be na, Me figa liti mia mbamba be mam me so'o be Tate; mam mete jam avé mi alume me de mekok? 33 Beyude be figa yalane nye na, Bi alume wo mekok, sa amu mbamba jam, v' amu wo abiasé Zambe; amu fe na wo ô ne môt wo ajô na, Me ne Zambe. 34 Yésus a figa yalane be na, K' e ne ntilane metiñe menane na, Me figa jô na, Mi ne bezambe? 35 Ng' a figa loene be na bezambe, ve mejô me Zambe me figa zu be be (bôt be nji bo figule ya wôé mejô ya kalate Zambe ntuk), 36 ye mi ajô môt, Ésa a figa bo nye mbamba môt a lôme nye si nyô, na, Wo abo ébiasé; amu m' ate jô na, Me ne Mone Zambe? 37 Ngé me ne te bo mam Ésa wom, te bunane ma. 38 Ve ñige m' abo mam mete, akôsa bo mi te buni ma, buna'ane mam m' abo: nde mi aye buni a yeme na Tat' a ne be ma, me fe me ne be Tate. 39 Be figa beta kômbô bi nye: an' a figa kôlô vôm be figa to.

40 An' a figa beta kôlô a ke Yôrdan yat, vôm Yôhanes a figa taté baptizô bôt; an' a figa tabe wôé. 41 Bôt abui be figa ke vôm a figa to; ane be figa jô na, Yôhanes a nji fo'o bo beta jame wua; ve mejô mese Yôhanes a figa jô ajô môte nyô, me mb' été. 42 Ane bôt abui be figa buni nye wôé.

11 Môt éziñ a figa kon, a mbe jôé na Latsarus, môte ya Bétanien, nlam Maria a figa to, ba monyañ Marta. 2 Maria ate, ndôme jé Latsarus é figa kon, a mbe Maria a figa wo'o Tate mbon, a fini nye mebo a ési. 3 Bekale bete be figa lôme môt vôm a figa to, a jô na, A Tat, môt wo anye'e a u' ôkon. 4 V' éyoñ Yésus a figa wô' ajô te, a figa jô na, Ôkone t' ô nji bo ôkone ya wu, v' ôkone ya ve Zambe duma, ajô te d' aye ve Mone

Zambe duma. 5 Yésus a figa nye'e Marta, ba monyañ, a Latsarus. 6 Éyoñ a figa wô'ô na a ya'a, a figa beta bômbô melu mebaé vôm a figa to. 7 Melu mete me lôteya, an' a figa jô beyé'é na, Mbeta'a keane Yudéa. 8 Beyé'é be figa jô nye na, A Tat, Beyude be ndôme yi lume wo mekok; ye wo aye beta ke wôé? 9 Yésus a figa yalane na, Ke môs ô ne mewolo awôm a mebaé? Ngé môt a wulu a môs, a ye kolé ôbak, amu a yen éfufupe ya si nyô. 10 Ve ñige môt a wulu alu, a kolé ôbak, amu éfufup é ne nye momo. 11 A maneya kobô mejô mete: an' a figa jô be na, Mvôé jañgan, Latsarus, a n' ôyo; m' ake vele ny' ôyo. 12 Ane beyé'é be figa jô nye na, A Tat, ñig' a n' ôyo, wôn' a ye nyifi. 13 Yésus a figa kate b' ajô Latsarus a figa wu: be figa si'a kona a figa jô na a bô ôyo. 14 Ane Yésus a figa tu'a jô be na, Latsarus a wuya. 15 M' ayen mvaé amu mia, amu me nji tabe be nye; ajô te nde mi aye buni; akôsa be nalé, fikeane be nye. 16 Ane Tômas, a mbe jôé afe na Didimus, a figa jô beyé'é, ba be be be figa to, na, Ñkeane bi be nye bi wu.

17 Éyoñ Yésus a figa kui, a ko na a mbô soñe melu menyin. 18 Bétanien a mbe bebé Yérusalem, zen nté môt a wulu awolo da: 19 ane Beyude abui be figa zu be Marta ba Maria ébefiese, amu ndôme jap é figa wu. 20 Éyoñ Marta a figa wô'ôtane na Yésus a zu, a figa ke tóbane nye: Maria a figa li'i a to si nda. 21 Ane Marta a figa jô Yésus na, A Tat, ñig' ô figa to va, ve ndôme jam é nji wu. 22 Akôsa bo éyoñe ji m' ayeme na jam wo aja'é Zambe, Zamb' a ye ve wo de. 23 Yésus a figa jô nye na, Nyo ndôm a ye beta wômô. 24 Marta a figa jô nye na, M' ayeme na a ye wômô éyoñ Zamb' a ye wômôlô bôt alu d' aye su'ulan. 25 Yésus a figa jô nye na, Ma me ne ñiwômôlô bôt, me ne f' ényifi: môt a buni ma, akôsa bo a wu, a ye nyifi: 26 a bôte bese môt a nyifi a buni ma, a ye fe wu. Ye wo abuni ajô te? 27 An' a figa jô nye na, Ya, A Tat: me buniya na ô ne Kristus, Mone Zambe, nnye be figa buni na a ye zu si nyô. 28 Éyoñ a

figa mane kobò mejò mete, a figa ke loene monyafie wé Maria, asoé, a jó nye na, Tat' a soya, a loene wo. 29 Éyoñ a figa wò' ajò te, a figa ji'a kólò si avò, a ke vòm a figa to. 30 (Éyoñ te Yésus a ñigenane te kui nlam, a ñigenane vòm ba Marta be figa tòban.) 31 Ba be Beyude ba be be figa to nda été, be figa zu ny' ébefiese, éyoñ be figa yene Maria a kólò'ò si avò a k' atan, ane be figa tòñe nye, be figa si'a kona a ke yi soñ. 32 Éyoñ Maria a figa kui vòm Yésus a figa to a yene nye, a figa ku si vòm a figa to, a jó nye na, A Tat, fig' ò figa to va, ve ndóme jam é nji wu. 33 Éyoñ Yésus a figa yene ba be Beyude be za'a b' ayl, a figa dañe wò' abé nlem a òlun, 34 an' a figa sili be na, Mi figa jame nye ve? Ane be figa jó nye na, A Tat, za'a yen. 35 Ane Yésus a figa yi. 36 Ane Beyude be figa jó na, Tama yenan an' a figa nye'e nye! 37 Ve ba bevo'o be figa jó na, Mòte nyò a figa saé ndindim, k' a mbe figule ya bo mòte nyò te wu? 38 Ane Yésus a figa beta wò' abé nlem, a ke soñ. Soñ éte é mbe mbas akok; ane be figa dib ako'o fe mbé. 39 Ane Yésus a figa jó na, Tama va'an akok. Marta, kale mòt a figa wu, a figa jó nye na, A Tat, éyoñe ji a figa nyum: amu a wuya melu menyin. 40 Ane Yésus a figa jó nye na, Ke m' ate jó wo na, Ñge wo abuni, wo aye yene figule Zambe? 41 Ane be figa va akok. Ane Yésus a figa lòbò yòp, a jó na, A Tat, m' ave wo akév' amu ò figa wò'ò ma. 42 M' ayeme na wo awò'ò ma melu mese: m' ate jó ajò t' amu jama bòt a tele éluña va, nde b' aye buni na ò figa lòme ma. 43 Éyoñ a figa mane kobò nalé, a figa bete tyiñ yòp a jó na, A Latsarus, kui atan. 44 Ane mòt a figa to mbim a figa kui atan, fika'aune mo a mebo a bindelé ya soñ; éyañese é figa ti ny' asu. Yésus a figa jó be na, Ti'an nye biòme nyò, a ke.

45 Éyoñ Beyude abui be figa zu be Maria, a yene jam Yésus a figa bo, be figa buni nye. 46 Ba bevo'o be figa kólò a ke vòm Befarisér be figa to, a kate be mam Yésus a figa bo.

47 Ajò te bemie beprister a Befarisér be figa loene bòt be bòndé fek, a jó

na, Bi bo aya? amu mòte nyò a bo aka'a beta be mam abui. 48 Ñge bi ajò'é nye nalé, wóna bòte beše b' aye buni nye: a bòte ya Ròm b' aye zu tyam nlam woñgan a bi bòte bañgan. 49 Bòte bete mòte wua a mbe jóé na Kaéfas, a figa to njò beprister mbu te, a figa jó be na, Mi ne to yeme jam, 50 nalé fe mi ne te simesane na a ne mvaé mfa'a wónan ñge mòte wua a wu ajò bòt, sa na figum ayofi òse wo ajañ. 51 Émien a figa kobò mejò met' étam: v' amu a figa to njò beprister mbu te, a figa kulu mejò, a jó na Yésus a ye wu ajò ayofie dap; 52 sa amu ayofie t' étam, v' amu f' a ye kóane bone be Zambe be figa tyaman, a bo b' ayofie da. 53 Éyoñe te be figa taté bòndé fe' ane b' aye wòé nye.

54 Ajò te nde, Yésus a nji beta wulu minlame ya Beyude bòte be lò nye, an' a figa kólò vòm ate, a ke tabe mòmme fé, a ke nlam ò mbe jóé na Éfrém; ba beyé'é be figa to vòm ate. 55 Paska Beyude é mbe bebé: bòt abui be figa ke Yérusalem be figa so minlam minlam, be ye'e taté tune bebién, paska é ñigenane te bo. 56 Ane be figa jeñe Yésus a kobò bebién éyoñ be figa to tempel été, a jó na, Mi asimesan aya? Y' a ye bo te zu ésulán? 57 Bemie beprister a Befarisér be figa tiñeti atiñe na fige mòt a yeme vòm a né, a ye liti be nye, be bi nye.

12 Paska é li'ya melu mesaman, vòm ans Yésus a figa ke Bétanien, vòm Latsarus a figa to, nnye Yésus a figa wòmòlò soñ. 2 Ane be figa yame nye bidi ya mam ñgò'é wòé: Marta a figa bo ésaé tawòlò; Latsarus a mbe mòte wua ya bòt ba nye be figa to tawòlò. 3 Maria a figa to'é pfund mbon ò mbe mbamba menyum, ò mbe tafí anen, a wo'o Yésus mebo a fimi nye mebo a ési: ane menyum me mbon me figa jaé nda nelut. 4 Ve Yudas Ishariòt, mòte wua ya beyé'é bé, nyò a ye koñe nye, a figa jó na, 5 Z' ajò b' ate bene kuan mbone wu marke mintete mila, a ve me minzòzóé? 6 A nji jó ajò t' amu a figa wò'ò minzòzóé mvam, v' amu a mbe fíwuwup, a be'e mfek a bo toké'é bióm be figa bo be futi' été. 7 Ane Yésus a figa jó na, Jòka'ane nye, a ba'ale wò akekui

môs b' aye jame me soñ. 8 Amu mia be minzozoé mi to melu mese; ve bia be mia, bi aye tabe melu mese.

9 Beyude abui be ñga wô'd na a ne wôé: aue be ñga ke, sa amu Yésus étam, v' amu be ñga kômbô yene Latsarus, nnye Yésus a ñga wômôlô soñ. 10 Ane bernie beprister be ñga bôndé fe' aue b' aye wôé Latsarus; 11 amu Beyude abui be ñga ke buni Yésus amu nye.

12 Alu da e lôteya, aue beta nsamba bôt a ñga zu ésulán, éyoñ be ñga wô'd na Yésus a zu Yérusalem, 13 be ñga nyoñe mebul melen, a ke tóbane nye, a bete metyiñ yôpe na, Hôsana: Ébot-an a ny' a zu jóé Tate, Njô bôte ya Israël. 14 Ane Yésus a ñga koé mon éjakas, a tabe nye yôp; an' e ne ntilane na, 15 A ñgone Tsion, te ko wñl, ô lô, Njô bôte wôé a zu, a te mon éjakase yôp. 16 Beye'é bé be nji ji'a yeme mejô mete, v' éyoñe te Yésus a nyoñebaneya yôp, wôna be ñga sime-sane na mejô mete me mbe ntilan ajô dé, a simesane fe na be ñga bo nye mam mete. 17 An' abui bôt e ñga to éyoñ a ñga wômôlô Latsarus a jó nye na, Kui soñ, be ñga kañete bôt ajô te. 18 Ajô te nde bôt abui be ñga ke tóbane nye, amu be ñga wô'd na a maneya bo beta jam ate. 19 Ane Befarisér be ñga jó bebiene na, Tameka yenan, amu mi ne te bo jam: bôte bese ya si nyô be ñga tôñe nye.

20 Bôt be ñga k' ésulán a kañe Zambe, bevo'o be mbe Begrike: 21 ane bôte bete be ñga ke vôm Filipus a ñga to, a mbe môte ya Betsaéda, nname ya Galiléa, a jó nye na, A Tat, bi akômbô yene Yésus. 22 Filipus a ñga ke kat Andréas ajô te: Andréas ba Filipus be ñga ke kate de Yésus. 23 Ane Yésus a ñga yalane be, a jó na, Melu mam me kpwaneya, Zamb' a ye ve Mone môt duma. 24 M' abele fo' ane m' ajô mia na, Nge dise fôn d' abo te taté ke si été a boé, d' aye tab' étam; ve ñge d' aye boé, wôna d' aye wum bibuma abui. 25 Môt a nye'e ényifé jé a ye dimeli je: a nyô a ben ényifé jé si nyô a ye ba'ale j' akeui ényifé ya melu mese. 26 Nge môt a ye bo m' ésaé, a za'a tóñe ma: vôm me to, vôm ate fe môt a bo m' ésaé a ye tabe: ñge

môt a bo m' ésaé, Tat' a ye wumu nye. 27 Éyoñe ji m' awô' abé nleme wom: m' aye jó aya? A Tat, va'a me mam b' aye me bo éyoñe ji, v' ajô te nde me to de va éyoñe ji. 28 A Tat, wumu'u jóé dôé. Ane tyifé é ñga so yôp, a jó na, Me maneya wumu de, m' aye beta wumu de. 29 Bôt abui be ñga tele bebé, éyoñ be ñga wô' ajô te, be ñga jó na, Ndum mveñ wo ate duñ: bevo'o na, Éngel a ate kobô nye. 30 Yésus a ñga yalan a jó na, Tyifé nyô é nji so amu ajô dam, v' amu ajô denan. 31 Éyoñe ji, ntyi'an ajô si nyô ô soya: éyoñe ji njô bôte ya si nyô a ye vas. 32 A ma, ñge b' abete me si nyô, m' aye dutu bôte bese be ze be ma. 33 A ñga jó ajô t' a liti bôt aval' awu a ye wu. 34 Ane bôt be ñga to ésulán be ñga yalane nye na, Bi ñga wô'd metiñe me Zambe na Kristus a ye tabe melu mese: ve wo wo ajô na b' aye bete Mone môte yôp a jé? Mone môt wo ajô nye, a ne za? 35 Nde Yésus a ñga jó be na, Éfufup é ñgenane be mia ôbe nté. Wula'an éyoñ éfufup é ñgenene be mia, dibi e za koane mia: môt a wulu dibi a bo te yem mfa' a ke. 36 Éyoñ éfufup é ñgenane be mia buna'ane je, ajô te nde mi aye bo bone y' éfufup.

Yésus a ñga jó mejô mete, an' a ñga kôlô vôm be ñga to, a ke sobô. 37 Akôsa bo a ñga bo beta be mam abui vôm be ñga to, be nji buni nye: 38 nd' e ñga bo ane Yésaya ñkulu mejô a ñga jó na,

A Tat, z' a ñga buni foé jañgan?

Tat' a ñga liti za ñgule jé?

39 Amu ajô di be ñga bo te ñgule ya buni, amu Yésaya a ñga beta jó na, 40 A ñga ve be ndime mis a minlem ayet;

Be za yen a mise map, a yem a minlem miap,

A kôñelan,

A me m' aye bo be mvo'é.

41 Yésaya a ñga jó mejô met' amu a ñga yen étôto'o jé, an' a ñga kobô ajô dé. 42 Akôsa bo nalé, bôt abui be ñga buni nye: be nji mem ajô te, amu Befarisér be za titane be nda Zambe: 43 amu be ñga dafé nye'e na bôt be ve be duma, sa Zambe.

44 Ane Yésus a ñga bete tyifé yôp,

a jò na, Mòt a buni ma a nji bini ve ma, a buniya fe mòt a ñga lóme ma. 45 Mòt a yene ma, a yeneya fe mòt a ñga lóme ma. 46 Ma me n' éfufup é ñga zu si nyò, bòte bese mòt a buni ma, a ye tabe dibi. 47 Ñge mòt a wò'ò mejò m' ajò, te ba'ale me, m' aye tyi'i ajò dé: amu me nji zu si nyò a ve bòte mekua, ve nyi be. 48 Mòt a vini ma, te wò'ò mejò mam, mòte wua a ye tyi'i ajò dé: njòan me ñga jò, ñwò wo aye tyi'i ny' ajò alu d' aye su'ulan. 49 Amu me nji kobò mejò mam mamien: ve Tat' a ñga lóme ma, émien a ñga tífeti ma ane m' aye kobò, a mejò m' aye jò. 50 M' ayeme fe na atífie dé e n' ényifi ya melu mese: ajò te mejò m' akobò, m' akobò m' ane Tat' a ñga jò ma.

13 Ésulane ya paska é figenane te bo, ane Yésus a ñga yeme na éyoñi a ye kòlò si nyò, a ke b' Ésa, é kpwaneya, a ñga nye'e bòte bé be ñga to si nyò, a ñga nye'e b' akekui asu'ulan. 2 Be figenane be ja'a bidi ya paska, éyoñe te Satan a maneya nyi nleme Yudas Ishariòt, mone Simòn, a ye koñe nye. 3 Yésus a ñga yeme na Ésa a ñga ve nye mam mese mo, a ñga yeme fe na a ñga so be Zambe, nalé f' a ye beta ke be Zambe, 4 an' a ñga kòlò tawòlò a va ñgòmesane nyò; an' a ñga to'é éyañese, a tífeti j' añgeteñi. 5 An' a ñga sóé mendim ékanda été, a taté sópe beyé'é mebo, a fimi m' a éyañese é ñga ti ny' añgeteñi. 6 An' a ñga ke vòme Simòn Pétrus a ñga to. An' a ñga jò nye na, A Tat, ye wo wo aviane sópe me mebo? 7 Yésus a ñga yalan a jò nye na, Jam m' abo ó se figule ya yeme d' éyoñe ji; ve wo aye yeme de melu ósu. 8 Pétrus a ñga jò nye na, Wo aye sópe me mebo. Yésus a ñga yalane nye na, Ñge m' abo te sópe wo mebo, ó nji fe bo ñgábe be ma. 9 Simòn Pétrus a ñga jò nye na, A Tat, sa mebo étam, sópe fe me mo a nlò. 10 Yésus a ñga jò nye na, Mòt a ne fiwoban a ylane sópe ve mebo étam, wòna nyòl ése j' aye bo mfuban: mia mi ne mfuban, ve sa bese. 11 Amu a ñga yeme mòt a ye koñe nye, ajò te nd' a ñga jò na, Mi nji bo mfubane bese.

12 Éyoñi a ñga mane sópe be mebo, [Bulu.] 7.

an' a ñga nyoñi ñgòmesane jé, a beta tabe si, a jò be na, Ye mi ayem ane m' ate bo mia? 13 Mi aloene me na, Nye'ele a Tate: mi abele; amu me ne fo'ò nalé. 14 Me ne Tat' a Nye'ele; ñge m' ate sópe mia mebo, nalé fe mia mi aye sópe mibebiene mebo. 15 Amu m' ate ve mi' éve'ela'a, mi aye bo fe ane m' ate bo mia. 16 M' abele fo' ane m' ajò mia na, Mbo ésaé a nji dañ ésa wé, nalé fe mòt a ke nlòman te dañe mòt a ñga lóme nye. 17 Ñge mi ayeme mam ma, ébotan a mia ñge mi abo me. 18 Me nji kobò ajò mia bese: m' ayeme bòt me ñga top: mejò m' aye bo ane me ne ntilane kalate Zambe na, Mòt a di bidi biam a ñga tibi me a mebo. 19 Éyoñe ji m' akate mia, ajò é figenane te bo, éyoñi ajò te d' aye bo mi aye buni na me ne mòt ate. 20 M' abele fo' ane m' ajò mia na, Mòt a buni mòte m' alòm, a buni fe ma; a mòt a buni ma, a buni fe mòt a ñga lóme ma.

21 Éyoñi Yésus a ñga mane kobò nalé, a ñga wò'ò òlun nlem, a jò na, M' abele fo' ane m' ajò mia na mi bòt mi to va, wua a ye koñe ma. 22 Beyé'é be ñga lóbò bebién, te yeme mòt a ate jò nye. 23 Beyé'é bé mòte wua a ñga to tawòlò a ñga ye'e Yésus tòé, nyò Yésus a ñga nye'e. 24 Ane Simòn Pétrus a ñga fepe nye wo, a jò nye na, Kate bia, a jò za? 25 Mòt a ñga ye'e tòé Yésus a ñga jò nye na, A Tat, a ne za? 26 Ane Yésus a ñga yalane na, Mòt m' aye dup ófufus édi'a mfiñ a ke nye vie, nnye le. An' a ñga dup ófufus édi'a mfiñi été, a to'é vie, a ke vie Yudas, mone Simòn Ishariòt. 27 Éyoñi a ñga mane ve ny' ófufus édi'a, Satan a ñga nyi nye nlem. Ane Yésus a ñga jò nye na, Jam wo abo, bo'ò d' avò. 28 Bòt be ñga to tawòlò, te ke mòte wua a ñga yem ajò a ñga kobò nye. 29 Amu Yudas a ñga be'e mfe' akum, bevo'o be ñga si'a kona Yésus a ate jò nye na, Kuse bia biòm bi aye yiane bia ésulán; ñge na a ve minzózoé jòm. 30 Éyoñi a ñga nyoñi ófufus édi'a, an' a ñga ji'a ke atan: éyoñe te alu e nto.

31 Éyoñi a kòlòya, Yésus a ñga jò na, Éyoñe ji Mone mòt a ñga wum, nalé fe Zamb' a ñga wum amu nye;

32 Zamb' a ye wumu nye, a wumu fe émien été. 33 A bone bam, bi be mia bi fígenane bi to. Mi aye jeñie ma: ane me fíga jò Beyude, nalé m' ajò mia éyoñie ji, na, Vòme m' ake mi se fígule ya zu. 34 M' ave mia mfefé atíñe na, Nye'essa'an; aval' ane me fíga nye'e mia, nalé fe mibebien, nye'essa'an. 35 Bòte bese b' aye yeme na mi ne beyé'é bam, fíge mi anye'esana.

36 Simòn Pétrus a fíga jò nye na, A Tat, wo aye ke mfa'a mbé? Ane Yésus a fíga yalane na, Vòm m' ake ó se fígule ya tóñe m' éyoñie ji; ve melu ósu wo aye tóñe ma. 37 Pétrus a fíga jò nye na, A Tat, me se fígule ya tóñe wo éyoñie ji amu jé? M' aye ve ényifíe jam amu ajò dóé. 38 Ane Yésus a fíga yalane na, Ye wo aye ve ényifíe jòé amu ajò dam? M' abele fo' ane m' ajò wo na, Nnóme kup a fígenane te loñ, wo aye tame kate me mekate mela.

14 Te wò'an abé minlem mienan: buna'ane Zambe, buna'ane fe ma. 2 Nda Ésa wom é ne bito abui; fíge nalé a ne momo, ve me fíga kate mia: amu m' ake kóme mia vóm. 3 Nge m' ake kóme mia vóm, mamien m' aye beta zu nyoñie mia; vóm me to, vóm ate fe mi aye tabe. 4 Mfa'a m' ake, mi ayeme zene ya wóé. 5 Tómas a fíga jò nye na, A Tat, bi te yem mfa'a wo ake; bi aye yeme zen aya? 6 Yésus a fíga jò nye na, Ma me ne zen, me ne fe benya mejò, a ényifí: te ke mót a zu be Tate v' amu ma. 7 Nge mi fíga yeme ma, mi fíga ye yeme f' Ésa wom: éyoñie ji mi ataté yeme nye, mi yeneya fe nye. 8 Ane Filipus a fíga jò nye na, A Tat, liti'lí bia Tate, ajò t' e yiane bia. 9 Yésus a fíga jò nye na, A Filipus, bia wo bi jaéya tabe vóme wua, y' ó fígenane te yeme ma? mót a fíga yene ma, a yeneya fe Tate: wo ajò na, Liti'lí bia Tate, aya? 10 Y' ó ne te buni na me ne be Tate, a Tat' a ne be ma? mejò m' akate mia me nji bo mejò mam: Tat' a to be m' a bo mam mé. 11 Buna'ane me na me ne be Tate, a Tat' a ne be ma: fíge sa nalé, buna'-ane m' amu mam m' abo. 12 M' abele fo' ane m' ajò wo na, Mót a buni ma, mam m' abo, nnye f' a ye bo me:

a ye bo fe mam m' adafie mam ma; amu m' ake be Tate. 13 Mam mese mi aye ja'é a jòé dam, m' aye bo me, nalé Mon a ye wumu Ésa. 14 Nge mi aye ja'é me jam a jòé dam, m' aye bo de. 15 Nge mi anye'e ma, mi aye ba'ale metíñe mam. 16 M' aye ye'elane Tate, nny' a ye ve mia Mvolò minlem mfe, a ye tabe be mia melu mese. 17 Nwò ó ne Nsisime ya benya mejò: bót b' atóñi mame ya si nyò be se fígule ya nyoñie wò; amu be nji yene wò, nalé fe te yeme wò; mi ayeme wò; amu ó ne be mia, wo aye fe tabe be mia. 18 M' aye li'lí mia bobenyui: m' azu be mia. 19 Óbe nté ó fígenan, wóna bót b' atóñie mame ya si nyò b' aye fe yene ma: ve mia mi ayene ma: amu m' anyifí, mia fe mi aye nyifí. 20 Móse te mi aye yeme na me ne be Tate, mia fe be ma, a ma be mia. 21 Mót a billi metíñe mam a ba'ale me, nny' at' a nye'e ma: mót a nye'e ma, Ésa wom a ye nye'e nye, ma fe m' aye nye'e nye, m' aye liti nye mamien. 22 Yudas (sa Ishariót) a fíga jò nye na, A Tat, a nto aya, wo aye liti bia womien, te liti bóte ya si nyò? 23 Yésus a fíga yalan a jò nye na, Nge mót a nye'e ma, a ye ba'ale mejò mam: Ésa wom a ye nye'e nye, bi aye zu be nye, a tabe be nye. 24 Mót a bo te nye'e ma, nnye te ba'ale mejò mam: ajò mi awók e nji bo ajò dam, v' ajò Tat' a fíga lóme ma.

25 Me maneya kobò mia mejò ma, bi be mia bi fígenane bi to. 26 Ve Mvolò minlem, Mbamba Nsisim, nnye Tat' a ye lóm amu jòé dam, nny' a ye ye'ele mia mam mese, a volò mia mi simesane mejò mese me fíga jò mia. 27 Mvo'é m' ali'lí mia nyò, mvo'é jam m' ave mia nyò: m' ave mia mvo'é; bóte ya si nyò be nji ve mi' ane m' ave. Te wò'an abé minlem mienan, nalé fe te koane wofí. 28 Mi wò'òya ane m' ate jò mia na, M' akòlò, m' aye beta zu be mia. Nge mi fíga nye'e ma, ve mi wò'òya mvaé amu m' ake be Tate: amu Tat' a dañie ma. 29 Éyoñie ji me maneya kate mia, éyoñie t' ajò de za bo'ok, nd' éyoñ d' aye bo, mi aye buni. 30 M' aye fe kobò mia mejò abui, amu njò bóte ya si nyò a zu. A se ajò be ma. 31 V' a zu amu

ajò dina na bôte ya si nyò b' aye yeme na m' anye'e Tate; ane Tat' a figa tifiñeti ma, avale te m' abo. Kòla'ane si, bi ke.

15 Ma me ne nya nd'i, Tate wom a ba'ale wò. 2 Afas ese e ti be ma, ñge d' abo te wum bibuma, a ye va de: afas ese d' awum bibuma, a kòme de e wum bibum' abui. 3 Éyoñe ji, mi nto mvo'é amu ajò me ñga kate mia. 4 Taba'ane be ma, a me be mia. An' afas ndik e se ñgule ya wum bibuma ebien, ñge te timbi nya nd'i, nalé fe mia, ñge mi te tabe be ma. 5 Ma me ne ndik, mi ne mefas: môt a tabe be ma, me fe be nye, nny' at' a wum bibum' abui: amu ñge me ne momo, mi se ñgule ya bo jam. 6 Ñge môt a bo te tabe be ma, wòna b' aye wua nye fé, aval' an' afas ndik, ve kôt; a bôt b' akòane m' a wua me nduan, me ve dik. 7 Ñge mi atabe be ma, a mejò mam me tabe be mia, wòna jaka'ane jam mi anye'e, mi aye yene de. 8 Jam Tat' a ye yene duma e ne na mi wum bibum' abui: nalé ate mi aye bo beyé'è bam. 9 Aval' ane Tat' a ñga nye'e ma, nalé fe me nye'eya mia. Taba'an ane m' anye'e. 10 Ñge mi aba'ale metiñe mam, mi aye tab' ane m' anye'e; aval' ane me ñga ba'ale metiñe me Tate, a tab' an' a nye'e. 11 Me maneya jò mia mejò ma, nde mi aye yen mvaé m' ayen, mi aye jaé vak. 12 M' atifiñeti mia atifiñe dina na mibebien, nye'essa'an, aval' ane me ñga nye'e mia. 13 Nye'an bôt b' anye'e bôt ô nji dañ ajò di na môt a ve ényifé jé amu bemvóé bé. 14 Mi ne bemvóé bam ñge mi abo mam m' ajò mia. 15 M' aye fe beta loene mia bebo bisaé; amu mbo ésaé te yeme mam ésa wé a bo: me maneya loene mia bemò; amu mam mese me ñga wò'ò be Tate wom, me maneya kate mia me. 16 Mi nji tope ma, ve ma me ñga tope mia, a jò mia na mi aye ke wum bibuma; nalé fe na bibuma bienan bi aye lañgan: nalé mam mese jam mi aye ja'é Tat' a jòé dam, a ye ve mia de. 17 M' ajò mia mejò ma amu m' akòmbò na mi nye'e mibebien. 18 Ñge bôte ya si nyò b' avini mia, mi ayeme na a ma a mia, ma be ñga taté vini. 19 Ñge mi ñga to bôte ya si nyò, ve bôte

ya si nyò be ñga nye'e bôte bap: v' amu mi nji bo bôte ya si nyò, ve me ñga tope mia mi kandane mam ya si nyò, ajò te bôte ya si nyò b' avini mia. 20 Simesa'an ajò m' ate jò mia na, Mbo ésaé te dañe môt a ne nye. Ñge be ñga kpwe'ele ma, b' aye fe kpwe'ele mia; ñge b' aba'al' ajò dam, wòna b' aye ba'al' éndenau. 21 Ve mam ma mese b' aye bo mia me amu jòé dam, amu be nji yeme môt a ñga lôme ma. 22 Ñge me ñga bo te zu kobò be, ve be nji bo abé: v' éyoñe ji be nji bo éfia ya kat abé dap. 23 Môt a vini ma, a vini f' Ésa wom. 24 Ñge me nji bo mam môt m' a nji bo vòm be figa to, ve be nji bo abé: v' éyoñe ji be maneya yen, a vini bia Ésa wom. 25 Ve jame di e boyo amu mejò me ne ntilane kalate metiñe wop me ñga yiane bo na, Be ñga vini ma, te étom. 26 Éyoñ Mvolò minlem a ye zu, nnye m' aye lôme mia, a ye so be Tate, émien a ne Nsisim ô ne benya mejò wo aso be Tate, a ye kañet' ajò dam: 27 mia fe mi aye kañet' ajò dam amu mi ñga tabe be ma me so'o so.

16 Me maneya kobò mia mejò mete, amu mi za kolé ôbak. 2 Bôt b' aye titane mia menda me Zambé: ya, melu m' aye bo éyoñ bôt b' aye wòé mia, b' aye simesane na b' abo Zamb' ésaé. 3 B' aye bo mam met' amu be nji yeme Tat' a ma. 4 Me maneya kobò mia mejò ma, nde éyoñ mam mete m' aye bo, mi aye simesan ane me ñga jò mia me. Ane bi be mia bi ñga taté tabe me nji kate mia mejò ma, amu bi be mia bi ñga to. 5 Éyoñe ji me ñga ke be môt a ñga lôme ma; mi to va te ke môte wua a sili me na, Wo ake mfa'a mbé? 6 V' amu me maneya kobò mia mejò ma, ôlun ô ne mia minlem nelut. 7 Akòsa bo nalé m' ajò mia nya ajò na: a ne mia mvaé ane m' akòlò; amu ñge m' abo te kòlò, Mvolò minlem a ye zu be mia; ve ñge m' ake, m' aye lôme mia nye. 8 Émien, éyoñ a ye so, a ye kpwe' bôte ya si nyò mfa'a ya mam abé, a mfa'a ya zòsò, a ntyi'ane mejò: 9 mfa'a ya mam abé, amu be ne te buni ma; 10 mfa'a ya mame ya zòsò, amu m' ake be Tate, mi te fe yene ma; 11 mfa'a ya ntyi'ane mejò, amu njò ya

si nyò a kuya. 12 Me ñigenane mejò abuni m' akòmbò jò mia, v' éyoñe ji mi se ñigule ya jibi wò'ò me. 13 V' éyoñ nyò a ne Nsìsim ò ne beuya mejò a ye zu, a ye liti mia mam mese me ne zòsò: amu a ye kobò mejò m' aso b' émien, ve mejò mes' a ye wòk, mm' a ye jò; a ye kate mia mam m' aye bo melu ósu. 14 A ye wumu ma, amu a ye nyoñe mejò mam, a kate mia me. 15 Mam mese Tat' a bili me n' émam: ajò te nde m' ate jò na, Émien a ye nyoñe mejò mam a kate mia me. 16 Ób' aboñ vi aye lèt mi te yene ma; ób' aboñ ófe, ñivie mi aye yene ma. 17 Ane beyé'é bé bevo'o be ñiga jò beblene na, Z' aka' ajò a jò bia na, Ób' aboñ vi aye lèt mi te yene ma; ób' aboñ ófe, ñivie mi aye yene ma: a beta jò fe na, Amu m' ake be Tate? 18 Nalé be ñiga jò na, Z' aka' ajò e ne ób' aboñ? Bi te yem an' a jò. 19 Ane Yésus a ñiga yeme na b' akòmbò sili nye, an' a ñiga jò be na, Ye mi asili sili mibebien ajò m' ate jò na, Ób' aboñ vi aye lèt mi te yene ma, ób' aboñ ófe, ñivie mi aye yene ma? 20 M' abele fo' ane m' ajò mia na, Mi aye yi a jóu, bôte ya si nyò b' aye vak: mia mi aye wò' òlun, v' òlun mi aye wò'ò vi aye veñesane mevak. 21 Éyoñ miñga a kò'òlò mie, a wò'ò mintae, amu mòs a biaé ò kpwaneya, v' éyoñ a biaéya, a ye fe simesan an' a ñiga kò'òlò mie, a wò' avak amu a biaéya mona fam si nyò. 22 Nalé fe mia mi awò' òlun éyoñe ji: ve m' aye beta yene mia, a minlem mienan mi aye wò'ò mvaé, mvaé jenan mòt a ye va mia je. 23 Mi aye ja'é me jam éyoñe te. M' abele fo' ane m' ajò mia na, Ñge mi a ye ja'é Tate jam, a ye ve mia d' amu jòé dam. 24 Azukui éyoñe ji mi nji ja'é jam amu jòé dam: jaka'an, wóna mi aye nyoñ, nalé mi aye jaé vak.

25 Me maneya jò mia mejò met' a miñkana: melu m' aye bo, éyoñe te m' aye fe kobò mi' a miñkana: m' aye kate mia mejò me Tat' atan. 26 Éyoñe te mi aye ja'é mam a jòé dam: ma me nji jò mia na m' aye ye'elane Tat' ajò denan; 27 amu Tat' émien a nye'e mia, amu mi ñiga nye'e ma, a buni na me ñiga so be Tate. 28 Me ñiga so be Tat' a zu si nyò; m' aye beta kòlò si nyò, a ke be Tate. 29 Beyé'é bé be ñiga jò na,

Tame yen, éyoñe ji wo akòbò mejò atan, te fe kane ñkana. 30 Éyoñe ji bi ayeme na wo ayeme mam mese, te yiane na mòt a ye sili wo jam: ajò te nde bi abuni na ò ñiga so be Zambe. 31 Yésus a ñiga yalane be na, Ye mi abuni éyoñe ji? 32 Tama yenan, melu me ñiga ye bo, me boya éyoñe ji, mi aye tyaman, mòt as' a kele ja dé, mi aye lí'í m' étam: ve ma me nji bo étam, amu Tat' a ne be ma. 33 Me maneya jò mia mejò met' amu m' akòmbò na mi tabe mvo'é amu ma. Mi aye yen abé si nyò: Vola'ane minlem; me dafi-eya bôte ya si nyina ñigu.

17 Yésus a ñiga jò mejò mete; an' a ñiga lòbò yòp, a jò na, A Tat, melu me kpwaneya, wumu'u mone wòé, ajò te mon a ye wumu wo: 2 aval' an' ò ñiga ve nye ñigule ya jò bôte bese, ajò te nde bôte bese ò ñiga ve nye, a ye ve b' ényifiñ ya melu mese. 3 Ényifiñ ya melu mese é ne na b' aye yeme wo, wo étam ò ne nya Zambe, b' aye yeme fe ny' ò ñiga lòm, nny' a ne Yésus Kristus. 4 Me ñiga wumu wo si nyò, me maneya bo ésaé ò ñiga ve ma me bo. 5 A Tat, éyoñe ji va'a me duma bi wo bi ñiga to de, si nyò é ñigenane te téban. 6 Me maneya liti jòé dòé bôt ò ñiga ve ma si nyò: be mbe bôte bòé ò ñiga ve me be, be ñiga ba'al' ajò dòé. 7 Éyoñe ji be yemeya na mam mese ò ñiga ve me, me ñiga so be wo: 8 amu mejò ò ñiga ve ma me maneya ve be me: be nyoñeya me a yeme fo'o na me ñiga so be wo; be buniya fe na wo ò ñiga lòme ma. 9 M' aye'elane wo ajò dap: me te ye'elane wo ajò bôte ya si nyò; v' ajò bôt ò ñiga ve m' amu be n' émbòé. 10 Mam mese me n' émam me ne fe émdé, a mam mese me n' émdé me ne f' émam: mmbe b' awumu ma. 11 Me te fe tabe si nyò, ve bôte ba be ne si nyò, m' azu be wo. A Mbamba Tate, ba'ale'e be a jòé dòé, mmbe ò ñiga ve ma, ajò te nde b' aye tabe nleme wua, ane bi wo bi né. 12 Éyoñe me ñiga to be bôt ò ñiga ve ma, me ñiga ba'ale be a jòé dòé: me ñiga tu'a ba'ale be, bôte bete te ke môte wua a ñiga jañ, ve nyò a ye jañ; d' aye bo nalé amu mejò me ya kalate Zambe me ñiga yiane bo. 13 Éyoñe ji m' azu be wo; mejò ma m' akòbò bôte ya si nyò, amu m' akòmbò na be yen mvaé

ane m' ayen. 14 Me maneya kate b' ajò dòé; bôte ya si nyò be fíga vini b' amu be nji bo bôte ya si nyò aval' ane ma me nji bo môte ya si nyò. 15 Me te ye'elane wo na va'a be si nyò, m' aye'elane wo na ba'ale'e be mbia môt a za nyoñe be. 16 Be nji bo bôte ya si nyò, aval' ane ma me nji bo môte ya si nyò. 17 Kòme be a benya mejò: mejò mòé me ne beya mejò. 18 An' ó fíga lòme ma si nyò, nalé fe me fíga lòme be si nyò. 19 M' akòme mamien amu ajò dap, ajò te bebiene fe b' aye kòm-ban a benya mejò. 20 Me te ye'elane wo ajò bôte ba étam, v' ajò bôte fe b' aye buni m' amu mejò map; 21 ajò te nde bôte bete bese b' aye tabe de nleme wua; aval' ane bia wo, A Tat, ó ne be ma a me be wo, nalé fe be b' aye tabe be bia: ajò te bôte ya si nyò b' aye buni na ó fíga lòme ma. 22 Duma ó fíga ve ma, nde me fíga ve be; nalé b' aye tabe nleme wua ane bi wo bi ne nleme wua; 23 me be be a wo be ma, ajò te nde b' aye bo de nleme wua; nde bôte ya si nyò b' aye yeme na ó fíga lòme ma, a nye'e be aval' an' ó fíga nye'e ma. 24 A Tat, bôt ó fíga ve ma, m' anye'e na vòm m' atabe, mmbe fe b' aye tabe vòm ate, ualé b' aye yene duma dam ó fíga ve ma: amu ó fíga nye'e ma, si nyò é figenane te boban. 25 A Tat, ó ne zòsò, bôte ya si nyò be nji yeme wo, ve ma me fíga yeme wo; bôte ba be fíga yeme na ó fíga lòme ma: me fíga liti be jòé dòé, m' aye fe beta liti de; ajò te nye'an ó fíga nye'e ma, fiwò fe w' aye tabe be be, a ma be be.

18 Éyofi Yésus a fíga mane jò mejò mete, a fíga kòlò, ba bey'é é bé, a dañ otòñi ó mbe jòé na Kidròn, afup e mbe wóé, émien ba bey'é é bé be fíga ke wóé. 2 Yudas fe, môt a fíga koñe nye, a fíga yeme vòm ate: amu Yésus ba bey'é é bé be fíga bo be kele wóé. 3 Éyofi Yudas a fíga mane nyoñ nsamba bezimbi a bebo bisaé be fíga so be be-mie beprister a Befarisér, a fíga ke wóé a belampe a kòmbé a miñkpwaté me-kòn. 4 Yésus, amu a fíga yeme mam mese m' aye bo nye, a fíga kòlò a ke sili be na, Mi ajeñe za? 5 Be fíga yalane nye na, Yésus ya Natsaret. Yésus a fíga jò be na, Me nyò. Ve

Yudas môt fíga koñe nye, a fíga to nsamba te. 6 Éyofi a fíga jò be na, Me nyò, ane be fíga ke mvumvua, a ku si. 7 An' a fíga beta sili be na, Mi ajeñe za? Be na, Yésus ya Natsaret. 8 Yésus a fíga yalane na, M' ate kate mia na, Me nyò: fíge ma mi ajeñ, jòka'ane bôte ba be ke: 9 ajò e fíga bo nalé amu ajò d' aye bo an' a ate jò na, Bôt ó fíga ve ma, me nji dimeli môte wua été. 10 Simòn Pétrus a fíga be'e fikpwaté mekòn, an' a fíga té wò a ba'é mbo ésaé njò beprister, a tyi'i ny' alo ya mbo nnòm. Mbo ésaé t' a mbe jòé na Malkus. 11 Ane Yésus a fíga jò Pétrus na, Somò fikpwaté mekòne wóé abam: élaé Tat' a fíga ve ma, ye m' aye bo te nyu je?

12 Ane nsamba bezimbi a évete bezimbi énen a bebo bisaé ya Beyude be fíga bi Yésus a ka'a nye, 13 ane be fíga taté ke nyoñ be Anas amu a mbe ntyi Kaéfas a mbe njò beprister mbu te. 14 Kaéfas a mbe môt a fíga lebe Beyude na a ne mvaé fíge môte wua a ye wu ajò bôt.

15 Ane Simòn Pétrus a fíga tóñe Yésus, ba nyé'é mfe. Njò beprister a fíga yem nyé'é ate, ba be Yésus be fíga nyi nda njò beprister; 16 ve Pétrus a fíga tele mbala'a si atan. Nalé nyé'é mfe, njò beprister a fíga yeme nye, a fíga k' atan, a kobò miñga a fíga ba'ale mbé, a nyoñe Pétrus. 17 Ane miñga a fíga ba'ale mbé a fíga jò Pétrus na, Ye wo f' ó ne nyé'é môte nyò? Nye na, Momo. 18 Beba'ale nda a bebo bisaé be fíga tele wóé, be maneya kòb-ane di; amu a mb' avep; ane be fíga woban nduan: Pétrus a fíga ke woban nduan, vòm be fíga to.

19 Ane njò beprister a fíga sili Yésus ajò bey'é é bé, a mejò a fíga ye'ele bôt. 20 Yésus a fíga yalane nye na, Me fíga kobò bôt atan: melu mese me fíga ye'ele bôt menda me Zamb' a tempel, vòm Beyude bese be fíga bo be sula'an; me nji kobò ajò asoé. 21 Wo asili m' amu jé? sili'i bôt be fíga wò'ò me kobò'ò, z' ajò me fíga kobò be: bôte bete mmbe b' ayem mejò me fíga jò. 22 Éyofi a fíga mane kobò nalé, môte wua ya bebo bisaé a fíga tele wóé, a fíga bibi ny' abaé, a jò na, Ye wo yal-ane njò beprister nalé? 23 Yésus a

figa yalane nye na, Ñge m' ate kobó abé, kate me de: fige m' ate kobó mvaé, wo bibi m' amu jé? 24 An' Anas a figa lóme nye fika'an be Kaéfas, njó beprister.

25 Ane Simón Pétrus a figa tele, a woban nduan. Ane be figa jò nye na, Y' ó ne móte wua ya beyé'é bé? An' a figa kat, a jò na, Momo. 26 Móte wua ya bebo bisaé njó beprister, ba móte Pétrus a figa tyi'l alo, be figa vuman, a figa jò nye na, Ke m' ate yene mia nye afup? 27 Ane Pétrus a figa beta kat: nnóme kup a figa ji'a loñ.

28 Ane be figa kóló Yésus be Kaéfas, a ke nye nda b' atyi'l mejó: éyoñ te dibi tyé e figenan; beben be nji nyine nda b' atyi'l mejó, be za sem, be figa ye di bidi ya paska. 29 Ane Pilatus a figa ke vóm be figa to, a jò na, Z' ajó mi ajó móte nyó? 30 Be figa yalan a jò nye na, Ñge móte nyó a nji bo mbo mam me n' abé, ve bi nji zu ke wo nye. 31 Ane Pilatus a figa jò be na, Mibebien nyoñane nye, mi tyi'l ajó dé ane metiñe menan. Beyude be figa jò nye na, Bi za tyam atifi fige bi wóé móte. 32 E figa yiane bo nalé amu ajó Yésus a figa jò éyoñ a figa liti bót aval' awu a ye wu.

33 Ane Pilatus a figa beta ke nda b' atyi'l mejó, a loene Yésus, a jò nye na, Y' ó ne Kénigh Beyude? 34 Yésus a figa yalane na, Ye womien wo ajó ajó di, ye bóte bese be figa kate wo de ajó dam? 35 Pilatus a figa yalane na, Ye me ne mone Beyude? Bóte y' ayoñe dóé a bemie beprister b' ate zu ke me wo: ó figa bo jé? 36 Yésus a figa yalane na, Ayoñe dam e nji bo ayoñe ya si nyó: ñg' ayoñe dam e figa bo ayoñe ya si nyó, ve bebo bisaé bam b' ate wosan, be za ke ma Beyude. Ayoñe dam e nji bo ayoñe ya ne. 37 Ajó te Pilatus a figa jò nye na, Y' ó ne njó bót? Yésus a figa yalane na, Ane wo ajó, me ne njó bót. Ajó te me figa bialé de, nde fe me figa zu si nyó, nde m' aye kañete bóte benya mejó. Mót as' a ne zósó, nny' a ye wó'ó mejó mam. 38 Pilatus a figa jò nye na, Jé é ne benya mejó?

Éyoñ a figa mane jò ajó te, a figa beta ke koé Beyude atan, a jò be na,

Me nji yene nye jam e n' abé. 39 Ve mi ne figum éyeme na éyoñ paska j' abo me su mia mbó'ó wua: ye mi ayi na mesu mia Kénigh Beyude? 40 Ane be figa bete metyiñ yóp a jò na, Sa móte nyó, ve Barabas. Barabas a mbe mvóvó.

19 Ane Pilatus a figa nyoñe Yésus, a bibi nye fíkasa. 2 Ane bezimbi be figa lóñe króne biyo, a jalé nye je nló, a jalé fe ny' évindi ñgómesan; 3 ane be figa ke vóm a figa to, a jò na, Mbóló, Kénigh Beyude! ane be figa bibi nye mebaé. 4 Ane Pilatus a figa beta k' atan, a jò be na, Mi ló, m' ake mia nye, nalé mi aye yeme na me nji yene nye jam e n' abé. 5 Ane Yésus a figa kui atan, a be'e króne biyo, a évindi ñgómesan. Pilatus a figa jò be na, Mi ló móte ate! 6 Éyoñ bemie beprister a bebo bisaé be figa yene nye, be figa bete metyifi yóp, a jò na, Tyelé'é nye kroitse yóp, tyelé'é nye kroitse yóp. Pilatus a figa jò be na, Mibebien, nyoñane nye, mi ke tyelé nye kroitse yóp: amu me nji yene nye jam e n' abé. 7 Beyude be figa yalane nye na, Bi n' atifi, nde t' a yiane wu de, amu a figa jò na, Me ne Mone Zambe. 8 Éyoñ Pilatus a figa wó' ajó te, a figa dañe ko woñ; 9 an' a figa beta nyin nda b' atyi'l mejó, a jò Yésus na, Ó figa so vé? Ve Yésus a figa to évó, te yalan. 10 Ane Pilatus a figa jò nye na, Ye wo bo te yalane ma? ye wo te yeme na me ne figule ya su wo ó ke, me ne fe figule ya tyelé wo kroitse yóp? 11 Yésus a figa yalane nye na, Ó figa ye bo te ñgule ya bo me jam, fige Zamb' a nji ve wo figu j' aso yóp: ajó te móte a te ke me wo, nny' a dañ abé. 12 Ajó te, Pilatus a figa jeñ ajó ya su nye, ve Beyude be figa bete metyifi yóp, a jò na, Ñge wo asu móte nyó, wón' ó nji bo mvóé Kaéser: amu móte as' a jò na, Me ne njó bót, a sisse Kaéser. 13 Éyoñ Pilatus a figa wó'ó mejó mete, a figa ke Yésus atan, a tabe si éto b' atyi'l bóte mejó, a ne vóm be figa loene wó na, Kasa mekok, ve fikobó Beyude na Gabata. 14 Éyoñe t' é mbe mós b' akóme paska: mewolo mesaman me figa ye bo. An' a figa jò Beyude na, Mi ló Kénigh wónan! 15 Ane be figa bete metyifi yóp, a jò

na, Va'a nye, va'a nye, ô ke tyelê nye kroitse yôp. Pilatus a figa jô be na, Ye m' aye tyelê Kénigh wônan kroitse yôp? Ane bemie beprister be figa yalane na, Bi nji bo njô bôt mfe, ve Kaésér. 16 An' a figa ke be nye, be ke tyelê nye kroitse yôp.

17 Ane be figa nyofie Yésus. An' a figa k' a be'e kroitse j' émien, a ke vôm be figa loene na Vôme y' ékôkoé nlô, ñkôbô Beyude na Gôlgata. 18 Ane be figa tyelê nye kroitse yôpe wôé, a bôte befe bebaé, nyina mbo figa, nyô mbo'o mbo nnôm, Yésus zañ. 19 Ane Pilatus a figa tili f' ajô, a bômôlô de kroitse yôp. E mbe ntilane na, YÉSUS YA NATSARET, KÉNIGH BEYUDE. 20 Ane Beyude abui be figa lafi ajô te: amu vôm be figa tyelê Yésus kroitse yôp a mbe bebé nlam: e mbe ntilan ñkôbô Beyude, a bôte ya Rôm, a bôte ya Grikenland. 21 Ane bemie beprister ya Beyude be figa jô Pilatus na, Te tili na, Kénigh Beyude, ve tili na, Émien a figa jô na, Me ne Kénigh Beyude. 22 Pilatus a figa yalane na, Ajô me tiliya, me maneya tili de.

23 Éyoñ bezimbi be figa mane tyelê Yésus kroitse yôp, be figa nyofie me-ñgômesane mé, a kape me ñgab ényin, mone bezimbi wua ñgabe jia; be figa nyofie f' éwomane jé; éwoman ét' é mbe ntiñan aso yôp akekui si, te nloen. 24 Ane bebien be figa jô na, Bi aye nyape je, ve do j' abia, a yene mô't a ye nyofie je: e figa bo nalé amu mejô me ne ntilane kalate Zambe me figa yiane bo na,

Bebien be figa kabane meñgômesane mam,

A nyofie éwomane jam, a do j' abia. 25 Bezimbi be figa bo mam mete. Be figa tele bebé kroitse Yésus, nyia wé, a monyañe nyia, Maria figa Kléofas, a Maria Magdaléna. 26 Éyoñ Yésus a figa yene nyia wé a nyé'é a figa nye'e be tele wôé, a figa jô nyia na, A miñga, tame yene nyo mon! 27 An' a figa jô nyé'é ate na, Tame yene nyua wôé! Éyoñ te nyé'é at' a figa taté ba'ale nye nda jé.

28 Mejô mete me maneya, ane Yésus a figa yeme na mam mese me maneya bo, an' a figa jô na, M' awô' évé. E figa bo nalé amu mejô me ne ntilane

kalate Zambe. 29 Ñka'a vaén é mbe sañ ô figa tele wôé nelut: be figa jalé shwame vaén é mbe safi a some j' ôlé, a ke nye j' anyu. 30 Éyoñ Yésus a figa nyu vaén é mbe safi, a figa jô na, Atyele dam e maneya: ane nlô wé ô figa jombô tôé, ane nsisime wé ô figa kôlô.

31 Amu môse t' ô mbe môse ya b' akôme biôme ya paska, amu fe Beyude be nji kômbô na mimbim mi tyebe kroitse yôp môse sondô (amu bôt be figa dañe kañe Zambe môse sondô te), ajô te be figa jô Pilatus na be bu'u be mebo a va be. 32 Ane bezimbi be figa zu a taté bu'u môte wua ya ba be be be figa tyele mebo, ane be figa beta ke bu'u nyô mbok: 33 v' éyoñ be figa kui vôm Yésus a figa tyele a yene ny' a wuya, be nji bu'u nye mebo: 34 ve mone bezimbi wua a figa ji ny' akofi mvaé: ane metyi a mendim me figa ji'a kui. 35 Mô't a figa yen ajô te, nny' a maneya kañete de bôt, foé j' é n' été: a yeme na a kôbô nya ajô, nde fe mi aye buni. 36 Mam mete me figa bo nalé amu mejô me figa yiane bo an' e ne ntilane kalate Zambe na, Bivese bié, jia j' aye bo te bu'i. 37 E ne ntilane vôm mfe kalate Zambe na, B' aye yene nyô be figa ji akofi.

38 Mam mete me maneya, ane Yôsef, a mbe môte y' Aramatia, a mbe fe nyé'é Yésus, v' asoé, amu a figa ko Beyude wofi, a figa ke ja'é Pilatus mbime Yésus a va wô; ane Pilatus a figa me'ete. An' a figa ke va mbim. 39 Ane Nikôdémus, mô't a figa taté zu be Yésus alu, a figa zu a bili biôme ya mbamba menyum bi mbe mbundan, bi mbe befund bebé ntefe wua. 40 Ane be figa nyofie mbime Yésus, a vute wô ndombo éndelé a biôme ya mbamba memyum été, aval' ane Beyude be figa bo be jame bôt. 41 Afup e mbe bebé vôm be figa tyelê nye kroitse yôp; mfefé soñ ô mb' aflupe te, be nji jame mô't été. 42 Be figa jame Yésus wôé, amu môse t' ô mbe môse ya b' akôme mame ya paska ya Beyude (amu soñ ét' é mbe bebé).

20 Môs sondô mf' a figa taté, Maria Magdaléna a figa ke soñ écala tyé, éyoñ te dibi e ñgenan, an' a figa koé ako' e vaseya soñ. 2 An' a figa ke

mbi be Simôn Pétrus, ba nyé'é mbo'o Yésus a ñga nye'e, a jò nye na, Be maneya va Tate soñi, bi te yeme vòm be ñga ke bôé nye. 3 Ane Pétrus ba nyé'é mbo'o be ñga kòlò, a ke soñi. 4 Be ñga ke mimbi ðebane: ane nyé'é mbo a ñga ðafe Pétrus mbi a taté kui soñi; 5 An' a ñga kumbu a lóbbó été a yen ndombo éndelé é bô, v' é ñga k' été. 6 Ane Simôn Pétrus a ñga zu f' a tóñe nye, a nyine soñi été; an' a ñga yen ndombo éndelé é bô, 7 a éyañese é ñga ti nye nlò, é nji bómbo vòm ndombo éndelé é ñga bô, v' é ñga bô mvutan, vòm étam. 8 Ane nyé'é mbo'o f' a ñga taté kui soñi a ñga nyin été; an' a ñga yen, a buni. 9 Amu be ñgenane te yem ajò e ne ntilane kalate Zambe na a ye wómò soñi. 10 Ane beyé'é be ñga kòlò, a beta bulan nlam.

11 Ve Maria a ñga tele mfòme soñi, a yi'ik: éyoñ a ñga yi, a ñga kumbu si, a lóbbó soñi été. 12 An' a ñga yene b'éñgele bebaé be be'e bífumulu mefigomesan be to si, nyin' a to mfa'a nlò ó ñga bô, nyò mbo'ò mfa'a mebo me ñga bô, vòm mbime Yésus ó ñga jò'ò. 13 Be ñga jò nye na, A miñga, wo ayi amu jé? An' a ñga jò be na, Amu be vaya Tate wom, me te yeme vòm be ñga bôé nye. 14 Éyoñ a ñga mane kobò nalé, an' a ñga kòñelan a yene Yésus a tele, te yeme na a ne Yésus. 15 Yésus a ñga jò nye na, A miñga, Wo ayi amu jé? wo ajeñe za? An' a ñga si'a kona a ne mót a ba'al' a fupe te, an' a ñga jò nye na, A Tat, fig' ó ñga va nye, kate me vòm ó ñga bôé nye, m' aye ke to'é nye: 16 ane Yésus a ñga jò nye na, A Maria. An' a ñga kòñelan, a jò nye, ñkobò Beyude na, A Rabóni, e ne na, A Tat. 17 Ane Yésus a ñga jò nye na, Te namba na: amu me ñgenane te ke be Tat' a ne yòp: kele be bobehajañe bam, a jò be na me ke b' Ésa wom a Éso wónan, a Zambe wom a Zambe wónan. 18 Ane Maria Magdaléna a ñga zu kate beyé'é na, Me yeneya Tate: a kate fe b' an' a ñga jò nye mejò mete.

19 Éyoñ fig'ó é é ñga bo, móse t' ó mbe móse sondò mf' a ñga taté, mimbé mi mbe mindiban vòm beyé'é be ñga to amu be ñga ko Beyude wofí, 20 ane

Yésus a ñga tebe zañ, a jò be na, Taba'ane mvo'é. Éyoñ a ñga mane jò ajò te, an' a ñga liti be mo a mvaé jé. Ane beyé'é be ñga wò'ò mvaé, éyoñ be ñga yen Ésa. 21 Ane Yésus a ñga beta jò be na, Taba'an mvo'é: aval' ane Tat' a ñga lóme ma, nalé fe m' alóme mia. 22 Éyoñ a ñga mane jò ajò te, an' a ñga vebe a kute be évuñulu, a jò be na, Nyoñan Mbamba Nsism: 23 bôte bese mót mi ajamé mam abé, mam mete me jambaneya nye, bôte bese mót mi abo te jamé mam abé, mam abé mé me ñgenan.

24 Ve Tómas, a mbe jòé afe na Didi-mus, móte wua ya beyé' awóm a bebaé, a nji tab' éyoñ Yésus a ñga zu. 25 Ane beyé'é bevo'o be ñga jò nye na, Bi maneya yene Tate. An' a ñga jò be na, Nge me te yene bifele betondò, a k' ónyu viam bifele betondò été, a ke fe wo wom mvaé jé, m' aye buni.

26 Melu mwom me ñga lót, ane beyé'é bé be ñga to nda été, ba be Tómas. Mimbé mi figa to mindiban, ane Yésus a ñga zu tebe zañ, a jò na, Taba'an mvo'é. 27 An' a ñga jò Tómas na, Sam ónyu vidé, a fombò mo mam; same wo wóé, a ke wò mvaé jam: te bo bisó, ve buni. 28 Tómas a ñga yalan, a jò nye na, A Tate wom, a Zambe wom! 29 Ane Yésus a ñga jò nye na, Amu ó yeneya ma, ó buniya: ébofan a bót be nji yen, ve buni.

30 Ane Yésus a ñga bo beta be mam mef' abui, beyé'é be ñga yene me, me nji bo ntilane kalate nyò: 31 ve ma me ne ntilan, mme mi aye buni na Yésus a ne Kristus, Mone Zambe; nde ñge mi abuni, mi aye tab' ényin' ya melu mese amu jòé dé.

21 Mejò mete me maneya, ane Yésus a ñga beta liti beyé'é nyòle jé ato'o ya Tibérias; an' a ñga liti be nyòle jé avale di. 2 Be ñga to vòme wua Simôn Pétrus, a Tómas a mbe jòé afe na Didimus, a Natanaél móte ya Kana ya Galiléa, a bone be Tsébé-déus, a beyé'é befe bebaé. 3 Simôn Pétrus a ñga jò na, M' ake wóé kos. Ane be ñga jò nye na, Bia be wo bi ake. Be ñga kòlò, a k' ésuñga été; be ñga bo alu te, te ke wóé jóm. 4 Ésala tyé Yésus a ñga tele mfóm atók: ve beyé'é be nji yeme na a mbe Yésus.

5 Ane Yésus a ñga jò be na, A boñgò, ye mi ne jòme ya di? Be ñga yalane nye na, Momo. 6 An' a ñga jò be na, Yaan avot mfa' éfuña ya mbo nnóm, wóna mi aye wóé. Be ñga ya de nalé, ane be ñga bo te ñgule ya dutu d' amu kos abui. 7 Ane nye'é ate, Yésus a ñga nye'e, a ñga jò Pétrus na, Tate le. Éyoñ Simón Pétrus a ñga wò'ò na a ne Tate, a ñga jaé éwoman nyòle jé (amu a mbe soé) an' a ñga ku ósòé. 8 Ve beyé'é bevo'o be ñga zu be to mon éfuña, be ñga dutu avote kos été nelut (amu kindi'i é nji bo b' óyap, ve bebé nté mòt a ne wua akok). 9 Éyoñ be ñga kòlò éfuñg' a ke kindik, be ñga yene ma'a me nduane wóé, kos é ñga bó me yóp, a fembé. 10 Yésus a ñga jò be na, Za'ane kos mi ate wóé. 11 Ane Simón Pétrus a ñga ke dutu avot, a ke de kindik, beta be kos été nelut, é mbe ntet a mewòm metan a kos éla: akósa bo é mb' abui nalé, avot e ñji tui. 12 Ane Yésus a ñga jò be na, Zaka dian. Beyé'é te ke mòte wua a ñga bo ñgule ya sili nye na, Ó ne za? amu be ñga yeme na a ne Tate. 13 Yésus a ñga to'é fembé a ve be je, a kos. 14 Din' e n' aliti lale Yésus a ñga liti beyé'é bé nyòle jé, éyoñe te a wómòya.

15 Be maneya di, ane Yésus a ñga jò Simón Pétrus na, A Simón mone Yóhanes, a wo a bôte ba, ye wo adañe nye'e ma? An' a ñga jò nye na, Ya, A Tat, wo ayeme na m' anye'e wo. An' a ñga jò nye na, Ba'ale'e bone mintómba bam. 16 An' a ñga beta jò nye ajò bane na, A Simón mone Yóhanes, ye wo anye'e ma? An' a ñga jò nye na, Ya, A Tat, wo ayeme na

m' anye'e wo. An' a ñga jò nye na, Ba'ale'e mintómba miam. 17 A ñga beta jò nye ajò lale na, A Simón mone Yóhanes, ye wo anye'e ma? Pétrus a ñga wò' abé, amu a ñga jò ny' ajò lale na, Ye wo anye'e ma? An' a ñga jò nye na, A Tat, wo ayem mam mese; wo ayeme na m' anye'e wo. Yésus a ñga jò nye na, Ba'ale'e mintómba miam. 18 M' abele fo' ane m' ajò wo na, Éyoñ ó ñga to moñgò, ó nga jae ñgòmesan nyòle jòé, a ke vòm ó ñga nye'e ó kelek: v' éyoñ wo aye bo mwendé, wo aye same mo, a mòt mf' a ye jalé wo ñgòmesan, a ke wo vòm ó ne te nye'e ó kelek. 19 Éyoñ a ñga kòbò nalé, a ñga liti aval' awu a ye kañe de Zambe. A maneya kòbò nalé, an' a ñga jò nye na, Tóñe ma. 20 Pétrus a ñga kòñelan, a yene nye'é Yésus a ñga nye'e, a tóñe nye; nyò a ñga ye'e Yésus tóé éyoñ be ñga to tawòlò mam ñgò'é mete, a jò na, A Tat, z' a ye koñe wo? 21 Pétrus a ñga yene nye, an' a ñga jò Yésus na, A Tat, mòte nyò a ye bo jé? 22 Ane Yésus a ñga jò nye na, Ñge m' aye me'ete na a ye tab' akekui éyoñ m' aye zu, ó ne z' ajò été? womien tóñe ma. 23 Njóan ót' ó ñga ke foé boben-yañ be mbe na nye'é ate a ye wu: ve Yésus a nji jò nye na a ye wu; ve na, Ñge m' aye me'ete na a ye tab' akekui éyoñ m' aye zu, ó ne z' ajò été?

24 Nyin' a ne nye'é a kañete mejò mete, nnye f' a ñga tili mejò ma: bi ayeme na fikañete wé ó n' été.

25 Mam mef' abui Yésus a ñga bo, ñge me ne ntilane mese, m' asimesane na si nyò ébien é ne te yian abime bekalate be ñga tili.

MAM MINLÔMAN MI ÑGA BO.

1 MA me ñga tili ntilane y' ôsu, a Téôfilus, ajô mam mese Yésus a ñga taté bo a ye'ele bôt, 2 akekui môs a ñga nyoñebane yôp, éyoñe t' a man-eya ve minlôman a ñga top atifi, a ñgule ya Mbamba Nsisim: 3 a ñga jibi mintazé y' awu, an' a ñga liti be nyôle j' émlen a ve a menden abui, ane be ñga yene nye melu mewôm menyin, a wô'ô mejô a ñga kobô ajô ayoñe Zambe: 4 éyoñi ba be be ñga to ésulán, a ñga jô be na, Mi te kôlô Yérusalem, ve yañge atifi Tat' a ñga tifiéti, nde mi ñga wô' a ma: 5 amu Yôhanes a ñga baptizô bôt a mendim; ve mia mi aye baptizôban a Mbamba Nsisim, te melu abui ôsu.

6 Ajô t' éyoñi be ñga sulán, be ñga sili nye na, A Tat, éyoñe ji ye wo aye bulane bia bôte ya Israël ayoñe dañgan? 7 An' a ñga jô be na, mi ne te yiane yeme biyoñi ñge mimbu Tat' a teléya bie a ñgule jé. 8 Ve mi aye nyoñi ñgu éyoñi Mbamba Nsisim a ye zu be mia: mi aye bo bekañete bam Yérusalem, a si se ya Yudéa, a Samaria, akekui mfa'a si nyô j' adañ ôyap. 9 Éyoñi a ñga mane jô mejô meté, be ñgenane be lô nye, an' a ñga ke yôp; ane ñikut ô ñga solé nye, be te fe yene nye. 10 Éyoñi be ñga bo mbane ya lôbô mfa'a ya yôp, a yen ane Yésus a ñga ke yôp, atemeteme na bôte bebaé be ntele be fefe, be be'e bifumulu meñgômésan; 11 mmbe beté be ñga jô na, A bôte ya Galiléa, mi atebe a lôbô mfa'a ya yôp amu jé? Yésus nyô a ate ke yôp été a li'i mla, nalé f' a ye beta so ane mi ate yene ny' a kele yôp été.

12 Éyoñi be ñga bulane Yérusalem be ñga so ñikôl ô mbe jôé na Ôlivé, ô mbe bebé Yérusalem nta bôte b' awulu môse soundô. 13 Éyoñe be ñga kui, ane be ñga k' étun nda ya yôp, vôm ate be ñga to; Pétrus ba Yôhanes a Yakôbus a Andréas, Filipus a Tômas,

Bartôlôméus a Matéus, Yakôbus mon Alféus, a Simôn Tselôtes, a Yudas mone Yakôbus. 14 Bôte beté bese, be mbe nleme wua, be ñga bo mbane ya ye'elane Zambé, ba be biñga a Maria nyia Yésus, a bobenyafié bé.

15 Melu meté Pétrus a ñga tebe te-tele zafié bobenyafi, a jô na (bôte bese be ñga to ésulán be ñga ye bo bôt ntete wua a mewôm mebaé), 16 A bôt a bobejafi, mejô ya kalate Zambé me ñga yiane bo ane Mbamba Nsisim a ñga taté jô anyu David ajô Yudas, nny' a ñga ke liti bôt be ñga bi Yésus. 17 Amu bi ñga lañe nya nsamba wofigan, an' a ñga nyoñi ñgaba jé ésaé ji. 18 (Môte nyô a ñga kus afup akume y' ajô abé dé; an' a ñga ku si bututu, abume dé ve tui zafi, ane miya mise mi ñga kui atan. 19 Bôte bese be ñga to Yérusalem be ñga wô' ajô te; ane be ñga loen afupe te ñikôbô wope na, Akeldama, e ne na Afupe metyi). 20 Amu e ne ntilane kalate Bepsalm na,

Ja dé e bo' élik,

Môt te tab' été:

e ne fe ntilane na,

Môt mf' a nyoñe' étô jé.

21 Ajô te, bôte bese be ñga to nsamba woñgan melu mese, éyoñi Tate Yésus a ñga to be bia, 22 atat' éyoñi Yôhanes a ñga baptizô ny' akekui môs be ñga nyoñe nye yôp, a li'i bia, mmbe beté môte wua y' été a yiane bo ñikañete, bia nye bi aye kate bôt ane Yésus a ñga wômô. 23 Ane be ñga telé bôte bebaé, Yôsef a mbe jôé afe na Yust, a Matias. 24 Ane be ñga ye'elane Zambé a jô na, A Tat, wo wo ayene minlem mi bôte bese, liti'i bia bôte ba bebaé ô topeya za, 25 a ye tab' ésaé ji a étô nlôman, nje Yudas a ñga li'i éyoñi a ñga bo abé, amu a ñga yiane ke vôme wé. 26 Ane be ñga bo asimba ya tope môt; an' asimba e ñga liti Matias; ane be ñga lañe nye nsamba minlôman awôm a wua.

2 Éyoñ mose ya Pfiñgsten ô ñga kpwán, be ñga to vome wua bese. 2 Atemeteme na, éduñ énen é ñga so yòp aval' an' évuñulu j' avuñ ñgu, a jaé nda nelut vòm be ñga to. 3 Ane be ñga yen ayem e sala'an, e funan ane nduan; an' é ñga bebe bôte bese minlô yòp. 4 Mbamba Nsisim a ñga to bôte bese minlem nelut, ane be ñga taté kobô miñkobô mife, ane Nsisim ô ñga ve be ñgule ya kobô.

5 Beyude be ñga to Yérusalem, be mbe bôte ya zôsô, be ñga so meyoñe mese ya si se. 6 Éyoñ be ñga wô' éduñ éte, bôt abui be ñga sulane vome wua, be ñga to fe'e nevema, amu môt as' a ñga wô'ô be kobô'ô ñikobô wé. 7 Ane be ñga bo te fe fe'e minlem, a semé bese, a jô na, Mi lô, bôte bese b' akobô ba, ke be ne bôte ya Galliléa? 8 Bia bese bi awô'ô miñkobô miañgan miñkobô bi ñga bialé mie, aya? 9 Bepartér a Bemédér a B'Élanitér a bôt be to Mesôpôtamien, a ba be to Yuda, a ba be to Kapadótsien, a ba be to Pôn-tus, a ba be Asien, 10 a ba be to Frigen, a ba be to Pamfilien, a ba be to Égipten, a ba be to afôla ya Kiréne n'lame ya Libien, a beyeñ be ñga so Rôm, Beyude a bôte ya meyoñe mefe be ñga buni aval' ane Beyude be ñga buni, 11 bôte ya Kréta, a ba be to Arabien, bi awô'ô be kobô'ô beta be mame ya Zambe miñkobô miañgan. 12 Bese be ñga to nevema, te fe fe'e minlem, bebien be ñga jô na, Ajô di e n' aya? 13 Ane bevo'o be ñga kpwe'ele be, a jô na, Be jaéya nyu mfefé vaén.

14 Ane Pétrus a ñga tebe tetele, ba be bôt awôm a môte wua, a bete tyiñ a jô be na, A bôte ya Yudea, a ba bese be to Yérusalem, yeman ajô di, a vò'ôlô mejô mam. 15 Amu bôte ba be nji so'o vaén, ane mi ajô; amu môs ô nto mewolo mela; 16 v' ajô di e n' ane ñikulu mejô, Yôél, a ñga jô de na:

17 Zamb' a ñga jô na a ye bo melu me y' asu'ulan na,

M' aye sôé bôte bese Nsisime wom:
Bo befame benan, a bo be biñga benan b' aye kulu mejô,
Bendômane benan b' aye yene bitua bi mam,
A bemvendé benan b' aye yeme biyiyem:

18 Bebo bisaé bam befam a biñga, melu mete

M' aye sôé Nsisime wom; mmbe b' aye kulu mejô.

19 M' aye liti bôt bitua bi mam mfa'a ya yòp,

A mendem mfa'a ya si;

Metyi, a nduan, a ñkute ya ôtita:

20 Jôp d' aye veñesane dibi,

A ñigon j' aye veñesane metyi,

Éyoñe te mose ya Tat' ô ñigenane te bo,

Môse te wo aye bo beta mbamba môs;

21 A ye bo na bôte bese môt a ye loene Jôé Tate, a ye nyiñ.

22 A bôte ya Israël, vò'ôla'an mejô ma: Yésus ya Natsaret môt Zamb' a ñga liti mia ny' a bitua bi mam a mam bôt be ñga semé, a mendem, mam mete Zamb' a ñga bo be nye vòm mi ñga to aval' ane miabebien mi ayem; 23 nny' a mbe ñikofian a mbôndane fe'e wé, amu Zamb' a ñga yeme mam m' aye bo ôsu, mia mi ñga ve nye bôt be ne te ba'ale metiñ be ñga tyelé nye kroitse yòp a wôé nye: 24 nny' ate Zamb' a ñga wômôlô, a maneya kull nye ñigata' a y' awu: amu e mbe te ñgule ya vaé nyu. 25 Amu David a ñga jô ajô dé na,

Me ñga yene Tate melu mese a to m' ôsu;

Amu a ne me mbo nnôm, me za fô'ôban:

26 Ajô te nleme wom ô ñga wô'ô mvaé, anyu dam e ñga kobô mejô me ya avak;

Nalé fe minsône miam mi ve a mbunane ya mam m' aye bo ôsu:

27 Amu wo w' aye li'i nsisime wom vome ya miñwuan,

Nalé fe wo aye me'ete Mba Môte wôé a boé soñ.

28 Wo ô ñga liti me mezene y' ényifiñ; Wo wo aye jalé m' a mevak amu me to be wo.

29 A bôt a bobejafi, m' aye tu'a kate mia ajô Tate David na a ñga wu, ane be ñga jame nye soñ, soñe j' é ñigenane be bia azukui môse wu. 30 A mbe ñikulu mejô, an' a ñga yeme na Zambe a ñga ka'a ny' a kan ñigana na mvofe bôte jé a ye telé môte wua éto jé;

31 amu a ñga yem ajô t' ôsu, a ñga jô

ajô ñwômôlane ya Kristus na a nji li'î vôme ya miñwuan été, nalé fe minsône mié nji nji boé soñ. 32 Yésus ate Zamb' a figa wômôlô, ajô te bia bese be ne bekañiete. 33 Ajô te a nto mbetane yôp mfa'a ya mbo nuôme Zambe, a nyoñeya fe Mbamba Nsisim, ane Tat' a figa tiñeti, ñwô t' émien a ate sóé, ñwô mi ayen a wôk. 34 Amu David a nji ke yôp été: v' émien a jô na,

Tat' a figa jô Tate wome na, Tabe'e si mbo nuôme wom,

35 Akekui éyoñ m' aye bo bôte b' asifne wo jôme ya telé mebo môté.

36 Ajô te bôte bese ya Israël, yemane fo'o na Zamb' a maneya bo nye Tate a Kristus, Yésus ate mi figa tyelê kroitse yôp.

37 Éyoñ be figa wô' ajô te be figa ko woñe minlem été, ane be figa jô Pétrus a minlômane mife na, A bôt a bobefañ, bi aye bo aya? 38 Ane Pétrus a figa jô be na, Kôñela'ane minlem, mi baptizôban, mia bese, a jôé Yésus Kristus, mfa'a ya njamane mam abé menan; nalé mi aye nyoñe Mbamba Nsisim, Tat' a ye ve mia. 39 Amu mi abili atifñ, a bone benan, a bôte bese be n' ôyap, a abime bôt Tate Zambe woñgan a ye loene be b' émien. 40 An' a figa kañete mejô mef' abui, a lebe b' a jô na, Nyi'ane mia bebien, mi jô'é ézezam bôte ya miaé wu b' abo. 41 Ane bôt be figa buni mejô mé be figa baptizôban: ane be figa kô'ôlane be môse te be figa ye bo betoyini' bela. 42 Ane be figa tabe nnôm éto ve bo mam minlôman mi figa ye'ele be, a tabe nlatan ñgbwa, a be'e fembé, a ye'elane Zambe.

43 Ane bôte bese be figa ko woñ: minlôman mi figa bo bitua bi mam a mendem abui. 44 Bôte bese be figa buni be mbe nsamba wua, ane be figa fulane biôm bise vôme wua; 45 be figa kuane biôm be figa bili a akume dap, a bo be kaba'ane bie bôte bese, môt ase a figa bo nyoñ abime d' ayiane nye. 46 Môse mise be figa bo be kele'e tempel été, bese nleme wua, a di bidî male map, a nyoñe bidî biap a avak, a minlem évôvoé, 47 a kañe Zambe, a bôt be figa lô be mvô'é. Môse mise Tat' a figa bo a kô'ôla'ane bôt be figa yen ényifñ ya melu mese.

8 Ane Pétrus ba Yôhanes be figa ke tempel awolo be figa bo be ye'elane Zambe, mewolo ébu? 2 Môt ézifi a figa bialé mbôbôk abume nyia, melu mese be figa be'e ny' a bôé nye mbé si tempel ô mbe jôé na Abeñ, a figa bo a jaké'é bôt be figa nyi tempel biôm; 3 a figa yene Pétrus ba Yôhanes be ye'e ke tempel été, an' a figa ja'é be biôm. 4 Ane Pétrus a figa lôbô nye, ba Yôhanes, a jô na, Lôbô'ô bia. 5 An' a figa lôbô be, a si'a kona b' aye ve nye jôm. 6 Ane Pétrus a figa jô na, Silber a göld te yene m' abili bie; ve jôm m' abili, nje m' ave wo. A jôé Yésus Kristus ya Natsaret, wulu'u. 7 An' a figa bi nye wo ya mbo nnôm a bete nye si: ane mebo mé a bivese ya mvofelê bi figa ji'a bo figu. 8 An' a figa valé si, a tebe tetele, a taté wulu; ba be be be figa ke tempel été, an' a figa wulu, a tyele si, a kañe Zambe. 9 Ane bôte bese be figa yene ny' a wulu'u, a kañe Zambe: 10 ane be figa yeme na, nny' at' a figa to si Abeñ Mbé ya tempel a bo a jaké'é bôte biôm: ane be figa semé beta nseman, te fe fe'e nlem amu jam e figa bo nye.

11 Éyoñ a figa bi Pétrus ba Yôhanes, bôte bese be figa ke mimbi vôm be figa to mbala'a si ô mbe jôé na Mbala'a si Salômô, be figa dañe semé. 12 Éyoñe Pétrus a figa yen ajô te, a figa jô bôte na, A bôte ya Israël, mi asemé môte nyô amu jé? mi alôbô bi' amu jé, ye mi asi'a kona bi ate saé ny' a ñgule jañgan a zôsô woñgan? 13 Zambé y' Abraham a Isak a Yakôb, Zambe ya bemvamba bañgañ, a maueya wumu Mbo Ésaé wé Yésus; nny' ate mi figa ve Pilatus a kate ny' asu dé, éyoñ a figa ye su nye. 14 Ve mia mi figa kate nyô a ne mba môt a zôsô, a sili ny' a su mia ñwôé bôt, 15 mi figa wôé Môt a figa té ényifñ; Zamb' a figa wômôlô nye; bi ne bekañete y' ajô te. 16 Amu mbunane ya jôé dé, jôé dé te nde d' ate ve môte nyô figu, nnye mi lô a yem: ya, mbunan wo aso be nye, ñwô wo ate bo nye mvô'é ane mia bese mi lô. 17 Fiyofne ji, a bobefañ, m' ayeme na mi figa bo de amu mi figa dimi, nalé fe bejô bôte benan be figa bo. 18 Mam Zamb' a figa jô bôt ôsu, anyu bekulu mejô bese na Kristus wé a ye jibi mbia be mam,

nalé me ñga bo. 19 Ajò te kôñela'ane minlem a bulan, nde mam abé menan m' aye bo ñgule ya vas, nalé melu me y' évdvoé m' aye so be Tate; 20 nalé f' a ye lôme Kristus a ñga telé ny' amu mia, nny' ate, Yésus: 21 nny' a ye nyofeban n'lame ya yòp, akekui éyofi mam mese m' aye kômban, ane Zambé a ñga jò anyu bekulu mejò bese be ne zòsò be ñga to aso melu kôa. 22 Mòze a ñga bele na Tate Zamb' a ye telé mia ñkulu mejò a so'o bobonyofe banan, a funane ma; nny' ate mi aye wò'd mejò mes' a ye jò mia. 23 A ye bo na mòt as' a bo te wò'd ñkulu mejò at' a ye jañ, te fe beta tabe vòm bòte ya Zambé be. 24 Ya, bekulu mejò bese, ataté Samuél a ba bese be ñga tône nye, abime bòt e ñga kulu mejò mmbé fe be ñga kañete mam m' abo melu ma. 25 Mi ne bone bekulu mejò, a atifi Zamb' a ñga bo bimvam bienan éyofi a ñga jò Abraham na, Mvofie bòte' jòé j' aye mvamane meyoñe mese ya si nyò. 26 Éyofi Zamb' a ñga telé Mbo Ésaé wé, a ñga taté lôme ny' a mvamane mia, a kôñelane mia bese mi jò'é mam abé mi abo.

4 Be ñgenane be kobò'd bòt, ane beprister a évete ya tempel a Besadutsér be ñga ke vòm be ñga to, 2 be ñga dañe wò' òlun amu be ñga ye'ele bòt a kate be na bòt b' aye wòmò soñ ane Yésus a ñga wòmò. 3 Ane be ñga bi be a ke be nda mimbòk, be tabe'e wòé akekui mame tyé: amu éyoñe te é mbe mame ñgò'é. 4 Bòt be ñga wò'd mejò mete, bevo' abui be ñga buni, bòt be ñga buni be ñga ye bo befam betoyini betan.

5 Alu da e lôteya, ane bòt be mbe bejò bap, a bivete ya menda me Zamb' a betili bekalate be ñga sulane Yérusalem; 6 a Anas njò beprister a mbe wòé, a Kaéfas, a Yòhanes, a Aleksander, a bòte bese be ñga vumane mie prister. 7 Éyofi be ñga telé be zañ, be ñga sili be na, Ñgule za a jòé za, mi ñga bo je jame di? 8 Mbamba Nsisim a ñga to Pétrus nlem nelut, an' a ñga jò be na, Mia, bejò bòt a bivete ya nda Zambé, 9 ñge mi asili bia den ajò jam mvaé e ñga bo fam e mbe te ñgu na za jòm é ñga bo môte nyina mvò'é; 10 yemekane na mia

bese, a bòte ya Israél, a jòé Yésus Kristus ya Natsaret nnye mi ñga tyele kroitse yòp, nny' ate Zamb' a ñga wòmòlò soñ, amu nye, môte mi ayene nyò, a nto mvò'é. 11 Nyin' a n' ako'o te mia belòñe menda mi ñga vini de, nde Zamb' a ñga bòé mbamelane si. 12 Mòt mf' a se ñgule ya nyi bòt: amu a nji bo jòé afe si se be ñga kate de bòt, bi ayiane yen ényifne ya melu mes' été.

13 Éyofi be ñga yen ane Pétrus ba Yòhanes be ñga biasé mise me bòt, ane be ñga yeme na be nji ye'é mam, b' adimi fe mam, be ñga semé: ane be ñga yeme na be ñga to bòte ya nsamba Yésus. 14 Éyofi be ñga yene mób a ñga saban ba be be be tele vòme wua, be ñga bo te fe ñgule ya jò ajò. 15 V' éyofi be ñga jò be na, Kòla'ane vòm bi atyi'i mejò, bebieb be ñga bòndé fek, a jò na, 16 Bi aye bo bòte ban' aya? amu be ñga bo étua jam bòte b' asemé, a bòte bese be to Yérusalem b'ayeme de; bi se ñgule ya jò na e ne momo. 17 Jame te e za ke foé bòte bòt, bi atame tu'a jò be na be bo te beta kate môte foé jòé dé. 18 Ane be ñga loene be, a tu'a jò be na be bo te beta koban ajò da, nalé fe te ye'ele bòt jòé Yésus. 19 Ve Pétrus ba Yòhanes be ñga yalan a jò be na, Ñg' e ne zòsò mise me Zamb' avò'òlò mia ñga Zambé, tyi'an: 20 amu bi se ñgule ya bo te kobò mam bi ñga yen a wòk. 21 Éyofi be ñga beta tu'a jò be, ane be ñga jò'é be, amu be nji yene zen ya lebe be, amu be ñga ko bòte woñ; amu bòte bese be ñga kañe Zamb' amu jame te. 22 Amu mòt at' a ñga to mimbu mewòm menyin, nny' a ñga saban étua jam Zambé a ñga bo.

23 Éyofi bòt be ñga su be, be ñga ke nsamba wop, a kañete mejò mese bemie beprister a bivete ya nda Zambé be ñga jò be. 24 Éyofi be ñga wò' ajò te, be ñga bete metyifi yòp a ye'elane Zambé, nleme wua, a jò na, A Tat, womien ó ñga té yòp a si a mafi, a biòm bise bi n' été: 25 wo ó ñga jò a Mbamba Nsisim a anyu Ésa woñgan David, mbo ésaé wòé na,

Bòt be ne te yeme Zambé be ñga ya, A meyoñe me ñga simesane mam me ne momo a jé?

26 Bejô bôte ya si nyô be ñga telé be-
blien nnoñ.

A miñkukum mi ñga sulan,
Be siñe Tat' a Kristus wé:

27 amu Herôdes ba Pôntulus Pilatus, a
fulane bôt be mbe te yeme Zambe,
a meyoñe ya Israël be ñga sulane fo'o
nlame wu, be ñga siñ mba Mbo Ésaé
wôé Yésus, nny' ô ñga wo'o: 28 be bo
mam mese ô ñga tñeti ôsu a wo wôé
a fe'e jôé, m' aye fo'o bo. 29 Éyoñe ji,
A Tat, lôbô' ane b' akobô bi' abé: va'a
bebo bisaé bôé ñgule ya kobô ajô dôé
a biasé mise me bôt, 30 womien same
wo wôé a saé bôt; va'a fe mendem
a bitua bi mam bi aye bo a jôé ya Mbo
Ésaé wôé, Yésus. 31 Éyoñ be ñga
mane ye'elane Zambe, vôm be ñga to
ésulan a ñga fo'ôsan; ane Mbamba
Nsisim a ñga to be bese minlem nelut,
ane be ñga kobô mejô me Zambe, te
ko woñ.

32 Nsamba bôt be ñga buni be mbe
nleme wua a nsisime wua: mô't as' a
ña jô na biôm bise m' abili, te ke
ñgume jôm é n' éñjam; ane be ñga
bili biôm bise ve mfulan. 33 Minlôm-
an mi ñga dañe kobô a ñgu éyoñ
be ñga kañet' ajô Tate Yésus a ñga
wômdô: ane mvam abui é ñga to be be
bese. 34 Bôte bese te ke mô'te wua a
ña kômbô jôm: amu ba be ñga bili
mefup a menda be ñga kuane bie, ane
be ñga zu tañe biôm be ñga kus, 35 a
bôé bie mebo minlôman: ane be ñga
ve bie bôte bese, mô'te wua a ñga nyoñ
abim d' aylane nye.

36 Ane Yôsef, minlôman mi ñga yôlé
nye jôé fe na Barnabas (e ne na Mô'te
ya mvôlô minlem), a mbe mô'te ya
Lévi, v' a ñga bialé Tspirén, 37 a ñga
bili afup, an' a ñga kuane de, a zu tañ
a ñga kus, a bôé je mebo minlôman.

5 Mô't éziñ a mbe jôé na Ananias, ba
miñga wé Sappira, be ñga kuane si
jap, 2 ane be ñga li'i tañe fok be ñga
kus, a zu nyô fok, a bôé je mebo mi-
nlôman, miñga wé f' a ñga yem ajô te.
3 Ane Pétrus a ñga jô na, Ananias,
Satan a jaéya wo nlem nelut a dutu
wo ô. du'u Mbamba Nsisim, a kame
marke mevo'o me ya ô ñga kuane si,
a jé? 4 Éyoñ si ét' é ñga to, k' é mb'
énjôé? éyoñ ô ñga kuane je, k' ô mbe
ñgule ya bo ane wo anye'e? Ô ñga

bôndé ajô di nleme wôé a jé? ô nji
laé bôte minsos, ve Zambe. 5 Éyoñ
Ananias a ñga wô'ô mejô mete, a ñga
ku si a wu: amu bôte bese be ñga wô'
ajô te be ñga ko woñ abul. 6 Ane
bendôman be ñga kôlô si, a vute ny'
éndelé, a be'e nye, a ke ny' atan, a
jame nye soñ.

7 Éyoñ mewolo mela me ñga ye lô't,
miñga wé a ñga nyi nda, te yeme jam
d' ate bo. 8 Ane Pétrus a ñga jô nye
na, Kate ma, ñige mi ñga kuane si
abime va. Nye na, Ya, abime va. 9
Ane Pétrus a ñga jô nye na, Mi man-
eya bôndé fe'e na mi ve'ele Nsisime
Tat' a jé? tame yen, mebo me bôt b'
ate jame nyo nnôme soñ me ne mbé,
b' aye be'e wo a ke wo atan. 10 An'
a ñga ji'a ku si mebo mé a wu: éyoñ
bendôman be ñga nyi nda, be ñga koé
ny' a wuya, ane be ñga be'e ny' a ke
ny' atan, a jame nye soñ fefele nnôm.
11 Ane bôte bese ya kirke a ba bese
be ñga wô'ô mejô mete be ñga ko woñ
abul.

12 Ane minlôman mi ñga bo mendem
a bitua bi mam abui a mo map
vôm bôt be ñga to; ane bese be ñga to
nleme wua mbala'a si Salôind. 13 Bôte
befe mô'te wua y' été a nji jibi ke tabe
nsamba wop: ve bôt be ñga semé be;
14 ane be ñga kô'ôlane bôt abui be ñga
buni Tate, abui befan a biña; 15 nde
be ñga be'e miñkôkon a ke mie min-
nseñ, a bôé mie binôñ a akala, be ñga
kômbô na éyoñ Pétrus a ye lô't, nsisiñe
wé wo aye nambé mie, ja'ane mô'te
wua. 16 Bôt abui be ñga sulan, be
ña so minlam afôla ya Yerusalem,
be ñga zu miñkôkon a bôt mimbria
mimsisim mi ñga kpwe'ele: ane be
ña sabane bese.

17 Ve njô beprister a ñga kôlô si a bôte
bese ba be be ñga to (be nabe ñgume
ya Besadutseér) ane meseñan me ñga
jaé be minlem, 18 ane be ñga be'e mi-
nlôman a ke mie nda mimbôk. 19 Alu
éñgele Tat' a ñga di mbé ya nda mi-
mbôk, a ke b' atan, a jô na, 20 Kelan,
mi ke tebane tempel été a kate bôt
mejô mese y' Ényisñe ji. 21 Éyoñ be
ña wô'ô mejô mete, be ñga nyine
tempel été écala tyé, a ye'ele bôt.
Ane njô beprister a ñga zu a bôt ba
be be be ñga to, a loene betyi'i mejô

a bivete ya nda Zambe bise ya bôte ya Israël, ane be ñga lôme bôt nda mimbô'ô be ke nyofie be. 22 V' éyoñ bebo bisaé be ñga ke, be nji koé be nda mimbô' été; ane be ñga bualan a kate foé, 23 a jô na, Nda mimbô'ô bi ate yene je ndiban a mfetan, a beba'ale nda mimbô'ô be tele mimbé: éyoñ bi ate di mbé, bi nji koé môt été. 24 Éyoñ évete ya tempel a bemie beprister be ñga wô'ô mejô mete, be ñga bo te fe fe'e minlem amu ajô te, te yem ane jame te d' aye bo. 25 Ane môt a ñga zu kate be foé na, Bôt bi ñga ke be nda mimbôk be tele tempel été, a ye'ele bôt. 26 An' évete tempel a ñga k' a bebo bisaé, ane be ñga nyofie be, te évô; amu be ñga ko bôte woñ, be za lume be mekok. 27 Éyoñ be ñga zu be, be ñga ke be be betyl'i mejô, ane njô beprister a ñga sili be, 28 a jô na, Bi ñga jô mia nya njôane na, Te ye'elane bôt jôé di: tama yenan, mi jaéya Yérusalem a mejô mi aye'ele bôt, mi aye zu metyl me môt ate be bia. 29 Ane Pétrus ba minlôman be ñga yalan a jô na, A Zamb' a bôt, bi ayiane dañe wô'ô Zambe. 30 Zambe ya bemvamba bañgan a ñga wômôlô Yésus nnye mi ñga tyelé kroitse yôp a wôé nye. 31 Nny' ate Zamb' a ñga bet a wo ya mbo nnôme wé, a ye bo Njô a Nyi bôt, a ve bôte ya Israël fikôfelane minlem a njamane mam abé. 32 Bi ne bekañete ya mejô mete; nalé fe Mbamba Nsisim, Zamb' a ñga ve nye bôt be wô'ô nye.

33 Éyoñ be ñga wô' ajô te, be ñga dañe ya, a kômbô wôé be. 34 Ve môte wua ya betyl'i mejô a ñga tebe tetele, a mbe môte ya Farisér a mbe jôé na Gamaliél, a ñga bo a ye'ele'e bôte metiñ, bôte bese be ñga kañe nye, a ñga jô na, Tama keane bôt bet' atan ôb' abofi. 35 An' a ñga jô be na, A bôte ya Israël, miabebien taba'ane ntye ane mi aye bo bôte ba. 36 Amu melu mvus Taédas a ñga kôlô si, a jô na, Mamien me n' éwôlô môt; bôt be ñga tôñie nye be ñga ye bo mintete minyin: bôt be ñga wôé nye; ane bôte bese be ñga tôñie nye be ñga tyaman, ajô dap ve wu ntuk. 37 Ajô môt at' e man-eya, Yudas môte ya Galiléa a ñga to melu be ñga tilli môé, a dutu bôte be-

vo'o be tôñie nye: émien f' a ñga wu; an' abime bôt e ñga tôñie nye e ñga tyaman, 38 Ajô te m' ajô mia na, Te boane bôte ba jam, jôka'ane be: amu ñge bôt be ñga bôndé fe'e nyô a jame di, ajô dap d' aye bo momo: 39 ve ñge Zamb' a n' ajô te, mi se ñgule ya tyame de; mi za wosane Zambe. 40 Ane be ñga me'ete mejô mé: éyoñ be ñga loene minlôman mi zu vôm be ñga to, be ñga bibi be, a jô be beta njôane na, Mi te beta'a kobane jôé Yésus, ane be ñga jô'é be. 41 Ane be ñga kôlô be betyl'i mejô a wô' avak amu Zamb' a ñga lô be aka'a bôt d' ayiane jibi ékpwe'ele amu jôé te. 42 Melu mese tempel été a menda menda, be nji jô'é ye'ele bôt a kate be na Yésus a ne Kristus.

6 Melu mete, éyoñ beyé'é be ñga bo abui, Beyude ya Grikenland be ñga kobô Behébrér abé amu be nji bulu simesan miñkuse miap éyoñ be ñga kape bôte blôm môse mise. 2 Ane minlôman awôm a mibaé mi ñga loene nsamba beyé' ô zu, a jô be na, A nji bo mvaé na bi ali'i mejô me Zamb' a bo ésaé bidi. 3 A bobéjañ, jeñane bôte zañbwa nsamba wônan bôte bese b' ajô na be ne mvô'é, be ne Nsisime minlem nelut, be jaéya yeme mam, mmbe bi ne ñgule ya telé ésaé ji. 4 Ve bia bi aye bo mbane ya ye'elane Zambe, a kate bôt mejô mé. 5 Ane bôte bese ya nsamba be ñga wô' ajô te mvaé: ane be ñga tope Stefanus, môt a ñga dañe buni Zambe, Mbamba Nsisim a ñga to nye nlem nelut, a Filipus, a Prôkôrus, a Nikanôr, a Timôn, a Parméus, a Nikôlaus môte ya Antiôkien a ñga li'i mejô y' ayofie dé a buni Zambe: 6 mmbe bete be ñga telé vôm minlôman mi ñga to: éyoñ be ñga mane ye'elane Zambe, be ñga beté be mo map.

7 Ane mejô me Zambe me ñga fôé; ane beyé'é be ñga dañe bo abui mfa'a ya Yérusalem; ane beta nsamba ya beprister a ñga wôk a buni.

8 Stefanus a mbe mvam a ñgu nelut, a ñga bo beta be mam a mendem vôm bôt be ñga to. 9 Ve bôte bevo'o be mbe bôte ya nda Zambe be ñga loene je na nda Zambe ya Belibertiner, a ba bevo'o ya Tsilitsien a ba be ya Asien,

be ñga sôane Stefanus bisô. 10 Ane be ñga bo te ngule ya yalane mejô mé, amu a mbe ñyeme mam, a Nsaisim ô ñga to nye nlem. 11 An' be ñga señe bôt, mmbete bete be ñga jô na bi ñga wô'ô ny' a kobô'ô Môze a Zambe mejô m' ébiasé. 12 Ane be ñga dutu bôt, a bivete ya nda Zambe, a betili bekalate, be ñga ke vôm a ñga to, a bi nye, a ke ve nye betyi'i mejô, 13 a telé bôte b' abôte nye mejô, mmbete bete be ñga jô na, Môte nyô a bo te jô'é kobô mba vôme nyô a metife me Zambe abé: 14 Amu bi ñga wô'ô ny' a jô'ô na, Yésus ya Natsaret a ye tyame vôm nyô, a kôñelane fe biyem Môze a ñga ve bia. 15 Bôte bese be ñga to si vôm be ñga tyi'i mejô, be ñga lôbô nye mis, a yen asu dé, ñig' e mb' asu éñgel.

7 Ane njô beprister a ñga jô na, Yene mejô ma me nto nalé? 2 Ane Stefanus a ñga jô na, A bôt a bôbejañ a betate, vô'ôla'an. Zambe ya étôto' a ñga zu be émvane jañgan, Abraham, éyoñ a ñga to Mesôpôtamien, éyoñe t' a ñigenane te tabe Haran, 3 an' a ñga jô nye na, Kôlô'ô si jôé a bôt be vumane wo, ô ke mfa'a si m' aye liti wo. 4 An' a ñga kôlô si ya Bekaldér, a ke tabe Haran: éyoñ ésa wé a ñga wu, Zamb' a ñga va nye vôm ate a lôme nye si nyô nje mi to éyoñe ji: 5 a nji ve émien si te, momo, te k' abime vôme ya telé abo dé: v' a ñga tiñeti na a ye ve nye si éte, j' aye bo énjé a bon a ye biaé, éyoñe t' a ñigenane te mon. 6 Ane Zamb' a ñga jô fe na mvoñe bôte jé j' aye tab' éza si, bôte bete b' aye bo be belo a kpwe'ele be mimbu mintete minyin. 7 Zamb' a ñga jô be na, M' aye tyi'i ajô bôte b' aye bo be belo: éyoñ ajô te e maneya, wôna b' aye zu bo me bisaé vôme nyô. 8 An' a ñga ve ny' atiñe ya tyi'i metife: nalé Abraham a ñga biaé Isak a tyi'i nye atye melu mwom; ane Isak a ñga biaé Yakôb, a Yakôb a ñga biaé bimvam biañgan awôm a bibaé. 9 Ane bemvamba bete be ñga señgane Yôsef a kuane nye bôt be ke nye mfa'a ya Égipten: Zamb' a ñga to be nye, 10 an' a ñga va nye mbia be mam mese be ñga bo nye, a bo nye mvam a ve nye fe'e nlem asu Faraô njô bôte ya

Égipten, an' a ñga telé nye njô bôte ya Égipten a nda j' ése. 11 Ane mfum bale ya zaé a ñga kui si se ya Égipten, a Kana'an ase, a mbia be mam abui: bimvam biañgan bi nji yene bidí. 12 Éyoñ Yakôb a ñga wô'ô na bidí bi ne Égipten, a ñga taté lôme bimvam biañgan alôme da. 13 Alôme ba Yôsef a ñga kate bobenyañe foé be yeme nye; ane Faraô a ñga yem ayoñe Yôsef. 14 Ane Yôsef a ñga lôme Yakôb, ésa wé, a bôt be ñga vumane nye bese, bôte mewôm zañbwa a betan, mbañete na be za'ak. 15 Yakôb a ñga ke Égipten; an' a ñga wu, émien a bimvam biañgan; 16 ane be ñga be'e be a ke be Sikem, a jame be mesoñ, Abraham a ñga kuse me a silber be bone be Hémôr, nname ya Sikem. 17 Éyoñ atiñ Zambe a ñga tiñeti Abraham e ñga bo bebé, bôte be ñga dañe foé abui Égipten, 18 akekui éyoñ njô bôt mfe a ñga jô bôte ya Égipten, a nji yeme Yôsef. 19 Môt at' a ñga du'u ayoñe dañgan, a kpwe'ele bimvam biañgan, nde be ñga ye wua miñkeñelé mi bone miape fé, mi za nyiñ. 20 Éyoñe te Môze a ñga bialé, a ñga dañ abeñ; a ñga nyañe mebé ñgon éla nda ésa wé: 21 éyoñ be ñga bôé nye fé, ñgone Faraô é ñga to'é nye, a ba'ale ny' ane mone wé. 22 Ane be ñga ye'ele Môze mam mese bôte ya Égipten be ñga yem; an' a ñga bo ñgu a mejô a ñga kobô a mam a ñga bo. 23 Éyoñ a ñga ye bo mimbu mewôm menyin, nleme wé ô ñga kômbô ke yene bobenyañe bé, bôte ya Israél. 24 A ñga yene môte wua, môt mf' a ñga kpwe'ele nye, an' a ñga kame nyô a ñga wu ébôm a wôé môte ya Égipten a butan abé a ñga bo: 25 a ñga si'a kona bobenyañe bé be ñga yeme na Zambe, a wo wé, a ñga ye nyi be; ve be nji yem. 26 Tyé kpwa, a ñga beta koé bôt be juan, an' a ñga kômbô ve be ñgbwa, a jô na, A bôt, mi ne bobenyañ; mi abo miabebien abé a jé? 27 Ve nyô a ñga bo monyafi abé a ñga tindi nye, a jô na, Z' a ñga telé wo njô a ntyi'i mejô wofigan? 28 Ye wo aye wôé me an' ô ñga wôé môte ya Égipten añgô'é? 29 Ane Môze a ñga mate amu njôane te, a ke bo ntabe si ya Midian, vôm at' a ñga biaé

bone befam bebaé. 30 Éyoñ mimbu mewôm menyiu mi ñga lôl, a ñga yene éngel fé été ñkôle ya Sinai, a to ñkaba'a nduan mon élé été. 31 Éyoñ Môze a ñga yene jame te, a ñga semé: an' a ñga ke bebé a tu'a lôbô, ane Tat' a ñga jô na, 32 Me ne Zambe ya benyo bimvam, me ne Zambe y' Abraham, ba Isak, a Yakôb. Ane Môze a ñga fô'ôban, te jibi lôbô. 33 Ane Tate a ñga jô nye na, Va'a bikôndé mebo môé: amu vôm ô tele le a ne mbamba si. 34 Me yeneya fo'o mbia be mam bôte bam b' ayen Égipten a w'ô mintae miap, a ma me soya yôp a zu ya be: ajô te za'ak, m' aye lôme wo Égipten. 35 Môze nyô, nny' ate be ñga ben, a jô nye na, Z' a ñga telé wo njô bôt a ntyi'i mejô? nny' ate Zambe a ñga lôm a bo njô bôt a nyi bôt, a wo éngel a ñga yene mon élé été. 36 Môt at' a ñga nyoñe b' a ke be, éyoñe te a maneya bo bitua bi mam a mendem si ya Égipten, a mañ me n' évele, a fé été, mimbu mewôm menyin. 37 Nnye a ne Môze a ñga jô bôte ya Israël na, Ñkulu mejô Zamb' a ye telé be mia a ye so bobenyañe benan, a funane ma. 38 Nny' ate fe ba éngel a ñga kobô nye ñkôle ya Sinai, be ñga to ésulane bôt mfa'a fé été, ba be bimvam biañgan be ñga to: a ñga nyoñe mejô y' ényin a ve bia me: 39 nny' ate bimvam biañgan bi ñga vini be w'ô'ok ane be ñga tindi ny' a kôlô vôm be ñga to, amu be ñga kômbô bulane Égipten, 40 ane be ñga jô Arôn na, Bo'o bia bezambe befe b' aye ke bia ôsu amu ajô Môze nyô, ny' a ñga so bia éyoñ bi ñga so si ya Égipten, bi te yeme jôm é boya nye. 41 Melu mete be ñga bo mon nyat, a zu ve biôm ñgunemelan éte, a w'ô' avak amu mam bebien be ñga bo a mo map. 42 Ane Zamb' a ñga kôñelan, a li'i be kañe biôm bise ya yôp; nd' e ne ntilane bekalate bekulu mejô na,

Ye mi ñga tyi'i me betit, a ve me biôm

Mimbu mewôm menyin fé été, a nda bôte ya Israël?

43 Mi ñga be'e nda Molok, a ôteté ya Zamb' ô ne jôé na Remfan, Bive'ela'a bite mi ñga bo a kañe bie:

[Bulu.] 8

M' aye ke mia miñkôm Babilôn yat.

44 Bimvam biañgan bi ñga billi nda Zambe a ñga kañete mejô mé fé été an' a ñga tiñeti, a ñga jô Môze na, Lôñe j' éve'ela'an' ô ñga yen. 45 Nje fe, bimvam biañgan be ñga k' éyoñ be ñga bialé, be ñga ke j' éyoñ ba be Yôsua be ñga nyoñe mesi ya meyoñe mese Zamb' a ñga titan, meyoñe mete me ñga mate bimvam biañgan, akekui melu David a ñga to; 46 Nny' at' a ñga yene mvam be Zambe, a kômbô yen nda vôm Zambe ya Yakôb a ye tabe. 47 Ve Salômô a ñga lôñe nye nda. 48 Akôsa bo nalé, Nyô A dañe Yôp te tabe menda me ne nlôñan a mo; aval' ane fikulu mejô a jô na, 49 Yôp e n' éto jam,

A si, jôm m' atelé mebo mam:

Tat' a jô na, Z' aka'a nda mi aye lôñe ma?

Ñge vôm m' aye wo'an a ne vé?

50 Ke wo wom ô ñga té mam ma mese?

51 A bôt, mi ne melo, mi te nye'e metiñe me Zambe, te wôk, mi aben Mbamba Nsisim melu mese; ane bimvam bienan bi ñga bo, nalé fe mi abo. 52 Môt mbé ya bekulu mejô bimvam bienan bi ñga bo te kpwe'ele? be ñga wôé ba be ñga liti ôsu na, Môt a ne zôsô a ye so; éyoñe ji mi maneya koñe nye, a wôé nye; 53 mia mi ñga nyoñe metiñe me Zamb' ane b'éngel be ñga tiñeti, ve mia te ba'ale.

54 Éyoñ be ñga w'ô'ô mejô mete, be ñga dañe w'ô' ôlune minlem, ve ye kô'é nye mesôñ. 55 Ve Mbamba Nsisim a ñga to nye nlem nelut, an' a ñga bo mbane ya lôbô yôp, a yen étôto'o Zambe, a Yésus a tele mbo nnôme Zambe, 56 a jô na, Tamaka yenan, me lô yôp de kanda'an, a Mone môl a tele mbo nnôme Zambe. 57 Ane be ñga bete metyifi a dibe melo map, a ke mimbile vôm a ñga to, nieme wua; 58 be ñga va nye nlam été, a lume nye mekok: beyen be ñga bôé meñgôme-sane map mebo me ndôman é mbe jôé na Saulus. 59 Ane be ñga lume Stefanus mekok, a ñga loene Tate, a jô na, A Tate Yésus, nyoñ nsisime wom. 60 An' a ñga kute meboñe si, a bete tyifi yôp, a jô na, A Tat, te ve bôte ba

8 mekua mbia ajô nyô. A maneya jô ajô te, an' a ñga wu. 1 Ane Saulus a ñga me'ete na be wôé nye.

Môse te be ñga taté dañe kpwe'ele kirk' é mbe Yérusalem; ane be ñga tyamane bese mefôla mese ya Yudéa a Samaria, ve minlôman étam mi ñga li'i. 2 Ane bôte ya zôsô be ñga jame Stefanus soñ, be ñga dañe yi nye. 3 Ane Saulus a ñga tyame kirke, a nyi menda mese, a dutu befam a biñga, a ke be nda mimbôk.

4 Ajô te bôt be ñga tyaman be ñga ke minlam minlam, a kate bôt mejô me Zambe. 5 Ane Filipus a ñga ke nname ya Samaria, a kañete bôte Kristus. 6 Bôt be ñga to ésulana be ñga bo nleme wua, a vò'ólô mejô Filipus a ñga kobô éyoñ be ñga wôk a yene fe mendem a ñga bo. 7 Amu mimbia minsisim mi ñga to bôte minlem été abui mi ñga kôlô, a yôn, a bete metyifi: a bôte befe abui be mbe nyemelan a miñyeyem be ñga saban. 8 Ane bôte ya nname te be ñga dañe vak.

9 Ane môt éziñ, a mbe jôé na Simôn, a ñga bo a bo'o mame ya be-mvi'i nname te melu mvus, ane bôte ya Samaria be ñga semé nye, émien a ñga jô na, Me n' éwôlô môt: 10 be ñga vò'ólô nye bese, ba be mbe boñgô a ba be mbe benya bôtô, a jô na, Môte nyô a ne ñgule Zambe nje b' ajô na é ne Anen. 11 Ane be ñga buni nye, amu melu abui be ñga semé bitua bi mame ya medu'an a ñga bo. 12 V' éyoñ be ñga buni mbamba foé Filipus a ñga kate b' ajô ayoñe Zamb' a jôé Yésus Kristus, be ñga baptizôban, befam a biñga. 13 Ane Simôn émien f' a ñga buni: a ñga baptizôban, a ke tabe vôme Filipus a ñga to; éyoñ a ñga yene mendem a beta be mam Filipus a ñga bo, a ñga semé.

14 Éyoñ minlôman mi ñga to Yérusalem mi ñga wò'ô na bôte ya Samaria be nyoñeya mejô me Zambe, be ñga lôme be Pétrus ba Yôhanes: 15 éyoñ be ñga kui, be ñga ye'elane Zamb' ajô dape na be nyoñ Mbamba Nsisim: 16 amu a ñgenane te kui be môte wua ya nsamba wop: ve be ñga baptizôban a jôé Tate Yésus. 17 Éyoñe te be ñga beté be mo, ane be ñga nyoñ Mbamba Nsisim. 18 Éyoñ Simôn a ñga yen

ane bôt be ñga nyoñ Mbamba Nsisim, amu minlôman mi ñga beté be mo, a ñga ye ve b' akum, a jô na, 19 Va'ane fe me ñgul éte, wôna môt ase m' abeté mo a ye nyoñ Mbamba Nsisim. 20 Pétrus a ñga jô nye na, Silber wôé ve jafie be womlen, amu wo ate si'a kona wo aye kuse jôm Zamb' a ve, a akum. 21 Ô nji bo ñgab ñge jôm ajô di été: amu nleme wôé ô nji bo zôsô asu Zambe. 22 Ajô te kôñielan nlem jam abé wo ate bo di, ô ye'elane Tate, ndô'ôtô ajô wo ate simesan nleme wôé d' aye jamban. 23 Amu me yeneya na wo asine Zambe, a mam abé me biya wo. 24 Ane Simôn a ñga yalan a jô na, Mi ye'ela'ane Tat' ajô dame na mam mi ate jô te ke jame da d' aye zu be ma.

25 Éyoñ be ñga mane kobô a kate mejô me Tate, be ñga bulane Yérusalem, a kate mbamba foé minlam abui ya Samaria.

26 Ane éñgele Tat' a ñga kobô Filipus, a jô na, Kôlô'ô, ô ke mfa'a ye sid akekui zen j' akôlô Yérusalem a ke Gatsa: vôm at' a ne fé. 27 An' a ñga kôlô si a ke: an' a ñga kobô môte ya Étiôpien a mbe miak, a mbe beta évete ya Kandatse miñga a mbe njô bôt si ya Étiôpien, a ñga ba'al' akume dé ese, a ñga ke Yérusalem a ye'elane Zambe; 28 éyoñ a ñga bulan, a ñga to si vagan, a lañe kalate ñkulu mejô Yésaya. 29 Nsisim ô ñga jô Filipus na, Kele bebé vagan, ô ke nsamba te. 30 Ane Filipus a ñga ke mbile vôm môt at' a ñga ke, a wò' an' a lañe kalate Yésaya ñkulu mejô a jô nye na, Ye wo ayem mejô wo alañ? 31 Au' a ñga jô na, Me ne ñgule ya yem aya, ñge môt mfe te liti ma? An' a ñga ye'elane Filipus a jô na, Betek, ô zu tabe ne. 32 Mejô ya kalate Zamb' a ñga lañ me mbe na,

A mbe ndutan ane ntômba b' ake wôé;

Aval' ane mon ntômba a to évd éyoñ bôte b' atyi'i nye mevú, Nalé f' a nji kui anyu dé:

33 Éyoñ be ñga kpwe'ele nye, be nji tyi'i ajô dé zôsô:

Z' a ne kañete mame ya miaé wé?

Amu be ñga wôé ny' a va nye si nyô.

34 Ane miak ô ñga kobô Filipus, a jô na, M' aye'elane wo na, z' a n' ajô fikulu mejô a kobô di? y' émien, ye môt mfe? 35 Ane Filipus a ñga yalan, a kañete mejô me Yésus, a taté vôm a ñga lañ. 36 Éyoñ be ñga ke zen be ñga kui ôsôé; ane miak ô ñga jô na, Tame yen, mendim me ne va; jé j' akame me m' aye baptizôban? 38 An' a ñga jô mba'ale vagane na, Tebe'e, ane be ñga ke mendim été beba, Filipus a miak; an' a ñga baptizô nye. 39 Éyoñ be ñga kôlô mendim été, Nsisime Tat' ô ñga to'é Filipus; miak ô nji beta yene nye, an' a ñga ke zene jé a vak. 40 Ane be ñga yene Filipus Asôdô: éyoñ a ñga lôt, a ñga kate mbamba foé minlam misé, akekui Tsésaria.

9 Saulus a ñgenan ayo'o nlem, a kômbô wôé bey'éé be Tate, an' a ñga ke be njô beprister, 2 a sili nye na a ve nye bekalat' a ke menda me Zambé ya Damaskus, ñg' a ye yene bôte b' abuni Zen éte, ñge befam ñge biñga, a ñga ye ke be ñka'an ñgata'a Yérusalem. 3 A ñga bo na, éyoñ a ñga ke zen, a ñga kui bebé Damaskus: ateme-teme na éfufup é ñga faé vôm a ñga tele é so'o yôp. 4 An' a ñga ku si, a wô'd tyiñ a jô nye na, A Saulus, A Saulus, wo akpwe'ele m' a jé? 5 An' a ñga jô na, Ô ne za, A Tat? Nye na, Me ne Yésus wo akpwe'ele: 6 kôlô'ô si, ô ke nlam, b' aye kate wo ane wo ayiane bo. 7 Ane bôt ba be be ñga ke zen be ñga tele bivô, be ñga wô'd tyiñ, te yene môt. 8 Ane Saulus a ñga kôlô si; éyoñ a ñga kui mise mé, a nji yene jôm; an be ñga bi nye wo, a ke nye Damaskus. 9 An' a ñga to melu mela, te yen, te di, te nyu.

10 Ve nyé' éziñ a ñga to Damaskus, a mbe jôé na Ananias; ane Tat' a ñga jô nye biyiyeme na, A Ananias. An' a ñga jô na, A Tat, me nyô. 11 Tat' a ñga jô nye na, Kôlô'ô si, ô ke nseñ ô ne jôé na Zôsô, ô ke nda Yudas a sili môt ane jôé na Saulus, môte ya Tarsus: amu a ye'elane Zambé: 12 a yeneya môt a ne jôé na Ananias a nyin nda, a beté nye mo, ajô te a ye bo figule ya yen. 13 Ananias a ñga yalane na, A Tat, me maneya wô' a bôt abui ajô môt ate, abim mbia be

mam a ñga bo mbamba be bôte bôé Yérusalem: 14 nalé fe va, a bili ñgule ya ka'a bôte bese b' aloene jôé dôé, ñgul éte j' aso be bemie beprister. 15 Ve Tat' a ñga jô nye na, Kelek: amu a ne mbo ésaé me ñga top, a ye kate jôé dam bôt be ne te yeme Zambe, a bejô bôt, a bôte ya Israël: 16 amu m' aye liti ny' abime mam a yiane jibi amu jôé dam. 17 Ananias a ñga kôlô, a nyi nda; an' a ñga beté nye mo mé, a jô na, A mojañe Saulus, Tate Yésus, nny' ô ñga yen zene yôp éyoñ ô ñga zu, émien a lômeya ma, nde wo aye bo figule ya beta yen a mis, a Mbamba Nsim a ye jaé wo nlem nelut. 18 Biôm bi afunan ane bibas bi ñga j'á ku mise mé, an' a ñga beta yen; ve kôlô si a baptizôban; 19 an' a ñga di bidi, a bo ñgu.

A ñga to abe melu Damaskus, ba bey'éé be mbe wôé. 20 An' a ñga j'á kañete bôte menda me Zamb' été na Yésus a ne Mone Zambé. 21 Ajô te bôte bese be ñga wô'd nye be ñga dañe semé, a jô na, Ke nyin' a ne môt a ñga tyame bôt Yérusalem be ñga buni jôé di? an' a ñga zu ne amu ajô di na a ye ke be miñka'ane be bemie beprister. 22 Ane Saulus a ñga dañe bo ñgu, Beyude be ñga to Damaskus be ñga to nevema amu mejô mé éyoñ a ñga liti be na môt at' a ne Kristus.

23 Éyoñ melu abui me ñga lôt, Beyude be ñga bôndé fek ane b' aye wôé nye: 24 ane Saulus a ñga yeme fe'e jap. Ane be ñga mombô mimbé alu ba môs be ñga ye wôé nye: 25 ane bey'éé bé be ñga nyoñe ny' alu, a da nye mbé akak, a sili nye si a to ñkoé été.

26 Éyoñ a ñga kui Yérusalem a ñga ve'ele tabe nsamba bey'éé: ane be ñga ko nye woñe bese, te buni na a ne ñy'éé. 27 Ve Barnabas a ñga nyoñe nye, a ke nye be minlôman, a kate be an' a ñga yene Tate zene yôp, a kate fe b' ane Tat' a ñga kobô nye, a kate fe b' an' a ñga kañete mejô, te ko woñ, Damaskus a jôé Yésus. 28 An' a ñga tabe nsamba wop a bo kelek a bulan Yérusalem, an' a ñga kate mejô a jôé Tate, te ko woñ: 29 an' a ñga kobô, a sôane Beyude bisô, ane be ñga jeñ ane be ne wôé nye. 30 Éyoñ boben-

yañ be ñga yeu ajò te, be ñga ke nye Tšesarien, a lôme nye Tarsus.

31 Nalé bôte ya kirke afòla ya Yudéa a Galiléa a Samaria ase be ñga tabe mvo'é, a ye'é benya mejò; éyoñ be ñga semé Tate, a Mbamba Nsisim a ñga volò be minlem, ane be ñga kò'òlane bôt abul.

32 A ñga bo na, éyoñ Pétrus a ñga ke mefòla mese, a ñga ke be bôte Yésus be nga to Lida. 33 An' a ñga koé môt éziñe wóé, a mbe jò na Enias, a ñga bómbo énoñe jé mimbu mwom, amu a mbe nyemelan. 34 Ane Pétrus a ñga jò nye na, A Enias, Yésus Kristus a saé wo: kòlò'ò si, ó kòm énoñe jòé. An' a ñga jì'a kòlò si. 35 Bôte bese be ñga to Lida a Saròn, be ñga yene nye, ane be ñga kòfielane minlem a buni Tate.

36 Nyé' éziñ a ñga to Yopé a mbe jòé na Tabita, ñkòbò mfe b' alo nye na Gatsèle: miñga at' a ñga jaé bo mame ya mvam a éngòngo. 37 A ñga bo na, melu met' a ñga ya'a, ve wu: éyoñ be ñga wo'o nye mendim, be ñga bòé ny' étun nda ya yòp. 38 Amu Lida a mbe bebé Yopé, beye' éyoñ be ñga wò'ò na Pétrus a ne wóé, be ñga lôme bôte bebaé be ke ye'elane nye na a jì'a zu. 39 Ane Pétrus a ñga kòlò si, ba be be be ñga ke. Éyoñ a ñga kui, be ñga ke ny' étun nda ya yòp: ane biñga be ñga to miñkus bese be ñga tele fefeje jé, be ñga yi, a liti biwoman a meñgòmesan Gatsèle a ñga bo bie éyoñ a ñga ve. 40 Ane Pétrus a ñga kuli bôte bes' atan, a kute meboñe si, a ye'elane Zambe: an' a ñga veñesan mfa'a ya mbim ó ñga bò, a jò na, A Tabita, kòlò'ò si. An' a ñga kui mis; éyoñ a ñga yene Pétrus, a ñga tebe teto. 41 An' a ñga bi nye wo, a bete nye si; an' a ñga loene bôte ya Yésus a biñga be ñga to miñkus, a ve be ny' a nyiñeya. 42 Ane bôte bese ya Yopé be ñga semé ajò te: abui be ñga buni Tate. 43 An' a ñga tabe Yopé melu abui be Simòn, môt a ñga bo kòme bikòp.

10 Môt éziñ a ñga to Tšesaria, a mbe jòé na Kòrnélius, évet nsamba bezimbi ntete wua b' alo wò na nsamba ya Italien, 2 a mbe môte ya zòé, a ñga ko Zambe woñ a nda j' ése, a ñga

jaé ve bôte biòm a ye'elane Zambe melu mese. 3 A ñga yen étua jòm éyoñe mós ó ñga ye bo mewolo ébu, éñgele ya Zamb' a ñga zu vòm a ñga to, a jò nye na, A Kòrnélius. 4 An' a ñga lóbò nye, a ko woñ, a jò na, E n' aya, A Tat? A ñga jò nye na, Meye'elane mós a mvean wo ave bôte biòm, Zambe a yen a simesan. 5 Éyoñe jì lôme bôt Yopé be zu Simòn, a ne jòé fe na Pétrus: 6 a to be Simòn môt a wò'ò kòme bikòp, nda j' é ne bebé nsele mañ. 7 Éyoñ éngel a ñga kobò, a ñga kòlò, an' a ñga loene bôte bebaé be ñga bo ésaé nda jé, a bezimbi ba be be be ñga to melu mese, a ñga lo ny' a mbe zòé: 8 a maneya kate be mam mese, an' a ñga lôme be Yopé.

9 Tyé kpwa, éyoñ be ñga ke zen, a kui bebé nleme te, Pétrus a ñga ke ye'elane Zamb' andile yòp, éyoñe t' a mbe bebé mewolo mesamen: 10 a ñga wò'ò zaé, a kòmbò di: be ñgenane be yame bidi an' a ñga ku som a yen étua jòm: 11 a ñga yene yòp e kanda'an a jòm é sisek, aval' ane ndombo éndelé ntiñetan mesu menyin, be ñga jò'é je si: 12 Betit mevale mese me mb' été, a biòm bi anyi'itane si, a anone ya yòp. 13 Ane tyiñ é ñga so a jò nye na, Kòlò'ò si, Pétrus; wóék, ó di. 14 Ve Pétrus a ñga jò na, Sa nalé, A Tat; amu me nji di jòm é ne mvin a étyi. 15 Ane tyiñ é ñga so aso ba na, Jòme Zamb' a tuneya, wo te yene j' ane jòm é ne mvin. 16 Jame t' e ñga bo mebo mela: an' éndelé t' é ñga jì'a bulane yòp été.

17 Pétrus a ñgenane te fe'e nlem mfa'a ya jam a ñga yene biyiyem ane d' asu'ulan, ateme na bôt Kòrnélius a ñga lóm, be maneya sili nda Simòn, be ñga tele mbé akak, 18 ane be ñga loen a sili ñge Simòn, a ne jòé afe na Pétrus, a ne wóé. 19 Pétrus a ñgenan a simesane jòm a ñga yen biyiyem, ane Nsisim ó ñga jò nye na, Tame yen, bôte bela b' ajefe wo. 20 Kòlò'ò si, ó sise si, ó ke nsamba wop, te sòane bisò: amu me ñga lôme be. 21 Ane Pétrus a ñga sise si, a ke vòm bôte bete be ñga tele, a jò na, Ma me ne môt mi ajefi: za jòm mi ate zu bo? 22 Ane be ñga jò na, Mbamba éñgele Zamb' a ñga jò Kòrnélius, évete be-

zimbi ntete wua, môte ya zôsô, a ko fe Zambe wofi, bôte bese ya Beyude b' akañete nye mvaé, na a lo wo, ô ke nda jé, a wô'ô mejô môé. 23 An' a ñga loene be nda été, a ba'ale be.

Alu da e lôteya, an' a ñga kôlô si, a ke nsamba wop, a bobenyañe bevo'ô ya Yopé be ñga ke liti nye. 24 Tyé kpwa, ane be ñga kui Tsésaria. Kôrnélius a ñga yañge be, a maneya sulane bôt be ñga vumane ny' a bemvôé bé. 25 Éyoñ Pétrus a ñga nyi nda, Kôrnélius a ñga tôbane nye, an' a ñga ku si bebé mebo mé a kafiye nye. 26 Ane Pétrus a ñga bete nye si, a jô na, Tebe'e tetele: mamien fe me ne môt. 27 A ñgenan a kobô'ô nye, an' a ñga nyi nda, a koé bôt abui be maneya sulan; 28 an' a ñga jô be na, Mibebien mi ayeme na metifi me ne na môte ya Beyude te ke fulane môte ya ayofi fe; ve Zamb' a maneya liti me na me ne te yiane loene môte wua mvin fige étyi: 29 ajô te nde me ñga zu, te sôane bisô éyoñ mi ñga loene ma. Nde m' asili na mi ñga loene m' a jé? 30 Ane Kôrnélius a ñga jô na, Melu me lôteya menyin, nne me ñga bo me ye'elane Zambe nda jam a va, éyoñ môse wo abo mewolo ébu ane bôte be wô'ô bo be ye'ela'an; ateme na môt a ntele m' ôsu a be' étôto'o ñgômesan, 31 a jô na, A Kôrnélius, Zamb' a wô'ôya meye'elane môé, a yeneya f' a simesane mvean wo ave bôte biôm. 32 Ajô te, lôme bôte Yopé, a loene Simôn, a ne jôe afe na Pétrus; a to nda Simôn môt a wô'ô bo kôme bikôp é ne mfôme mañ. 33 Ajô te me ñga ji'a lôme bôt be zu loen wo; ô boya mvaé amu ô soya. Ajô te bi ne va éyoñe ji, Zamb' a lô, a bi wô'ô mam mese Tat' a ñga jô wo. 34 Ane Pétrus a ñga kobô a jô na,

Me yemeya fo'ô na Zamb' a nji nye'e ñgumba môt: 35 ve meyoñe mese môt a ko nye wofi a bo mame ya zôsô, nnye Zamb' a yen mvaé. 36 Mejô a ñga lôme bôte ya Israël, a kate be foé ya mvo'é amu Yésus Kristus (nny' a n' Ésa bôte bese)—37 mejô mete mibebien mi ayem, mme a ñga kañete si ya Yudea ése, ataté Galiléa, éyoñe te mbaptizô bôte Yôhanes a ñga kañete ô ñga man; 38 akôsa bo Yésus

ya Natsaret, ane Zamb' a ñga wo'ô nye Mbamba Nsisim a figu: émien a ñga ke minlam minlam, a bo bôt mvam, a saé bôte bese Satan a ñga kpwe'ele; amu Zamb' a ñga to be nye. 39 Bia bi ne bekañete ya mam mes' a ñga bo si ya Beyude a Yérusalem; nnye fe be ñga wôé, a tyelé nye kroitate yôp. 40 Nny' ate Zamb' a ñga wômôlô môse lale, a ve nye bôt be yene nye, 41 sa bôte bese, ve ba Zamb' a ñga taté top, bi be be bi ñga di a nyu a nye, éyoñe t' a wômôya. 42 An' a ñga jô bia nya njoane na bi kate bôte mejô me Zambe, a kañete bôte na nyin' a ne môt Zamb' a ñga telé a bo Ntyi'i mejô ya bôte be ve a ba be ne miñwuan. 43 Bekulu mejô bese b' akafiet' ajô dé na môt as' a buni ny' a ye jambane mam abé.

44 Pétrus a ñgenan a kobô'ô mejô mete, ane Mbamba Nsisim a ñga zu be bôte bese be ñga wô'ô mejô me Zambe. 45 Bôte be mbe mintyi'iban metye a mbunan be ñga semé, bôte bete be ñga so nsamba Pétrus, amu Zamb' a ñga ve bôt be ne te yeme Zambe Mbamba Nsisim. 46 Amu a ñga wô'ô be be kobô'ô miñkobô a wumu Zambe. 47 Éyoñe te Pétrus a ñga jô na, Ye môt a ne ñgule ya kame mendim bôte ba be bo te baptizôban, mme bete be maneya nyoñ Mbamba Nsisim ane bia? 48 An' a ñga jô be na be baptizôban a jôé Yésus Kristus. Ane be ñga ye'elane nye na, Tame tabe va abe melu.

11 Minlôman a bobenyañ be ñga to Yudea be ñga wô'ô na bôt be ne te yeme Zambe be maneya buni mejô me Zambe. 2 Éyoñe Pétrus a ñga kui Yérusalem, bôt be mbe mintyi'ibane metye be ñga sôane nye bisô, 3 a jô na, Ô ñga ke be bôt be ne minsôso, mi be be mi ñga di. 4 Pétrus a ñga taté kobô a kañete be mam mes' a ñga yen, a jô na, 5 Me ñga to nlam ô ne jôé na Yopé, me ye'elane Zambe: me ñga ku som a yene jôm é sise si, aval' ane beta ndombo éndelé é so'o yôp été ntifietane mesu menyin; an' é ñga kui vôm me ñga to: 6 éyoñ me ñga lôbô je, me ñga fombô, a yene betite ya nlam a betite ya fé, a biôm bi anyi'itan a anone ya yôp. 7 Ane me ñga wô'ô

fe tyiñ é jò'ò me na, Kòlò'ò si, Pétrus; wòsòk, ò di. 8 Ve me n̄ga jò na, Sa nalé, A Tat, amu jòm é ne mv̄in n̄ge étyi é n̄ji nyine m' anyu. 9 Ane tyiñ é n̄ga beta so yòp aso ba, a jò na, Jòm Zamb' a tuneya, te yene je mv̄in. 10 Jame t' e n̄ga bo mebo mela: ane biòm bise bi n̄ga beta bulane yòp été. 11 Atemeteme na bôte bela be n̄tele mbala'a si nda bi n̄ga to, be n̄ga so Tsésaria be za'a loene ma. 12 Ane N̄sisim ò n̄ga jò me na, Mi be be, kelan, te s̄an. Bòbejañe ba besaman be n̄ga ke lit̄i ma; ane bi n̄ga ke nyi nda môt ate. 13 An' a n̄ga kate bia an' a n̄ga yen éñgel a tele nda j' été, a jò na, Lôme bôte Yopé be loene Simôn, a ne jòé afe na Pétrus, a zu; 14 nny' a ye jò wo mejò m' aye nyi wo a nda jòé ése. 15 Éyoñ me n̄ga taté kobò, Mbamba N̄sisim a n̄ga zu be be, aval' an' a n̄ga taté zu be bia. 16 Ane me n̄ga simesan ajò Tat' a n̄ga jò na, Yòhanes a n̄ga baptizò fo'o bôt a mendim; ve mia mi aye baptizòban a Mbamba N̄sisim. 17 Ajò te n̄ge Zamb' a n̄ga ve be Mbamba N̄sisim an' a n̄ga ve bia éyoñ bi n̄ga buni Tate Yésus Kristus, me mbe za me n̄ga bo n̄gule ya bame Zambé? 18 Éyoñ be n̄ga wò'ò mejò mete, be n̄ga tabe bivò, a kañe Zamb' a jò na, Nalé ate Zamb' a maneya ve fe bôt be ne te yeme Zambé ñkòñelane minlem be nyiñ.

19 Ajò te bôt be n̄ga tyamane mifa'a mis' amu ékpwe'ele be n̄ga taté kpwe'ele bôt amu Stefanus, be n̄ga ke kui Fénitsien a Tsipern a Antiòkien, a kate mejò me Zambé, ve Beyude étam. 20 Bôte bevo'o be mbe bôte ya Tsipern a Kiréne, éyoñ be n̄ga kui Antiòkien, be n̄ga kobò fe Begrike, a kañete be mejò me Tate Yésus. 21 N̄gule Tat' é mbe be be: bôt be n̄ga buni abui be n̄ga kòñelane minlem be Tate. 22 Ane foé y' ajò bôte bete é n̄ga ke melo me bôte ya kirke é mbe Yérusalem: ane be n̄ga lôme Barnabas a ke Antiòkien: 23 éyoñ a n̄ga kui wòé a yen mv̄ame Zambé, a n̄ga vak; an' a n̄ga tu'a lebe be bese na be tabe'e be Tate n̄gule minlem: 24 amu a mbe môte ya zòsò, nalé fe Mbamba N̄sisim a n̄ga to nye nlem nelut, a n̄ga jaé buni: be n̄ga kò'òlane bôt abui be Tate. 25 An'

a n̄ga kòlò a ke Tarsus, a jeñe Saulus: 26 éyoñ a n̄ga yene nye, a n̄ga ke nye Antiòkien. A n̄ga bo a bo'o na n̄gum mbu be sulane kirke, a ye'ele bôt abui; ane be n̄ga taté loene beyé'é na Bekristen, Antiòkien.

27 Melu mete bekulu mejò be n̄ga so Yérusalem a ke Antiòkien. 28 Bôte bete môte wua a n̄ga tebe tetele, a mbe jòé na Agabus, a lit̄i bôt a n̄gule ya Mbamba N̄sisime na beta mfum bale ya zaé a ye kui si se: jame t' e n̄ga bo melu me ya Klaudius. 29 Beyé'é be n̄ga jò na b' aye volò bobenyañe be to Yudéa, a lôme be biòm, môte wua a ye ve abim a ne n̄gule ya ve: 30 nalé be n̄ga bo, be n̄ga lôme bie bivete ya menda me Zambé nsamba Barnabas ba Saulus.

12 Melu mete njò bôt Heròdes a n̄ga taté kpwe'ele bôte bevo'o ya kirke. 2 A n̄ga wòé Yakòbus, monyañ Yòhanes, a ñkpwaté mekòn. 3 Éyoñ a n̄ga yene na Beyude be n̄ga nye'e ajò te, a n̄ga ke fe bi Pétrus. Melu mete be n̄ga di fembé é ne te vus. 4 Éyoñ a n̄ga bi nye, a n̄ga ke nye nda mimbòk, a telé minsamba bezimbi minyin, nsamba wua bôte benyin, be nonò nye; a n̄ga kòmbò na Paska é mane lôt, a ke ve nye bôt. 5 Ajò te Pétrus a n̄ga va nda mimbòk: ye bôte ya kirke be n̄ga bo mbane ya ye'elane Zamb' ajò dé. 6 Éyoñ Heròdes a n̄ga ye ke ny' atan, alu te Pétrus a n̄ga to òyo zañe bezimbi bebaé, fika'an a n̄gòkop ébaé: a beba'ale be to mbé si be nonò nda mimbòk. 7 Atemeteme na éñgele Tate a tele nye fefe, an' éfufup é n̄ga faé nda été: an' a n̄ga bibi Pétrus aval abum a vele ny' òyo, a jò na, Kòlò'ò si avò. Ane n̄gòkop é n̄ga sotane mo mé. 8 An' éñgel a n̄ga jò nye na, Tifeti'l ases añgeteñ, a jaé bikòndé mebo. An' a n̄ga bo nalé. An' a n̄ga jò nye na, Vutu'u n̄gòmesane jòé nyò, ò tóñe ma. 9 An' a n̄ga k' atan a tóñe nye: a n̄ji yeme na ajò éñgel a ate bo e ne nya ajò, a n̄ga si'a kona a n̄ga be biyiyem. 10 Éyoñ be n̄ga lôt mba'ale wua a nyò ba, be n̄ga kui mbé aka' ò mbe étyé mfa'a ya nlam; ñwò òbien ò n̄ga di be tele: ane be n̄ga kui yat a ke lôte naeñe wua: ane éñgel a n̄ga ji'a jañe nye mis. 11 Éyoñ fe' é n̄ga bo Pétrus

nlem, a ñga jô na, Éyoñe ji m' ayeme fo'o na Tat' a lômeya éñgele wé a va me mo me Herôdes, a mbunan ôse Beyude be ñga buni. 12 Éyoñ a ñga bôndé fek, a ñga ke nda Maria nyia Yôhanes. Yôhanes a mbe jôé afe na Markus; vôm ate bôt abui be ñga sulane be ye'ela'an Zambé. 13 Éyoñ a ñga kute mon mbé ya beta mbé ya akak, ñgon é ñga zu jom é mbe jôé na Rôde. 14 Éyoñ a ñga yeme tyiñe Pétrus, a nji di mbé amu a ñga wô' avak, an' a ñga ke mbi nda été a kate bôte na Pétrus a tele mbé akak. 15 Ane be ñga jô nye na, Wo aso' étyi. An' a ñga tu'a jô na, M' abele e ne nalé. Ane be ñga jô na, A n' éñgele wé. 16 Ve Pétrus a ñga bo mbane ya kut mbé: éyoñ be ñga di wô, be ñga yene nye, ane be ñga semé. 17 An' a ñga fepe be wo be tabe bivô, a kate b' ane Tat' a ñga va nye nda mimbók. An' a ñga jô na, Mi kate Yakôbus mam ma, a bobejafi. An' a ñga kôlô a ke vôm mfe. 18 Éyoñe tyé é ñga lendé, bezimbi be ñga dañe fo'ôban, te yeme jôm j' ate bo Pétrus. 19 Éyoñ Herôdes a ñga jesse nye, te yene nye, a ñga fas ajô te be beba'ale, a jô bôte na, Wôéokane be. An' a ñga kôlô Yudéa a ke Tsésaria, a lañgane wôé.

20 A ñga dañe ya bôte ya Tirus a Sidôn: ane be ñga zu vôm a ñga to nleme wua wua, be maneya lat fibwa be Blastus, mba'ale njô bôt ate, be ñga sili na be bo fibwa, amu bôte ya si jap be ñga nyoñe bidi ya si njô bôt ate. 21 Éyoñ môs be ñga tifieti ô ñga kpwan, Herôdes a ñga jaé ñgômesan njô bôt, an' a ñga tab' éto njô bôt a kobô be mejô. 22 Ane bôt be ñga bete metyiñ yôp, a jô na, Tyiñe Zamb' éziñe nyô, é nji bo tyiñe môt. 23 An' éñgeleTat' a ñga ji'a bi nye, amu a nji ve Zambé duma: ane minsoñ mi ñga di nye, an' a ñga wu.

24 Ane mejô me Zambé me ñga fôé a mialan.

25 Ane Barnabas ba Saulus be ñga bulan be ñga ke Yérusalem, éyoñ be ñga mane bo ésaé, ane be ñga so Yôhanes, a mbe jôé afe na Markus, ba be be ñga ke.

13 Bekulu mejô a beye'ele bôt be ñga to bekirke ya Antiôkien, Barnabas a Simôn, a mbe jôé afe na

Niger, a Lutsius môte ya Kiréne, a Manahen monyane Herôdes njô bôt, bôte befe be ñga biaé nye, a Saulus. 2 Éyoñ be ñga bo Tate bisaé a bômbô zaé ya kafi nye, Mbamba Nsisim a ñga jô nye na, Topane me Barnabas ba Saulus be bo ésaé m' ajô be be bo. 3 Éyoñ be ñga bômbô zaé ya kafi Zamb' a ye'elane nye, ane be ñga beté be mo a lôme be ke ke.

4 Nalé be ñga ke Mbamba Nsisim nlôman, a ke Sélaéstia; be ñga kôlô vôm at' a ke miel été Tsipern. 5 Éyoñ be ñga to Salamis, be ñga kate mejô me Zambé menda me Zambé ya Beyude: Yôhanes a ñga volô fe b' ésaé. 6 Éyoñ be ñga lôt ékôte mañ és' a kui Pafôs, be ñga yene môt éziñ a bo a bo'o mame ya bemvi'i, a mbe fikulu mejô ya minal, môte ya Beyude, a mbe jôé na Bar Yésus: 7 a ñga to be njô bôt Sér-gius Paulus, a mbe nyeme mam. Môt ate a ñga loene Barnabas ba Saulus, a kômbô wô'ô mejô me Zambé. 8 Ve Élimas, môt a ñga bo a bo'o mame ya bemvi'i (amu jôé dé e ne nalé) a ñga kame be, a kômbô dutu njô bôt at' a bo te buni. 9 Ve Saulus, a mbe jôé afe na Paulus, Mbamba Nsisim a ñga to nye nlem nelut, a ñga lôbô nye, 10 a jô na, Wo, medu'ane mese a mbia be mam mese bi ne wo nlem nelut, wo, mone Satan wo avini mam mese me ne zôsô, ye wo aye bo te jô'é zametane mame ya Tate me ne zôsô? 11 Tame yen, éyoñe ji wo Tate ô biya wo wo aye bo ndim, te yene jôp abe melu. Éyoñe te bijujuk a dibi bi ñga bo nye mis; an' a ñga ke jeñe môte ya bi nye wo a liti nye zen. 12 Éyoñ njô bôt ate a ñga yene jam e ñga bo, a ñga buni a semé nye'elane ya Tate.

13 Paulus ba be nsamba bôte wé be ñga ke mie' a kôlô Pafôs, a kui Pérge nlame ya Pamfilien: ane Yôhanes a ñga li'i b' a timane Yérusalem. 14 V' éyoñ be ñga kôlô Pérge, be ñga kui Antiôkien, nlame ya Pisdien; ane be ñga nyin nda Zambé môse sondô a tabe si. 15 Éyoñ be ñga mane lañe metiñe me Zamb' a mejô ya bekulu mejô, bivete ya nda Zambé be ñga lôme be bôt a jô na, A bobejafi, ñge mi ne mejô ya jô bôt, jô'an. 16 Ane Paulus a ñga tebe tetel' a fepe be wo, a jô na,

A bôte ya Israël a bôte befe mi ako Zambe woñ, vò'òla'an. 17 Zambe bôte ya Israël a ñga tope bimvam blañgan, a wumu b' éyoñ be ñga to mintabe si ya Égipten, a ñga va be si ét' a ñgule ya wo wé. 18 Mimbu mi ñga ye bo mewòm menyin a ñga ba'ale be fé été, an' ésa a ba'ale mon. 19 Éyoñ a ñga jiane meyoñe zañbwa si ya Kana'an, a ve be si é bo étó jap tañe mimbu mintete minyin a mewòm metan : 20 éyoñ melu mete me ñga man, a ñga ve be betyi'l mejò, akekul éyoñ Samuél a mbe fikulu mejò. 21 Melu mete me maneya, be ñga jeñ njò bòt : ane Zamb' a ñga ve be Saulus, mone Kis, môte ya ayoñe Benyamin, a ñga jò be mimbu mewòm menyin. 22 Éyoñ a ñga va nye, a ñga telé David a bo njò bôte wop : a ñga kañet' ajò dé, a jò na, Me yeneya David mone Yese, mòt a funane nleme wom, nny' a ye bo mam mese m' anye'e. 23 Ane Zamb' a ñga tiñeti, a veyá Israël Nyi bòt, Yésus, a ñga so mvoñe bôte nyò ; 24 éyoñe te, émien a ñgenane te zu, Yóhanes a ñga taté kate bôte bese ya Israël mbaptizò ya ñkòñelane minlem. 25 Éyoñ Yóhanes a ñga bo ésaé jé, a ñga jò na, Mi afuna kona me ne jé? Me nji bo nye. Ve mòte wua a zu me mvus, me ne te yiane kuli nye bikòndé mebo. 26 A bobenyañ, mvoñe bòt Abraham, a bôte befe, mi ako Zambe woñ, a lòmeya bia mejò m' anyi bia. 27 Amu bòt be to Yérusalem a bejò bôte bap, amu be nji yeme nye, te yeme fe mejò ya bekulu mejò b' alañe me mòse mi sondò mise, be ñga jaé bo m' éyoñ be ñga ve nye mekua. 28 Akòsa bo be nji yen ajò ya wòé nye, be ñga sili Pilatus na be wòé nye. 29 Éyoñ be ñga mane bo mam mese me mbe ntilan ajò dé, be ñga va nye élé yòp a jame nye soñ. 30 Ane Zamb' a ñga wòmòlò nye mbim : 31 bòt be ñga so nsamba wé Galiléa a ke Yérusalem be ñga yene nye melu abul, éyoñe ji b' akañete bòt mejò mé. 32 Bi akate mia mbamba foé ajò atif be-mvamba be ñga nyoñ, 33 ane Zamb' a ñga sondò bo de be bone bañgan, éyoñ a ñga wòmòlò Yésus ; e ne fe ntilan psalm ébaé na, Ó ne mone wom, me biaéya wo den. 34 Ajò Zamb' a ñga wòmòlò ny' a to mbim a bo te beta

wu, émien a ñga jò ajò te na, M' aye ve wo mbamba be mam be David me ne te selan. 35 Amu a ñga jò kalate bepsalme vòm mfe na, Wo aye bo te me'ete mbim mbamba mòt wòé ó bo ébo. 36 Amu David, éyoñ a ñga mane bo ésaé miaé wé a fe'e Zambe, a ñga wu, ane be ñga jame nye soñ aval' ane be ñga jame bimvame bié, ane mbime wé ó ñga boé : 37 ve nyò Zamb' a ñga wòmòlò a nji boé. 38 Ajò te, bobejañ, yemane na b' akañete mia njamane mam abé amu mòte nyò : 39 bòté bese b' abuni nye, a jamé be mam mese, mam mete metiñe me Mòze me se ñgule ya jamé mia. 40 Ajò te taba'an ntye, mam mete me za kui be mia, bekulu mejò be ñga jò me na, 41 Tama yenan, mia bòt mi abiasé, sema'an, mi aye fe jañ :

Amu m' abo ésaé melu menan,

Jame te mi aye bo te buni ñge mòt a kate mia de.

42 Éyoñ be ñga k' atan be ñga ye'elane be na be beta kate be mejò mete sondò y' ósu. 43 Éyoñ ésulane bôte ya nda Zamb' é ñga man, Beyude abui a bôte ya zòs meyoñe mefe be ñga buni ane Beyude b' abuni be ñga tòñe Paulus ba Barnabas : be ñga kobò a tu'a jò be na be bo mbane ya tabe mvame Zambe.

44 Mòse sondò y' ósu, bôte ya nlamete be ñga sulan a wò'ò mejò me Zambe bebé bese. 45 V' éyoñ Beyude be ñga yene bòt be ñga sulan, be ñga dañe bo meseñgan, ane be ñga sóane mejò Paulus a ñga jò, a biasé. 46 Ane Paulus ba Barnabas be ñga kobò, a biasé mise me bòt, a jò na, A ñga yiane bo na mejò me Zambe m' aye taté katebane be mia. Amu mi avini mejò met' a tyi'i na miabebien mi ne te yiane tab' ényifi ya melu mese, mi lò, bi aveñesan a ke be bòt be ne te yeme Zambe. 47 Amu Tat' a ñga jò bia na,

Me teléya wo éfufupe ya bòt be ne te yeme Zambe,

Ajò te wo aye nyi bòt akekui vòme si j' adañ óyap.

48 Éyoñ bòt be ne te yeme Zambe be ñga yem ajò te, be ñga vak, a kañe mejò me Zambe : a tañe bòt Zamb' a ñga top b' aye tab' ényifi ya melu mese, be ñga buni. 49 Ane mejò me Tate me ñga mialan afòla te se. 50 Ve

Beyude be figa dutu biñga be figa to benya bito a benya bôtô ya nname te, a dutu bôt be kpwe'ele Paulus ba Barnabas, a titane be be kôlô afôla dap. 51 Ane be figa sas mbulu'u mebo map ajô bôte bete, a ke Ikônien. 52 Ane beyé'é be figa dañe vak, a Mbamba Nsisim a ñga to be minlem nelut.

14 A ñga bo Ikônien na be ñga ke nda Zambe ya Beyude bebane, a kobô, ajô te beta nsamba ya Beyude ba Begrike be ñga buni. 2 Ve Beyude be ñga bo te buni be ñga dutu bôte ya meyoñe mefe be bo ve siñe bobenyañ be ñga buni. 3 Ajô te be ñga lañgane wôe melu abui, a kobô a ñgule ya Tate, te ko wofi, nny' a ñga kañete bôt ajô ya mvame jé, a ve mendem a bitua bi mam bi aye boban a mo map. 4 An' ésulane bôte ya nname t' é ñga kandane zañ: bevo'o be ñga tabe mfa'a Beyude, ba bevo'o mfa'a minlôman. 5 Éyoñ meyoñe mef' a Beyude a bejô bôte bap be ñga ye ke tyame be a kpwe'ele b' a lume be mekok, 6 be ñga yem ajô te, ane be ñga mate a ke minlame ya Likaônien, a Listra, a Dérbe, a afôla te: 7 vôm ate be ñga kate mbamba foé.

8 Môt a ñga to si Listra, te ñgule mebo, a ñga bialé mbôbôk, a nji wulu. 9 Môt at' a ñga wô'd Paulus a kobô'd: ane Paulus a ñga lôbô nye, a yeme na a ñga buni na a ne ñgule ya saban, 10 an' a ñga bete tyiñ yôp a jô na, Tebe'e tetele mebo môé. An' a ñga valé si a wulu. 11 Éyoñ bôt be ñga to ésulane be ñga yene jam Paulus a ñga bo, be ñga bete metyiñ yôp a ñkobô ya bôte ya Likaônien na, Bezambe be soya bia yôp b' afunane bôt. 12 Ane be ñga yolé Barnabas na Yupiter; a Paulus na Mérkurius, amu a ñga dañe kobô. 13 Ane prister ya Yupiter, tempele wé a mbe mfôm nlam, a ñga ke beyôme benyate a bikate bi sam mimbé mi akak, émien a bôt be ñga to ésulane be ñga ye tyi'i be benyate bete. 14 V' éyoñ minlôman, Barnabas ba Paulus, be ñga wô' ajô te, be ñga nyape meñgômesane map, a ke mimbi vôm bôt be ñga to ésulane, a bete metyiñ a jô na, 15 A bôt, mi abo mam ma amu jé? Bia fe bi ne bôte minlem aval' ane mia, bi azu mia mbamba foé na mi kôfielane minlem a

kôlô mam ma me ne momo, a zu be Zambe, nny' a ve, a ñga té yôp a si a mañ, a biôm bise bi n' été: 16 nny' a ñga jibi meyoñe mese me wulu mezene map miaé mi figa lôt. 17 Akôsa bo nalé, a nji li'i émien te ñkañete, amu a ñga bo mvam, a ve mia mveñe j' aso yôp, a mimbu mi ne afok, a jalé minlem mianan a bidi a mevak. 18 Éyoñ be ñga kobô mejô mete, be ñga yene nju'u ya bame bôt be ñga to ésulane be za tyi'i be betit.

19 Ve Beyude be ñga so Antiôkien, a Ikônien, be ñga ke wôé: éyoñ be ñga dutu bôt be ñga to ésulane, ane be ñga lume Paulus mekok, a dutu nye si a va nye nlam, be ñga si'a kona a wuya. 20 V' éyoñe beyé'é be ñga tebe a bômane nye, a ñga kôlô si a ke nlam: tyé kpwa ba Barnabas be ñga kôlô a ke Dérbe. 21 Éyoñ be ñga mane kate mbamba foé nname te a dutu bôt abui be bo beyé'é, be ñga bulane Listra Ikônien a Antiôkien, 22 be ñga beta lebe beyé'é be bo ñgule minlem, ane be ñga tu'a lebe be bo mbane ya buni, a jô na, Bi ayiane jibi ékpwe'el' abui éyoñ bi anyin ayoñe Zambe. 23 Éyoñ be ñga telé be bivete bekirke bese, a ye'elane Zamb' a bômbô zaé ya kañe nye, be ñga li'i Tat' a ba'ale be, nnye be ñga buni. 24 Ane be ñga lôte Pisidien a kui Pamfilien. 25 Éyoñe be ñga mane kobô mejô me Zambe Pérge, be ñga ke Atalien; 26 akôlô ya vôm ate, be ñga ke miel Antiôkien, vôm be ñga taté kôlô éyoñ bôt be ñga lôme b' a mvame Zambe, be ke bo ésaé be ñga mane bo. 27 Éyoñ be ñga so, a sulane kirke, be ñga kate be mam mese Zambe a ñga ve be ñgule ya bo, a kate f' an' a ñga di meyoñe mefe mbé ya buni. 28 Ane be ñga lañgan melu abui be beyé'é.

15 Ane bôte bevo'o be ñga so Yudéa, a ye'ele bobenyañe ya mbunan na, Nge mi abo te tyi'ibane metye an' éyeme Môze, mi se ñgule ya yen ényifi ya Melu mese. 2 Éyoñe ba be Paulus a Barnabas be ñga jaé sôane bisô a luman, bôt be ñga jô na Paulus ba Barnabas a bôte bevo'o ya nsamba wop b' aye ke Yérusalem be minlôman a bivete ya kirke, amu ajô te. 3 Ane bôte ya kirke be ñga ke li'itane be zen,

be ñga lôt Fénitsien a Samaréa a kate bôt ane meyoñe mefe me ñga kôñielane minlem: ane bobenyañe bese be ñga wô'ava' anen ajô te. 4 Éyoñ be ñga kui Yérusalem, bôte ya kirke a minlôman a bivete ya kirke be ñga nyoñe be, ane be ñga kate be mam mese Zamb' a ñga ve be ñgule ya bo. 5 Bôte bevo'o be ñga buni be mbe ñgame Befarisér be ñga kôlô si a jô na, Bi aylane tyi'i be metye a tu'a lebe be na be ba'ale metiñe me Môze.

6 Ane minlôman a bivete ya kirke be ñga sulan a bôndé ajô te fek. 7 Éyoñ be ñga jaé sóan, Pétrus a ñga kôlô si, a jô be na,

A bôt a bobejan, mi ayeme na Zambé a ñga tope ma be mi' aboñ, meyoñe mefe m' aye wô'd mejô ya mbamba foé anyu dam, a buni. 8 Zambé, nny' a yeme minlem mi bôt, a ñga kañese b' a ve be Mbamba Nsisim aval' an' a ñga ve bia; 9 a nji kandé bia be be, a ñga tune be minlem amu be ñga buni. 10 Ajô te mi ave'ele Zamb' amu jé, éyoñ mi abete mvabe tyiñe beyé'é, nje bia bimvam biañgan bi nji bo ñgule ya jibi? 11 Ve bi abuni na bi aye yen ényin' ya melu mese amu mvame Tate Yésus aval' ane be.

12 Ane bôte bese ya ésulane be ñga tabe bivô, be ñga vô'ólô Barnabas ba Paulus be kate foé ya mendem a bitua bi mam Zamb' a ñga ve be ñgule ya bo meyoñe mefe. 13 Éyoñ be ñga ku bivô, Yakôbus a ñga yalan a jô na,

A bôt a bobejan, vô'ôla'ane ma: 14 Simôn a maneya kañet' ane Zamb' a ñga taté bo meyoñe mefe mvam, a nyoñe bôte bevo'o ya meyoñe mefe amu jôé dé. 15 Bekulu mejô b' ame'ete ajô t' ane be ñga tili, amu e ne ntilan na,

16 Éyoñ mam ma me maneya, me timan,

M' aye beta lôñ nda Zambé David é ñga kui:

M' aye beta lôñ ntu'u nda te,

M' aye telé je tetele.

17 Nalé bôte b' ali'i b' aye jeñe Tate,

A meyoñe mefe mese, b' aloene be na bone bam,

18 Nalé Tat' a jô, nny' a ye'ele bôte mejô m' aso atata'a.

19 Ajô te m' atyi'i na bi te ndeñele

bôte ya meyoñe mefe b' akôñielane minlem a buni Zambé: 20 ve na bi tili be be sa'ale mbia be mame ya be-ñgunemelan, a biôm bi awu abuk, a metyi, nalé fe fam te fulan ñgon énoñ, te yen a za lu'u je. 21 Amu Môze a ne bôte b' akate mejô m' minlam mise ataté miaé bôte kôa, b' alañe me menda me Zambé mose mi sondô mise.

22 Wôna minlôman a bivete menda me Zamb' a ñgame kirke be ñga yen mvaé ya tope bôte ya nsamba wop, a lôme be Antiôkien, ba be Paulus a Barnabas; be mbe môé na Yudas b' aloene nye jôé afe na Barsabas, a Silas, benya bôtô ya bobenyañ: 23 ane be ñga ke be kalate ntilane na, Bia minlôman a bivete ya kirke, bi ne mia bobenyoñ, bi ajô mia bobejane ya meyoñe mefe mi to Antiôkien a Siria, a Tsillitsien na, Mbôlané: 24 amu bi ñga wô'd na bôte bevo'o be ñga kôlô nsamba woñgan, a ndeñele mi a mejô map, a ndamane minlem mienan; ve bi ñji ve b' atin; 25 éyoñ bi ñga bo nleme wua, ane bi ñga yen mvaé ya tope bôt a lôme be be mia, ba be Barnabas a Paulus, mme bi anye'e, 26 bôte bete be ñga ve ényine jap amu jôé Tate Yésus Kristus woñgan. 27 Ajô te, bi lômeya Yudas ba Silas, bebiene fe b' aye kate mia mejô mete a fikobô y' anyu. 28 Amu bi be Mbamba Nsisim bi ñga yen mvaé bi bo te bete mia mvabe j' adañe nam mme mi aylane bo: 29 mme me ne na mi sa'ale biôm be maneya ve beñgunemelan, a metyi, a biôm bi awu abuk, nalé fe fam te fulan ñgon énoñ, te yen a za lu'u je; ñge mi atyi'i mam mete, mi aye bo mvo'é. Taba'ane mvo'é.

30 Nal' éyoñ be ñga kôlô ésulane, be ñga ke Antiôkien; éyoñ be ñga loene bôt be zu ésulane, be ñga ve be kalate ate. 31 Éyoñ be ñga lañe nye, be ñga wô'ava' amu mbamba mejô mete. 32 Ane Yudas ba Silas, mme be fe be mbe kekulu mejô, be ñga tu'a lebe bobenyañe mejô abui a ve be ñgule minlem. 33 Éyoñ be ñga to wôé abe melu, ane bobenyañ be ñga lôme be be ke mvo'é be bulane bôt be ñga lôme be. 35 Ve Paulus ba Barnabas be ñga li'i Antiôkien a ye'ele bôt a kate mejô me Tate, ba be bôte bevo' abui.

36 Éyoñ abe melu e ñga lôt, Paulus a ñga jô Barnabas na, Ñke, bi bulan éyoñe ji, a ke yene hobejañe minlam mise bi ñga kate mejô me Tate, a yen ane be to. 37 Barnabas a ñga kômbô na be nyoñe fe Yôhanes a ke nsamba wop, be ñga loene nye jôé afe na Markus. 38 Ve Paulus a nji nye'e na be nyoñe ny' a ke nsamba wop, nny' at' a ñga li'i be Pamfilien, te ke volô be ésaé. 39 Ane be ñga dañe luman, ajô te be ñga kandan, nyin' a ke mfa'a wua, nyô mbo'o mfa'a mfe, Barnabas a ñga nyoñe Markus a ke ny' a ñga ke, a ke miel été Tsipern, 40 ve Paulus a ñga tope Silas a ke, bobenyañ be ñga li'i ny' a mvame Tate. 41 An' a ñga ke lôte Siria a Tsilitsien, a bo bôte ya kirke ñgule minlem.

16 An' a ñga kui fe Dérbe a Listra: a zu koé na nyé' éziñ a ñga to wôé, a mbe jôé na Timôtéus, mon ñgone Beyude, a ñga buni: ésa wé a mbe mone Begrike. 2 Bobenyañ be mbe Listra a Ikônien be ñga kañete môt ate mvaé. 3 Paulus a ñga kômbô na ba nye be ke; an' a ñga nyoñe ny' a tyi'i ny' atye, amu Beyude be ñga to afôla te: amu be bese be ñga yeme na ésa wé a mbe mone Begrike. 4 Éyoñ be ñga wulu minlam minlam, be ñga kate bôte metiñe be ba'ale me, metiñe mete minlôman a bivete ya kirke be ñga to Yérusalem be ñga tiñeti. 5 Ajô te bôte ya kirke be ñga buni ñgu, ane bôt be ñga kô'olane môse mise.

6 Ane be ñga ke lôt afôla ya Frigien, a Galatsien, amu Mbamba Nsisim a ñga kame be be bo te kobô mejô me Zambe Asia; 7 éyoñ be ñga kui bebé Misien, be ñga ve'e le ke Bitinien, ve Nsisime Yésus ô nji me'ete: 8 éyoñ be ñga lôte Misien, be ñga kui Trôas. 9 Ane Paulus a ñga yeme biyiyem alu na: Môte ya Matsedônien a tel' a ye-elane ny' a jô na, Za'a Matsedônien, ô volô bia. 10 Éyoñ a ñga yeme biyiyem bite, bi ñga ji'a jeñe zene ya ke Matsedônien, bi ñga jô na, Zamb' a loeneya bia bi ke kate be mbamba foé.

11 Ajô te bi ñga kôlô Trôas a ke miel été, a ke zôsé zen a kui Samôtratsien, bi ñga bô zen alu da, ane bi ñga kui Néapôlis; 12 akôlô ya vôm ate, bi ñga kui Filipi, nname Matsedônien, aku'u

nlame ya si éte, bôte bete be ñga so Rôm; ane bi ñga bômbô nname te abe melu. 13 Môse bi ñga lôt mbé akak, a ke nsa' ôsôé, vôm ate bi ñga si'a kona a ne vôm be wô'ô bo be ye'elane Zambe; ane bi ñga tabe wôé a kobô biñga be ñga to ésulau. 14 Miñga éziñ a mbe jôé na Lidia, a ñga bo kuane bivindi bindelê, miñga ya Tia-tira, a ñga bo a kañe Zambe, a ñga wô'ô bia; Zamb' a ñga dutu nye nlem a tu'a wô'ô mejô Paulus a ñga jô. 15 Éyoñ a ñga mane baptizôban, émien a bôte ya nda jé, a ñga ye'elane bi' a jô na, Ñge mi maneya tyi'i na me tu'uya buni Tate, za'an nda jam, a tabe wôé. An' a ñga bu'u bia.

16 A ñga bo na, éyoñ bi ñga ke vôm be wô'ô bo be ye'elane Zambe, ñgon éziñ é mbe nsisime ya kulu mejô, é ñga tôbane bia, bôt be ñga bili nye be ñga nyoñ akum abui amu a ñga kulu mejô. 17 Ñgon éte é ñga tôñe bia be Paulus mvus, a bete tyiñ yôp a jô na, Bôte ba be ne bebo bisae be Zambe A Dañe bôte bese Yôp, mmbe b' akañete mia zene y' ényin' ya melu mese. 18 A ñga bo nalé melu abui. Ane Paulus a ñga dañe wô' abé, a kôñelan, a jô nsisime te na, M' ajô wo a jôé Yésus Kristus na, Kôlô'ô be nye. An' ô ñga kôlô awolo te.

19 V' éyoñ bôt be ñga bili nye be ñga yene na be nji bo ñgule ya beta nyoñ akum, ajô te be ñga bi Paulus ba Silas, a dutu be si, a ke be be bejô bôt vôm bôt be ñga bo be sula'an, 20 éyoñ be ñga ke be be betyi'i mejô, be ñga jô na, Be ne bôte ya Beyude, b' adañe zametan nname woñgan, 21 b' akate bôte biyem mmbie bi nji bo ñgule ya nyoñ ñge bo, bi za tyame metiñ, amu bi ne bôte ya Rôm. 22 Ane bôt be ñga to ésulau be ñga kôlô si nsamba wua a siñe be: ane betyi'i mejô be ñga nyape be meñgômesan, a wua be si a jô bôte na, Biba'ane be miñkasa. 23 Éyoñ be ñga jaé bibi be, be ñga ke be nda mimbôk, a jô mba'ale nda mimbô'ô na, Tuka'a ba'ale be: 24 éyoñ a ñga wô' ajô te, a ñga ke be mon nda mfe été, a ve be bibom mebo. 25 Bebé zañ alu, Paulus ba Silas be ñga ye'elane Zambe a yia bia, ane mimbô'ô mi ñga vô'ôlô be; 26 atemete me na si é ñga

fô'osan, ajô te mekoñ ya nda mimbô'ô si me ñga fô'osan; ane mimbé mise mi ñga ji'a diban; a meñgata'a ya bôte bese me ñga kulan. 27 Éyoñ mba'ale nda mimbô'ô a ñga ve ôyo, a yene mimbé ya nda mimbô'ô mi uto ndian, a ñga té ñkpwaté mekôn, a ye wôé émien, amu a ñga si'a kona mimbô'ô mi maneya ti. 28 Ane Paulus a ñga dañe bete tyiñ yôp, a jô na, Te ndaman nyôle jôé, amu bia bese bi ne va. 29 An' a ñga loene belame a ke mbil nda été, a fô'oban a ko wofi, a ku si mebo me Paulus ba Silas, 30 a ke b' atan a jô na, A betate, m'aye bo aya m' aye tab' ényiñ ya melu mese? 31 Ane be ñga jô na, Buni'i Tate Yésus, wôna wo aye yen ényiñ ya melu mese, wo a bôte ya nda jôé. 32 Ane be ñga kate nye mejô me Tate, a bôte bese be ñga to nda jé. 33 An' a ñga nyoñe be awolo t' alu se, a sôpe be meveñ; an' a ñga ji'a baptizoban, émien a bôte bese ya nda jé. 34 An' a ñga ke be nda j' été, a telé be bidi be di, a ñga dañe vak, a bôte bese ya nda jé, amu a ñga buni Zambe.

35 Éyoñ tyé é ñga lendé, betyi'i mejô be ñga lôme bebo bisaé bap, a jô na, Su'u bôte bete. 36 Ane mba'ale nda mimbô'ô a ñga kate Paulus mejô mete, a jô na, Betyi'i mejô be lôme ya foé na me su mia: ajô t' éyoñe ji, za'an, mi ke mvo'é. 37 Ve Paulus a ñga jô be na, Be maueya bôme bia bôt be to, te ke na bi ñga ku, bia bôte ya Rôm; be maneya ke bia nda mimbôk: éyoñe ji ye b' aye su bia asoé? nalé a ne momo; ye bebien b' aye zu nyoñe bia, a ke bi' atan. 38 Bebo bisaé be ñga kate betyi'i mejô mejô mete: ane be ñga ko woñ, éyoñ be ñga wô'ô na be ne bôte ya Rôm; 39 ane be ñga ke ye'elane be; éyoñ be ñga ke b' atan, be ñga sili be be kôlô nlame te. 40 Ane be ñga kôlô nda mimbôk, a ke nyi nda Lidia: éyoñ be ñga yene bobenyañ, be ñga volô be minlem, ane be ñga kôlô.

17 Éyoñ be ñga lôt Amfipôlis a Apôlônia, be ñga kui Tsalônîk, nda Zambe ya Beyude, é mbe vôm ate; 2 Paulus a ñga nyi nda be ñga to môse mi sondô mila an'a ñga bo bo'ok, a kate be mejô me ne ntilane kalate Zambe, 3 a ñga ye'ele b' a jô na,

Kristus a ñga yiane jibi awu, a beta wômô soñ; a ñga jô fe na, Yésus ate, nnye m' akate mia, a ne Kristus. 4 Ane bevo'o be ñga buni, a tôñe Paulus ba Silas; nalé fe beta nsamba ya Begrike be mbe zôsô a biñga abui be ñga to benya bôtô. 5 Ane Beyude be ñga señgan, be ñga nyoñ mbia be bôt nsamba wop, be mbe te figum ésaé, be ñga sulane bôt a zametan nlame te, a nyi nda Yasôn a évô, be ñga ke bi b' a zu b' atan bôte be mbé. 6 Éyoñ be ñga bo te yene be, be ñga dutu Yasôn ba bobenyañe bevo'o si, a ke be be bejô bôte ya nlame t' a jô na, Bôte ba be maneya buti bôte bese mesu si, be zuya fe mfa'a ya ne; 7 mmbe fe Yasôn a nyoñeya: a bôte ba bese b' atyam metiñe me Kaeser, a jô na, Njô bôt mfe a nto, Yésus. 8 Ane be ñga zametan ésulane bôt a bejô bôte ya nlame te, éyoñ be ñga wô'ô mejô mete. 9 Ane be ñga nyoñ éban Yasôn ba bôte bevo'o be ñga ve, a su be.

10 Ane bobenyañ be ñga ji'a lôme Paulus ba Silas Béréa alu: éyoñ be ñga kui, be ñga nyi nda Zambe ya Beyude. 11 Ane bôte ba be ñga dañe bôte ya Tsalônîk mbamba minlem, amu minlem miap mi ñga bo avôle ya buni mejô me Zambe, a fombô mejô me ne ntilane kalate wé môse mise, a yen ñge mejô mete me ne nalé. 12 Ajô te bôt abui be ñga buni; nalé fe biñga abui be mbe Begrike be ñga to benya bôtô, a befam abui. 13 V' éyoñ Beyude ya Tsalônîk be ñga yeme na Paulus a ñga kate fe mejô me Zambe Béréa, be ñga ke fe wôé, a zametan a ndeñe bôt. 14 Ane bobenyañ be ñga ji'a lôme Paulus a mañ; ane Silas ba Timôtéus be ñga li'i be to wôé. 15 Ane bôt be ñga ke liti Paulus be ñga ke nye Atén: éyoñ be ñga mane wô'ô mbañete Paulus a ñga lôme Silas ba Timôtéus na be za'a avô, be ñga kôlô.

16 Éyoñ Paulus a ñga yañge be Atén, a ñga wô' abé nleme wé, amu a ñga yen nlame te beñgunemelan nelut. 17 Ajô t' a ñga fase Beyude a bôt be mbe zôsô mejô me Zambe nda Zamb' été, a ba be ñga zu koé nye vôm bôt be ñga bo be sula'an, melu mese. 18 Ane bôte bevo'o ya B'epikurer a Bestôiker be mbe befase mam be ñga

sôane nye. Bevo'o be ñga jô na, Môte nyô a kobô nelobolobolop a ye jô aya? ba bevo'o na, A funan ane môt a liti bôte mimfefe bezambe: amu a ñga kañete bôte Yésus a fiwômôlaue soñ. 19 Ane be ñga bi ny' a ke nye fikôle ya Ariôpagus, a jô na, Ke bi akômbô yem aka'a mfefe nye'elan wo aye'ele bôte di? 20 Amu wo akobô bia mimfefe mejô: ajô te bi akômbô yem ane mejô ma me né. 21 (Bôte bese ya Atén a mintabe y' été be ñga bo te bo jam afe, ve kobô a vò'ólô mimfefe mejô). 22 Ane Paulus a ñga tebe abô-bôn fikôle ya Ariôpagus a jô na,

A bôte ya Atén, m' asimesane na mi adañe kañe biôm abui. 23 Amu éyoñ me ñga lôte minseñ a yene biôm mi akañi, me ñga koé fe altar, ñikpwelan ô to été na, MFA'A YA ZAMB' ÉZIN BÔT BE NE TE YEM. Ajô te, jam mi akañe vôm mi adimi, nde te m' akañiete mia. 24 Zamb' ate, nny' a ñga té si a biôm bise bi n' été, nny' a ne Tate ya yôp a si, a nji tabe betempel be ne nlôñan a mo; 25 nalé fe bôt te bo nye bisaé a mo, aval' ane ñg' a jeñe jôm, amu émien a ve bôte bese ényíñ, a mvebe, a mam mese; 26 an' a ñga bo bôte ya meyoñe mese be so'o be môte wua a tabe si se, a ñga telé mimbu miap an' a ñga tiñeti, a tyi'i minné vôm b' aye tabe; 27 nde b' aye jeñe Zambe, ndô'ótô b' aye bôpe ny' a yene nye, akôsa bo bia bes' a Zambe bi nji bo ôyap: 28 amu ñgüle jé, bi anyíñ, a wulu, a tabe, ane bôte benan b' atili bia bevo'o be ñga jô na, Amu bi ne fe bone bé! 29 Amu bi ne bone be Zambe, ajô te bi ayiane bo te simesane na Zamb' émien a funan ane gôld fige silber ñge mekok, bôt be n' atyeñ a mese'e b' akpwele bie. 30 Ajô te Zamb' a ñga jibi melu be ñga dimi, v' éyoñe ji a jô bôte bese vôm ase na, Kôñela'ane minlem: 31 amu a ñga tiñeti môs éyoñe te môt émien a ñga telé a ye tyi'i mejô me bôte bese zôsô; nd' a ñga ve bôte bese ñgüle ya buni éyoñ a ñga wômôlô nye soñ.

32 Éyoñ be ñga wò'ô foé na bôte b' awômô mesoñ, bevo'o be ñga biasé ajô te; ba bevo'o be ñga jô na, Bi akômbô beta wò' ane wo akobô ajô di. 33 Ane Paulus a ñga kôlô vôm be ñga

to. 34 Ane bôte bevo'o be ñga tôñe ny' a buni: Diônisius, ntyi'i mejô ya fikôle ya Ariôpagus, a ñga to nsamba te, a miñga a mbe jôé na Damaris, ba be bôte bevo'o be ñga buni.

18 Mam mete me maneya, a ñga kôlô Atén, a ke Kôrint. 2 A ñga koé môt a mbe mone Beyude, a mbe jôé na Akuila, v' a ñga bialé Pôn-tus, a ndôme so Velshland, ba miñga wé Pristsila, amu Klaudius a ñga jô Beyude bese be kôlô Rôm: an' a ñga ke koé be; 3 amu ba nye be mbe ésaé jia, a ñga tabe, ane be ñga bo ésaé te; amu ésaé jap é mbe ésaé ya lôñe menda bindelé. 4 An' a ñga ye'ele bôt nda Zambe môse mi sondô mise, a dutu Beyude a Begrike be buni.

5 V' éyoñ Silas ba Timôtéus be ñga so Matsedônien, Paulus a ñga bo ñgüle nlem' amu mejô me Zambe, an' a ñga kañete Beyude na Yésus a mbe Kristus. 6 Éyoñ be ñga sôane bisô a biasé, a ñga samese ñgômesane jé, ajô na, Metyi menan me tabe'e mia miulô; me ne mfuban: éyoñe ji m' aye li'i mia, a ke meyoñe mese. 7 An' a ñga kôlô vôm at' a ke nda môt a mbe jôé na Titus Yustus, môt at' a ñga buni Zambe, nda j' é mbe bebé nda Zambe. 8 Ane Krispus, évete ya nda Zambe, a ñga buni Tate, a bôte bese ya nda jé: nalé fe bôt abui ya Kôrint, éyoñ be ñga wôk, bé ñga buni a baptizôban. 9 Ane Tat' a ñga jô Paulus biyiyem alu na, Te ko woñ, ve kobô, te tab' évô: 10 amu me to be wo, a nji bo môt a ye ndamane wo, ñge bi wo: amu me ne bôt abui nname wu. 11 An' a ñga tabe wôé mbu wua a ñgon ésamán, a ye'ele be mejô me Zambe.

12 Éyoñ Galiôn a mbe njô bôte ya Akaya, Beyude be ñga bo nleme wua a kôlô si a siñe Paulus, ane be ñga ke uye vôm ntyi'i mejô a ñga to, a jô na, 13 Môte nyô a dutu bôt be kañe Zambe, te aval' ane metiñ. 14 V' éyoñ Paulus a ñga ye kobô, Galiôn a ñga jô Beyude na, A Beyude, ñg' a ñga bo fo'o ajô ékotekot, ñge mbia jam, e ne zôsô ñge m' ajibi mia: 15 ve ñge mi ne minsili ajô mejô a môs a metiñe menan, fomba'an ajô te, mi bebien; me te nye'e me tyi'i mejô mete. 16 An' a ñga titane be be kôlô éto ntyi'i mejô'

17 Ane bôte bese be ñga bi Sosténes, évete ya nda Zambe, a bibi nye vôm ntyi'i mejô a ñga to. Gallôn a nji simesane mejô mete.

18 Ajô t' e maneya, ane Paulus a ñga beta tabe wôé melu abui, an' a ñga ya'ane bobenyañ a ke miel été Siria, Pristila a Akuila ba be be ñga ke; a ñga soté ntui, Kenkréa: amu a ñga tiñeti atíñ. 19 Be ñga kui Efésus, an' a ñga li'i be wôé: v' émien a ñga nyi nda Zambe, a ye'ele Beyude. 20 Éyoñ be ñga bu'u nye na, Tabe'e melu mefe, a nji kañese; 21 an' a ñga ya'ane be, a jô na, M' aye bulane be mia ñga Zamb' a kañese, an' a ñga ke miel a kôló Efésus.

22 Éyoñ a ñga kui kindi'i Tsésaria, a ñga ke batane bôte ya kirke, an' a ñga ke Antiókien. 23 A ñga bômbô wôé abe melu, an' a ñga kôló a lôte minlam minlam afôla ya Galatishland a Frigien, a bo beyé'é bese ñgule minlem.

24 Mone Beyude éziñ, a mbe jôé na Apôlus, v' a ñga bialé Aleksandria, a mbe nyemane mam, a ñga ke Efésus; a ñga dañe yeme ye'ele mejô me ya kalate Zambe. 25 Môt ate, bôt be ñga mane ye'ele nye zene ya Tate; a mbe ñgule nlem, an' a ñga kobô a tu'a ye'ele bôt mame ya Yésus, a ñga yeme ve mbaptizô Yôhanes étam: 26 an' a ñga taté kobô, te ko wofi, nda Zambe. Éyoñ Pristila ba Akuila be ñga wô'ô nye, be ñga nyoñe nye, a tu'a lebe nye zene Zambe. 27 Éyoñ a ñga kômbô lôt a k' Akaya, bobenyañ be ñga me'ete, ane be ñga tili beyé'é kalate na be nyoñe nye: éyoñ a ñga kui a ñga dañe volô be, mmbete be ñga buni amu mvame Zambe: 28 amu a ñga dañe kpwe Beyude bivô bôt be to, a liti be kalate Zamb' été na Yésus a ne Kristus.

19 A ñga bo na, éyoñ Apôlus a ñga ke Kôrint, Paulus a ñga lôte si ya miñkô, a kui Efésus, a koé beyé'é bevok: 2 an' a ñga jô be na, Ye mi ñga nyoñ Mbamba Nsisis éyoñ mi ñga buni? Be na, Koko, bi nji ke wô'ô-tane na Mbamba Nsisis a to. 3 A ñga jô na, Nde mi ñga baptizôban a z' ajô? Be na, Mbaptizô Yôhanes. 4 Ane Paulus a ñga jô na, Paulus a ñga

baptizô bôte mbaptizô ya ñkôñelane minlem, a jô bôte na, Buna'ane ny' a ye zu me mvus, nny' a ne Yésus. 5 Éyoñ be ñga wô' ajô te, be ñga baptizôban a jôé Tate Yésus. 6 Éyoñ Paulus a ñga beté be mo, Mbamba Nsisis a ñga zu be be: ane be ñga kobô miñkobô mevale meva, a kulu mejô. 7 Bôte bete bese be mbe ñge awôm a bebaé.

8 An' a ñga bo a nyi'i nda Zambe, a kobô, ñgon éla, te ko wofi, a fase bôte mejô, a dutu be mfa'a y' ayofie Zambe. 9 V' éyoñe bevo'o be ñga bo melo, te wôk, ve kobô Zen ét' abé vôm bôt be ñga sulan, a ñga li'i be, a nyoñe beyé'é, a kañete be mejô môse mise nda Tiranus a ñga bo a ye'ele bôt. 10 A ñga bo nalé mambu mibaé; ajô te bôte bese be ñga to Asien be ñga wô'ô mejô me Tate, Beyude a Begrike. 11 Ane Zamb' a ñga bo bitua bi mam mo me Paulus: 12 nalé bôt be ñga be'e biyafiese ñge bone bindelé b' atifieti añgeteñ, a ñga be'e nyôle jé, a ke bie bôt be ñga ya'a, an' akon e ñga yete be, a mimbia minsisim mi ñga kôló. 13 Ve Beyude bevo'o be ñga bo be wulu minlam minlam, be mbe mimbibiañ, be ñga jô na, Bi né ñgule ya va mimbia minsisim, be ñga kobô bôt be mbe mimbia minsim a jôé Tat' a jô na, M' ajô mia a ñgule Yésus, nnye Paulus a kañete. 14 Ane Skéva, mone Yude mie prister, a mbe bone zañbwa be ñga bo nalé. 15 Ane mbia nsisis a ñga yalan a jô be na, Yésus m' ayem, a Paulus m' ayem; ve mia mi ne beza? 16 Môt ate, a mbe mbia nsisis, a ñga yô, a ke bi b' a dañe be beba ñgu a dume be si, nalé be ñga mate a kôló nda éte, be mbe soé a mimbilane mevafi. 17 Ane bôte bese, Beyude a Begrike, be ñga to Efésus, be ñga wô' ajô te: bôte bese be ñga ko wofi, ane jôé Tate Yésus e ñga bo duma. 18 Bôt be ñga buni, abui fe be ñga zu, a mem a kate mam be ñga bo. 19 Bôt abui, be ñga bo bitua bi mame me ne medu'an, be ñga kôane bekalate bap, a di'i be nduan bôte bese be to: ane be ñga lañe tañe marke ya bekalate bete, a yeme je bifase bi silber betoyini mewôm metan. 20 Ane mejô me Tate me ñga dañe yaé a bo fo'o ñgu.

21 Éyoñ mam mete me ñga man, Paulus a ñga bôndé fe'e nleme wé na éyoñ a ye lôte Matsedônien a Akaya, a ye ke Yérusalem, an' a ñga jô na éyoñ me kuiya wôé, wôna m' ayiane fe ke yene Rôm. 22 A ñga lôme bôte bebaé be ñga bo nye bisaé Matsedônien, Timôtéus a Erastus, an' émien a ñga li'i a to Asien abe melu.

23 Bebé melu mete, ézezam abui é ñga bo ajô zen éte. 24 Môt éziñ, ambe jôé na Démétrius, nlui silber, a ñga lôñe bone menda ya Diana a silber, a ñga ve bôt be mb' atyefi bisaé abui; 25 mmbe bet' a ñga loen, be zu sulan, a bôt be ñga bo bisaé y' été, a jô be na, A bôt, mi ayeme na ésaé ji nje bi ayen akume dañgan. 26 Mi ayen a w'ô'ô na sa Efésus étam, Paulus nyô a maneya dutu bôt abui a kôñelane be mñlem, a jô na bezambe bôt b' abo a mo be nji bo bezambe: v' e nto bebé ayian afôla ya Asien ese: 27 ajô te, bi ayiane ko woñe na ésaé jañgan é za wu ntuk; nalé fe tempel ya beta zambe mifiga, a ne jôé na Diana, a za bo momo; a za bo fe na b' aye va nye duma dé, Asien as' a bôte ya si se b' akañe nye. 28 Éyoñ be ñga wô' ajô te, be ñga jaé ya, a bete metyiñ yôp, a jô na, Beta Diana ya bôte ya Efésus! 29 Ane nlam ôs' ô ñga to nezametezametan, ane bôte bese be ñga ke mbile vôm bôt b' abo be sula'an, éyoñe te be maneya bi Gayus ba Aristarkus, bôte ya Matsedônien, be ñga bo be kele'e nsamba Paulus. 30 Éyoñ Paulus a ñga ye ke nyine vôm bôt be ñga to, beyé'é be ñga kame nye. 31 Bôte bevo'o fe, bejô bôte ya Asien be mbe bemvôé bé, be ñga lôme nye bôt, a ye'elane nye na a bo te ve'ele ke vôm bôt be ñga bo be sula'an. 32 Ane bôte bevo'o be ñga bete metyiñ yôp ajô da; ba bevo'o, ajô afe: amu ésulane bôt é ñga bo ézezam: bôt be ñga dañ abui be nji yeme jôm be ñga zu bo ésulan. 33 Ane be ñga loen Aleksander a to ésulane bôt, Beyude be ñga telé ny' ôsu. An' Aleksander a ñga fepe wo, a ñga ye kame bôte bé, bôt be to. 34 Éyoñ be ñga yeme na a mbe mone Beyude, bebé mewolo mebaé bôte bese be ñga bete metyiñ yôp tyifje jia, a jô na, Beta Diana ya bôte ya Efésus! 35 Éyoñ ntili bekalate ya

nlame t' a ñga kpwe ésulane bôte bivô, a ñga jô na, A mia bôte ya Efésus, môte mbé a ne te yeme na nlame ya Efésus wo aba'ale tempel ya beta Diana, wo aba'ale fe figunemelan é ñga ku é so'o yôp? 36 Amu bôt be nji bo figule ya sôane mejô ma bisô, mi ayiane tabe bivô, te boan ajô e ne te fek. 37 Amu mi maneya zu bôte bana ne, be nji wupe biôme ya be-tempel, te biasé fe zambe mifiga woñgan. 38 Ajô te, ñge Démétrius ba be bôt b' abo ésaé te be n' ajô ya jô môt, nda b' atyi'i mejô é yo, a bejô bôt be to: bebien b' aye kat a bo'olô bebien. 39 Ve ñge mi ajeñ ajô e ne mam mefe, bôt be ne figule ya tyi'i de éyoñ b' asulan. 40 Amu bi ayiane ko woñe na be za ve bia mekua amu ézezam j' ate bo den, te figum ajô: ajô te bi aye bo te figule ya kobô ésulane ji zôsô. 41 Éyoñ a ñga mane kobô nalé, a ñga jô ésulane bôte na, A maneya.

20 Éyoñ zô'é ét' é ñga man, Paulus a ñga bañete beyé'é, a lebe be, an' a ñga ya'ane be, a kôlô a ke Matsedônien. 2 Éyoñ a ñga lôte mefôla mete, a lebe bôt mejô abui, a ñga kui Grikenland. 3 Éyoñ a ñga to wôé ñgon éla, a Beyude be ñga bôndé fe'e ya bo nye jam, a ñga ye ke miele Siria, an' a ñga viane bulane zene ya Matsedônien. 4 Ane be ñga fubu nsamba wé, a ke Asien Sôpater môte ya Béréa, mone Pirhus; a ba be ya Tesalônik, Aristarkus a Sekundus; a Gayus ya Dérbe a Timôtéus: a ba be y' Asien, Tikikus a Trôsimus. 5 Bôte ba be ñga k' ôsu, ane be ñga yañge bia Trôas. 6 Ane bi ñga ke miel a kôlô Filipi, melu be ñga di fembé é ne te vus me maneya, ane bi ñga ke koé be Trôas melu metan; vôm ate bi ñga bômbô melu zañbwa.

7 Môs sondô mf' a ñga taté, éyoñ bi ñga to ésulan a be'e fembé, Paulus a ñga kate be mejô, a ye'e kôlô mame tyé; an' a ñga jaé kobô a kui zañ alu. 8 Belampe abui be mbe nda yôp vôm bi ñga to ésulan. 9 Ndôman éziñ é mbe jôé na Aétikus, a ñga to mbé yôp, an' ôyo ô ñga dañe bo nye mis; éyoñ Paulus a ñga beta kobô ayap, amu ôyo ô ñga dañe bi nye mis, an' a ñga ku si, a ñga to nda yôp menda mefe mebaé

si, ane be ñga zu to'é ny' a wuya. 10 Ane Paulus a ñga sise si, a ku nye yôp, a wubane nye, a jô na, Te yônan; amu a ñiganan a ve. 11 Éyoñi a ñga beta ke nda yôp, a ñga be'e fembé, a di, an' a ñga beta kobô ayap, azukui é sala tyé, wôn' a ñga kôlô. 12 Ane be ñga zu ndôman é nyifeya, ane minlem mi ñga vobô be.

13 Bi ñga k' ôsu a ke miel, ane bi ñga kôlô a ke Asôs, vôm ate bi ñga nyoñe Paulus: amu émien a ñga tîfeti nalé, amu a ñga ke kindik. 14 Éyoñi a ñga tóbane bia Asôs, bi ñga nyoñe nye, ane bi ñga kui Mitiléne. 15 Ane bi ñga kôlô miel vôm ate, alu da e lôteya, bi ñga kui bebé Kîôs; tyé kpwa bi ñga kui Samôs; tyé fok bi ñga kui Milétus. 16 Amu Paulus a ñga jô na a ye yale zene fe te kui Efésus, ajô t' a ye bo te bômbô melu abui Asien: amu a ñga k' avô, ñg' a ne ñgu, a ñga yi kul Yérusalem ésulane Pfîngsten.

17 Éyoñi a ñga to Milétus a ñga lôme mbañete Efésus, a loene bivete ya kirke. 18 Éyoñi be ñga zu vôm a ñga to, a ñga jô be na,

Miabebien mi ayem, ataté môse me ñga taté telé abo dam Asien, ane me ñga to be mia melu mese, 19 a bo ésaé Tate, nlem ôvôvoé, a mili'i mis, a meve'ele Beyude be ñga ve'ele me éyoñi be ñga ke bimo'ô: 20 mi ayeme fe na me uji ko woñi a kate mia jam d' ayiane mia, a ye'ele mia vôm bôt be to, a menda menda, 21 a kañete Beyude a Begrike na be kôñelane minlem a buni Zambe, a buni fe Tate Yésus Kristus woñgan. 22 Éyoñe ji, mi lô, m' ake Yérusalem, nsisim wo adutu ma, te yeme mam m' aye bo me wôé: 23 ve na Mbamba Nsisim a kate me minlam mise, a jô na, ñgata' a ékpwe'ele bi ayañge ma. 24 Ve me te sime-sane na ényifé jam é ne jôm, ane m' anye'e je mamien, ajô te m' aye mane bo dulu dam, a ésaé te me ñga nyoñe je be Tate Yésus, a kate mbamba foé ya mvame Zambe. 25 Éyoñe ji, mi lô, me ñga zu vôm mi ñga to a kate mia mejô y' ayoñe Zambe, m' ayeme na mia bese mi aye bo te beta yen asu dam. 26 Ajô te m' akate mia môse wu na me ne mfuban mfa'a ya metyi me bôte

bese. 27 Amu me ñji ko woñi ya kate mia mejô me Zambe mese. 28 Tuka'a ba'alane miabebien, nsamba ôse, fiwô Mbamba Nsisim a ñga telé mia beba'-ale, a ve kirke ya Zambe bildi, kirke éte a ñga kus a metyi mé. 29 M' ayeme na éyoñi m' aye kôlô, beze b' aye kui vôm mi to, be ne te simesan nsamba; 30 bôt b' aye kôlô nsamba wônan, a kobô mejô me ne medu'an, a dutu beyé'é be tôñe be. 31 Ajô te, mom-ba'an, mi simesane na mimbu mila me nji jô'é lebe bôte bese alu ba môs, ve kulu mili'i mis. 32 Éyoñe ji m' ali'i mia be Zamb' a mejô ya mvame jé, me ne ñgule ya bete mia yôp, a ve mia éto nsamba bôte bese be ne mfuban. 33 Me nji nyamete éza silber, ñge gold, ñge meñgômesan. 34 Miabebien mi ayeme na mo ma me ñga bo ésaé ya kôane biôm bi ayiane ma, a bôt bi be be bi ñga to. 35 Mam mese me ñga ve mia éfunan, ane mi ayiane bo ésaé a volô bôt be n' atek, a simesane mejô me Tate Yésus an' émien a ñga jô na, Môt a ve, a nyô a nyoñi, nyô a ve a dañe yen ébotan.

36 Éyoñi a ñga mane kobô nalé, a ñga kute meboñe si, a ye'elane Zamb' ajô dap bese. 37 Ane bôte bese be ñga dañe yi, a wubane nye tyifn, a latane nye menyu, 38 be ñga dañe yi amu ajô a ñga jô na b' aye bo te beta yen asu dé. Ane be ñga ke litane nye mie'.

21 A ñga bo na, éyoñi bi ñga kan-dane be, a kôlô, a ke miel été, bi ñga ke zôsô zen a kui Kôs; alu da e lôteya, bi ñga kui Rôdus: akôlô vôm ate, bi ñga kui Patara: 2 Éyoñi bi ñga yene miel ô kele Fénitsien, bi ñga ke été, a ke. 3 Éyoñi bi ñga kui bebé Tsiptern, a yen ékôte mañ éte, bi ñga li'i je mbo ñga, a ke Siria a zu kui kindi' ya Tirus, amu vôm ate be ñga yiane va akume miel été. 4 Bi ñga koé beyé'é wôé, ane bi ñga bômbô melu zañbwa: bôt bete be ñga jô Paulus a ñgul Nsisim na a ye bo te telé abo dé Yérusalem. 5 A ñga bo na, éyoñi melu mete me ñga lôt, bi ñga kôlô, a ke mfa'a bi ñga ke, a be bese, beyal a bon, be ñga zu litane bia susu'a nlam: bi ñga kute meboñe si mfôme mañ, a ye'elane Zambe, 6 ane bi ñga

ya'an; bi ñga ke miel été, ane be ñga bulane jal mvus.

7 Éyoñ bi ñga so Tirus miel été, bi ñga kui Ptolémaés; ane bi ñga batane bobenyañ, a bômbô be be alu da. 8 Tyé kpwa, ane bi ñga kôlô, a kui Tsésaria: ane bi ñga nyin nda Filipus, nny' a ñga bo a kate mbamba foé, bôte besaman nny' a mbe zañbwa, bi ñga to nda jé. 9 Môte nyô a mbe bo be biñga benyin, be ñga to te yaé befam, be ñga kulu mejô. 10 Bi ñga bômbô wôé abe melu, ane ñkulu mejô éziñ, a mbe jôé na Agabus, a ñga so Yudéa. 11 A ñga zu vôm bi ñga to, a nyoñ asese Paulus, a ka'a mebo mé a mo me émien, a jô na, Mbamba Nsirim a jô na, Nalé Beyude ya Yérusalem b' aye ka'a mô't a bill asese di, b' aye ve nye mo me bôt be ne te yeme Zambe. 12 Éyoñ bi ñga wô'ô mejô mete, bi be bôte ya vôm ate bi ñga ye'elane nye na a bo te ke Yérusalem. 13 Ane Paulus a ñga yalan, a jô na, Jé mi abo, mi ayi du a ve m' éngôñgol nyô? amu me ne ñgule ya ke sa ke ñka'an ñga-ta' étam, ve wu fe Yérusalem, amu jôé Tate Yésus. 14 Éyoñ a ñga bo te wô'ô bia, bi ñga jô'é, a jô na, Mam Tat' a nye'e me bo'ok.

15 Melu mete me lôteya, bi ñga kôme biôm biañgan, a ke Yérusalem. 16 Beyé'é bevo'o be ñga so, Tsésaria be ñga ke fe lití bia, ane be ñga ke Mnasôn môte ya Tsipern, mô't a ñga taté bo nyé'é, bi ñga yiane tabe nda jé.

17 Éyoñ bi ñga kui Yérusalem, bobenyañ be ñga nyoñe bia a avak. 18 Tyé kpwa, bia Paulus bi ñga ke be Yakôbus; ane bivete ya nda Zambe bise bi mbe wôé. 19 Éyoñ a ñga batane be, a ñga kate be mam mese Zambe' a ñga bo bôt be ne te yeme Zambe, amu ésaé jé. 20 Éyoñ be ñga wô' ajô te, be ñga kañe Zambe; ane be ñga jô na, A mojañ, ô yeneya tafie betoyini be bôte ya Beyude be ñga buni; be bese b' adañe nye'e be ba'ale metiñ: 21 be wô'-ôya foé ajô dôé na wo aye'ele Beyude bese be to meyoñe mefe na b' aye li'i Môze, a jô be na b' aye bo te tyi'i bone bap metye, nalé fe te bo biyeme biap. 22 Ajô t' e nto aya? b' aye fo'o wô'ô na ô soya. 23 Ajô te, bo' ajô di ane bi ajô wo: bi billi bôte benyin,

[Bulu.] 9

bebien be tifietya atifi; 24 nyoñe be, a tune womien ane b' aye bo, a ve biôm mfa'a wop be sôté mintui: bôte bese b' aye yeme na mam mete be ñga wô'ôtan ajô dôé me nji bo été; ve na womiene fe wo awulu zene ya zôsô a ba'ale metiñ. 25 Ve mfa'a ya bôt be ñga bo te yeme Zambe be buniya, bi ñga tilli kalate a tyi'i na b' aye sa'ale biôm b' atyi'i ñgunemelan, a metyi, a biôm bi awu abuk, nalé fe fam te fulan ñgon énoñ te yen a za lu'u je. 26 Wôna Paulus a ñga nyoñe bôte bete, tyé kpwa a ñga tun émien ane be fe be ñga bo, a nyine tempel été, a tifiéti tafie melu b' aye tune bebien, akelui éyoñ a ye mane ve biôm ajô bôte bete bese.

27 Éyoñ melu zañbwale mete me ñga ye man, Beyude be ñga so Asien, éyoñ be ñga yene nye tempel été, be ñga zametan ésulane bôte bese, a bi nye, 28 a bete metyiñ yôp a jô na: A bôte ya Israël, vola'ane bia: Nyin' a ne mô't a ye'ele bôte bese vôm ase na be siñe bôt, a metiñe me Zambe, a vôme nyô: ajô af' a ñga zu Begrike tempel été, a biasé mbamba vôme nyô. 29 Amu melu mvus be ñga yene nye nlam, ba Trôfimus, môte y' Efésus, be ñga si'a kona Paulus a zuya nye tempel été. 30 Nlam ôs' ô mbe nezametazametan, ane bôt be ñga ke mimbile vôme wua; ane be ñga ji'a dibe mimbé. 31 Éyoñ be ñga kômbô wôé nye, foé é ñga ke be évet énene ya nsamba bezimbi na Yérusalem é's' é nto nezametazametan. 32 An' a ñga ji'a loene bezimbi a bivete ya minsamba bezimbi ntete wua, a ke mbile vôm be ñga to: éyoñ be ñga yene évet énene ya bezimbi, a bezimbi, be ñga jô'é, te beta bibi Paulus. 33 Wôn' évet énene ya bezimbi é ñga zu bebé, a bi nye, a jô na, Ka'ane ny' a ñgôkop ébaé; a ñga sili na, A ne za, a ate bo za jam? 34 Bôt be ñga to ésulane be ñga bete metyiñ yôp, ban' ajô da, ba bevo' ajô afe: éyoñ a ñga bo te ñgule ya tu'a yem, amu zô'é éte, a ñga jô na b' aye ke nye nda bezimbi été. 35 Éyoñ a ñga kui vôm b' abet nda yôp, a ñga bo na bezimbi be ñga be'e nye mo yôp amu évô y' ésulane bôt; 36 amu abui bôte y' ésulane é ñga zu be mvus, a bete metyiñ yôp, a jô na, Va'ane nye.

37 Éyoñ be ñga ye ke Paulus nda bezimbi été, a ñga jò évet énene ya bezimbi na, Ye me ne ñgule ya jò wo ajò? An' a ñga jò na, Ye wo ayem ñkobò Begrike? 38 K' ò ne môteya Égipten, nny' a ñga dutu bôt melu mvus be zametan nlam, a ke fé été bôte betoyini benyin be ñga bo be wóé bôt? 39 Ane Paulus a ñga jò na, Me ne mone Beyude, môte ya Tarsus si ya Tsilitsien, môte ya nlam ò ne te duma tyótyoé: m' aye'elane wo na me'ete'e na me kobò bôt. 40 Éyoñ a ñga kañese, Paulus a ñga tele abete ya nda yòp, a fepe bôte wo; éyoñ be ñga tu'a ku bivò, a ñga kobò be ñkobò Beyude, a jò na,

22 A bôt, bobejañ a betate, vò'òla'-ane mejò m' aye kate mia éyoñe ji ajò dam.

2 Éyoñ be ñga wò'ò ny' a kobò'ò be ñkobò Beyude be ñga dañe tabe bivò: an' a ñga jò na,

3 Me ne mone Beyude, me ñga bialé Tarsus si ya Tsilitsien, nne me ñga yaé nname wu, me ñga to si fetel éto Gamaliél, be ñga dañe fo'o ye'ele me zòsò ane be ñga bo be ye'ele bôte metiñe bimvam biañgan, me ñga dañe nye'e Zambe, aval' ane mia bese mi abo môse wu: 4 me ñga kpwe'ele Zene nyò, a wóé bôte bevo' été, me ñga ka'a befam a biñga, a ke be nda mimkòk. 5 Njò beprister f' a kañet' ajò dam, a bivete ya menda me Zambe bise: mmbe fe be ñga ve ma bekalate be ñga tili bobenyañ, a ke Damaskus, a kòmbò bi bôt be mbe wóé a zu be miñka'ane Yérusalem be yene melep. 6 A ñga bo na, éyoñ me ñga ke zen, a kui bebé Damaskus, éyoñe te zañe môs é nto bebé, atemeteme na beta éfufup a ñga so yòp a faé vòm me ñga tele. 7 Ane me ñga ku si, a wò'ò tyiñ é jò'ò me na, A Saulus, Saulus, wo akpwe'ele m' amu jé? 8 Ane me ñga yalan a jò na, Ò ne za, A Tat? An' a ñga jò me na, Me ne Yésus ya Natsaret, nnye wo akpwe'ele. 9 Bôt bi be be bi ñga ke, be ñga yene fo' éfufup été, ve be nji wò'ò tyiñe môt a ñga kobò ma. 10 Ane me ñga jò na, M' aye bo aya, A Tat? Ane Tat' a ñga jò me na, Kòlò'ò si, ò ke Damaskus; b' aye kate wo wóé mam mese me ñga

tifiñeti wo na wo aye bo. 11 Éyoñ me ñga bo te figule ya yen amu étòto'o y' éfutup été, bôt bi be be bi ñga ke be ñga bi me wo, a ke ma, ane me ñga kui Damaskus. 12 Ananias, môte ya zòsò mfa'a ya metiñe me Zambe, Beyude bese be ñga to wóé be ñga kañete nye mvaé, 13 a ñga zu vòm me ñga to, a tebe me fefe, a jò me na, A mojañ Saulus, yenek. Awolo te, me ñga lòbò nye. 14 An' a ñga jò na, Zambe ya bimvam biañgan a topeya wo, wo aye yeme mam a nye'e, a yene fe Môte ya Zòsò, wo aye wò'ò fe ñkobò y' anyu dé. 15 Amu ajò dé wo aye bo ò kañete'e bôte bese mam ò maneya yen a wok. 16 Éyoñe ji wo ayañge amu jé? kòlò'ò si, ò baptizòban, a va mam abé môé, ò loene jòé dé. 17 A ñga bo na éyoñ me ñga bulane Yérusalem, ane me ñga ye'elane Zambe tempel été, nlem ò ñga ndeñe me mfa'a mfe, 18 ane me ñga yene nye a jò'ò me na, Jika'a kòlò Yérusalem ana'ana: amu b' aye bo te buni ñkañete wóé ajò dam. 19 Ane me ñga jò na, A Tat, bebien b' ayeme na me ñga ke be nda mimbòk, a bibi bôt be ñga buni wo menda me Zambe mese: 20 éyoñ metyi me Stefanus, môt a ñga bo a kañete'e mejò môé, me ñga kui, me fe me ñga tele, a me'ete, a ba'ale meñgòmesane me bôt be ñga wóé nye. 21 An' a ñga jò me na, Kòlò'ò: amu m' aye lòme wo òyape bôt be ne te yeme Zambe.

22 Ane bôt be ñga vò'òlò ny' akekui ajò te; ane be ñga bete metyiñ yòp, a jò na, Va'an aka'a môte dina si nyò: amu a nji bo mvaé ñg' a nyiñ. 23 Éyoñ be ñga bete metyiñ yòp, a wua meñgòmesane mape si, a lò'òlane mbulu'u mfa'a yòp, 24 évet énene ya bezimbi a ñga jò na be za'a nye nda bezimbi, a jò be be bibi nye ñkasa, a sili nye minsili, nd' a ye yem ajò b' abete de metyiñ yòp a siñe nye. 25 Éyoñ be ñga mane ka'a nye figata'a, Paulus a ñga jò évet énene ya bezimbi é ñga tele na, Y' a ne zòsò metiñ wo aye bòme môt a ne môte ya Ròm, te ke na a kuya? 26 Éyoñ évete bezimbi ntete wua é ñga wò' ajò te, a ñga ke be évet énene ya bezimbi, a kate nye foé, a jò na, Wo aye bo jé? amu môte nyò a ne môte ya Ròm. 27 Ane évet

énene ya bezimbi é figa k' a jò nye na, Kate ma, y' ó ne móte ya Rôm? Nye na, Ya. 28 Ane évet énene ya bezimbi é figa yalan a jò na, Me figa kus éto ji beta tañ. Ane Paulus a figa jò na, Ve ma me figa bialé móte ya Rôm. 29 Ajò te bôt be figa ye sili nye minsili be figa ji'a kòlò vòm a figa to: ane évet énene ya bezimbi é figa ko fe woñ éyoñ a figa yeme na a ne móte ya Rôm, amu a figa ka'a nye.

30 Tyé kpwa, a figa kòmbò yeme fo' ajò Beyude be figa bo'olò nye, a figa kuli nye, a jò bemie beprister a betyi'i mejò bese na be sula'an, an' a figa ke Paulus a telé nye vòm be figa to.

23 Ane Paulus a figa dañe fombò betyi'i mejò, a jò na, A bôt, a bobesañ, me figa to nlem mvaé asu Zamb' akekui móse wu. 2 Ane njò beprister, Ananias, a figa jò bôt be nga tele nye fefele na, Biba'an ny' anyu. 3 Ane Paulus a figa jò nye na, Zambe a ye bibi wo, wo éfumulu mfin: y' ó to si a tyi'i ajò dam aval' ane metiñ, a jò bôt be bibi ma, be tyame metiñ? 4 Bôt' be figa tele be figa jò na, Ye wo abiasé njò beprister ya Zambe? 5 Ane Paulus a figa jò na, A bobesañ, me nji yeme na a ne njo beprister, amu e ne ntilane na, Wo aye bo te kobò njò bôte wónan abé. 6 V' éyoñ Paulus a figa yeme na bôt be ne figam ébaé, jia Besadutsér, nyò fo'o Befarisér, a figa bete tyiñ yòp vòm betyi'i mejò be figa to, a jò na, A bobesañ, me ne móte ya Befarisér, bôt be figa biaé ma be mbe bôte ya Befarisér: mi asili me minsill, mfa'a ya mam bôt b' abuni ajò mimbim a ñwómòlane mimbim. 7 Éyoñ a figa jò nalé, Befarisér a Besadutsér be figa taté sóane bisò: an' ésulane bôt é figa kandane zañ. 8 Amu Besadutsér b' ajò na ñwómòlane mimbim ó ne momo. éngel ba nsisim be ne momo: ve Befarisér b' akañese mejò mete meba. 9 Zò'é énen é figa bo: ane betili bekalate ya figame ya Befarisér bevo'o be figa tebe betetele a luman, a jò na, Bi yeneya móte nyò te mbia ajò: z' ajò e n' été fige nsisim ng' éngel be figa jò nye? 10 Éyoñ be figa dañe tyaman, évet énene ya bezimbi é nga ko woñe na be za té nye zañ, an' a figa jò bezimbi na, Kele va'an nye bôt

be né a figu, mi ke nye nda mimbò' été.

11 Alu te Tat' a figa tele nye fefe, a jò na, Volò'ò nlem: an' ó figa kañete ajò dam Yérusalem, nalé fe wo ayiane kañete de Rôm.

12 Éyoñ tyé é figa bo, Beyude be figa bo figum nsamba, a tiñeti bebieñ, a kan figana, a jò na, Bi aye bo te di, te nyu, akekui éyoñ bi wóéya Paulus. 13 Bôt be figa bòndé mbia fe' ate be figa dañe bôte mewòm menyin. 14 Ane be figa ke be bemie beprister a bivete ya menda me Zamb, a jò na, Bi maneya tiñeti biabebien a kan mbia figana na bi aye bo te tye'e jòm akekui éyoñ bi wóéya Paulus. 15 Ajò te éyoñe ji, mi be betyi'i mejò, jò'an évet énene ya bezimbi na é zu nye be mia, mi jò'ò na bi aye tu'a fombò ajò dé: bi aye bo na, a figenane te kui bebé, bi wóé nye. 16 Ve monekale Paulus a figa wò'ò na b' ayabe nye, an' a figa ke nyi nda mimbòk a kate Paulus. 17 Ane Paulus a figa loen évete bezimbi ntete wua, a jò na, Kele ndòmane nyò b' évet énene ya bezimbi; amu a n' ajò a ye jò nye. 18 An' a figa nyoñe ny' a ke nye b' évet énene ya bezimbi, a jò na, Paulus, a ne ñkòm, a ate loene me, a sili me na me zu ndòmane nyò be wo, a n' ajò a ye jò wo. 19 Ane évet énen ét' é figa bi nye wo a ke ny' émo'o, a sili ny' asoé na, Z' ajò wo aye kata ma? 20 An' a figa jò na, Beyude be tiñetiya na b' aye sili wo ó zu Paulus be betyi'i mejò akiti, aval' ane b' aye tu'a fombò jam ézifi ajò dé. 21 Te kañese b' ajò te, amu bôt b' ayabe nye b' adañe bôte mewòm menyin, be maneya teñeti bebieñ a kan figana na b' aye bo te di, te nyu, akekui éyoñ be wóéya nye: éyoñe ji be maneya kòmesan, b' ayañge v' atife dóé. 22 Nalé évet énen ét' é figa jò ndòman éte na, Kelek, an' a figa beta tu'a jò nye na, Te kate móte na wo ate zu kate me mejò ma. 23 An' a figa loene bivét bi figa to bezimbi ntet, bibaé, a jò be na, Kòmesa'ane bezimbi mintete mibaé mi aye ke kui Tsésaria, a bôt b' aye tabe bikabela yòp mewòm zañbwa, a bôte mintete mibaé be bili mekoñ, alu mewolo mela: 24 an' a figa jò be na be nyoñe betit b' aye bete Paulus yòp, a

ke nye mvo'ê be Féliks, njô bôt. 25 An' a figa tili kalat' avale di:

26 A Féliks, wo adañ mbamba njô bôt, me Klaudius Lisias m' ave wo Mbôlô. 27 M' ajô na, Beyude be figa bi môte nyô be figa ye wôê nye, ane me figa ke bezimbi vôm be figa to, a ke va ny' éyoñ me figa yeme na a ne môte ya Rôm. 28 Amu me figa kômbô yem ajô be figa bo'olô nye, nde me figa ke nye be betyi'i mejô bap: 29 me figa koé bôt be bo'olô ny' ajô minsili ya metifîe map, ve be nji jô ny' ajô a yiane yu de, fige ka'a nye figata'a. 30 Éyoñ be figa kate me foé na bôt be figa ke bôndé fe'e ya bo nye jam, ane me figa ji'a lôme nye be wo, a tu'a jô fe bôt be figa bo'olô nye na be kat ajô dé vôm ô to.

31 Nalé bezimbi be figa nyoñe Paulus a ke nye Antipatris alu, an' a figa jô be. 32 Tyé kpwa be figa li'i bôt be figa to bikabela yôp, ba be nye be kelek, ane be figa bulan nda bezimbi: 33 éyoñ be figa kui Tsésaria a ve njô bôt kalat' ate, be figa telé fe Paulus vôm a figa to. 34 Éyoñ a figa lasie nye, a figa sili na a ne môte ya za si: éyoñ a figa yeme na a ne môte ya Tsilitsien, 35 a figa jô na, M' aye tu'a v'ôlô ajô dôé éyoñ bôt b' abo'olô wo b' aye zu: an' a figa jô na be ba'ale nye nda Herôdes.

24 Melu metan me lôteya, njô beprister, Ananias, a figa ke wôê, a bivete bivo'o ya nda Zambe; ba be môt a mb' ateyî ya kobô mejô, Tértulus; ane be figa kate njô bôt ajô Paulus. 2 Éyoñ be figa loene nye, Tértulus a figa taté bo'olô nye, a jô na,

Amu bi yeneya mvo'ê abul amu wo, nalé fe mam abé y' ayofîe di me nto zôé amu fe'e jôé, 3 bi anyoñe me mevale mese a vôm ase, a ve wo akéva anen, A Féliks, wo adañ mbamba môt. 4 Me za jalé wo njuk, m' aye'elane wo na tame wô'ô bia mejô tyôtyoé a mvame jôé. 5 Amu bi figa yene fo'o môte nyô éezam, a dutu Beyude bese be to si nyô be zametane mam, a tele f' ôsu figame ya Benatsaréner: 6 nnye f' a figa ve'ele biasé tempel: ane bi figa bi fe nye: 8 éyoñ womien wo afase nye, wo aye bo figule ya tu'a yeme mam ma mese, mme bi abo'olô nye. 9 Beyude fe be figa kafese mbo'olane te, a jô na mam mete me ne fo' été.

10 Éyoñ njô bôt a figa fepe nye wo a kobô, Paulus a figa yalan, a jô na,

Amu m' ayeme na ô tabeya ntyi'i mejô y' ayofîe di mimbu abul, m' awô' ava'a ya kat ajô dam: 11 amu ô ne figule ya yeme na me nji dafîe melu awôm a mebaé ane me figa ke Yérusalem a kafé Zambe: 12 be nji koé me tempel été me sôane môte bisô, fige zametan ésulán, fige menda me Zambe, fige nlam été. 13 Nalé fe be se figule ya liti wo mam b' abo'olô ma éyoñe ji. 14 V' ajô di m' ameme wo na, Zene ya figam be loen abé, nje m' abo ésaé Zambe ya bimvam biañgan, a buni mam mese ya metifî, mme fe me ne ntilane kalate bekulu mejô: 15 m' abuni Zambe, aval' ane bôte ba b' abuni fe na bôt b' aye wômô mesoñ, ba be ne zôé a ba be ne bikotekot. 16 Amu mam mete m' ave'ele ðabe nlem mvo'ê mfa'a ya Zambe a bôt melu mese. 17 Éyoñe ji abe melu e lôteya, me zuya ve ayofîe dam biôm bôt be figa lôm amu éfigôñgo, a biôm bôt be figa bo be va'ak: 18 éyoñ me figa ve biôm bite be figa koé me ntunan tempel été, te ésulán, nalé fe te k' éezam: ve Beyude bevo'o be figa so Asien-19 mmbe be figa yiane zu ne vôm ô to, a bo'olô fige be n' ajô b' aye jô me. 20 Nge na bôte ba bebien b' aye tame jô mam abé be figa yen, éyoñ me figa tele vôm betyi'i mejô be figa to, 21 v' ajô di étam, me figa bete tyifî yôp bôt été na, Ajô fiwômólane mimbim mi asili me môse wu.

22 Ve Féliks, amu a figa dafîe yem ajô Zen éte, a figa bu'u be, a jô na, Éyoñ Lisias évet énene ya bezimbi a ye so, m' aye tu'a fas ajô denan. 23 An' a figa jô évete ya bezimbi ntete wua na a ba'ale nye, a bo nye mvam; te kame bemvôé bé b' aye bo nye bisaé.

24 Abe melu e lôteya, Féliks a figa zu, a Drusila mifiga wé a mbe figone Beyude, an' a figa loene Paulus, a v'ôlô ny' ajô mam b' abuni ajô Yésus Kristus. 25 Éyoñ a figa fase ny' ajô zôé, a évôvoé nlem, a ntyi'i mejô ô ne ôsu, Féliks a figa ko woñ, a yalane na, Kele wo ke éyoñe ji, éyoñ m' anye'e, m' aye bañete wo. 26 A figa buni na ndô'ôtô Paulus a ye ve ny' akum; ajô t' a figa jaé bañete nye, ba nye be kobô. 27 V' éyoñ mimbu

mibaé mi figa lôt, Pôrtsius Festus a figa nyoñ éto Féliks, amu a figa kômbô na Beyude be yene nye mvaé, Féliks a figa li'i Paulus nda mimbôk.

25 Festus a maneya kui si éte, melu mela me lôteya, an' a figa kôlô Tsésaria, a ke Yérusalem. 2 Bemie bepriester ba benya bôtô ya Beyude be figa kate ny' ajô Paulus; ane be figa ye'elane nye, 3 a sili nye na a bo be mvaé ajô Paulus, a lôme bôt be zu nye Yérusalem, bebien be figa bôndé fe' ane b' aye wôé nye zen. 4 Ve Festus a figa yalan a jô na, B' aba'ale Paulus Tsésaria, mamien fe m' aye ji'a kôlô a ke wôé. 5 A figa jô fe na, Ajô te bôt mi be be mi to be ne figu, mmbé b' aye ke nsamba wom, fige môt at' a ne mbia ajô, b' aye bo'olô nye.

6 Éyoñ a figa bômbô be be, te dañe melu mwom ng' awôm, an' a figa ke Kaésaria; tyé kpwa a figa to éto ntyi'i mejô, a jô bôt be zu Paulus. 7 Éyoñ a figa zu, Beyude be figa so Yérusalem be figa bômane nye fikuk, a bo'olô nye mbia mejô abui, ve be nji bo figule ya liti me; 8 éyoñe te Paulus a figa kat ajô dé na, Me nji bo jame da abé mfa'a metiñ ya Beyude, fige tempel, fige Kaésér. 9 Ve Festus a figa kômbô na Beyude be yene nye mvaé, an' a figa yalane Paulus, a jô na, Ye wo aye ke Yérusalem, b' aye tyi'i ajô dôé wôé, me to? 10 Ve Paulus a figa jô na, Me tele vôm éto ntyi'i mejô Kaésér é né, vôm ate b' ayiane tyi'i ajô dam: me nji bo Beyude jam abé, womiene fe wo tu'a yeme nalé. 11 Ajô te, fige me ne mbo mam abé, fige me boya jam m' ayiane wu de, me nji vini me wo'ok: ve fige mam b' abo'olô ma me nji bo éte, te ke môt a ne figule ya ke me be. M' ak' ajô dam be Kaésér. 12 Éyoñ Festus ba be betyi'i mejô be figa bôndé fek, a figa yalane na, Wo ate jô na wo aye k' ajô dôé be Kaésér: wo aye fo'o ke be Kaésér.

13 Éyoñ abe melu e figa lôt, Agripa, njô bôt, a Bérnitse be figa zu a kui Tsésaria, a batane Festus. 14 Éyoñ be figa to wôé melu abui, Festus a figa kate njô bôt ajô Paulus, a jô na, Môt a ne va Féliks a figa li'i nye mimbôk: 15 éyoñ me figa to Yérusalem, bemie bepriester a bivete ya Beyude be figa kate

me ajô dé a sili me na me ve nye mekua. 16 Me figa yalane be na a nji bo éyeme ya bôte ya Rôm na be ve bôte môt, te tame yene bôt b' abo'olô nye ba be be tele, a ye bo figule ya kat ajô dé ajô mam b' abo'olô nye. 17 Ajô te, éyoñ be figa sulane va, me nji yañge, alu da e figa lôt, ane me figa to si éto ntyi'i mejô a jô be na be za'a môt ate. 18 Éyoñ bôt be figa bo'olô nye be figa tebe betetele, be nji bo'olô nye mbia mejô me figa buni na b' aye jô; 19 ve be figa viane jô ny' ajô mam b' abuni, nalé f' ajô môt éziñ b' aloene na Yésus, nny' a figa wu, ve Paulus a figa jô na a ve. 20 Éyoñ me figa to nevema, te yem ane m' aye fombô mejô mete, me figa sili nye fig' a ye ke Yérusalem, b' aye tyi'i mejô mete wôé. 21 V' éyoñ Paulus a figa sili me me ba'ale nye, akekui Kaésér a ye tyi'i ajô dé, me figa jô bôt be ba'ale ny' akekui éyoñ m' aye lôme nye be Kaésér. 22 An' Agripa a figa jô Festus na, Mamiene fe m' akômbô wô' ane môt at' a kobô. A figa jô na, Wo aye wô' an' a kobô akiti.

23 Ajô te, mame tyé, éyoñ Agripa a figa zu, a Bérnitse, a melitan abui, a nyin nda vôm be figa bo be v'ôlô'ô mejô, ba be bivete binene ya bezimbi a benya bôtô ya nlame te, éyoñ Festus a figa jô bôt, be figa zu Paulus éte. 24 Ane Festus a figa jô na, A njô bôt Agripa, a bôte bese bi be be bi to va, mi lô môte nyô, ajô dé bôte bese ya Beyude be figa ye'elane me Yérusalem a va, a bete metyiñ yôp, a jô na a nji yiane nyiñ. 25 Ve me figa yene na a nji bo jam a yiaue wu dé; v' amu émien a figa jô na, M' ak' ajô dam be Kaésér, me figa jô na m' aye lôme nye. 26 Te yene me lô figume jame ya tilli tate wom ajô dé. Ajô te, m' ate zu nye be mia, a dañe zu nye ve be wo, njô bôt Agripa, nd' éyoñ bi aye fombô ajô dé, m' aye yen ajô ya tilli. 27 Amu me lô ajô t' ézezam mfa'a wom, fige m' alôme môt a ne mbôk, te ke kat ajô b' abo'olô nye.

26 An' Agripa a figa jô Paulus na, O ne figule ya kobô ajô dôé. Ane Paulus a figa same wo, a kobô ajô dé, a jô na:

2 A njô bôt Agripa, m' ayen mvaé

amu m' aye kobò ajò dam asu dòé mòse wu ajò mam mese Beyude b' abo'olò ma: 3 m' adañe yen mvaé amu wo adañe yeme biyeme bise a mejò mese ya Beyude: ajò te m' aye'elane wo na ò jibi vò'olò ma. 4 Beyude bese b' ayem ane me ñga bo me bo'ok aso moñgò, ane me ñga taté tabe vòm bôte y' ayofie dam be ñga to, a Yérusalem; 5 b' ayeme ma aso atata'a, fige b' anye'e be kafete' ane me mbe môte ya Befarisér, ñgam éte j' adañe tóñe mam mese bi abuni zòsò. 6 Éyofie ji me tele va b' atyl'i ajò dam amu m' abuni atifñ Zambe a ñga tifñeti bimvam biañgan: 7 atifñe te meyoñie mañgan awòm a mebaé, m' adañe bo ésaé Zamb' alu ba mós, m' abuni na b' aye yene de. Ajò mam ma m' abuni nde Beyude b' abo'olò ma, A njò bôt! 8 Mi ajò na e ne jam môt a ne te yiane buni amu jé, fige Zambe a wòmólò mimbim? 9 Mamien me.ñga si' a kona m' ayiane bo mam abui a blasé jóé Yésus ya Natsaret. 10 Jame te fe me ñga bo Yérusalem: me ñga dibe bôte b' abuni Yésus abui menda mimbók, bemie beprister be ñga ve me ñgul éte, nalé f' éyofñ be ñga wòé be, me ñga kafese. 11 Me ñga kpwe'ele b' abui menda me Zambe mese, a dutu be be bo éblasé: me ñga dañe ya be, a ke minlam mi n' oyap a kpwe'ele be. 12 Ajò t' éyofñ me ñga ke Damaskus, bemie beprister be ñga ve me ñgul ét' a lóme me, 13 A njò bôt, zañe mós, éyofñ me ñga ke zen me ñga yen éfufup é so'o yòpe j' adañ étòto'o jòp, é ñga faé vòme bôt bi be be bi ñga wulu nsamba wua. 14 Éyofñ bia bese bi ñga ku si, me ñga wò'd tyifñ é jò'd me ñkobò Beyude na, A Saulus, Saulus, wo akpwe'ele m' amu jé? A n' ayaé wo atayñete abo nsofi. 15 Ane me ñga jò na, Ó ne za, A Tat? Tat' a ñga jò me na, Me ne Yésus, nnye wo akpwe'ele. 16 Kòlò'ò si, ò tebe tetele: me maneya liti wo mamien amu ajò di na m' aye telé wo mbo ésaé a ñkañete mam ò maneya yen a ma, a mam m' aye beta liti wo mamien; 17 m' aye nyi wo mfa'a ya bôt b' ayeme Zambe, a ba be ne te yem, mme m' alóme wo, 18 akui be mis, ajò te b' aye kòñelan a kòlò dibi a k' éfufup, akòlò ñgule

Satan a ke be Zambe, nalé b' aye nyofñ njamane mam abé a éto vòm bôt be ne mfuban be to amu b' abuni ma. 19 Ajò te, A njò bôt Agripa, me nji bo melo mfa'a ya jòm me ñga yen é so'o yòp: 20 ve me ñga taté kafete bôte ya Damaskus, nalé fe Yérusalem, a si se ya Yudea, nalé fe bôt be ne te yeme Zambe, a jò na be kòñelane minlem a bulane be Zambe, a bo mam bôt be kòñelaneya minlem b' aylane bo. 21 Amu ajò di Beyude be ñga bi me tempel été, a yi wòé ma. 22 Amu me ñga nyofñ mvolan ò so'o be Zambe, ajò te nde me tele azukui mòse wu a kate ba be ne tyòtyoé a ba be n' anene foé, te kobò mam mefe ve mam bekulu mejò a Mòze be ñga jò na m' aye bo: 23 na Kristus a ye fo'o jibi mbia be mam, nalé fe na émien a ye taté wòmò soñ, a kate bôt b' ayeme Zamb' a ba be ne te yeme mejò ya éfufup.

24 Éyofñ a ñga kat ajò dé nalé, Festus a ñga jò tyifñ yòpe na, A Paulus, wo aso' étyi; abui nyemane mame dòé e boya wo nso' étyi. 25 Ane Paulus a ñga jò na, Me nji so' étyi, A Festus wo adañ mba môt; m' akobò zòsò a benya bifia. 26 Amu njò bôt a yeme mam ma, nnye fe m' akobò nye, te solé jame da: amu m' abuni na a nji dimi jame da mam ma; amu jame di e nji bo asoé. 27 A njò bôt Agripa, ye wo abuni bekulu mejò? M' ayeme na wo abuni. 28 An' Agripa a ñga jò Paulus na, Wo akòmbò dutu me tyòtyoé a bo me môte ya Kristus. 29 Paulus na, M' aye'elane Zambe na ñge m' adutu tyòtyoé ñg' abui, sa wo étam, ve bôte bese b' awò'd me mòse wu, b' aye bo aval' ane me né, ve sa ñgata'a nyò.

30 Ane njò bôt a ñga kòlò si, a njò bôt mbok, a Bérnitse, a bôt ba be be be ñga to: 31 éyofñ be ñga kòlò bebien be ñga kobò, a jò na, Môte nyò a nji bo jam a yiane wu de, ñge ñgata'a. 32 An' Agripa a ñga jò Festus na, Môte nyò a ñga yiane kòlò mimbók, ñg' a ñga ye bo te k' ajò dé be Kaéser.

27 Éyofñ be ñga tyi'i na bi aye ke miel été Italien, be ñga ve Paulus ba mimbò'ò mife évete bezimbi ntete

wua a mbe jôé na Yulius, môte ya nsamba ya Augustus. 2 Éyoñ bi figa nyine miele y' Adramittum ô ye'e kôlô a ke minlam mi y' Asien, bi figa ke mañ été, Aristarkus, môte ya Tesalônîk nlam ya Matsedônien, a figa ke nsamba woñgan. 3 Tyé kpwa, ane bi figa kui Sidôn: Yulius a figa bo Paulus mvam a kañese na a ye ke bemvôé bé be né, be ba'ale nye. 4 Ane bi figa ke miel été a kôlô vôm ate, a k' a li'i Tsipern mfa' évuñulu é figa so, amu évuñulu é figa so mfa'a bi figa ye ke. 5 Éyoñ bi figa dafie mañ me ne bebé Tsilitsien a Pamfilien, bi figa kui Mira, nname ya Litsien. 6 Vôm at' évete bezimbi ntete wua a figa yene miele y' Aleksandrien ô kele Italien; an' a figa ke bi' été. 7 Éyoñ bi figa k' ôtete'e miel été melu abui, bi figa kui bebé Knidus, éyoñie te bi ju'uya, te fe figule ya k' ôsu amu évuñulu, bi figa li'i Kréta mfa' évuñulu é figa so a lôte bebé Salmône; 8 Éyoñ bi figa lôte bebé kindi' éte, éyoñie te bi ju'uya, bi figa kui vôm a mbe jôé na Mba Éndumu'-ôsôé; nlam ô mbe jôé na Laséa ô mbe bebé vôm ate.

9 Éyoñ melu abui me figa lôt, ane dulu ya mañ yôp e figa bo añgôndô éyoñie te, amu melu me ya Ésulân b' abômbô zaé me figa mane lôt, Paulus a figa tu'a lebe be, 10 a jô be na, A bôt, dulu ya miele wu d' aye bo abé, biôm abui bi aye dimi, a akum éfam fige miel ôbien, v' a ényifé jañgane fe. 11 V' évete bezimbi ntete wua é figa dafie wô'ô mba'ale mie a mie miel, sa mejô Paulus a figa jô. 12 Amu éndumu'-ôsôé é nji bo vôm miel wo atab' ôyôn, ajô te bôt abui be figa jô na b' aye ke miele mañ été a kôlô vôm ate, ndô'ôtô be ne figule ya kui Fénike a tebe wôé ôyôn, e mbe vôme ya Kréta miele mi figa bo mi tebe'e, a mb' asu mfa'a nórdôst a mfa'a sidôst. 13 Éyoñ évuñulu ya sid é figa vuñie tyôtyoé, be figa si'a kona e boya ane b' anye'e, be figa bet étyé j' atimbi miel, a ke lôte bebé kindi'i ya Kréta. 14 Ôbe nté ô lôteya, évuñulu é figa vuñ figu é so'o kindi' éte, be figa loene je na, Ôkôse ya Nórdôst: 15 éyoñ évuñulu é figa bi miel, ô mbe te fe figule

ya k' ôsu mfa'a te, bi figa jô'é an' évuñulu é figa tindi bia. 16 Éyoñ bi figa kui vôm mon ékôte mañ a mbe jôé na Klauda a figa yo'o bia évuñulu, éyoñie te bi mbe figule ya da éfuñiga miel été, éyoñie te bi ju'uya: 17 éyoñ be figa bete je yôp, be figa nyoñie biôm bi ayemeté miel, a bômane bie miele si; be figa ko woñie na évuñulu é za tindi be ébôm nselek, ane be figa va biôm bi atimbi miele yôp, nalé évuñulu é figa tindi be. 18 Éyoñ bi figa jaé njuk a ôkôs ôte, tyé kpwa be figa taté wua akum ôsôé; 19 môse lale bebien be figa wua biôme ya miel ôsôé. 20 Éyoñ jôp a ateté bi figa bo te beta yené melu abui, an' ôkôs ônen ô figa vuñie bia miel, éyoñie te bi nji beta buni na bi aye nyiñ. 21 Éyoñ be figa to ayap te di, Paulus a figa tebe be zañ, a jô na, A bôt, mi figa yiane wô'ô m' ane me figa jô mia na, Te kôlâne Kréta, ve mi nji yen abé di fige biôm bi andamane mia. 22 Éyoñie jî m' atu'a jô mia na, Vola'ane minlem, amu te ke môte wua a ne va a ye dimeli ényifé jé, ve miel étam. 23 Amu alu ya den, éngele Zamb' a tele me fefe, Zamb' at' a bili ma, m' abo f' ésaé jé, 24 a jô na, A Paulus, te ko woñ; wo aye fo'o ke teb' asu Kaéser: tame yen, Zamb' a veyá wo lôte bese mi be be mi ake miel été. 25 Ajô te, A bôt, vola'ane minlem, amu m' abuni Zambé na jame te d' aye bo aval' an' a ate jô ma. 26 V' évuñulu j' aye fo'o sô'ôlô bia ékôte mañ.

27 Éyoñ melu zwôm a mela me figa lôt, alu nyin, ane mañ b' aloene na Adria, me figa tindi bi' ake li ake li, éyoñie zañ alu é figa bo bebé, ane bôt be figa bo ésaé miel été be figa si'a kona be kuiya bebé si éziñ; 28 ane be figa soñ ôsôé a yene méter mewôm menyin a nyin; be figa k' ôsu tyôtyoé, ane be figa beta soñ ôsôé, a yene méter mewôm mela a éla. 29 Bi figa ko woñie na mam me za sô'ôlô bia kindik vôm a ne mekok, ane be figa futi bityé binyin bi atimbi ébône miel ôsôé, a kômbô na tyé é lendé. 30 Éyoñ bebo bisasé ya miel be figa ye kôlô miel a sólan, be figa su éfuñiga mañ été aval' ane b' asu bityé bi atimbi miel mfa'a ya miel ôsu, 31 Paulus a figa jô évete

bezimbi ntete wua a bezimbi na, Nge bôte ba b' abo te tabe miel été mi se figule ya nyifi. 32 Éyoñ te bezimbi be figa tyl'i mifikole y' éfufiga, a jò'é je si. 33 Éyoñ tyé é figa taté lendé, Paulus a figa ye'elane be bese na be di, a jò na, Mi nto melu awòm a menyin mi figa yañge ve tabe; te di, te nyoñe jòm. 34 Ajò te m' aye'elane mia na, Ja'ane bidi: amu jame di d' aye ve mia ñgu: amu mi ne va te ke môte wua kofi ésilé jia ya nló wé j' aye dimi. 35 Éyoñ a ñga mane jò ajò te, a figa to'é fembé a ve Zamb' akéva vòm bôte bese be figa to: an' a ñga be'e je, a taté di. 36 Ane bôte bese be ñga voló minlem, a di bidi. 37 Bi figa to miel été bese bôte mintete mi-baé a mewôme zañbwa a besaman. 38 Éyoñ be figa jaé di, be figa ve miel éveves, a wua bidi mañ été. 39 Éyoñ tyé é figa lendé, be nji yeme si éte: ve be ñga yen éndumu'u-mañ mfòm nselek, ane be figa bøndé fe'e ñge be ne figule ya ke miele kindi'i vòm ate. 40 Ane be figa wua bityé bi atimbi miel ósòé, a li'i bi' ósòé si, éyoñ te be ñga kuli mifikole ya biòm bi akòfielane mie', a tyelé éndelé asu mie', ane be ñga taté ke miele kindik. 41 Be ñga kui vòm mañe me-baé me ñga fulan, ane miel ó ñga yem mañe si; asu miel é figa bembe si, ve yem, te ñgule ya vas, an' ébón é ñga taté bu'i, amu mintyòda mi figa bo figu. 42 Bezimbi be ñga bøndé fe'e na b' aye wóé mimbòk, mivo'o mi za jo' ósòé a ti. 43 Ve évete bezimbi ntete wua é figa kómbò nyi Paulus, an' a ñga kame be jam be figa ye bo; a jò na bôt be ne ñgule ya jok b' aye ku ósòé, a taté kui kindik: 44 ba b' ali'i, bevo'o b' aye tabe bityimbi yòp, ba bevo'o biòm bife ya mie'. Ajò te nde bese be ñga kui de kindi'i mvo'é.

28 Éyoñ bi figa kui mvo'é, ane bi ñga yeme na ékòte mañ ét' é mbe jòé na Mélite. 2 Ane bôte ya si éte be ñga bo bi' étua mvam; amu be figa kòban nduan, a nyoñe bia bese, amu mveñ é figa noñ, a avep abul. 3 Éyoñ Paulus a figa tya'a nja'a, a kòbane je di, nyo é figa so été amu ayòñ, a lópe nye wo. 4 Éyoñ bôte bete be ñga yen nyo ét' é tyele nye wo, ane bebien be ñga jò na, Môte nyò a ne fo'o ñwóé

bôt, akòsa bo a maneya so mañ mvo'é, Zòéó a nji me'ete na a nyifi. 5 V' a ñga samese nyo nduan éte, te yene jòme j' abo nye. 6 Be figa si'a kona wo wo aye bime nye, ñge ku si a jì'a wu: v' éyoñ be figa jaé lóbò a yañge, te yene jòm é bo'o nye, be ñga viane kòfielan, a jò na, A ne Zamb' éziñ.

7 Mefupe me mie nname ya ékòte mañ ét' a mbe jòé na Publius, me mbe bebé vòm ate; émien a ñga nyoñe bia, a ba'ale bia melu mela a bo bia mvam. 8 A figa bo na ésa Publius a figa bó esi a kon nyòle mintae, a tul fe metyi: Paulus a ñga nyin nda jé a ye'elane Zambe, a beté nye mo mé a saé nye. 9 Éyoñe jame t' e ñga bo, bôte bese be mbe miñkòkon ékòte mañ éte be ñga zu, an' a figa saé be: 10 mme fe be ñga bo bia mvam abul; éyoñ bi figa kòlò, be ñga ke biòm bi ñga yiane bia miel été.

11 Ngon éla é lóteya, bi ñga kòlò miele ya Aleksandrien été, ñwó óyòn ó ñga mane lót ó tele ékòte mañ été, ó mbe ñkañane na, Mimbiase Befam Bebaé. 12 Bi ñga kui Sirakus, a tebe valé melu mela. 13 Akòlò ya vòm ate, bi ñga tyifielan a kui Régión: tyé kpwa, évuñulu ya sid é ñga taté vuñ, alu ba bi ñga kui Putéóli: 14 bi ñga yene bobejafie wóé, ane be ñga bu'u bia bi bómbo'ò wóé melu zañbwa; ane bi ñga kui Ròm. 15 Éyoñ bobejañ be ñga wó'ótane bia vòm ate, be ñga so a zu tóbane bia Apifer a bevo'o Menda Beyeñ Mela: éyoñ Paulus a ñga yene be, a ñga ve Zamb' akéva, a voló nlem.

16 Éyoñ bi ñga kui Ròm, be ñga me'ete na Paulus a tabe' étam ba mone bezimbi a ñga ba'ale nye.

17 A ñga bo na, éyoñ melu mela me ñga lót, a ñga loene benya bôtò ya Beyude ésulán: éyoñ be ñga sulán, a figa jò be na, A bôt, a bobejañ, akòsa bo me nji bo bôte jam ñge biasé biyeme bemvamba, be ñga va me Yérusalem a ke me bôte ya Ròm ñkòm: 18 mme bete, éyoñ be ñga fombò me, be ñga kómbò su ma me ke, amu be nji yen ajò m' ayiane wu de. 19 V' éyoñ Beyude be ñga kobò ajò t' abé, ane me ñga jò na, M' ak' ajò dam be

Kaëser; sa amu me n' ajô ya jô ayofie dam. 20 Amu ajô di me figa ye'elane mia mi zu yene ma a kobô ma: amu mam bôte ya Israël b' abuni, nde me ne fika'an ngôkope nyô. 21 Ane be figa jô nye na, Bi nji nyofie bêkalate be so'o ajô dôé, nalé fe bobejañi te ke môte wua a figa zu ne a kate foé ñge kobô ajô dôé abé. 22 Ve bi akômbô wô' ane wo kobô mam wo asimesan: amu ajô figame nyô bi ayeme na bôt b' akobô j' abé vôm ase.

23 Éyoñ môs be figa tifieti ny' ô ñga kpwan, bôt abui be ñga zu nda a figa to; an' a ñga tu'a kate b' ajô t' a kañete fe be mam y' ayofie Zambe, a dutu be be buni ajô Yésus, mejô mete me mbe ntilane kalate metifie me Môze a bekulu mejô, a figa taté mame tyé a kui mame figô'é. 24 Bevo'o be ñga buni mejô a figa jô, ba bevo'o te buni. 25 Éyoñ be figa bo te fulane nleme wua, be figa kôlô, éyoñ te Paulus a maneya kobô ajô da na, Mbamba Nsim a figa kobô bimvam bienan mvo'é [Bulu]. 10

anyu Yésaya, fikulu mejô, 26 a jô na, Kele be bôte ba, a jô na, Awôk mi aye wôk, ve mi aye bo te yem;

Ayen mi aye yen, ve mi aye bo te yemelan:

27 Amu minlem mi bôte ba mi n' ayaé ya buni,

A melo map me ne te tu'a wôk;

Be ñga dilbe mise map;

Be za yen a mise map,

A wô' a melo map,

A yem a minleme miap,

Be za beta kôñielan,

Ane me ne saé be.

28 Ajô te, yemekane na ényifi ya melu mese ji Zamb' a ve é ne nlômane mfa'a bôt be ne te yeme Zambe: mmbe fe b' aye wôk.

30 An' a figa to éza nda miñgum mimbu mibaé a bo yaka'ane mie nda, a nyofie bôte bese be ñga zu be nye, 31 a kañete mame y' ayofie Zambe, a ye'ele bôte mam ajô Tate Yésus Kristus, an' a figa nye'e, mô't a nji kame nve.

